

gość

niedzielnny

●
**Ona Boga
na świat
nam
przyniosła**

**Wewnątrz
numeru
płyta CD**

Filippo Lippi,
Madonna z Dzieciątkiem
i dwoma aniołami,
Florence, 1465 r.

VII Niedziela Wielkanocna

Wprowadzenie do liturgii

Zmartwychwstały Chrystus, zasiadający po prawicy Ojca, jest stale obecny w swoim Kościele i w życiu każdego z nas. Mocą swojego Ducha prowadzi i uświęca nas w prawdzie, byśmy byli jedno. Jedność uczniów ma być znakiem dla świata, aby uwierzył. Z tej jedności rodzi się radosne świadectwo miłości względem każdego człowieka. Wspólnota na ziemi jest zapowiedzią doskonałej jedności i wspólnoty w chwale i radości nieba. Jej widokiem cieszy się męczennik Szczepan. Jej wizję opisuje św. Jan w Księdze Apokalipsy.

Antyfona na wejście

Usłysz, Panie, kiedy głośno wołam. O Tobie mówi moje serce: Szukaj Jego oblicza. Będę szukał oblicza Twego, Panie, nie zakrywaj przede mną swojej twarzy. Alleluja.

(Ps 27 [26], 7–9)

Kolekta

Wszchemogący Boże, wierzmy, że nasz Zbawiciel zasiada w chwale po Twojej prawicy, wysłuchaj nasze błagania i spraw, abyśmy zgodnie z Jego obietnicą odczuwali, że pozostaje z nami aż do skończenia świata.

PIERWSZE CZYTANIE

Syn Człowieczy stojący po prawicy Boga

Czytanie z Dziejów Apostolskich

Kiedy Szczepan był pełen Ducha Świętego, patrzył w niebo i ujrzał chwałę Bożą i Jezusa stojącego po prawicy. I rzekł: „Widzę niebo otwarte i Syna Człowieczego, stojącego po prawicy Boga”. A oni podnieśli wielki krzyk, zatkali sobie uszy i rzucili się na niego wszyscy razem. Wyrzucili go poza miasto i kamienowali, a świadkowie złożyli swe szaty u stóp młodzieńca zwanego Szawłem.

Tak kamienowali Szczepana, który modlił się: „Panie Jezu, przyjmij ducha mego!”. A gdy osunął się na kolana, zawołał głośno: „Panie, nie pomyślaj im tego grzechu”. Po tych słowach skonał.

(Dz 7,55–60)

PSALM RESPONSORYJNY

Refren: Pan Bóg króluje ponad całą ziemią.
lub: Alleluja.

Pan króluje, wesel się ziemio,
radujcie się liczne wyspy.
Obłok i ciemność wokół Niego,
prawo i sprawiedliwość podstawą Jego tronu.

Refren.

Góry jak wosk topnieją przed obliczem Pana,
przed obliczem Władcy całej ziemi.
Jego sprawiedliwość rozgłaszają niebiosy,
a wszystkie ludy widzą Jego chwałę.

Refren.

(Ps 97 [96], 1–2.5–6 /R.: por. 1a i 9a)

DRUGIE CZYTANIE

Przyjdź, Panie Jezu!

Czytanie z Księgi Apokalipsy świętego Jana Apostoła

Ja, Jan, usłyszałem głos mówiący do mnie: „Oto przyjdę niebawem, a moja zapłata jest ze Mną, by tak każdemu odpłacić, jaka jest jego praca. Jam Alfa i Omega, Pierwszy i Ostatni. Początek i Koniec. Błogosławieni, którzy płuczą swe szaty, aby władza nad drzewem życia do nich należała i aby bramami wchodzili do Miasta.

Ja, Jezus, posłałem mego anioła, by wam zaświadczyć o tym, co dotyczy Kościołów. Jam jest Odrośl i Potomstwo Dawida, Gwiazda świecąca, poranna”.

A Duch i Oblubienica mówią: „Przyjdź!”. A kto słyszy, niech powie: „Przyjdź!”. I kto odczuwa pragnienie, niech przyjdzie, kto chce, niech wody życia darmo zaczerpnie.

Mówi Ten, który o tym świadczy: „Zaiste, przyjdę niebawem”.

Amen. Przyjdź, Panie Jezu!

(Ap 22,12–14.16–17.20)

ŚPIEW PRZED EWANGELIĄ

Aklamacja: Alleluja, alleluja, alleluja.

Nie zostawię was sierotami,
powrócę do was i rozraduje się serce wasze.

Aklamacja: Alleluja, alleluja, alleluja.

(Por. J 14,18)

EWANGELIA

Aby stanowili jedno

Słowa Ewangelii według świętego Jana

W czasie Ostatniej Wieczery Jezus podniósłszy oczy ku niebu, modlił się tymi słowami:

„Ojciec Święty, proszę nie tylko za nimi, ale i za tymi, którzy dzięki ich słowu będą wierzyć we Mnie; aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty, Ojciec, we Mnie, a Ja w Tobie, aby i oni stanowili jedno w Nas, aby świat uwierzył, żeś Ty Mnie posłał.

I także chwałę, którą Mi dałeś, przekazałem im, aby stanowili jedno, tak jak My jedno stanowimy. Ja w nich, a Ty we Mnie! Oby się tak zespolili w jedno, aby świat poznał, żeś Ty Mnie posłał i żeś Ty ich umiłował, tak jak Mnie umiłowales.

Ojciec, chcę, aby także ci, których Mi dałeś, byli ze Mną tam, gdzie Ja jestem, aby widzieli chwałę moją, którą Mi dałeś, bo umiłowales Mnie przed założeniem świata.

Ojciec sprawiedliwy! Świat Ciebie nie poznał, lecz Ja Ciebie poznałem i oni poznali, żeś Ty Mnie posłał. Objawiłem im Twoje imię i nadal będę objawiał, aby miłość, którą Ty Mnie umiłowales, w nich była i Ja w nich”.

(J 17,20–26)

Modlitwa nad darami

Panie, nasz Boże, przyjmij nasze modlitwy i dary, które składamy, i przez udział w świętej Ofierze doprowadź nas do wiecznej chwały.

Antyfona na Komunię

Ojciec, proszę, aby stanowili jedno, tak jak My jedno stanowimy. Alleluja.

(J 17,22)

Modlitwa po Komunii

Wysłuchaj nas, Boże, nasz Zbawicielu, i przez udział w Eucharystii umocnij naszą ufność, że cały Kościół zjednoczy się w chwale z Chrystusem, swoją Głową.

Modlitwa wiernych

Świat potrzebuje naszego świadectwa i naszej modlitwy; zjednoczeni przez chrzest i wiarę, zanieśmy do Boga nasze prośby.

1. *Módlmy się za Kościół Boży, aby odważnie głosił światu Ewangelię Chrystusa.*

2. *Módlmy się za Papieża Jana Pawła II, aby postawą miłości i pasterskiego zatroskania prowadził chrześcijan do pełnej jedności.*

3. *Módlmy się o zjednoczenie i wzajemną miłość wśród chrześcijan, aby cały świat mógł poznać Boga i Jego Syna, Jezusa Chrystusa.*

4. *Módlmy się za prześladowanych dla imienia Chrystusa, aby od Boga otrzymali siłę i zdolali przebaczyć swym prześladowcom.*

5. *Módlmy się za zmarłych, aby mieli udział w radości nieba.*

6. *Módlmy się za nas, tu zebranych, abyśmy naśladowując miłość i pokorę Chrystusa budowali pokój w naszym otoczeniu.*

Boże, Ty kierujesz losami Kościoła i świata, wystuchaj taskawie próśb swojego ludu i obdarz nasze czasy pokojem. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Duccio,
Ostatnia
Wieczerza,
1308–1311

Niebo otwarte

GABRIELA I PIOTR PINDUROWIE

Jakże dramatyczne i beznadziejne jest życie człowieka, który nie wierzy w niebo, dla którego wszystko kończy się z chwilą wydania ostatniego tchnienia. Czy możliwe jest, abyśmy rodzili się tylko po to, by żyć kilka, kilkanaście, kilkadziesiąt lat; abyśmy przychodzili na ten świat po to, by cierpieć, chorować, starzeć się, umierać, a wreszcie odejść w niebyt? Kruchość, ulotność i niedoskonałość naszego ziemskiego życia wręcz domaga się wiary w to, że za progiem śmierci jest jeszcze Coś – i że to Coś jest właśnie Tym, o co w ogóle w ludzkim życiu chodzi.

Przed trzema dniami obchodziliśmy uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego. Słyszeliśmy, że Pan Jezus na oczach Apostołów „uniósł się w górę i obłok zabrał Go im sprzed oczu” (Dz 1,9). Dzisiejsza Liturgia Słowa pozwala zobaczyć to, co jest poza tym obłokiem, ukazuje obraz uwielbionego Pana, który jest Alfa i Omega, Pierwszym i Ostatnim, Początkiem i Końcem (por. Ap 22,13). Pozwala usłyszeć piękne słowa umierającego męczennika Szczepana: „Widzę niebo otwarte i Syna Człowieczego, stojącego po prawicy Boga” (Dz 7,56). Takie jest świadectwo kogoś, kto za chwilę miał wydać swoje ostatnie tchnienie: „widzę”. Szczepan nie mówi „wydaje mi się”, „przeczuwam”, ale „widzę”. Chrystus pozwolił mu zobaczyć to, co jest „poza obłokiem”, co wykracza poza ten doczesny świat, zobaczyć niebo, życie wieczne.

Pismo Święte pełne jest świadectw i relacji naocznych świadków, dotyczących tego, co widzieli, słyszeli, czego dotykali. Świadczyłyby te stanowiały mocne oparcie dla naszej wiary. Bo – można by powtórzyć za poetą – „wzrok, dotyk ani słuch nie kłamię”. Mimo iż

Niektórzy mówią, że nas oko ludzi /I że nic nie ma, tylko się wydaje, /Ale ci właśnie nie mają nadziei. /Myślą, że kiedy człowiek się odwróci, /Cały świat za nim zaraz być przestaje, /Jakby porwały go ręce złodziei! (Cz. Miłosz, Nadzieja).

Medytacje o Bogu Maryi

Miłośnica Świętej Trójcy

– „Gdybym zniknęła pewnego dnia, szukałbyś mnie? – Tak. – Szukałbyś mnie bezustannie? – Tak. – Przez całe życie? – Tak. – Kłamiesz”. Wyjęty ze współczesnego filmu fragment rozmowy trafnie oddaje jedno z ważniejszych doświadczeń człowieka – zresztą, nie tylko z tej epoki. U wszystkich ludzi można zauważyć wypatrywanie kogoś, kto by ich kochał i szukał zawsze i wszędzie. Jednocześnie gdzieś głęboko w ich sercach rodzą się nie tylko wątpliwości, ale wręcz podejrzenia, iż takie mówienie o miłości jest zwyczajnym kłamstwem.

Jakże zatem prawdziwe jest słowo Boże, które mówi o ludzkich niepokojach pojawiających się na wieść o zbliżaniu się nie tylko nieznanym osobom, ale także przybliżaniu się samego Boga! Tymczasem Bóg rzeczywiście szuka człowieka. Od początku wziął na siebie ciężar tego poszukiwania i, niechym ojciec, wychodzi na próg domu i wypatruje swojego dziecka (por. Łk 15,11–32). Szukanie to ujawnia się nie tylko w gestach, ale również w słowach: „Gdzie jesteś...?” (por. Rdz 3,9). Przemawiał Bóg wielokrotnie przez proroków. Przemówił w końcu przez swego Syna (por. Hbr 1,1).

Postawa Boga poszukującego człowieka nie ulega zmianie nawet w sytuacji, gdy w człowieku jest niewiele – lub nawet nie ma – „katechezy kłamstwa”: „Nikt mnie nie szuka, nikt mnie nie szuka bezustannie, nikt mnie nie szuka przez całe życie...”. Bóg Ojciec przychodzi do tych, którzy się dobrze mają i do tych, którzy zniszczeni są „katechezą oszustwa”. Bóg przyszedł do Maryi – Dziewicy z Nazaretu. Anioł przekazał Jej również słowo – „Pan z Tobą” (Łk 1,28) – potrzebne każdemu człowiekowi. Czy było ono potrzebne Maryi?

Takich pytań – „Czy szukałbyś mnie? Czy szukałbyś mnie bezustannie? Czy szukałbyś mnie przez całe życie?” – nie postawi ktoś, kto choć trochę rozpoznał logikę miłości. Dialog zrodzony z miłości nigdy się nie koń-

Pan Jezus dobrze wiedział, że trzeba pomóc naszej słabej wierze, dlatego też niektórym pozwolił widzieć, słyszeć i dotykać, aby mogli przekazywać innym: „[To wam oznajmiamy] [...] cośmy usłyszeli o Słowie życia, co ujrzeliśmy własnymi oczami, na co patrzyliśmy i czego dotykały nasze ręce” (1 J 1,1). W swojej Modlitwie Arcykapłańskiej, której fragment słyszymy dzisiaj, modli się zarówno za tych, którzy widzieli, słyszeli i dotykali, jak i za nas, którzy dzięki ich słowu mamy wierzyć w Niego (por. J 17,20).

Z dzisiejszej Liturgii Słowa dowiadujemy się nie tylko tego, co jest za obłokiem, który osłonił Chrystusa Pana w chwili wniebowstąpienia – że jest tam niebo, w którym zasiada On po prawicy Boga, ale także tego, że niebo – to nasz dom na życie wieczne. Chrystus prosi: „Ojcze, chcę, aby ci, których Mi dałeś, byli ze Mną tam, gdzie Ja jestem. Aby oglądali moją chwałę, którą Mi dałeś...” (J 17,24).

Ci, którzy nie wierzą, nie mają niczego na potwierdzenie swojej niewiary. Pozostają im tylko przeczenia, domysły oraz mętne teorie filozoficzne i naukowe. Nikt jeszcze nie zaświadczył o tym, „że nic nie ma, tylko się wydaje”. Ci natomiast, którzy wierzą, mają na potwierdzenie swojej wiary świadectwa naocznych świadków, a nade wszystko obietnicę samego Chrystusa Pana: „Chcę, aby byli ze Mną”. Zanim to jednak nastąpi, zanim wszyscy wierzący w Chrystusa znajdą się tam, gdzie „Pan króluje (...) a sprawiedliwość i prawo [są] podstawą Jego tronu” (Ps 97,1–2), nastąpi sąd, którego zapowiedź słyszymy w dzisiejszym drugim czytaniu. Wszyscy, którzy „płuczą swe szaty” (Ap 22,14) w oczyszczającej kąpieli sakramentów świętych, nie muszą się go obawiać. To do nich odnosi się piękna obietnica, iż będą bramami wchodzili do Miasta Świętego – Nowego Jerozalema i otrzymają władzę nad drzewem życia (por. Ap 22,14).

czy, a już na pewno nie zmierza do zaspokojenia osobistych pragnień rozmówców. Trzeba zauważyć, że wypatrywanie przez człowieka kogoś, kto by go kochał i szukał zawsze i wszędzie może wyrastać ze zwykłego przekonania, że ktoś wobec niego tak powinien postępować.

Niewątpliwie pewien paradoks stanowi to, że „Pełna łaski” miałaby być jeszcze obdarowana! Tymczasem pojawiła się przed Nią nowa relacja – z Jezusem, odwiecznym Synem. Maryja stała się Jego Matką i Siostrą (por. Mk 3,31–35). A wszystko to za sprawą kolejnej relacji – Ducha Miłości. Jeden Bóg, który szuka człowieka, jest Wspólnotą Miłości. Trudno to ogarnąć, ale trzeba wyznać, iż jest On Trój-jedyny. W przeciwnym razie prawda ta będzie się kojarzyła z wymyślnym przez człowieka wielobóstwem. Bóg rzeczywiście jest Jeden w Trzech Osobach. Gdyby nie Jezus, świat nie znałby takiego Boga.

Jak zatem określić Maryję, stojącą przed Ojcem i Synem, i Duchem Świętym? Najlepiej byłoby Ją nazwać po staropolsku: „Świętej Trojce Miłośnica”.

Maryja jest Miłośnicą, bo umiłował Ją Bóg nieustannie szukający. W Niej też ukazał, że na każdym człowieku Mu podobnie zależy i że Ona pozostanie wzorem dla Kościoła, który jest i staje się komunią (agape). Trój-jedyny szuka tak, jakby potrzebował człowieka. To kolejny paradoks wobec ludzkich wyobrażeń miłości! Wszecchobjmujący i Wszecchwystarczający Bóg otwarty na ograniczone stworzenie!

Maryja jest Miłośnicą, gdyż stała się Świętej Trójcy miłośniczką i wielbicielek. Wchodzi na ten – proponowany przez Boga – poziom dialogu, na którym tylko On wie, co jest dla Niej najlepsze i dlatego Matka Pana tak mówi: „Niech mi się stanie według Twego słowa!” (Łk 1,38). Maryja dała posłuch katechezie prawdy, miłości...

KAZIMIERZ PEK MIC

27 V

Niedziela – VII Wielkanocna, III dzień nowenny do Ducha Świętego

Czyt.: wydrukowane w całości na str. 2.

(III tydz. psalterza)

Czytania zawierają dziś trzy modlitwy: modlitwę Jezusa o jedność, modlitwę św. Szczepana o przebaczenie dla winowajców i modlitwę pierwszych chrześcijan o powtórne przyjście Pana. Stanowi to zachętę do pogłębienia naszej modlitwy. Wzywa do tego Ojciec Święty w *Novo millennio ineunte*: „Modlitwy trzeba się uczyć, wciąż na nowo niejako przyswajając sobie tę sztukę od samego Boskiego Mistrza (...). W modlitwie toczy się ów dialog z Chrystusem, dzięki któremu stajemy się Jego przyjaciółmi” (p. 32).

W archidiecezji katowickiej dziś szczególnie dzień modlitwy mężów i młodzieńców w Piekarach Śląskich.

28 V

Poniedziałek – dzień powszedni, IV dzień nowenny do Ducha Świętego

Czyt.: Dz 19,1–8; Ps 68; J 16,29–33.

Chrystus Pan, zapowiadając prześladowania uczniów, mówił do nich: „Miejcie odwagę: Jam zwyciężył świat”.

Do odwagi wzywał i odwagę pokazał w swym działaniu Prymas Tysiąclecia – Sługa Boży Kard. Stefan Wyszyński (1901–1981). Dziś przypada 20. rocznica jego śmierci.

29 V

Wtorek – wspomnienie bł. Urszuli Ledóchowskiej, dziewicy; V dzień nowenny do Ducha Świętego

Czyt.: Dz 20,17–27; Ps 68; J 17,1–11a.

Modlitwa Jezusa o jedność uczniów nawiązuje do tematów zawartych w modlitwie „Ojcze nasz”. Jest w niej prośba o uświęcanie Bożego Imienia, o pełnienie woli Bożej, o zachowanie wierności i ustrzeżenie od zepsucia świata. Modlitwę tę winniśmy często rozważać.

Modlitwa ma kształtować nasze życie, tak jak kształtowała życie bł. Urszuli Ledóchowskiej (1865–1939).

30 V

Środa – wspomnienie św. Jana Sarkandra, kapłana i męczennika; VI dzień nowenny do Ducha Świętego

Czyt.: Dz 20,28–38; Ps 68; J 17,11b–19.

Jezus modlił się o uświęcenie uczniów w prawdzie. Do tych słów nawiązał Ojciec Święty przy I stacji Drogi Krzyżowej w Kołoseum w 2000 r., i modlił się: „Chryste, który przyjmujesz niesprawiedliwy wyrok, daj nam i wszystkim ludziom naszych czasów łaskę wierności prawdzie”.

Wiernym prawdzie pozostał św. Jan Sarkander (1576–1620).

31 V

Czwartek – święto Nawiedzenia NMP; VII dzień nowenny do Ducha Świętego

Czyt.: So 3,14–18 albo Rz 12,9–16b; Ps. resp. Iz 12; Łk 1,39–56.

Rozważając dziś Nawiedzenie Maryi u Jej krewnej Elżbiety, mamy uczyć się od Matki Bożej pamięci o ludziach potrzebujących pomocy. Chrześcijanin ma pomagać innym nie tylko wtedy, kiedy o to proszą, ale z własnej inicjatywy ofiarować im pomocną dłoń. Za przykładem Maryi, która w czasie Nawiedzenia wyśpiewała pieśń „Wielbi dusza moja Pana”, dziękujemy również Panu Bogu za wielkie rzeczy, które nam uczynił.

1 VI

Piątek – wspomnienie św. Justyna, męczennika, (I piątek miesiąca); VIII dzień nowenny do Ducha Świętego

Czyt.: Dz 25,13–21; Ps 103; J 21,15–19.

Święty Piotr po wyznaniu miłości do swego Mistrza otrzymał najwyższy urząd w Kościele. Miłość, którą Piotr wyznawał, określona w języku greckim terminami *filia* i *agape* oznacza poufną przyjaźń i pełne miłości oddanie.

Taką miłość okazał Chrystusowi św. Justyn, męczennik (†165).

2 VI

Sobota – dzień powszedni (I sobota miesiąca); IX dzień nowenny do Ducha Świętego

Czyt. rano: Dz 28,16–20.30–31; Ps 11; J 21,20–25.

Zmartwychwstały Jezus skierował do Piotra słowa „Pójdź za mną”. Także do każdego swego wyznawcy kieruje to wezwanie. Wypełniamy je wtedy, kiedy całe życie traktujemy jako odpowiedź na Boże powołanie.

3 VI

Niedziela Zesłania Ducha Świętego

Czyt. Mszy wigilii: Rdz 11,1–9 albo Wj 193–8a. 16–20b; Ps 104; Rz 8,22–27; J 7,37–39.

Czyt. w dzień: Dz 2,1–11; Ps 104; 1 Kor 12,3b–7.12–13; J 20,19–23.

Przywódcy telewizyjni

KS. ARTUR STOPKA

Szef głównego programu informacyjnego Telewizji Polskiej w oficjalnym piśmie skierowanym do swych podwładnych nazwał Ojca Świętego Jana Pawła II „p. Karolem Wojtyłą, przywódcą religijnym rzymskich katolików, liderem Państwa Watykańskiego”. Nie użył żadnego z przysługujących Następcy Świętego Piotra tytułów. Posłużył się sformułowaniami wywołującymi skojarzenia z językiem, jakiego używali przed laty uważający Kościół za wroga działacze PZPR. Dziś w ten sposób o Janie Pawle II piszą tylko najbardziej złośliwsi z pism brukowych.

Reprezentanci zarządu publicznej telewizji zbagatelizowali wydarzenie. „Wiadomościami” nadal kieruje człowiek, który w oficjalnych dokumentach świadomie używa obraźliwych dla Ojca Świętego określeń.

Czy to ważne, kim dla szefa „Wiadomości” TVP jest Ojciec Święty? Czy to ważne, jak o nim mówi, jakimi tytułami go obdarza?

To jest ważne. Bardzo ważne, ponieważ sprawa dotyczy publicznej telewizji, czyli środka przekazu mającego do wypełnienia istotną społeczną misję.

Gdyby w tak pogardliwy sposób o Janie Pawle II wyraził się oficjalnie przedstawiciel kierownictwa którejś ze stacji komercyjnych, można by z ubolewaniem pokiwać głową

i snuć refleksje nad zdżyczeniem obyczajów w nastawionych wyłącznie na zarabianie pieniędzy mediach. Najprawdopodobniej właściciele sami w obawie o spadek oglądalności szybko pozbyliby się pracownika naruszającego elementarne zasady dobrego wychowania, a odbiorców przeprosiliby za jego wybryk.

Zachowanie szefa „Wiadomości” nie jest tylko wyrazem braku kultury i dobrego wychowania. Nie jest to również jedynie ostentacyjne demonstrowanie swych poglądów politycznych i próba narzucania podległym pracownikom własnych przekonań ideologicznych. Ujawnione przez media pismo człowieka pełniącego bardzo odpowiedzialną funkcję w TVP stanowi dowód braku szacunku zarówno dla jakichkolwiek autorytetów, jak i dla uczuć zwykłych ludzi. Tych, którym publiczna, utrzymywana w znacznej mierze z publicznych pieniędzy, telewizja powinna służyć.

Bagatelizowanie postawy szefa „Wiadomości” przez jego przełożonych pozwala sądzić, że pogarda dla odbiorcy nie jest w TVP zjawiskiem wyjątkowym ani odosobnionym.

Programy dotyczące osoby i działalności Jana Pawła II cieszą się w publicznej telewizji najwyższą oglądalnością. Rodzi się obawa, że kierownictwo TVP emituje je z prawdziwą przykrością. Tylko dla poprawienia wskaźników.

Słuszna decyzja

ANDRZEJ GRAJEWSKI

Władze NSZZ „Solidarność” zdecydowały, że związek wycofuje się z bieżącej polityki i opuszcza szeregi AWS. Niewątpliwie ta decyzja podyktowana była kilkoma względami, m. in. formalnymi, nowa ordynacja wyborcza zabrania związkom zawodowym udziału w komitetach wyborczych. Jednak związkowcy są również rozczarowani stanem formacji politycznej, którą współtworzyli. Od lat niezwykłą przypadłością polskiej sceny politycznej jest fakt, że obóz prawicy był budowany głównie dzięki wsparciu związku zawodowego. Taka sytuacja powodowała jednak szereg negatywnych konsekwencji. Przede wszystkim dla „Solidarności”, która w roli związku „u władzy”, czy chciała, czy nie, ponosiła konsekwencje wszystkich decyzji rządowych. Z drugiej strony silne lobby związkowe czasami paraliżowało konieczne reformy, domagając się realizacji wariantów, które z punktu widzenia interesów gospodarczych całego kraju nie były optymalne.

Decyzja „Solidarności”, jeżeli zostanie zrealizowana konsekwentnie, oznacza również nowe wyzwanie dla partii politycznych, współtworzących AWS. Pozostawieni sami sobie prawnicy politycy muszą przekonać społeczeństwo o swojej wartości, udowodnić, że potrafią zabiegać o interesy elektoratu i kreować nowych, skutecznych liderów. Dotychczasowa

praktyka ustawicznych kłótni i podziałów na prawicy nie skłania do optymizmu. Nie ma jednak sensu, aby ten stan rzeczy był przysyłany politycznym zaangażowaniem związku zawodowego. Albo pravicowe ugrupowania połączą swoje wysiłki, zmobilizują wszystkie potencjalne rezerwy i zdobędą znaczącą pozycję w przyszłym parlamencie, albo wyładują na marginesie życia politycznego, skazane na zapomnienie, dalsze podziały i jałowe spory. Być może musi upłynąć trochę czasu i powinni przyjść zupełnie nowi ludzie, aby dokonało się odrodzenie tej formacji. Każde rozwiązanie będzie lepsze od procesu gnilnego, którego od wielu miesięcy, niestety, jesteśmy świadkami.

Ta decyzja jest także szansą dla związku. „Solidarność” jest bowiem nadal wartością polskiego świata pracy. Wprawdzie czasy, w których związek zrzeszał ponad 10 milionów członków należą do bezpowrotnej przeszłości, nadal jednak jest to największa, po OPZZ, centrala związkowa w naszym kraju.

W sytuacji, gdy bezrobocie urasta do rozmiarów plagi społecznej, sensowna aktywność związku zawodowego jest nieodzownym elementem regulacji na rynku pracy. Łatwiej będzie wykonywać to zadanie, gdy jego działacze nie będą stawali przed dylematem, czy bardziej są politykami, czy związkowcami.

Forza Berlusconi, czyli Włochy na prawo

KS. KAZIMIERZ SOWA

Na Forza Italia głosował co trzeci Włoch, których w długich kolejkach do lokali wyborczych ustawiło się wyjątkowo wielu, bo ponad 81 procent.

Wybierając Berlusconiego, Włosi odrzucili rządzącą lewicę, chociaż dysponowała ona sporym atutem: nowym, błyskotliwym i sprawnym liderem, jakim jest Francesco Rutelli. Jednak Berlusconi wygrał, bo przez cały okres kampanii wyborczej pokazywał, jak się robi politykę skuteczną i widowiskową. Tak jak większość Włochów, podzielał zniecierpliwienie tradycyjną klasą polityczną, która doznała ogromnego wstrząsu na początku lat 90., ale wciąż była aktywna właśnie po lewej stronie, gdzie – co może w Polsce dziwić – schronili się, obok działaczy dawnej partii komunistycznej, także niektórzy chadeacy. Wyborcy znaleźli na listach Domu Wolności nowe figury i taki układ wyborczej koalicji, który gwarantował sojusz bogatej i w sporej części zlaicyzowanej północy z biedniejszym, ale wciąż mocno tradycyjnym południem. Sukces Berlusconiego to także sukces koalicji jego liberalno-kon-

serwatywnej partii z Sojuszem Narodowym Gianfranco Finiego oraz Ligą Północną Umberto Bossiego, którą zresztą właśnie w takim układzie prawie całkowicie zneutralizowano. Silvio Berlusconi mówił do swoich wyborców językiem prostym, wyraźnie akcentując to, co uważał za najważniejsze, dlatego dzień po ogłoszeniu wyborczego zwycięstwa przedstawił swoje credo na najbliższe 5 lat: „Potrzebujecie premiera, który będzie mniej mówił, a więcej robił”.

Kilka dni przed wyborami we Włoszech, w Berlinie spotkali się przywódcy krajów europejskich, w których rządy sprawuje lewica. Wydaje się, że w przyszłym roku Berlusconi może zorganizować podobne spotkanie w Rzymie. Obok gospodarza, nie zabraknie na nim chadeckich przywódców państw z Hiszpanii, Austrii, Irlandii, Węgier, a nawet z Francji (jeśli utrzymają się tam tendencje objawione w tegorocznych wyborach samorządowych). Szkoda tylko, że nie będzie przedstawiciela Polski. Taka „włoska lekcja” naszej prawicy z pewnością by się przydała.

● Sekretarz stanu kardynał Angelo Sodano wystosował w imieniu Papieża telegram do rektora, przełożonego generalnego, księży salezjanów, o. Juana Edmundo Vecchiego w związku z zamordowaniem w indyjskim stanie Manipur trzech członków tego zgromadzenia.

● Budowa 51-metrowego krzyża na wzniesieniu o wysokości 341 m nad poziomem morza rozpocznie się latem tego roku w Ropcycach w diecezji rzeszowskiej. Ma on być najwyższym krzyżem w Europie. Na wysokości 33 metrów zostanie w nim umieszczona oszklona kabina widokowa, z której oglądać można będzie Trzy Korony, najwyższy szczyt Pienin.

● Lwów przyjmie godnie Ojca Świętego, gdyż jego przyjazd jest jednym z najważniejszych wydarzeń w historii naszego miasta – powiedział Włodimir Herycz, wicegubernator Lwowa. Władze miasta przewidują przyjazd do Lwowa z okazji wizyty Papieża około miliona pielgrzymów.

● Ministerstwo Pracy poinformowało, że bezrobocie spadło w kwietniu do 15,8 proc. z 15,9 proc. Nadal jednak 2 miliony 878 tys. Polaków pozostaje bez pracy. Wiosną część bezrobotnych podejmuje prace sezonowe. Udało się także uruchomić niektóre prace interwencyjne albo roboty publiczne.

● Wypowiedzenie obrony gen. Wojciecha Jaruzelskiego przez obu jego adwokatów uniemożliwiło rozpoczęcie procesu w sprawie Grudnia 1970 r. Sąd postanowił wyznaczyć w tej sprawie obrońców z urzędu. Jaruzelski i trzech inni wysocy funkcjonariusze PRL oskarżeni są o „sprawstwo kierownicze” masakry robotników na Wybrzeżu w 1970 r.

● Nie wiadomo, czy prof. Lesław Gajek pozostanie na stanowisku szefa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Gajek przeprowadził restrukturyzację ZUS, poprawił ściąganie przez Zakład składek, lecz nie zdołał uruchomić systemu informacyjnego, warunkującego prawidłowe działanie firmy.

● Szef niemieckiej dyplomacji Joschka Fischer na spotkaniu we Wrocławiu wypowiedział się za elastycznym otwarciem rynku pracy dla Polaków.

● W Moskwie przedstawiciele Unii Europejskiej potwierdzili szczególnie znaczenie strategicznego partnerstwa z Rosją. Unia zamierza działać na rzecz rozwoju obwodu kaliningradzkiego, który po przyjęciu Polski i Litwy pozostanie enklawą wewnątrz unijnego obszaru. Także Rosja jest zainteresowana unijnymi działaniami na tym terenie.

● Zdaniem kanclerza RFN Gerharda Schroedera, Parlament Europejski powinien uzyskać „pełną suwerenność” w sprawach unijnego budżetu. Oznaczałoby to prawo do decydowania w sprawach budżetu rolniczego, stanowiącego ponad 46 proc. wszystkich wydatków unijnych.

● Państwa NATO zapowiedziały, że udzielą pomocy rządowi macedońskiemu w zwalczaniu albańskich oddziałów terrorystycznych, które z Kosowa atakują przygraniczne obszary Macedonii. NATO rozważa także możliwość przejęcia kontroli nad granicą Macedonii z Albanią.

Miejsce wzajemnego obdarowania

**Arcybiskup
DAMIAN ZIMON,
metropolita katowicki**

– Jakie są wymierne efekty szeroko komentowanego listu Księdz Arcybiskupa o bezrobociu?

– List został przyjęty przez środowiska gospodarcze i społeczne z życzliwością i dużym zainteresowaniem. Wiele środowisk podjęło merytoryczną dyskusję nad przesłaniem Kościoła.

Wiadomo, że Kościół nie podaje gotowych recept reform społecznych, zabiera natomiast głos wskazując na moralną stronę zagadnienia. I to wydaje się niezwykle cenne. Głos Kościoła uzupełnił toczącą się debatę nad problemem bezrobocia. Chrześcijaństwo łączy w sobie naukę o zasadach wiary z nauką o życiu. Nie znam dziedziny życia, dla której moralność nie miałaby znaczenia. Tę prawdę na nowo przypomniałem w liście o bezrobociu. Ojciec Święty wzywa do odczytywania w świetle Ewangelii znaków czasu. Staralem się tym listem odpowiedzieć i na ten dramatyczny znak czasu przemian, jakim jest bezrobocie. Coraz częściej słyszę o konkretnych inicjatywach wspólnot parafialnych wobec bezrobotnych, inspirowanych listem. Chciałbym zaznaczyć, że jest on kontynuacją społecznego nauczania moich poprzedników – biskupów Stanisława Adamskiego i Herberta Bednorza.

– Często dostrzegamy słabą znajomość społecznego nauczania Kościoła. Co Kościół na Śląsku czyni dla zmiany tej sytuacji?

– Przez całe lata nie było możliwe wydawanie jakiegokolwiek dokumentu Kościoła, zwłaszcza dotyczących nauki społecznej. Jednak nawet w czasach trudnych doświadczeń problemy społeczne były stale obecne w czasie pielgrzymek piekarskich. Czas wolności zmienił tę sytuację. Wiele środowisk podejmuje refleksję nad nauczaniem społecznym w ramach działającego od lat Studium Katolickiej Nauki Społecznej. Nauka społeczna jest propagowana przez media katolickie, podczas sympozjów, spotkań Akcji Katolickiej. Wielkie nadzieje wiąże z rozpoczynającym działalność dydaktyczną Wydziałem Teologicznym na Uniwersytecie Śląskim. Zauważam też wiele pozytywnych zmian w środowiskach gospodarczych. Bardzo często ich przedstawiciele proszą o prelekcje czy wykłady z dziedziny etyki życia gospodarczego czy biznesu. To napawa optymizmem. Bardziej świadomi i dojrzały katolicy świeccy dostrzegają, że nie wystarczy być tylko specjalistą w swojej dziedzinie życia gospodarczego czy społecznego. Trzeba odczytywać kwestię społeczną w świetle Objawienia. Szczególną rolę odegrało przesłanie papieskich pielgrzymek do Ojczyzny. Oczywiście, każdy z nas musi podjąć osobisty trud

MAREK PIEKARA

stałej formacji, również w dziedzinie społecznego nauczania Kościoła.

– Jan Paweł II zachęca, by „zaczynać od Chrystusa”. Co to oznacza dla społecznego wymiaru naszej wiary?

– Może wydawać się, że papieskie wezwanie z listu „Novo millennio ineunte” jest odległe od życia. Pogłębiona lektura ukazuje, jak bardzo papieski program odnosi się do życia, do konkretnych sytuacji. Spotkanie z Chrystusem pozwala każdemu człowiekowi przede wszystkim odkryć pełną prawdę o sobie samym, odczytać swoje życie, powołanie, trudności, doświadczenie cierpienia i śmierci. Ponowne odczytanie Ewangelii daje wiele światła. Wiele przypowieści wprost dotyka problematyki wzajemnych relacji międzyludzkich, np. o miłosiernym Samarytaninie czy o bogaczu i Łazarzu. Z obrazu Sądu Ostatecznego, ukazanego przez św. Mateusza, wynika, że będziemy sądzeni z miłości. W Kazaniu na Górze Pan Jezus wskazuje na postawy i zachowania uczniów, które mają ich wyróżniać w społeczności. Przyglądanie do Chrystusa, zgłębianie Jego Ewangelii ukazuje, że ziemia, na której żyjemy, nie jest tylko doliną łez... Jan Paweł II przypomina, że bez Ewangelii nie rozwiążemy problemów społecznych, ponieważ w niej znajdujemy przestrzeń prawdy i fundament moralny.

– Czym dla Księdz Arcybiskupa są Piekary i majowa pielgrzymka?

– Często zastanawiam się nad miejscem Piekary w mojej posłudze... Inaczej przeżywam celebracje w katedrze jako kościele biskupa, kościele, w którym koncentruje się nauczanie i życie liturgiczne naszego Kościoła. Piekary – to miejsce SPOTKANIA. To chciałbym podkreślić: miejsce spotkania, gdzie do głosu dochodzi „mowa wiary” ludu śląskiego. W czasach totalitarnych Kościół mówił w imieniu tych, którzy głosu nie mieli. Tego przez 12 lat uczył nas ówczesny metropolita krakowski kard. Karol Wojtyła. W czasach wolności pragnę współnie z powierzonym mi ludem Bożym „wypływać na głębię”. Mając na uwadze potrzebę pogłębienia treści związanych z pielgrzymką, organizuje się co roku sympozjum. Wszystko po to, by podejmowana tematyka docierała do jak najszerzego grremium nie tylko pielgrzymów, ale także środowisk naukowych i kulturowych. W czasach odzyskanej wolności nie chodzi tylko o program minimum: podtrzymywanie tradycji i ją restaurować. Nowe tysiąclecie wskazuje na potrzebę intensywnej ewangelizacji. Modląc się z wiarą rzesza pielgrzymów, umacnia też wiarę biskupa. Piekary są miejscem wzajemnego obdarowania.

Rozmawiał
KS. ROMAN KEMPNY

Od redakcji

28 maja 1981 roku odszedł do Pana Stefan kardynał Wyszyński – Prymas Polski. Był człowiekiem wielkiego formatu, wybitną osobowością. Budził szacunek i podziw polityków. Kochali go wierni. Wielki Prymas Tysiąclecia – tak nazwał go Ojciec Święty Jan Paweł II – urodził się 3 sierpnia 1901 roku w Zuzeli nad Bugiem jako drugie dziecko w wielodzietnej rodzinie Stanisława i Julianny z domu Karp. Mając 9 lat, traci matkę. Naukę rozpoczyna w Zuzeli, a następnie chodzi do szkoły w Andrzejewie. Wykształcenie średnie zdobywa w Warszawie, potem w Łomży i Włocławku. Także we Włocławku wstępuje w roku 1920 do seminarium duchownego. 3 sierpnia 1924 roku otrzymuje święcenia kapłańskie. Pierwszą Mszę świętą odprawia w kaplicy Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze. Podczas okupacji, najpierw na Lubelszczyźnie, a potem w Łaskach pod Warszawą, prowadzi konspiracyjną akcję oświatową wśród młodzieży. W czasie Powstania Warszawskiego jest kapelanem

AK. Po wojnie wraca do Włocławka, gdzie jako rektor organizuje seminarium, jest proboszczem, redaguje prasę katolicką. 4 marca 1946 roku Pius XII mianuje go biskupem lubelskim. 12 listopada 1948 roku zostaje arcybiskupem gnieźnieńskim i warszawskim. Tym samym przyjmuje na siebie odpowiedzialność za cały Kościół w Polsce. Tyle w telegraficznym skrócie o kapłańskiej drodze Prymasa Tysiąclecia. W tym roku obchodzimy dwie znaczące rocznice: 100-lecie jego urodzin i 20-lecie śmierci. Bóg pozwolił mu cieszyć się najradośniejszym i największym triumfem: wyborem jednego z najbliższych współpracowników, kardynała Karola Wojtyły, na Stolicę Piotrową.

Rok 2001 został ogłoszony Rokiem Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Z tej okazji „Gość Niedzielny” zamieszcza cykl artykułów opisujących ważniejsze epizody z bogatego życia Księdz Prymasa. Dzisiaj na stronie 10. poznamy jego „rzymskie domy”...

WITOLD KOCIŃSKI

W numerze

KOŚCIÓŁ I MY

str. 6 – Hymn wdzięczności w Ain Karem

– Wiesława Dąbrowska-Macura
ABC katolickiej nauki społecznej

str. 7 – Ona Boga na świat nam przyniosła

– ks. Tomasz Horak
– Zaczniemy znów się modlić: Nocą pamiętam o Twoim imieniu – Alicja Ratny

ROK KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO

str. 10 – Rzymskie domy Kardynała

– ks. Roman Kempny

PRZED KOLEJNĄ ZAGRANICZNĄ PODRÓŻĄ JANA PAWŁA II

str. 11 – Ukraina czeka – Marek A. Koprowski

KOŚCIÓŁY I KSIĘŻA

PADAJĄ OFIARĄ PRZESTĘPCÓW

str. 12 – Jedenaste – nie okradaj kościoła

– Mira Fiutak

EKOLOGIA

str. 14 – Wiek biotechnologii

– Krystyna Strozik-Zielińska

MEDIA

str. 24 – Kaganiec Radiokomitetu

– ks. Kazimierz Sowa

Z przyczyn technicznych AZYMUT ukaże się w numerze 23 z datą 10 czerwca

gość
niedzielny

Wydawnictwo
Kurii Metropolitalnej
w Katowicach

Adres redakcji: ul. Wita Stwosza 11, 40-042 Katowice

Adres dla korespondencji:

skrytka pocztowa 659, 40-958 Katowice 2

Telefony: (0-32) 251-18-07, (0-32)

251-50-06, (0-32) 251-15-55

Fax: (0-32) 251-50-21,

e-mail: redakcja@goscniezielny.pl

www.goscniezielny.pl

Redaktor naczelny: ks. Stanisław Tkocz

Zastępca redaktora naczelnego: Andrzej Grajewski

Sekretarze redakcji: Witold Kociński, Sebastian Musioł,

ks. Artur Stopka (dyr. oddziału katowickiego)

Zespół: Ewa Babuchowska (kier. działu „W naszym domu”),

Andrzej Babuchowski (kier. działu kulturalnego), Wiesława Dąbrowska-Macura,

Michał Góra, Barbara Gruszczyńska,

Krystyna Jagiełło-Kamm (stała korespondentka w RFN), Stanisław Jankowski,

Edward Kabiesz (red. „Gościa Telewizyjnego”),

Małgorzata Kamraczka-Lipowska, ks. Roman Kempny (kier. działu religijnego),

Marek Koprowski (dział kraje Europy Wschodniej),

Jerzy Miciak (kier. działu graficznego),

Henryk Sakwerda, Dobromiła Salik, ks. Kazimierz Sowa,

Hanna Woźnica-Gierasińska,

„Azymut” – redaktor prowadzący Piotr Dardziński

Dział reklamy i marketingu: Beata Słodka (kier. działu), Bernadeta Gruszka

Punkt przyjmowania ogłoszeń w Katowicach:

Rynek 13, tel./fax 781-99-32

Agencja Reklamowa – Stanisław Kolodziej

Tel./fax: (32) 2437390, lub (32) 2514654 wew. 125; 0 501479216,

Korekta: Elżbieta Bielak, Barbara Cień, Ewa Kura, Edyta Nicińska,

Maria Pietryra, Joanna Woszczyzna

Dział łączności z Czytelnikami: Krystyna Strozik-Zielińska

Przyjmowanie interesantów – w czwartki od 10.00 do 15.00

e-mail: list@goscniezielny.pl

Fotoreporterzy: Marek Piekara, Henryk Przędziona

Archiwum: Janina Dłużnińska, Małgorzata Ścijąg

Informatycy: Jan Gawin, Adam Sobel

Studio GN: Jacek Bekman, Rafał Blaszczyk, Joanna Bremer, Anna Grzywacz,

Renata Jureczko, Dorota Lubocka, Irena Nakonieczna, Kornelia Olszak,

Piotr Piesiur, Piotr Sudół

Administracja: Urszula Babczyńska, Barbara Grajcar, Małgorzata Gwiżdżała,

Lidia Hercog, Roman Krajewski, Maria Klusek, Beata Mżogol,

Krystyna Palenta, Antoni Poledniok, Krystyna Sławik,

Elżbieta Zabińska (główna księgową)

Druk: Krakowska Drukarnia Prasowa Sp. z o.o.,

DRUKPRESS, Kraków, ul. Nowohucka 50.

Oddziały „Gościa Niedzielnego”

BIELSKO-BIAŁA ul. Słowackiego 27, 43-300 Bielsko-Biała, tel. (0-33) 81-25-139

GLIWICE ul. Łużycka 1, skr. poczt. 196, 44-101 Gliwice, tel./fax (0-32) 230-78-80

KATOWICE ul. Wita Stwosza 11, 40-042 Katowice, tel. (0-32) 251-21-60 wew. 305

KIELCE ul. Jana Pawła II 3, 25-025 Kielce, tel. (0-41) 344-78-06, fax (0-41) 344-94-02

KOSZALIN („Wierze”) ul. Piłsudskiego 6, skr. poczt. 93, 75-511 Koszalin,

tel. (0-94) 3411-277, fax 3410-314

KRAKÓW Rynek Główny 44, 30-960 Kraków, tel./fax (0-12) 421-49-83

LUBLIN ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 2,

20-950 Lublin, tel. (0-81) 53-21-058 wew. 313, tel./fax (0-81) 53-21-058 wew. 336

OPOLE ul. Sikorskiego 7/1, 45-051 Opole, tel./fax (0-77) 454-64-72

SANDOMIERZ ul. Zeromskiego 6, 27-600 Sandomierz,

tel. (0-15) 832-76-60, fax (0-15) 832-76-61

TARNÓW ul. Katedralna 1, 33-100 Tarnów,

tel./fax (0-14) 626-15-50

WARSZAWSKIE Biuro „Gościa Niedzielnego”, ul. Mokotowska 43, 00-551 Warszawa,

tel./fax (0-22) 621-57-99, (0-22) 629-02-67

WROCŁAW ul. Trzebińska 11/4, 50-245 Wrocław,

tel. (0-71) 322-30-72, tel./fax (0-71) 322-37-09

Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.
Zastrzegamy sobie prawo skracania
i adustacji tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Doktryna społeczna Kościoła z jej dziedzictwem, istotnymi treściami i konsekwencjami winna być przedmiotem głębokiej refleksji, studiów i nauczania.

(Jan Paweł II)

ABC KATOLICKIEJ NAUKI SPOŁECZNEJ

W poszukiwaniu źródeł

KS. ARKADIUSZ WUWER

Katolicka nauka społeczna zrodziła się ze spotkania orędzia ewangelicznego i jego wymogów etycznych z problemami pojawiającymi się w zastanej rzeczywistości społecznej. Powstała z szukania odpowiedzi na pytanie o miejsce chrześcijańskiego widzenia świata wśród innych, często wrogich systemów i ideologii. Jak budując królestwo Boże, przemienić słowo w czyn? Co robić, by ziarno Dobrej Nowiny przyniosło owoce sprawiedliwości i miłości w życiu społeczeństw?

Jakich szukać argumentów, by przekonać o konieczności przekucia mieczy na lemieszce? Pytania te do dziś nie straciły na aktualności. Zmuszają do poszukiwania źródeł katolickiej nauki społecznej.

Szukając inspiracji, pierwsi chrześcijanie w sposób naturalny zwrócili się przede wszystkim ku Tekstom Objawionym. To właśnie Biblia stanowi pierwsze źródło katolickiej nauki społecznej. Jej istotą jest przypomnienie o godności każdego człowieka stworzo-

nego na obraz Boży; o jego powołaniu do zbawienia przez „czynienie sobie ziemi poddaną” – przez budowanie cywilizacji miłości i sprawiedliwości. Już w Starym Testamencie znajdziemy wiele podstawowych, ciągle aktualnych, zasad i obowiązków życia społecznego.

Innym źródłem katolickiej nauki społecznej są, przeprowadzane na kanwie wskazań biblijnych, refleksje Ojców Kościoła i wielkich teologów. Ich rozważania są tak znane i kompleksowe jak dzieła św. Augustyna i św. Tomasza z Akwinu, bądź też fragmentaryczne, jak luźne notatki dominikanów mówiących o prawach człowieka w czasach podboju Ameryki. Wszystkie stanowią jednak zespół wysiłków, by stworzyć wspólnotę wzorową i godną naśladowania w postępowaniu, miłości wzajemnej, w solidarności.

W pierwszej połowie XIX wieku zaczęto bardziej systematycznie uprawiać refleksję nad sprawami społecznymi w świetle moralności chrześcijańskiej. Wśród pionierów katolickiej nauki społecznej są: Emmanuel von Ketteler, biskup Moguncji, Adolf Kolping – założyciel stowarzyszeń czeladniczych czy też Frédéric Le Play – twórca metody naukowej w nauce społecznej.

Podstawową częścią katolickiej nauki społecznej jest jednak nauka gło-

szona przez **Urząd Nauczycielski Kościoła** – a więc przez papieży. Przybrała ona głównie kształt encyklik społecznych. Cechą charakterystyczną papieskiego nauczania w kwestiach społecznych jest z jednej strony wskazywanie na zagrożenia dla godności człowieka, które wypływają z błędów organizacji i niesprawiedliwych rozwiązań społecznych, z drugiej – dostrzeganie dróg woli Bożej w dziejach świata, czyli „znaków czasu”. Naprawa stosunków społecznych powinna iść po linii wyznaczonej ludzkością przez te znaki.

Wszystkie wymienione źródła streszczają się do kilku podstawowych zasad, tzw. wartości prymarnych. Są wśród nich: pierwszeństwo człowieka przed rzeczą; pierwszeństwo ducha przed materią; pierwszeństwo prawdy przed koniunkturą i sensacją; pierwszeństwo etyki przed techniką; człowiek przed ideologią; prymat „bardziej być” nad „więcej mieć”; prymat pracy ludzkiej nad kapitałem; prymat ubóstwa nad bogactwem oraz pierwszeństwo miłości przed sprawiedliwością.

Wcielanie w życie społeczne „wartości prymarnych” można uznać za najważniejsze obecnie zadanie w budowaniu „cywilizacji miłości”, a więc porządku społecznego na miarę człowieka i jego możliwości.

Hymn wdzięczności w Ain Karem

WIESŁAWA DĄBROWSKA-MACURA

Ain Karem to niewielkie miasteczko, położone w górskiej okolicy, w odległości około 7 km na wschód od Jerozolimy. Tu – według najstarszej tradycji – mieszkali krewni Maryi – Elżbieta i Zachariasz. Tu przyszedł na świat ich syn – św. Jan Chrzciciel. Tu rozegrała się opisana przez Ewangelistę Łukasza scena spotkania dwóch brzemiennych niewiast – młodziutkiej Maryi i Elżbiety, „która poczęła w swej starości syna” (Łk 1,36).

Dziś w tym miejscu wznosi się piękna świątynia, odbudowana w 1939 r. na pozostałościach kościoła bizantyjskiego, ozdobiona freskami C. Vagariniego, F. Manettiego, A. Della Torry i A. Minghettiego. Spotkanie Maryi i Jej krewnej upamiętnia krypta Nawiedzenia, a na tablicach umieszczonych przed bazyliką w różnych językach wypisano tekst *Magnificat* – hymnu wyspiewanego przez Matkę Pana w domu Elżbiety. Dlatego też świątynia bywa nazywana *kościółem Magnificat*.

Czytając ewangeliczny opis spotkania, trudno oprzeć się wrażeniu, że jest ono wypełnione ogromną radością. Radość napępiała serce Maryi, która z pośpiechem udawała się do Ain Karem, aby ze swoją krewną podzielić się wieścią o dziecku, które nosiła pod sercem. Z radości poruszyło się dzieciątko w łonie Elżbiety, gdy pozdrowiła ją Maryja. Rozmowę kończy radosny hymn, wyśpiewany przez Matkę Zbawiciela: „Wielbi dusza moja Pana, i raduje się duch mój w Bogu, moim Zbawcy. Bo

wejrzał na uniesienie Służebnicy swojej. Oto bowiem błogosławić mnie będą odtąd wszystkie pokolenia, gdyż wielkie rzeczy uczynił mi Wszechmocny” (Łk 1,46b-49a).

Magnificat to odpowiedź młodziutkiej nazaretańskiej dziewczyny na wybranie i powołanie Jej przez Boga na Matkę Jego Jednorodzonego Syna. Pierwszą odpowiedzią była Jej wiara, następnie dyspozycyjność wobec Boga, a teraz jest nią modlitwa. Jest to wyjątkowa modlitwa, wyrażona w hymnie, a więc w formie od wieków używanej przez Izraelitów wielbiących swego Pana. Człowiek, który w ten sposób zwraca się do Boga, z radością i entuzjazmem uwielbia swego Stwórcę – Jego święte Imię, przymioty, dzieła, których dokonuje w świecie i w dziejach ludzkości. Hymn to dojrzały owoc wiary – twierdzi znany biblista ks. prof. Józef Kudasiewicz – bo człowiek modlący się hymnem nie prosi, nie wyciąga ręki do Boga jak dziecko, ale uwielbia Go i dziękuje Mu. A więc z dojrzałej wiary Maryi wypływa Jej dojrzała modlitwa: „Wielbi dusza moja Pana...”.

Magnificat to hymn potrójnej wdzięczności:

– za łaskę szczególnego wyniesienia Maryi przez Boga, który „wejrzał na

uniesienie Służebnicy swojej”. Maryja jest świadoma wielkiej łaski, jaka ją spotkała od Pana, wie, że została napępniona łaską, że podczas Zwiastowania zstąpił na nią Duch Święty, że „wielkie rzeczy uczynił [Jej] Wszechmocny (Łk 1,49). W Jej życiu działa sam Bóg i to jest najgłębszy powód Jej radości;

– za miłosierdzie i dobroć Boga, które okazuje Izraelowi. Właśnie Boga miłosiernego – który pochyla się nad swoim ludem, który troszczy się o swój lud, zwłaszcza o tych, „którzy się Go boją”, pokornych i głodnych – wychwała Maryja. Ta, która sama doświadczyła miłosierdzia Pana, głosi je i uwielbia;

– za wierność Bogu, „który ujął się za sługą swoim, Izraelem, pomny na swe miłosierdzie” (Łk 1,54), w dotrzymywaniu obietnic danych wszystkim pokoleniom Narodu Wybranego. Maryja uwielbia Pana, który także wobec Jej narodu „uczynił wielkie rzeczy”, nieraz w sposób cudowny interweniując w jego historię, „jak obiecał naszym ojcom – Abrahamowi i jego potomstwu na wieki” (Łk 1,55).

Wielkie dzieła Boże, które dostrzegła Maryja w życiu swoim i swego ludu obudziły w Jej sercu tak wielką wdzięczność, że śpiewała Panu pełny miłości hymn chwały i uwielbienia.

Święto Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny zostało wprowadzone do liturgii w XIII w. przez franciszkanów, a następnie potwierdzone przez papieża Urbana VI. Papież Bonifacy IX w 1389 r. ustalił jego datę na 2 lipca. Tego dnia obchodzone je do 1969 r., kiedy to w ogłoszonym po Soborze Watykańskim II nowym „Kalendarzu rzymskim” święto Nawiedzenia NMP zapisano pod datą 31 maja, by w liturgii zachować chronologię wydarzeń biblijnych, przedstawioną w Ewangelii wg św. Łukasza. Nawiedzenie NMP przypada obecnie między liturgicznymi obchodami Zwiastowania Maryi, że zostanie Matką Syna Bożego (25 marca), a narodzenia św. Jana Chrzciciela (24 czerwca).

Kantyk Maryi jest wzorem autentycznej modlitwy serca, modlitwy przepępnionej miłością, a tylko takie modlitwy – twierdzi ks. Kudasiewicz – pełne miłości ku Stwórcy – docierają przed tron Najwyższego. Takiej modlitwy można się nauczyć od Maryi spotkanej w domu Elżbiety w Ain Karem.

Magnificat

*Wielbi dusza moja Pana,
i raduje się duch mój w Bogu,
moim Zbawcy.*

*Bo wejrzał na uniesienie
Służebnicy swojej.*

*Oto bowiem błogosławić mnie
będą odtąd wszystkie pokolenia,
gdyż wielkie rzeczy uczynił mi
Wszechmocny.*

*Święte jest Jego imię,
a swoje miłosierdzie na
pokolenia i pokolenia
zachowuje dla tych, co się Go
boją.*

*On przejawia moc ramienia
swego,
rozprasza ludzi pyszniących się
zamysłami serc swoich.*

*Strąca władców z tronu,
a wywyższa pokornych.
Głodnych nasycy dobrami,
a bogatych z niczym odprawia.
Ujął się za sługą swoim.*

*Izraelem,
pomny na miłosierdzie swoje,
jak przyobiecwał naszym ojcom –
na rzecz Abrahama i jego
potomstwa na wieki.*
(Łk 1, 46-55)

Ona Boga na świat nam przyniosła (4)

Piękniejsza od Jutrzenki

Rozstałem się z Czytelnikami przed tygodniem w Lourdes. Zapraszam tam jeszcze raz. Szedłem ku Grocie od strony mostu. Na placu spora gromada pielgrzymów, wokoło cisza, skupienie. Jedni siedzą zamyśleni, inni klęczą, większość przesuwa w milczącej modlitwie paciorki różańca. Z daleka zauważyłem dziewczęcą postać stojącą przed Grotą. Wyróżniała się charakterystycznym nakryciem głowy. Z bliska poznałem – to młodzianka, może piętnastoletnia Arabka – we Francji widok codzienny. Stała tuż przed Grotą, patrząc w kierunku rzeki. Semickie rysy, piękna twarzyczka, zgrabna postać ostonięta długą suknią. Spod chusty wymykały się niesforne, kruczo czarne włosy. Patrzyła przed siebie, jakby nie widząc tłumu pielgrzymów. Uśmiechnięta – jakby do wszystkich, pogodna. Usiadłem na ławeczce. Patrzyłem na nią jak zahipnotyzowany.

Wyobraźnia przeniosła mnie do Nazaretu, zobaczyłem dorastającą Miriam... Sięgnąłem po różaniec, zacząłem od początku, od zwiastowania. Czy tak wyglądała Miriam wtedy? Przestraszyłem się własnych myśli i skojarzeń. Podniosłem oczy wyżej, w skalnej niszy nad Grotą statua Niepokalanej – takiej, jaką zobaczyła tu Bernadeta. W owej dziewczynie stojącej poniżej było piękno i świeżość tej ziemi. Z posągowej postaci Maryi bilo piękno pełne majestatu. Jeśli nawet Miriam wyglądała wtedy jak ta dziewczyna, jakąż drogę musiała przejść! Bernadeta usiłowała opisać piękno zjawiającej się Pani. Piękno bliskie, a przecież niezemskie. Przypominałem sobie twarz św. Bernadety, którą dwa dni wcześniej oglądałem w Nevers, uśmiechniętą w jej kryształowej trumnie. Czy w uśmiechu śpiącej snem śmierci Świętej utrwalił się uśmiech Pięknej Pani, którą właśnie tu zobaczyła?

Czy jesteśmy w stanie wyobrazić sobie ten urok i majestat razem? Czy najbieglejszy artysta może oddać martwym tworzywem duchowe piękno Niepokalanej? Odebrałem spojrzenie od figury Matki Bożej... Tymczasem arabskie dziewczętko gdzieś zniknęło. Szkoda, że nie zrobiłem zdjęcia. A może i dobrze – fotografia i tak nie oddałaby całej gry moich myśli. Odmawiałem dalej Różaniec. Kolejność tajemnic mi się poplątała, już byłem przy ukoronowaniu Maryi. Nie, postać małej, która mi zniknęła z oczu stanowczo nie pasowała do jakiegokolwiek korony.

Ale czy jakakolwiek ziemską koronę – złotą, diamentową – pasowałaby do postaci Niepokalanej? Też nie. Przypomniało mi się widzenie Jana z Księgi Apokalipsy: „Potem wielki znak się ukazał na niebie: Niewiasta obleczone w słońce i księżyc pod jej stopami, a na jej głowie wieniec z gwiazd dwunastu” (Ap 12,1). Oczywiście – tylko taka korona jest Jej godna: z gwiazd! Przecież Ona jest piękniejsza od Jutrzenki!

Ukoronować coś... Mówimy tak czasem, chcąc wskazać, że jakieś dzieło zostało doprowadzone do pomyślnego końca. Że ten koniec nie jest właściwie końcem – ale pełnym rozkwitem. Że dzieło osiągnęło szczyt doskonałości. Autor Listu do Hebrajczyków tak właśnie pisze o Jezusie. Ale czy zaraz za Jezusem nie stoi Jego Matka? Czy ukoronowanie Jej na Królową nieba i ziemi nie jest właśnie tym: osiągnięciem przez Nią pełni rozwoju, wewnętrznego piękna, siły ducha, mocy uczuć, potęgi miłości... Korona, nawet ta „z gwiazd dwunastu”, to już tylko dodatek (jakże potrzebny i stosowny) do tego, czym obdarzył ją Bóg, a co Ona swoim wysiłkiem, żywą wiarą, nie-

Bazylika Różańca i bazylika Niepokalanej Poczęcia w Lourdes

złomną nadzieją, radosną miłością do rozkwitu doprowadziła? „Od Jutrzenki Ty jesteś piękniejsza!...”. Dlatego wszyscy malarze, rzeźbiarze, poeci, kaznodzieje nie są w stanie oddać pełni Jej piękna. Ale cóż – próbować trzeba. Serce każe próbować.

A może by tak inaczej? Może by swoje życie, swoją wiarę, nadzieję i miłość, swego ducha i swoje wnętrze rzeźbić i kształtować na Jej podobieństwo? Świat byłby piękniejszy, stokroć piękniejszy, niż jest teraz.

KS. TOMASZ HORAK

Zacznijmy znów się modlić

Tak zatytułował cykl swoich katechez Ojciec Święty Paweł VI. I dodał: „Teoria bez praktyki jest jałowa. Praktyka bez teorii jest ślepa”. Każdy z nas zdaje sobie sprawę z potrzeby budowania naszej codzienności na modlitewnym zjednoczeniu z Bogiem.

Nocą pamiętam o Twoim imieniu

Jest rzeczą piękną wierzyć w światło. Bóg oczekuje od nas takiej wiary – wszak zostaliśmy stworzeni dla jasnego dnia. Wierzmy św. Janowi, że „Bóg jest światłością” (1J 1,5). Nasze modlitewne trwanie przed Bożym obliczem jest oczekiwaniem na rozświetlenie kroków. I bywa, że światło nam towarzyszy, bo Bóg napełnia chętnie serca czuwające.

A jednak każdemu, kto wytrwale kroczy drogami modlitwy, nieobca jest także ciemność! Bóg, który prowadzi nas ku światłu, jest tym samym Bogiem, który zwraca się do nas, jak kiedyś do Mojżesza: „Oto ja przyjdę do ciebie w gęstym obłoku” (Wj 19,9). Jest Tym, który „...mieszka w czarnej chmurze” (1 Krl 8,12) i przywdziewa „...mrok niby zasłone wokół siebie” (Ps 18,12).

Niełatwo jest modlić się w mroku. Niełatwo codziennie stawać przed Bogiem, którego nie potrafimy już dostrzec. Niełatwo wiernie trwać przed obliczem Tego, który się ukrywa. Przychodzi zniechęcenie. Modlitwa jest coraz mniej radością, a coraz bardziej trudem. Spotkanie i rozmo-

wa z Bogiem opiera się już tylko na wierze w to, że On jest.

Taka noc w życiu modlitwy jest niewątpliwie próbą i jak każda noc ma swoje trwogi. Ale jest także w tobie niczym ferment i powoduje wzrost twojej duszy. Oto znalazłeś się w sytuacji Jonasza: samotny, uwięziony w ciemnych wnętrznościach ryby, Jonasz rozpoczyna prawdziwą, przepiękną, z serca płynącą modlitwę. Usłyszał Boga i Bóg go usłyszał.

Noc, która co jakiś czas ogarnia duszę tego, kto się modli, może być chwilą największej bliskości Boga. Kiedy rzeczy tracą swe barwy i kontury, kiedy zatrzymuje się jakby rytm czasu i zalega wielkie milczenie, Bóg zdaje się obejmować człowieka ze wszystkich stron, jak gdyby trzymał go na swoim łonie. Ciemność chroni przed niedyskretnymi świadkami. „Druga w nocy. Jakże dobry jesteś, Boże, żeś mnie obudził. Oto jeszcze przeszło sześć godzin, w czasie których mogę nie robić nic innego, jak tylko kontemplować Ciebie, trwać u Twoich stóp i powtarzać jedno słowo: Kocham Cię!” – pisał Karol de Foucauld.

Noc, bardziej niż dzień, należy do Boga. W nocy nie możesz zrobić niczego innego, jak tylko się modlić, a twoje zmysły uniezależnione od napierających na nie konkretów, pozwalają twojej duszy z większą wolnością zbliżyć się do Pana. Nie porzucaj więc modlitwy, gdy twoja dusza pogrążona jest w mroku, a niebo wydaje się szczerze zamknięte i przygniata cię uczuciem, że nie możesz stamtąd niczego się spodziewać. Wytrwaj, jakbyś widział Niewidzialnego. Liczyłeś na życie w serdecznej zażyłości z Bogiem, On zaś zdaje się nawet nie patrzeć na ciebie i być tak daleko, że wątpisz w Jego miłość. Jeśli jednak twoje serce jest czyste, a twój duch czuwa, noc jak dzień ci zajaśnieje (por. Ps 139). Niewidzialnie, w ukryciu, Duch Święty będzie cię podtrzymywał, abyś mógł postępować tak, jakby światło przyświecało twoim krokom. Nie cofaj się. Noc, nieplodna dla ludzi, których działalność zawieszona, jest zawsze płodna w rękach Stwórcy. Zaowocuje oczyszczeniem twojej duszy: poznasz Boga tak, jak On sam chce być poznany i pokochasz Go tak, jak na to zasługuje – ze względu na Niego samego. Ten, który cię kocha, jest obecny w twoich ciemnościach i czasem tu właśnie wyznacza ci spotkanie. Módl się:

„Dusza moja pożąda Ciebie w nocy, duch mój poszukuje Cię w swym wnętrzu” (Iz 26,9). „Nocą pamiętam o Twoim imieniu, Panie” (Ps 119,55).

ALICJA RATYNI

Nauczanie

Modlitwa za Ziemię Świętą

Z gorącym apelem o pokój i przezwyciężenie nienawiści na Bliskim Wschodzie zwrócił się Jan Paweł II. W swoich rozważaniach przed niedzielną modlitwą „Regina coeli” 13 maja Ojciec Święty wspominał też zakończoną przed kilkoma dniami pielgrzymkę śladami św. Pawła do Aten, Damaszku i na Maltę.

W moim sercu niosę odcisnięte obrazy tych miejsc, które misja Apostoła Narodów związała nierozdzielnie z historią chrześcijaństwa – powiedział Papież. Jednocześnie wyraził ubolewanie, że „pielgrzymowanie to zaciemnił smutek bolesnych wieści dochodzących z Ziemi Świętej”. – Znajdujemy się wobec absurdu spirali przemocy, a posiew śmierci opóźnia błogosławiony dzień, w którym wszyscy mogliby spojrzeć sobie w twarz i kroczyć razem jako bracia, mówił Ojciec Święty. Przypomniał, że wszyscy, a zwłaszcza odpowiedzialni za wspólnotę międzynarodową, mają obowiązek dopomóc stronom konfliktu w rozerwaniu niemoralnego łańcucha prowokacji i represji. – Język i kultura pokoju powinny przezwyciężyć podsyłanie nienawiści i wyłączenie kogokolwiek na margines.

Jan Paweł II modlił się za Ziemię Świętą, „aby oczyściły się serca i intencje wszystkich, tak aby zaprzestano masakr i aby energie ludzi zostały zaangażowane w tworzenie stałego i skutecznego pokoju”. Papież prosił też o modlitwę w intencji 34 nowych księży diecezji rzymskiej, którzy podczas porannej Mszy św. w Bazylice św. Piotra otrzymali z jego rąk święcenia kapłańskie. „Każdemu z nich ponownie przekazuję mój uścisk pokoju, zapewniając, że będę towarzyszył modlitwą w ich nowej posłudze” – powiedział. Polecił ich macierzyńskiej opiece Maryi w dniu, w którym wspominały Jej objawienia w Fatimie. Papież przypominał, nawiązując do zamachu na jego życie, że opieki Matki Bożej Fatimskiej mógł sam doświadczyć „w sposób szczególny 13 maja dwadzieścia lat temu”.

Wydarzenia

Kościelna służba zdrowia

Institucje kościelne działające w służbie zdrowia zasługują na uznanie i wsparcie ze strony państwa, powiedział Jan Paweł II do około tysiąca uczestników konferencji na temat „Kościoł we Włoszech w świecie zdrowia – tożsamość i nowe drogi”, zakończonej 11 maja w uzdrowskiej miejscowości Fiuggi pod Rzymem. Sympozjum zorganizowało krajowe biuro duszpasterstwa pracowników służby zdrowia włoskiego Episkopatu. W audyencji udział wzięli m.in. przewodniczący konferencji biskupów włoskich kard. Camillo Ruini i przewodniczący Papieskiej Rady Duszpasterstwa Służby Zdrowia abp Javier Lozano Barragan.

Zwracając się do przybyłych, Papież przypominał, że „naśladując Chrystusa, który przyoblekł się w »bolesne« oblicze człowieka, ażeby uczynić je »chwalebny«, Kościół wezwany jest, by podążać drogą człowieka, zwłaszcza człowieka cierpiącego (por. *Redemptor Hominis* 7, 14, 21; *Salvifici doloris* 3). Wychodzi on naprzeciw chorej osobie, by jej słuchać, roztoczyć nad nią opiekę, łagodzić cierpienia, pomagać otworzyć się na zrozumienie zbawczego sensu bólu i cierpienia”. Działając na tym polu, dodał Ojciec Święty, Kościół kieruje się podejściem do kwestii zdrowia „nie jako zwykłego braku choroby, lecz jako dążenia do pełnej harmonii i zdrowej równowagi w sferze psychicznej, duchowej i społecznej”. Proponuje on w tej dziedzinie „wzór zdrowia, dla którego inspirację stanowi »uzdrawiające zbawienie«, przyniesione przez Chrystusa: zdrowie »globalne«, »integralne«, które uzdrawia całego chorego. Przeżycie choroby przez człowieka jest w ten sposób rozjaśnione światłem Tajemnicy paschalnej”.

Papież wyraził uznanie dla instytucji zakonnych, „które dochowując wierności swoim charyzmatom, nie przestają odgrywać ważnej roli na tym polu”. „Chodź o »dzieła Kościoła«, dziedzictwo i diakonię Ewangelii miłości, służące tym wszystkim, którzy wymagają leczenia. Dziełem tym nie może nigdy zabraknąć wsparcia całej wspólnoty Kościoła” – podkreślił Jan Paweł II.

Nominacje do Kongregacji

Jan Paweł II mianował 15 maja nowych członków niektórych kongregacji, poinformował rzecznik Stolicy Apostolskiej Joaquin Navarro-Valls. Nowymi członkami Kongregacji Nauki Wiary zostali kardynałowie: Walter Kasper, Zenon Grocholewski, Giovanni Battista Re, Desmond Connell (Irlandia), Ivan Dias (Indie) oraz Ignace Moussa Daoud (Syria). Na czele tej kongregacji stoi od 1981 r. niemiecki kardynał Joseph Ratzinger.

W Kongregacji Biskupów nowymi członkami zostali kardynałowie: Karl Lehmann, Zenon Grocholewski, Desmond Connell, Louis-Marie Bille (Francja), Agostino Cacciavilla (Włochy) i Jose Saraiva Martins (Portugalia). Ta kongregacja, na której czele stoi kard. Giovanni Battista Re, przygotowuje nominacje biskupów na całym świecie, z wyjątkiem krajów misyjnych. Natomiast nowymi członkami Kongregacji Wychowania Katolickiego zostali arcybiskup Wiednia kard. Christoph Schönborn OP oraz arcybiskup Paderbornu kard. Joachim Degenhardt. Kongregacji Wychowania Katolickiego podlegają przede wszystkim seminaria duchowne na całym świecie oraz szkoły i uniwersytety katolickie. Kard. Schönborn jest już od lat członkiem Kongregacji Nauki Wiary, Kongregacji Kościołów Wschodnich, a także Papieskiej Rady Kultury i Komisji ds. Dóbr Kulturalnych Kościoła. Jednocześnie Jan Paweł II powołał kardynałów Karla Lehmana i Waltera Kaspera w skład Kongregacji ds. Kościołów Wschodnich.

Ekumenizm

Zbliżenie postępuje

Przewodniczący Papieskiej Rady ds. Jedności Chrześcijan kard. Walter Kasper uważa, że zbliżenie ekumeniczne postępuje. Ruch ekumeniczny XX wieku jest „jednym z niewielu znaków światła i nadziei w tym mrocznym tysiącleciu”, podkreślił niemiecki kardynał podczas Mszy św. odprawionej 13 maja w Stuttgarcie, gdzie do chwili powołania go do Watykanu sprawował godność biskupa diecezjalnego. Kard. Kasper zaapelował do chrześcijan, by nie martwili się postępowaniem w zbliżeniu ekumenicznym.

Zdaniem kardynała, w sytuacji podziału Kościoła katolicki nie może konkretnie realizować swojej katolickości. Dlatego też jest skazany na wymianę doświadczeń z innymi Kościołami, powiedział były biskup Rottenburga–Stuttgartu. Zwrócił też uwagę, że w minionych latach Kościół katolicki wiele się nauczył od braci ewangelików o znaczeniu słowa Bożego w Piśmie Świętym. – Oni natomiast uczą się wiele od nas w sferze sakramentalnej i liturgicznej, stwierdził kard. Kasper. Wśród gości uczestniczących w Mszy św. obecny był również ewangelicki biskup Wirtembergii Gerhard Maier.

Ewangelicki teolog Eberhard Jüngel, w wykładzie wygłoszonym po liturgii, mówił z uznaniem o zaangażowaniu ekumenicznym Jana Pawła II. Jak podkreślił, Papież zawsze podejmował zaskakujące decyzje duchowe i w dziedzinie polityki kościelnej, które „wychodziły na dobre kwestii stosunku do żydów, muzułmanów, ale także, i przede wszystkim, ekumenizmowi pomiędzy Kościołami chrześcijańskimi”. Zdaniem ewangelickiego teologa, spekulacje wokół ewentualnej funkcji papieża jako rzecznika wszystkich chrześcijan, „jakkolwiek zrodziły się w dobrej wierze, to z ekumenicznego punktu widzenia są kontrproduktywne”. Ekumenizm może postępować naprzód tylko wówczas, gdy możliwie najjaśniej sprecyzowane zostaną cele po obu stronach „i z uniknięciem postaw dążenia do obstawania przy swoim zdaniu po tej i tamtej stronie”.

Krótko

• „Jan Paweł II nie zamierza zrezygnować z podróży do Ukrainy w tym roku jescze dwa podróże: na Ukrainę w czerwcu i do Armenii we wrześniu. Dodał też, że w 2002 r. Ojciec Święty planuje odwiedzić dwa inne kraje, których nazw nie wymienił.

„Świetlisty Biały Marsz”

Kilka tysięcy osób wyszło na krakowski Rynek 13 maja, w 20. rocznicę zamachu na Papieża Jana Pawła II. Studenci, ubrani w białe alby, z pochodniami w ręku, nieśli figurę Matki Bożej Fatimskiej. Uczestnicy odmawiali Różaniec. Na czele pochodu szedł metropolita krakowski kard. Franciszek Macharski. W Bazylice Mariackiej odprawił on Mszę św. w intencji Papieża. W krótkim kazaniu kard. Macharski wyznał, że w tym dniu miał uczestniczyć w Lublinie w uroczystości wręczenia doktoratu honoris causa KUL najbliższemu współpracownikowi Ojca Świętego bp. Stanisławowi Dziwiszowi. Jednak uznał, że najlepszym znakiem solidarności zarówno z bp. Dziwiszem, jak i z Ojcem Świętym będzie wspólna modlitwa z młodzieżą. Z aprobatą mówił, że chrześcijańskie wartości nadal bliskie są młodzieży. Dodał żartobliwie, że nie wiadomo, czy młodzi ludzie go potrzebują, ale na pewno on bardzo potrzebuje młodzieży.

Wcześniej została otwarta oryginalna wystawa: w witrynach sklepów znajdujących się na Ryнку. Ustawiono wielkie fotografie ukazujące Biały Marsz zorganizowany w 1981 r. Zdjęcia były robione nielegalnie, milicja konfiskowała filmy zarówno amatorom, jak i zawodowym fotografikom. Mieszkańcy miasta starali się odszukać siebie na zdjęciach. Do uczestników Marszu wystosował list premier RP Jerzy Buzek.

Zmarł Paweł Hertz

13 maja zmarł w Warszawie Paweł Hertz, poeta, tłumacz, prozaik, eseista i edytor, nazywany niekiedy „najwytworniejszym konserwatystą”. W swoich książkach, a także w publicystyce, często przypominał o chrześcijańskich korzeniach kultury europejskiej i wskazywał na europejski rodowód kultury polskiej. Urodził się 29 października 1918 r. Jako poeta debiutował w 1934 r. na łamach „Wiadomości Literackich”. W latach trzydziestych współpracował z piśmie „Bunt Młodych”, kierowanym przez Jerzego Giedroycia. Podczas wojny aresztowany przez NKWD przebywał najpierw w więzieniu i obozie, a potem uczył w polskiej szkole w Samarkandzie. Do Polski wrócił w 1948 r., a w rok później zamieszkał w Warszawie. Głównym przedmiotem jego zainteresowań historyczno-literackich stał się XIX wiek. Opublikował powieść biograficzną „Portret Słowackiego” (1949) oraz „Biografię zestawioną z dokumentów i listów. Słowacki, romans życia” (1961). Był wydawcą m.in. pism Słowackiego, wierszy Brodzińskiego, Lenartowicza, Iłakowiczówny. Tłumaczył i wydawał pisarzy rosyjskich, np. Tolstoja, Turgeniewa, Dostojewskiego. W jego przekładzie ukazały się też wiele pozycji z literatury francuskiej, m.in. dzieła Marcela Prousta. Spośród największych osiągnięć edytorskich Herta wymienić należy zwłaszcza „Zbiór poetów polskich XIX wieku” wydany w 7 tomach, opracowaną wspólnie z Władysławem Kopalińskim „Księgę cytatów z polskiej literatury pięknej od XIV do XX wieku” oraz serię wydawniczą „Podróże”.

Swemu literackiemu konserwatyzmowi Paweł Hertz nadał programowy kształt przede wszystkim w zbiorach szkiców „Domena polska” (1961), „Ład i nielad” (1964) oraz „Świat i dom”. Wyrażał w nich głębokie przekonanie, że etyka humanistyczna musi mieć odniesienie do Absolutu i głosił potrzebę pielęgnowania tradycyjnych wartości.

Ogólnopolskie uroczystości 1700-lecia Armenii

Jubileusz 1700-lecia chrztu Armenii i 100-lecia śmierci abp. Izaaka Isakowicza obchodziła 15 maja w Krakowie wspólnota polskich Ormian. Uroczystej Mszy św. w bazylice Matki Bożej „Na Piasku” prze-

wodniczył kard. Franciszek Macharski. Podczas Mszy św., w której oprócz kilkudziesięciu Ormian uczestniczył ambasador Armenii w Polsce Ashot Hovakimian, metropolita krakowski poświęcił pamiątkową tablicę ku czci abp. Isakowicza. Ten wybitny duszpasterz Ormian związany był z kościołem „Na Piasku”, gdyż to on koronował cudowny obraz Matki Bożej w 1883 roku. Abp Izaak Mikołaj Isakowicz urodził się w 1824 r. w Łyścu na Pokuciu w szlacheckiej rodzinie ormiańskiej, wywodzącej się z Siedmiogrodu. Konsekrowany 28 VIII 1882 r. przez biskupa Albina Dunajewskiego, bronił obrządku ormiańskiego przed likwidacją, utworzył parafię w Suczawie, poszerzył szeregi duchowieństwa, przyjmując kapłanów łacińskich i zreformował modlitwę brewiarzową. Był znanym pisarzem katolickim, wydał wiele listów pasterskich i kilkanaście pozycji książkowych, głównie z zakresu homiletyki. Zaangażowany w sprawy społeczne i patriotyczne, dążył do pojednania między Polakami i Ukraińcami, zaprzyjaźniony był z gminami żydowskimi. Wspierał finansowo wielu studentów, w tym swego siostrzeńca, malarza Teodora Axentowicza. Żył nadzwyczaj skromnie, za życia swój majątek przekazał na pomoc ubogiej młodzieży. Zmarł 29 IV 1901 r. Pochowany został na Cmentarzu Łyczakowskim we Lwowie. W 1905 r. wierni ufundowali w katedrze ormiańskiej jego popiersie. Jego imię do 1939 r. nosiła ulica i szkoła podstawowa we Lwowie.

Pamięci żołnierzy WiN-u

Wystawa poświęcona członkom antykomunistycznego podziemia spod znaku „Wolność i Niezawisłość” została otwarta 14 maja w Muzeum Podkarpackim w Krośnie (diecezja rzeszowska). W tym roku minęła 50. rocznica bohaterskiej śmierci żołnierzy WiN-u. Ekspozycję zatytułowaną „Żołnierze wyklęci. Podziemie antykomunistyczne na Rzeszowszczyźnie po 1944 r.” zorganizował Instytut Pamięci Narodowej oraz Muzeum Podkarpackie w Krośnie. Zgromadzono na niej pamiątki, zdjęcia i dokumenty z konspiracyjnej działalności członków IV Zarządu Głównego Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. Wernisaż wystawy uzupełni 14 maja wykład prof. Jana Drausa pt. „Żołnierze wyklęci”.

1 marca 1951 r. w Więzieniu Mokotowskim w Warszawie zostali straceni członkowie IV Zarządu Głównego Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. Wśród nich byli pochodzący z Rzeszowszczyzny: ppłk Łukasz Ciepliński, ppłk Mieczysław Kawalec, mjr Adam Lazarowicz, kpt. Józef Batory i kpt. Franciszek Błażej.

Krótko

● „Muszle św. Jakuba”, średniowieczną biżuterię i ostrogę odkryli archeolodzy między wrocławską katedrą i kolegiatą Świętego Krzyża. „Muszle św. Jakuba”, symbole pielgrzymowania, pochodzą z XIII wieku. Znaleździś świadczy o tym, że Wrocław już wtedy leżał na szlaku pątniczym albo nawet sam był celem pielgrzymek. Archeolodzy natrafili także na ruiny XII-wiecznej chaty, mury XIV-wiecznego domu i pozostałości XVIII-wiecznego budynku zbudowanego na jego fundamentach.

● Zdaniem Marty Wilk z Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach, programy szkolnej profilaktyki uzależnień nie mogą być elementem wyizolowanym, ale powinny być wkomponowane w cały system oddziaływań szkoły. W Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim odbyło się w połowie maja sympozjum nt. „Wolontariat z pomocą rodzinie w walce z uzależnieniami”, zorganizowane przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich oraz Akademię Świętokrzyską.

1 Powiew nadziei: WMA odrzuca eutanazję!

Władze międzynarodowej organizacji lekarzy (WMA) zdecydowanie odrzuciły możliwość uczestniczenia lekarza w samobójczej śmierci nieuleczalnie chorego pacjenta, kwestionując tym samym uchwaloną ostatnio w tej sprawie ustawę w Holandii. Obradujące we francuskim Divonne-les-Bains gremium wydało apel do lekarzy całego świata, by nie pomagali w samobójczej śmierci swych nieuleczalnie chorych pacjentów, nawet jeśli zezwala na to odpowiednie ustawodawstwo krajowe. Eutanazja jest sprzeczna z podstawowymi zasadami etycznymi praktyki medycznej, głosi apel. Przeciwno przyjęciu apelu głosowali jedynie przedstawiciele Holandii. WMA skupia 70 krajowych Izb Lekarskich.

2 600 tys. wiernych na uroczystościach w Fatimie

Ponad 600 tys. wiernych zgromadziło się 13 maja przed Kaplicą Objawień w Fatimie, by uczcić 84. rocznicę pierwszego objawienia się Pani Fatimskiej trojgu małym pastuszkom. W związku z udziałem w uroczystościach rocznicowych w Fatimie arcybiskupa Madrytu, hiszpańskiego kardynała Antonio Rouco Vareli, który jest jawnym przeciwnikiem baskijskich separatystów z ETA, w mieście wprowadzono szczególne środki bezpieczeństwa. Kard. Varela niedawno oświadczył, że nikt, kto współpracuje z ETA lub jest jej zwolennikiem, „nie zasługuje na miano chrześcijanina”. Bezpieczeństwa jego i przybyłych do Fatimy wiernych pilnowało w niedzielę około tysiąca policjantów, w tym 60 agentów specjalnych, a także helikopter. Agenci bezpieczeństwa strzegli nawet wejść do kaplicy, gdzie kard. Varela odprawił Mszę świętą. W homilii arcybiskup Madrytu nie odniósł się bezpośrednio do ETA, ale powiedział, że katolicy muszą tak postępować, by „człowiek nie odchodził od Boga, a jeśli już to uczyni, by wrócił jak syn marnotrawny, który wraca do domu ojca”.

Po raz pierwszy Matka Boża ukazała się trojgu pastuszkom 13 maja 1917 r. w Cova da Iria w okolicy Fatimy. Widziało ją rodzeństwo Hiacynta i Franciszek oraz ich kuzynka Łucja. Objawienia Matki Bożej w Fatimie powtarzały się 13. dnia każdego miesiąca (z wyjątkiem 19 sierpnia) do 13 października 1917 r. Podczas widzeń Maryja poleciła dzieciom modlitwę i pokutę za grzeszników, a dla uproszenia pokoju – nabożeństwo do swego Niepokalanego Serca, któremu Papież powinien poświęcić cały świat. Hiacynta i Franciszek zmarli w kilka lat po ustaniu widzeń, Łucja natomiast wstąpiła do klasztoru karmelitańskiego w Coimbrze, gdzie mieszka od ponad 50 lat. Jan Paweł II beatyfikował 13 maja w Roku Wielkiego Jubileuszu dzieci z Fatimy. Wcześniej watykańska Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych uznała, mimo młodego wieku, heroiczną cnotę 11-letniego Franciszka i 10-letniej Hiacynty Marto oraz potwierdziła, że za ich wstawiennictwem nastąpiło cudowne uzdrowienie, niedające się wyjaśnić z naukowego i medycznego punktu widzenia.

3 Potrzebna jest cierpliwość

Podczas wizyty w Würzburgu przewodniczący Konferencji Biskupów Czeskich, abp Jan Graubner, stwierdził, że w procesie pojednania czesko-niemieckiego potrzebna jest cierpliwość. – W dziejach obu narodów wydarzyło się wiele okrutnych zjść – przypomniał 13 maja arcybiskup

skup Ołomuńca. Podkreślił, że społeczeństwo w Republice Czeskiej nie dojrzało jeszcze do tego, by przeprosić za wypędzenie niemieckojęzycznej ludności Czech i Moraw. Konieczna jest szczerza i dogłębna dyskusja na temat czasu, w jakim te wydarzenia miały miejsce oraz okresu je poprzedzającego – podkreślił abp Graubner. Przebywał on w Würzburgu na czele delegacji czeskiej z okazji uroczystości ku czci św. Jana Nepomucena.

Arceybiskup Ołomuńca wyraził ubolewanie z powodu niewielkiego zainteresowania życiem kościelnym w jego ojczyźnie. Jak poinformował, w całym kraju jedynie 7 proc. dzieci uczęszcza na katechezę, natomiast w samych Czechach niecałe 2 proc. Trudno jest też namówić świeckich do pracy w Kościele. Najbardziej bolesny jest fakt, że właściwie co druga parafia w jego archidiecezji ma własnego kapłana.

4 Włoska konstytucja wymaga reformy

Kościół katolicki we Włoszech domaga się gruntownej reformy konstytucji swego kraju. Poinformował o tym przewodniczący Konferencji Biskupów Włoskich, kard. Camillo Ruini, 14 maja w Watykanie. Otwierając obrady sesji plenarnej Episkopatu Włoch, w dzień po wyborach parlamentarnych, kard. Ruini powiedział, że reforma instytucji państwa jest jednym z problemów, które pozostały z poprzedniego okresu legislacyjnego. Potrzebna jest taka reforma, która zapewni rządowi większą stabilność, a spowoduje, że łatwiej będzie rządzić krajem. Do najważniejszych zadań na najbliższe lata przewodniczący Episkopatu Włoch zaliczył przewyżnienie problemu „włoskiego południa” (mezzogiorno), gdzie obok wielkich projektów infrastruktury potrzebna jest przede wszystkim zdecydowana walka ze zorganizowaną przestępczością oraz ofensywa oświatowa. – Tylko w taki sposób można wypowiedzieć skuteczną walkę wielkiemu bezrobociu na południu Włoch, uważa kard. Ruini.

Kardynał nie zajął na razie stanowiska w sprawie wyników wyborów we Włoszech. Podkreślił, że Kościół katolicki zdecydowanie nie zamierza utożsamiać się z żadnym ugrupowaniem politycznym i pragnie wnieść swój własny wkład dla dobra kraju.

Przygotowano na podstawie KAI i informacji własnych

Krótko

● 12 maja w Dokszycach na Witebszczyźnie odbyły się pierwsze w historii tego niewielkiego miasteczka święcenia kapłańskie i diakonatu, które otrzymali trzej synowie ziemi białoruskiej: Witali Golec i Paweł Samsonow oraz Władysław Łazar OFM Cap.

Rzymskie domy Kardynała

KS. ROMAN KEMPNY

Włosi mówili o kardynale Stefanie Wyszyńskim „il cardinale di ferro” – kardynał z żelaza. Każdy jego przyjazd do Wiecznego Miasta był wydarzeniem. Tłumy witały Prymasa nie tylko na ważniejszych stacjach, gdzie zatrzymywał się pociąg, ale i na rzymskim dworcu Termini.

O jednym z takich spotkań wspomina Ksiądz Prymas w swoich pamiętnikach: „W Wenecji patriarcha Roncalli, z duchowieństwem i przedstawicielami władz państwowych, podejmuje nas na dworcu kawą. Przyszło też kilka Polek stale mieszkających w Wenecji. Zapraszała stale do siebie: »Kardynałowie są braćmi« – mówił”.

W Bazylice na Zatybrzu i w innych kościołach

W wielu miejscach Wiecznego Miasta natrafiamy na ślady i wspomnienia ze spotkań z Prymasem Tysiąclecia. Szczególnym miejscem jest najpierw kościół tytularny prymasów Polski, Bazylika Matki Bożej na Zatybrzu. Jest jedną z najstarszych świątyń pod wezwaniem Maryi. Na prawo od ołtarza znajduje się grobowiec i pomnik kard. Stanisława Hozjusza, biskupa warmińskiego, który odegrał znaczącą rolę na Soborze Trydenckim. Zastąpił się dla rodaków jako założyciel kościoła i hospicjum św. Stanisława.

Kościelny w bazylice – pan Gianfranco – wspomina ostatnie pobyty Prymasa w Rzymie. – Mimo natłoku różnych zajęć i obowiązków zawsze przybywał do swojej bazyliki i przewodniczył Mszy św. Charakterystyczne było to, że te Msze gromadziły rzesze Polaków – opowiada. Pokazuje też z dumą Ikonę Jasnogórską z osobistą dedykacją i życzeniami Prymasa. – Od tego człowieka emanowało dostojenie, ale i niezwykła prostota. Mam żywo przed oczyma modlącego się Prymasa Wyszyńskiego – wspomina.

Innym miejscem związanym z Prymasem jest kościół polski pod wezwaniem św. Stanisława Biskupa i Męczennika przy via delle Botteghe Oscure. Dzieje tej świątyni sięgają 1578 roku, kiedy dzięki staraniom kard. Hozjusza papież Grzegorz XIII przyznał tę świątynię Polakom. Tutaj znajdują się biura

Delegata Prymasa dla Duszpasterstwa Polaków na emigracji. Abp Szczepan Wesoły wskazuje na obszerną salę, w której Prymas Wyszyński przyjął kapelusze kardynalskie.

Ślady Prymasa prowadzą także do kościoła św. Andrzeja na Kwirynale, gdzie w liturgiczne wspomnienie św. Stanisława Kostki 13 listopada 1962 r. Jan XXIII przewodniczył polskiemu nabożeństwu ku czci Świętego razem z Księdzem Prymasem i polskimi biskupami obecnymi na Soborze. Świątynia ta została wybudowana w 1678 roku przez Berniniego, tuż obok nowicjatu zakonu jezuitów, gdzie w 1568 roku zmarł młodzieńcy Stanisław Kostka. Druga z bocznych kaplic, po lewej stronie, jest mu poświęcona. Tutaj spoczywają jego szczątki.

Najchętniej mieszkał w „Nazarecie”

Ruchliwa rzymska via Merulana prowadzi od Bazyliki św. Jana na Lateranie do Bazyliki Matki Bożej Większej. Tradycyjnie tą trasą przechodzi procesja Bożego Ciała w Rzymie, prowadzona przez Papieża. Jedną z bocznych ulic to via Macchiaveli. Tu pod numerem 18, w domu sióstr nazaretanek, zatrzymywał się kard. Stefan Wyszyński.

Dom zakupiła jeszcze bł. Franciszka Siedliska i jest on pierwszą placówką zgromadzenia. Było w nim miejsce na szkołę i przedszkole. Dzisiaj siostry zajmują tylko część budynku. Z daleka słychać gwar dzieci. Do dziś mieszkają tu zakonnice, które pamiętają pobyty Sługi Bożego. Siostra Benedykta w czasie pierwszej wizyty Prymasa w 1957 roku przebywała jako nowicjuszka w Albano.

– Gdy miał przyjechać Ksiądz Prymas – wspomina – wszystkie przyjechałyśmy z Albano na powitanie. To było naprawdę wielkie wydarzenie dla Rzymu. Ksiądz Prymas przybył w pierwszych dniach maja, by przyjąć

kapelusze kardynalskie. Był to pierwszy przyjazd Sługi Bożego do Rzymu po wyjściu z więzienia. Tłumy towarzyszyły Prymasowi na całej trasie – opowiada nazaretanka. Przed domem włoscy karabiniery trzymali wartę, a w tych dwóch oknach (siostra wskazuje na budynek po przeciwległej stronie ulicy) stale czuwały dwóch panów. I tak było za każdym razem, gdy w naszym domu zatrzymywał się Prymas. Gdy proponowano mu inne mieszkanie, bliżej Watykanu, odpowiadał: „Najlepiej czuję się w »Nazarecie«”.

Promieniowanie ojcostwa

– On był ojcem – z zadumą powtarza siostra Immaculata – i dodaje – kochał dzieci. Nieraz w czasie swoich pobytów w naszym domu zaglądał do przedszkola i bawił się z dziećmi. Podobną, ojcowską postawą odznaczał się w stosunku do sióstr. Zakonnice, które mieszkaly w naszym domu przeszły niejednokrotnie trudne koleje życia. Większość doświadczyła trudów tułaczki na obczyźnie. Ksiądz Prymas zawsze znajdował dla nas czas, by dzielić się z nami ważnymi wydarzeniami z życia Kościoła i Ojczyzny. Był człowiekiem wielkiej prostoty i modlitwy.

Siostry pokazują kaplicę, a w niej boczny ołtarz z obrazem MB Częstochowskiej. Tutaj godzinami modlił się Ksiądz Prymas.

Instytut Polski

Niedaleko Zamku Anioła i placu Cavur przy via Pietro Cavallini znajduje się Instytut Polski. To polski dom w Rzymie dla duchowieństwa diecezjalnego, który powstał z inicjatywy bł. bpa Józefa Sebastiana Pelczara. Idea powołania do życia takiego domu była rezultatem jego dalekowzrocznej wizji roli Kościoła w życiu narodu polskiego, a także wynikiem jego osobistego doświadczenia. Sam studiował w Rzymie, a następnie uczestniczył w kształtowaniu polskiego duchowieństwa. Spontaniczna odpowiedź ze strony ówczesnego papieża, św. Piusa X, akceptująca tę inicjatywę była zasadniczym krokiem w kierunku jej realizacji. Jest wymownym znakiem, że właśnie u początku historii Instytutu

spotyka się dwóch ludzi przenikniętych duchem świętości, konkretyzującym się w pociągnięciach mających na uwadze aktualne potrzeby Kościoła. To drugi rzymski dom Prymasa Tysiąclecia od 1962 roku.

Funkcję rektora Instytutu od roku 1958 pełnił przez blisko 30 lat bliski mu kapłan diecezji włocławskiej ks. Franciszek Mączyński, były więzień obozu w Dachau. Każdy przyjazd Prymasa wywoływał niezwykle entuzjizm i zainteresowanie.

Sam Kardynał wspomina jeden z takich przyjazdów do Wiecznego Miasta – 11 lutego 1962 r.: „Pociąg jest na dworcu Termini w Rzymie. Oczekuje nas ponad tysiąc osób. Przy wyjściu z wagonu – z pół setki fotografów. Pierwszy wita nas ambasador PRL Adam Willman i jego zastępca. Oświadczają gotowość pomocy. Zapowiadają swoją wizytę w ambasadzie. Drugi wita abp Dell’Acqua z Sekretariatu Stanu. Witają się obydwaj z ambasadorem. Jest prałat Mączyński, który mi przedstawia ambasadora. Zgłasza się mons. Capovilla, wysłany na dworzec przez Ojca Świętego Jana XXIII. Całym sercem dziękuję Ojcu Świętemu za okazanie mi tej łaski. Powoli tworzy się przejście do salonu recepcyjnego. Po drodze witam mons. Poggi, prałata Meysztołowicza, abpa Gawlinę oraz przedstawicieli zakonów i Polonii rzymskiej. Mons. Capovilla zapowiada audiencję u Ojca Świętego zaraz jutro, w sobotę: godzinę później. Panuje niesłychany tłok i krzyk. Z wielkim trudem, powoli posuwamy się naprzód. W sali recepcyjnej – przedstawiciele władz komunalnych, policyjnych, kolejowych... Dziękuję za gorące przyjęcie. Otrzymuję moc kwiatów. Ks. prałat Mączyński zabiera mnie do Instytutu na Pietro Cavallini. Po przywitaniu odprawiam Mszę świętą na cześć Matki Najświętszej Jasnogórskiej, dziękując za szczęśliwą podróż”.

Właśnie w Instytucie w czasie Soboru Watykańskiego II koncentrowało się życie delegacji polskich biskupów. To tutaj ustalano i konsultowano ostateczną wersję listu pojednania i przebaczenia do biskupów niemieckich. Tutaj ojcowie soborowi spotykali się na wspólnych dyskusjach. Do dziś kapłani i siostry zakonne pamiętają te czasy wspominają Msze św. odprawiane dla różnych grup w kaplicy Instytutu i spotkania z Księdzem Prymasem.

Prorocki gest

Wspominający Prymasa Wyszyńskiego watykańscy przypominają spotkanie Jana Pawła II i Kardynała Tysiąclecia w czasie pierwszej audiencji dla Polaków w auli Pawła VI. Po skończonym pozdrowieniu Prymas Polski zbliżył się do Ojca Świętego i uklęknął przed nim całując pierścieniem. W tym samym czasie Ojciec Święty uklęknął przed Prymasem. Tak trwali w braterskim uścisku. Ten gest wskazywał drogę ku przyszłości Kościoła powszechnego i Kościoła w Polsce. Później Jan Paweł II wyjawi słowa, które usłyszał po wyborze z ust Prymasa: „Jeśli poproszą, nie odmawiaj. Jeśli Bóg zechce, ty wprowadzisz Kościół w trzecie tysiąclecie”.

Z lewej: kaplica w domu sióstr nazaretanek przy via Macchiaveli w Rzymie

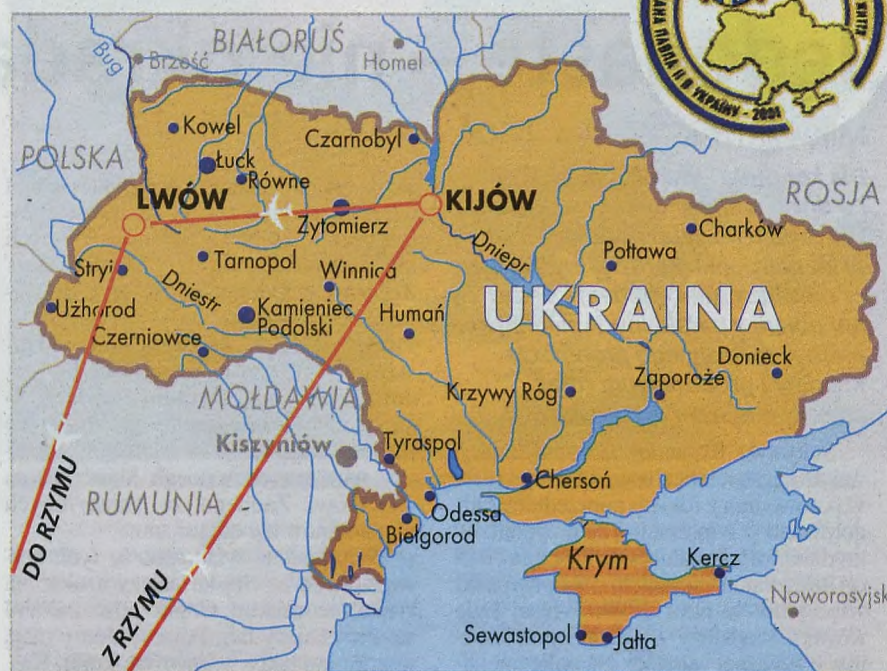
Ukraina czeka

MAREK A. KOPROWSKI

– Pielgrzymka Ojca Świętego na Ukrainę będzie jedną z najtrudniejszych w całym jego pontyfikacie – twierdzi bp Stanisław Padewski, wikariusz generalny archidiecezji lwowskiej obrządku łacińskiego. – Problemów i delikatnych kwestii natury religijnej, politycznej, a także organizacyjno-finansowych jest tyle, że uporanie się z nimi wydaje się wprost niemożliwe. Będzie to egzamin zarówno dla obu naszych Kościołów, jak i dla władz państwowych i samorządowych, które nigdy nie organizowały podobnego przedsięwzięcia...

lwowskim hipodromie odprawi dwie Msze św. (w obrządku łacińskim i wschodnim), podczas których dokona beatyfikacji męczenników za wiarę z obu Kościołów katolickich. 94. zagraniczna podróż Jana Pawła II będzie przebiegać pod hasłem: „Chrystus – Drogą, Prawdą i Życiem”.

Ustalając program wizyty Ojca Świętego na Ukrainie, organizatorzy często musieli godzić sprzeczne racje i wyciszać emocje. Chcąc np. spełnić postulat Ogólnoukraińskiej Rady Kościołów i Organizacji Religijnych, której przedstawiciele zgodzili się spotkać z Papieżem na terenie neutralnym, na miejsce spotkania zaproponowano kijowski Pałac Republiki. Propozycja ta jednak została odrzucona, ponieważ w budynku tym w przeszłości mieściło się muzeum Lenina. Ostatecznie zdecydowano, że spotkanie odbędzie się w najstarszej świątyni Kijowa – XI-wiecznym soborze św. Zofii.

Średniowieczne centrum Lwowa

Pielgrzymka rozpocznie się 23 czerwca w Kijowie, a zakończy 27 czerwca we Lwowie. Papież nie odwiedzi żadnego z sanktuariów maryjnych na Ukrainie, chociaż istniały koncepcje zaproszenia go do Berdyczowa, gdzie odradza się duchowa stolica Ukrainy, czyli sanktuarium Matki Boskiej Szkaplerznej. W programie nie znalazła się również proponowana Janowi Pawłowi II przez gospodarzy wyprawa na Howerłę, najwyższy szczyt Czarnohory, co – jak nieoficjalnie wiadomo – było jego marzeniem.

W Kijowie i Lwowie Ojciec Święty spędzi po dwa i pół dnia. W stolicy spotka się w pałacu Marińskim z prezydentem i jego rodziną, a następnie z przedstawicielami świata sztuki, kultury, nauki i polityki. Odprawi Msze św. w obu obrządkach i spotka się z przedstawicielami Ogólnoukraińskiej Rady Kościołów i Organizacji Religijnych. 25 czerwca po południu Papież przybędzie do Lwowa, gdzie po powitaniu przez władze miejskie, w Parku Kultury spotka się z duchowieństwem i katechetami. W trakcie pobytu we Lwowie Ojciec Święty zje także obiad z katolickimi biskupami Ukrainy oraz spotka się z ukraińską młodzieżą. Na

Dyskusje wywołała też kolejność centralnych nabożeństw odprawianych w obu obrządkach na kijowskim lotnisku „Czajka”. Zaproponowano, aby jako pierwsza odbyła się łacińska Msza św., co spotkało się z protestami grekokatolickiej inteligencji. Jej zdaniem, w mieście św. Włodzimierza, szczytującym się tysiącletnią tradycją bizantyjskiego chrześcijaństwa, pierwsza powinna być Liturgia w obrządku wschodnim. Argumenty grekokatolików nie przekonały organizatorów, i według oficjalnego programu w niedzielny poranek Ojciec Święty odprawi Mszę św. w obrządku łacińskim, a Liturgia bizantyjska odbędzie się następnego dnia.

Miejsce nabożeństw w Kijowie, czyli lotnisko „Czajka”, jest trudne do zaadaptowania dla potrzeb Liturgii. Zajmuje ono powierzchnię 200 hektarów i może pomieścić parę milionów ludzi. Szacuje się, że na każde z zaplanowanych nabożeństw przyjedzie najwyżej po dwieście tysięcy wiernych. Trzeba więc na tym ogromnym obszarze jakoś wydzielić miejsce modlitwy, co znacznie zwiększy koszty. Wiadomo już, że na oddzielnym terenie o powierzchni 24 hektarów zostanie

wybudowany 6-metrowej wysokości ołtarz w kształcie statku, na którym zostaną umieszczone trzy ikony Bogurodzicy, skopiowane z malowideł ściennych w soborze św. Zofii. Pomysł nawiązuje do kozackich łodzi, zwanych czajkami, których zawsze strzegła ikona Matki Boskiej.

Msza św. w stolicy będzie też dużym wyzwaniem dla Kościoła grekokatolickiego, który w środkowej Ukrainie należy do mniejszości.

– Mamy nadzieję, że prawosławni związani z Patriarchatem Moskiewskim nie zakłócą pobytu Ojca Świętego w Kijowie – mówi bp Padewski. – Chociaż niczego nie można wykluczyć. Głosy niektórych dostojników prawosławnych mogą niepokoić.

Trudnym miejscem dla organizatorów pielgrzymki jest również Lwów. Obawiają się oni zwłaszcza trudności transportowych. Po Mszy św. łacińskiej na hipodromie jednego dnia trzeba „wywieźć” uczestniczących w tym nabożeństwie wiernych i przygotować miejsce przed Liturgią dla grekokatolików, którzy niemal w tym samym czasie będą wjeżdżać do miasta, by zająć miejsca w sektorach. Z uwagi na duże odległości, przekraczające najczęściej pięćset kilometrów, wierni nie mogą jechać na spotkanie z Papieżem w ostatniej chwili. Na arteriach komunikacyjnych w okolicach Lwowa może się więc spotkać na parkingach, w autobusach, pociągach i prywatnych samochodach nawet około trzech milionów osób.

Organizatorzy mają nadzieję, że w czasie nabożeństw nie dojdzie do narodowościowych zgrzytów, o co we

Lwowie bardzo łatwo. Wystarczy np., że pielgrzymi z Polski przyjadą z hasłami w stylu: „Lwów zawsze wierny”, które dla Ukraińców stanowią kamień obrazu, i awantura gotowa.

– Chcielibyśmy uniknąć nieporozumień. Wizyta Jana Pawła II na Ukrainie, obok celów duszpasterskich, służy także zbliżeniu obu katolickich obrządków, a także Polaków i Ukraińców – podkreśla biskup Padewski. – Wierzę, że jest na to szansa. Ojciec Święty może być dla wszystkich przykładem. Swoją pobyt we Lwowie planuje tak, by nikogo nie urazić.

Program papieskiej wizyty jest istotnie ułożony tak, by niwelowała ona podziały. Nabożeństwa obu obrządków odbędą się w tych samych miejscach i przy tych samych ołtarzach. Wspólne będzie spotkanie Ojca Świętego z duchowieństwem, zakonnikami, seminarzystami i katechetami w Parku Kultury we Lwowie, w którym weźmie udział w sumie około 5 tys. osób. Na Sichowie spotka się z Papieżem młodzież obu obrządków.

Przygotowania do wizyty Jana Pawła II na Ukrainie mają wymiar nie tylko organizacyjny, ale przede wszystkim duchowy.

– Podczas różnego rodzaju spotkań, rekolekcji, dni skupienia, specjalnych homilii, a także nabożeństw paraliturgicznych przygotowujemy wiernych do głębokiego przeżycia wizyty Papieża w naszym kraju jako ważnego dla obu Kościołów katolickich wydarzenia religijnego. Z wielu ośrodków docierają do mnie sygnały, że spotykają się one z żywym odbiorem wiernych.

Ukraiński Kościół grekokatolicki uruchomił internetową stronę dotyczącą przygotowań do wizyty duszpasterskiej Jana Pawła II na Ukrainie. Pod adresem www.papalvisit.org.ua można znaleźć między innymi szczegółowy program pięciodniowego pobytu Ojca Świętego w tym kraju (w tym spotkanie z młodzieżą na lwowskim Sichowie) oraz wiadomości przydatne pielgrzymom z Ukrainy i z zagranicy, wybierającym się na spotkanie z Papieżem, a także informacje dla dziennikarzy i fotoreporterów, obsługujących wizytę (np. dotyczące akredytacji). Na stronie dostępne są również obszernie opracowania na temat osoby Jana Pawła II, historii papiewstwa, sytuacji wyznaniowej na Ukrainie i największych z działających w tym kraju Kościołów oraz biografie męczenników, których Ojciec Święty beatyfikuje podczas Mszy świętych, odprawianych w rytach łacińskim i bizantyjskim, na lwowskim hipodromie.

Strona jest redagowana w kilku wersjach językowych – ukraińskiej, angielskiej i włoskiej. W przygotowaniu są wersje polska, rosyjska i niemiecka.

Jedenaste – nie okradaj kościoła

MIRA FIUTAK

Dla konesera – barokowe rzeźby i o dużej wartości rynkowej kielichy. Dla drobnego złodziejzka – monety ze skarbonki. Bardziej wymagający odjeżdża samochodem księdza lub obiera z parafialnych pieniędzy niezbyt roztropnego proboszcza. Kościoły i probostwa są coraz częściej miejscem przestępstw.

Statystyki Komendy Głównej Policji wskazują, że ich liczba w 2000 r. wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim. Odnotowano w tym czasie 728 przypadków kradzieży z włamaniem do kościoła i 349 do mieszkania księdza, to o 84 przypadki więcej niż w roku 1999. Więcej było również kradzieży z plebanii przedmiotów o znacznej wartości. Na policyjnej liście znalazło się 38 przypadków rabunku i wymuszenia rozbójniczego w obiektach sakralnych i 18 na probostwach.

Z nowych kościołów, zazwyczaj już lepiej zabezpieczonych w porównaniu ze starszymi, ginie sprzęt elektroniczny i elektryczny. Ze starych, zabytkowych świątyń – dzieła sztuki. Często świąt przestępczy działa na wyraźne zamówienie i w powiązaniu ze środowiskiem koneserów sztuki. Tych kradzieży nie dokonują przypadkowi złodzieje. I nie bez wcześniejszego rozeznania terenu. Zazwyczaj znają miejsce, do którego włamują się, plan budynku, zabezpieczenia. Dzieła sztuki trafiają najczęściej na chłonny rynek zachodni.

Polskie aniołki na niemieckim rynku

W województwie śląskim w ostatnim roku złodzieje dzieł sztuki sakralnej szczególnie upodabali sobie okolice Częstochowy. Z XVIII-wiecznego kościoła w Truskolasach zginęło osiem figurek aniołków i pięć płaskorzeźb zdjętych z ambony – postaci Ewangelistów i Chrystusa. Drzwi w starym, drewnianym kościółku nie stawiły dużego oporu. Była noc, kwiecień ubiegłego roku. Włamywacze dostali się do wnętrza i splądrowali świątynię. Podobnie jak wcześniej w niedaleko położonym Borze Zapilskim i jak nieco później w Mokrej, gdzie skradzione zostały cztery barokowe aniołki. Więcej

szczęścia miała parafia w Kłobucku, tam włamywaczom nie udało się pokonać zabezpieczeń budynku. Mieszkańcy tych okolic mówią, że z takiego kursu ze skradzionymi przedmiotami na Zachód, wraca się najnowszym modelem mercedesa. Proboszcz 4,5-tysięcznej parafii w Truskolasach przyznaje, że kościół nie jest dostatecznie zabezpieczony, tej niewielkiej parafii nie stać również na konieczny remont świątyni. W obu przypadkach liczy na częstochowskiego konserwatora zabytków. Żadnego ze skradzionych przedmiotów nie odzyskano.

Nieoficjalnie wiadomo, że tych wywiezionych ze Śląska należy szukać na rynku niemieckim. Często pośrednikami są mieszkający tam Polacy, którzy mają jeszcze kontakty w dawnym kraju. Kielecka policja wśród zaginionych dzieł sztuki wyraźnie wydziela osobny rynek naczyń liturgicznych i ornatów.

Według jednego scenariusza

W niektórych przypadkach nie sposób już „dogonić” skradzione przedmioty. W Jodłowniku koło Limanowej kradzież kilku figur zabytkowych zauważono 17 grudnia ub.r. Od chwili dokonania przestępstwa mogły minąć nawet dwa miesiące, ponieważ na co dzień nie odprawia się nabożeństw w tej zabytkowej świątyni. Ostatnia Msza św. przed włamaniem sprawowana była tu 8 września, a jeszcze 25 września proboszcz oprowadzał po kościółku zwiedzających. Ślady włamania zauważono w grudniu. Złodzieje byli na tyle bezczelni, że po zniszczeniu zamków w drzwiach kościoła, założyli nowe kłódki. – Zrobił to ktoś pozbawiony uczciwości i na pewno religijności – mówi proboszcz parafii w Jodłowniku o. Niward Chrobak, cysters.

Rok wcześniej podobny scenariusz miało włamanie w Skrzydłnej. Tutaj lista skradzionych XVI i XVIII-wiecznych dzieł jest obszerna. Ma 17 pozycji. Złodzieje zatem „opróżnili” prawie cały kościół, też na co dzień zamknięty. Policja ustaliła, że mogli dokonać kradzieży od początku października do chwili zauważenia włamania, czyli 4 grudnia 1999 r, a więc w okresie blisko w dwóch miesiącach.

Jedną z ważniejszych przyczyn ułatwiających działania włamywaczom w Skrzydłnej był – obok niedostatecznej czujności środowiska – brak zabezpieczeń obiektu. Zadbano o to – jak to często bywa – dopiero po włamaniu. Tarnowska Kuria po tych wydarzeniach zaleciła montowanie w kościołach szerokiej gamy zabezpieczeń, począwszy od najprostszyc: krat w oknach świątyń, solidnych drzwi i nietypowych, antywłamaniowych zamków. Niekiedy policja nie ma zupełnie na czym oprzeć poszukiwań. Skradzione przedmioty nie tylko, że nie były oznakowane

Wnętrze kościoła pw. Matki Boskiej Różańcowej w Przydonicy

ADAM BUJAK

i opisane, ale parafia nie posiada nawet ich fotografii. Wtedy rozpoczyna się żmudne przeszukiwanie parafialnego archiwum fotograficznego z uroczystości odpustowych, komunijnych czy świąt. Czasem w kadrze przypadkowo znajdzie się skradziony obraz lub rzeźba.

Rocznie w Polsce popełnia się blisko tysiąc przestępstw związanych z kradieżą dzieł sztuki i przedmiotów kultu. Wiele ginie bezpowrotnie. Prawie połowa z nich znajdowała się kiedyś w obiektach sakralnych. To więcej niż liczba tych skradzionych w muzeów. Przeciwnie co czwartą z tych przedmiotów jest odnawiany. Tylko w przypadku obrazów najczęściej ginie ich ze zbiorów prywatnych w mieszkaniach, reszta to w dużej części własność kościelna. Na 128 rzeźb skradzionych w ub.r. w Polsce, 105 pochodziło z obiektów sakralnych. Połowa zaginionych świeczników również należała kiedyś do jakiejś parafii. Do tego naczynia i szaty liturgiczne.

Miejsz tych nie chroni sfera sacrum, która kiedyś nie pozwalała na przekraczanie progu świątyni zamiarem kradzieży, a złodzieje kościołów byli napiętnowani społecznie.

– To, co kiedyś było świętością, przestało nią być – mówi komisarz Elżbieta Różańska-Komorowicz, rzecznik prasowy Wojewódzkiej Komendy Policji w Kielcach. – Dawniej okradanie kościołów po prostu nie mieściło się w kodeksie złodziei. Obecnie doświadczenie i statystyki mówią, że takich przypadków jest coraz więcej.

Kieleccy policjanci sugerują księżom, aby nie chodzili sami po kołędzie. Poza tym w czasie kołęd probostwa są często puste, co kusi złodziei. Wówczas policja notuje większą liczbę włamań. Od jesieni ub.r. kielecka policja prowadzi akcję „Bezpieczna parafia”, polegającą na pomocy proboszczom i wskazaniu braków w zabezpieczeniu kościołów.

Tylko w pierwszym kwartale br. w województwie świętokrzyskim odnotowano 25 kradzieży lub ich prób. Jedna z nich zakończyła się tragicznie, a informacja o niej wstrząsnęła mieszkańcami tego regionu.

Sutanna nie chroni

Wydarzyło się to w Czarnocinie, małej miejscowości koło Kazimierzy Wielkiej. Niewielka parafia, mały kościółek. Starszy, 70-letni proboszcz. Właśnie zakończył się czas odwiedzin kołędowych, wielu kojarzący się ze zbieranymi koperkami. Noc. Młody, 21-letni człowiek – to już nie pierwsze jego przestępstwo – w parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny szuka łatwego łupu, szybkiego zarobku. Rano parafianie znajdują proboszcza martwego. Był ich duszpasterzem przez 16 lat.

– Kiedy weszliśmy do mieszkania księdza, uderzyła nas ogromna liczba książek – wspomina rzecznik kieleckiej policji. – A ludzie tak pięknie się o nim wypowiadali. Po 10 dniach ujeliśmy sprawcę, w dużej mierze dzięki pomocy miejscowej społeczności.

Ofiarą brutalnego napadu stała się też siostra nazaretanka z sanktuarium maryjnego na Krzeptówkach. Latem ub.r. kiedy pielgrzymi zebrali się w kaplicy Matki Bożej na Anioł Pański, zakrystianka

wyszła do swojej pracowni. Tam została napadnięta przez sprawcę, który usiłował ją zgwałcić. Po prawie pół godzinie znalazłono siostrę leżącą na posadzce w kałuży krwi. Poranioną, w pociętym habicie.

– Polska wyjątkowo skutecznie dogania Unię Europejską w przestępczości nieletnich – ocenia prof. Marek S. Szczepański, dyrektor Instytutu Socjologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. – Młodzi ludzie nie potrafią rozróżnić dobra i zła, nie nauczono ich tego. Jak głęboki jest ten brak rozróżnienia pokazują najcięższe przestępstwa popełniane z dużą dozą okrucieństwa. Zmieniło się też postrzeganie i podejście do przestrzeni kościelnej jako głęboko zsakralizowanej. Zwłaszcza u ludzi młodych, a sądzę, że to oni najczęściej dopuszczają się tych przestępstw. Starsi, nawet jeśli deklarują się jako niewierzący, wychowani zostali w duchu poszanowania dla sacrum.

Drobne kradzieże – wykręcane żarówky, okradane z drobnych skarbonki, demontowane ryny, podbierane materiały budowlane – nie są już w parafiach niczym nadzwyczajnym. Coraz częściej zdarzają się zakusy na stojące przed plebanią samochody, pieniądze przechowywane na probostwie. Niedzielne kolekty, zbiórki, koperty składane na tacę pobudzają wyobraźnię. Powszechnie finanse Kościoła owiane są tajemnicą, uchylaną tylko przez nielicznych. Przy przekonaniu społecznym o zamożności księży i ich standardzie życia powyżej przeciętnej – przestępstwa dotyczące duchownych nie są piętnowane, a nawet można mówić o pewnego rodzaju cichej aprobaście dla nich.

Zabrać bogatemu – nie grzech

– Duchowni postrzegani są jako grupa uprzywilejowana. Na przykład nie grozi im bezrobocie, jak zauważył w swoim dokumencie poświęconym bezrobociu Metropolita Katowicki – wyjaśnia prof. Marek S. Szczepański. – Ta pewność egzystencjalna to wartość godna zawiści. Do tego dochodzi nie do końca jawna procedura ekonomiczna, pewien element tajemnicy, który jej towarzyszy. Myślę, że próby upubliczniania dochodów są dobrym początkiem zmiany tej sytuacji. Ponadto w zachowaniu niektórych kapłanów wyraźnie dostrzegamy element demonstracji upodobań do wykwinetnego życia. Ostentację w prezentowaniu swojego wystawnego stylu życia. To właśnie tworzy ten typ klimatu. Klimat, w którym okradanie kościoła, to okradanie bogatego. Chyba że ma znamiona brutalności wtedy odbiór społeczny jest inny. Napady na plebanie – przez Sądecczyznę i okolice Limanowej przetoczyły się w postaci całej serii: Stary Sącz, Trzetrzewina, Muszyna, Zabrzeż, Przydonica. To kolejne punkty zaznaczone na policyjnych mapach. Czarna seria napadów na księży na Sądecczyźnie rozpoczęła się w lutym ub.r. Ks. Janusz Szczypka, kustosz sanktuarium w Przydonicy, był piątą ofiarą. Sprawcy – zorganizowana grupa, działali za każdym razem tak samo. W nocy z 2 na 3 czerwca przestępcy, w kominiarkach, wdarli się na plebanie przez okno. Krzyczeli i szamotali się z kapłanem, żądając wydania pieniędzy. Ksiądz nie był sam, bo gościli u niego rodzice, sco zaskoczyło sprawców i wyprowadziło z równowagi. Całą trójkę złodzieje skrepowali. Jednak nie dość do-

Jakby cień Ojca Świętego

AGNIESZKA PRZYTUŁA

13 maja, w 20. rocznicę zamachu na życie Jana Pawła II, na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim odbyła się uroczystość wręczenia doktoratu honoris causa osobistemu sekretarzowi Ojca Świętego ks. bp. Stanisławowi Dziwiszowi. Uczestniczyli w niej licznie przedstawiciele Kościoła, władz państwowych, wojewódzkich i miejskich, rektorzy wyższych uczelni, przyjaciele KUL...

Promotorem nowego Doktora honoris causa był ks. prof. Stanisław Nagy. – Czuję się wyjątkowo zaszczycony, ale i głęboko wzruszony, że powierzone mi zostało zadanie dopełnienia pierwszej części aktu udzielania godności doktoratu honoris causa ks. bp. Stanisławowi Dziwiszowi, prefektowi Domu Papieskiego – powiedział.

Ks. bp Stanisław Dziwisz urodził się w 1939 roku w Rabie Wyżnej. Do kapłaństwa przygotowywał się w Metropolitalnym Seminarium Duchownym w Krakowie. Świecenia kapłańskie przyjął w 1963 roku z rąk kard. Karola Wojtyły. Został skierowany do pracy w parafii w Makowie Podhalańskim, a jednocześnie podjął studia doktorskie na KUL-u.

Przełomowym momentem w życiu ks. Dziwisza stało się mianowanie go w 1966 roku kapelanem ówczesnego arcybiskupa metropolity krakowskiego Karola Wojtyły. Kiedy Metropolita krakowski został papieżem, do Rzymu, jako jego osobisty sekretarz, udał się także ks. Dziwisz. Odtąd towarzyszy Następcy św. Piotra w codziennym życiu, pracy, pielgrzymowaniu po świecie.

Towarzyszenie Głowie Kościoła zawiodło ks. Dziwisza 13 maja 1981 roku na Plac Świętego Piotra, gdzie o 17.17 padły strzały zamachowca. – To był dramatyczny moment – mówił nowy Doktor honoris causa podczas wykładu, który w całości poświęcił właśnie tamtemu wydarzeniu. – Kula przeszła ciało i spadła między Papieża i mnie. Słyszałem dwa strzały. Kule oszczędziły, choć siła naboju była taka, że mógł przejść kilkoro ludzi. Zapytałem Ojca Świętego: „Gdzie?”. Odpowiedział: „W brzuch”. „Boli?” –

spytałem. „Boli” – usłyszałem odpowiedź i w tym momencie zaczął się osuwać. Stojąc za nim mogłem go podtrzymać. Tracił siły.

Nie było czasu na myślenie. W pobliżu nie było lekarza. Nie próbowano udzielać pierwszej pomocy, nie zastanawiano się nad przewiezieniem ранego do mieszkania. Liczyła się każda minuta. Sekretarz Papieża zdecydował, by natychmiast ранego przewieziono do karetki. Szybko udano się do Polikliniki Gemelli, gdzie niespodziewanie zjawił się prof. Francesco Crucitti, który zwierzył się później biskupowi Dziwiszowi, że był wtedy w domu, ale coś kazało mu pojechać do Polikliniki. W drodze przez radio usłyszał o zamachu. Natychmiast podjął się przeprowadzenia operacji.

KATARZYNA ARTYMIAK

Biskup Stanisław Dziwisz odbiera doktorat honoris causa z rąk rektora KUL

Sytuacja była poważna. Operacja trwała 5 godzin 20 minut. Z minuty na minutę rosły jednak nadzieje na życie. Gdy Ojciec Święty odzyskał przytomność, zapytał: „Czy odmówiliśmy kompletę?”. Sekretarz papieski cały czas był przy nim.

Nowy Doktor honoris causa KUL został wyróżniony także dwoma odznaczeniami: medalem Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz medalem „Za Zasługi w Upowszechnianiu Twórczości Cypriana Norwida”, przyznanych przez Fundację Norwidowską.

Czy łatwo nami manipulować?

BP SZCZEPAN WESOŁY

W opisach męki Chrystusa, zwłaszcza w Ewangelii św. Łukasza, zaskakuje reakcja tłumów na następujące po sobie wydarzenia. Jezus wjeżdżający do Jeruzolimy jest entuzjastycznie witany przez mieszkańców. Ich radość jest spontaniczna. Nigdzie nie ma żadnej wzmianki, jakoby to powitanie było zorganizowane przez uczniów Chrystusa. Ludzie spontanicznie kładą płaszcze, zrywają gałązki oliwne na znak radości i wyściełają nimi drogę. Za kilka dni ten sam tłum działa przeciwnie. Śpiew i wołanie *hosanna* zmieniają się na pełen nienawiści okrzyk *ukrzyżuj*. Może inny tłum wołał *hosanna*, a inny wołał *ukrzyżuj*? Ewangelści jednak wspominają o tłumie w całej Jeruzolimie. Całe miasto było poruszone tym, co się działo w jego murach. Uchodzący do Emaus uczniowie ze zdziwieniem powiedzą pytającemu przypadkowo towarzyszącemu: *Ty jesteś chyba jedynym z przebywających w Jeruzolimie, który nie wie, co się tam w tych dniach stało* (Łk 24,18).

Skąd więc wzięła się nagła zmiana w reakcji tłumów? *Hosanna* była spontanicznym wyrazem entuzjazmu. *Ukrzyżuj* zaś było wynikiem manipulacji. W czasie pojmania i procesu arcykapłani i starsi namówili tłumy, żeby prosiły o Barabasa, a domagały się śmierci Jezusa (Mt 27,20). Tłumem bardzo łatwo manipulo-

wać. Historia ostatnich kilkudziesięciu lat dostarcza wielu przykładów manipulowania tłumem. Jest to rzeczywistość aktualna i dziś.

Ludzie są w kościele, modlą się, słuchają Słowa Bożego, śpiewają, panuje atmosfera pobożności. Zaraz po wyjściu ze świątyni jednak ci sami ludzie krytykują Kościół i duchowieństwo. Okazuje się, że łatwo jest manipulować wierzącymi, np. różnego rodzaju mass mediom. Zdziwia bezkrytyczność w przyjmowaniu wszystkiego, co przekazują prasa, radio, telewizja, Internet.

Dzisiaj chyba nikomu nie trzeba udowodniać, że cały system komunistyczny oparty był na zakłamaniu. Trudno się dziwić, że ludzie wykształceni w tamtym systemie postępują dziś tak, jak zostali nauczeni. Zwłaszcza że przynosi to materialne korzyści. Ale czy rzeczywiście nasza wiara jest aż tak słaba, że jest bezkrytyczna? A może powód jest inny?

Kard. Wojtyła w jednej ze swoich wypowiedzi powiedział, że komunizmowi nie udało się zniszczyć i wyeliminować wiary, ale udało się oddzielić ją od moralności. Postępowanie wielu w zakresie etyki i moralności, niestety, nie wpływa z postawy wiary. System komunistyczny, w wielu wypadkach, zmuszał ludzi do

dwulicowości. Z czasem zaczęto uważać, że wszystko, co jest związane z urządzeniem wygodnego życia, jest moralnie dozwolone.

Są i pozytywne objawy we współczesnej rzeczywistości: wrażliwość na ludzką biedę, na cierpienie, otwarcie na potrzebującego. Są to objawy życia zgodnego z wiarą, gdyż *wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili* (Mt 25,40). U bardzo wielu ludzi jednak rozdźwięk między wiarą a moralnością istnieje i jest bardzo świadomie utrzymywany i manipulowany przez różne środki przekazu.

Czy moralnie dozwolona jest np. sytuacja, gdy w tym samym kraju jedni zarabiają tylko tyle, że ledwie wystarcza im na przeżycie, a drudzy nie tylko, że mają wysokie pensje, ale jeszcze sobie przyznają premie? Przecież ci z tymi wysokimi pensjami uznają siebie za wierzących. A może pewne ograniczenia jednych pomogłyby innym, nawet jeżeli nie rozwiązałyby to problemu bezrobocia. A co jednemu z najmniejszych uczyniliście...

A może ten rozdźwięk wpływa również i z tego, że entuzjastycznie słuchamy, ale padające ziarno szybko usycha. Plonu nie przynosi. Może dlatego tak łatwo ulegamy manipulacji.

Podziękowanie

Wszystkim uczestnikom eksportacji i pogrzebu

śp. Ks. Dziekana Franciszka Wąla

za duchową łączność, modlitwę, udział w liturgii pogrzebowej oraz towarzyszenie w drodze na miejsce oczekiwania na zmartwychwstanie ciał składamy serdeczne podziękowania.

W szczególności pragniemy podziękować księdzu biskupowi Janowi Bagińskiemu za słowa homilii i przewodniczenie liturgii pogrzebowej oraz księdzu dziekanowi Ludwikowi Dziechowi za prowadzenie eksportacji zwłok.

Księżom koncelebransom z diecezji opolskiej, gliwickiej i katowickiej;

licznie zgromadzonym Krewnym, Wiernym z parafii Gogolin, Połomia i Samborowice oraz wielu Przyjaciółom i Znajomym za obecność i wyrazy współczucia serdeczne **Bóg zapłać**.

Rodzeństwo z rodzinami

Serdeczne Bóg zapłać za modlitwę i udział we Mszy świętej pogrzebowej w intencji

śp. Krystyny Rozynek

Księdzu Proboszczowi Jerzemu Mrukwi z Mokrego,
Księdzu Henrykowi Prychale z Mszanej,
Ojcu Franciszkowi Żokowi OMI z Poznania,
Ojcu Alfredowi Rozynekowi OMI z Gorzowa Wlkp.,
za nieustanną modlitwę i słowa pociechy w czasie choroby,
oraz wszystkim uczestnikom pogrzebu

składa mąż z synem

Wiek biotechnologii

KRYSTYNA STROZIK-ZIELIŃSKA

Czy już wkrótce będzie można kupić marchewkę będącą lekarstwem na wrzody żołądka i czy da się ją uprawiać we własnym ogródku? Czy w sklepie pojawi się sałata ze szczepionką przeciwko żółtacze? Takie pytania przychodzą nieraz na myśl, gdy mowa jest o żywności modyfikowanej genetycznie. Być może odpowiedzi na te pytania uzyskamy szybciej, niż się nam wydaje.

Wiemy, że korzenie biotechnologii tkwią w dalekiej przeszłości, ale dopiero ostatnie lata przyniosły prawdziwą rewolucję w tej dziedzinie. Inżynieria genetyczna pozwala na konstruowanie nowych żywych organizmów. Fragment DNA przenoszony może być z jednego gatunku do drugiego. W wyniku tego powstają modyfikowane genetycznie organizmy, tzw. GMO, wyposażone w zupełnie nowe cechy.

Człowiek zawsze podejmował eksperymenty z naturą. Hodowcy czynili próby, aby zwykłe trawy przekształcić w szlachetne wysokojakościowe zboża, a farmaceuci – by stworzyć nowe leki na bazie zwierzęcych organów. Według definicji Europejskiej Federacji Biotechnologii w uproszczeniu można powiedzieć, że „biotechnologia jest to świadczenie dóbr i usług z zastosowaniem metod biologicznych”.

Po pierwsze bezpieczeństwo

Organizacja Współpracy Ekonomicznej i Rozwoju (OECD) opracowała na zlecenie najbogatszych krajów świata raport na temat bezpieczeństwa nowej żywności. Czytamy w nim, że techniki inżynierii genetycznej mają ogromne znaczenie w rozwoju nowych odmian zbóż, jarzyn i owoców, a szczególnie kukurydzy, ryżu i soi. Zatwierdzono już przeszło 40 produktów genetycznie modyfikowanych, a kraje, które doprowadziły do ich akceptacji, gwarantują ich bezpieczeństwo dla ludzkiego zdrowia. Od dwóch lat działa w naszym kraju Biuro Informacyjne ds. Żywności Genetycznie Modyfikowanej, skupiające wybitnych naukowców, na co dzień prowadzących w swoich laboratoriach doświadczenia z zakresu biotechnologii. Z inicjatywy tej placówki ukazała się ostatnio publikacja Tomasza Twardowskiego i Edyty Kwapich zatytułowana „100 + 1 najczęściej zadawanych pytań na temat nowoczesnej biotechnologii”. Ta interesująca książeczka warta jest upowszechnienia, albowiem często brak wiedzy powoduje dezinformację i tworzy mity, które z rzeczywistością nie mają nic wspólnego. Autorzy są zdania, iż nowoczesna biotechnologia faktycznie może stanowić panaceum na wiele dolegliwości współczesnego świata, a niedo-

cenianie jej zdobyczy może stanowić błąd w planowaniu rozwoju. – Powszechne są opinie, że wiek XXI będzie wiekiem biotechnologii, tak jak poprzednie stulecie było wiekiem elektroniki – podkreślają E. Kwapich i T. Twardowski. – Niewykluczone, że biotechnologia będzie decydowała o zamożności poszczególnych krajów. Znamienne, że w USA w 1998 roku w firmach biotechnologicznych zatrudniano około 140 tysięcy pracowników, gdy w organach Unii Europejskiej w tym czasie pracowało 40 tysięcy osób.

Coraz częściej pojawia się pytanie, czy biotechnologia nie stanowi zagrożenia dla ludzkości. Tymczasem o bezpieczeństwie decydują nie technologie, a cel, któremu mają one służyć. W zakresie ochrony środowiska metody biologiczne wykorzystuje się w wielu sytuacjach. Mikroorganizmy w oczyszczalniach ścieków usuwają zanieczyszczenia przed odprowadzaniem ścieków komunalnych i przemysłowych do rzek i jezior. Ulepszone biofiltry oczyszczają powietrze, wodę i gaz. Zmodyfikowane bakterie stosuje się w przypadku oczyszczania ziemi, w procesach rozkładu takich zanieczyszczeń jak ropa naftowa czy detergenty. Pożyteczne zastosowanie mają metody biotechnologii w różnych dziedzinach przemysłu, np. w skórzanym czy chemicznym.

Po drugie dobre prawo

Nie należy zatem demonizować tej dziedziny nauki, lecz starać się wykorzystywać jej możliwości, by dać szansę poprawy zdrowotnego i ekonomicznego bytu wielu milionów ludzi. Bez akceptacji społeczeństwa nie da się jednak tego uczynić. Niewątpliwie wśród korzyści, jakie może przynieść biotechnologia, możemy wymienić wspomaganie produkcji dobrej jakościowo żywności, obniżanie kosztów przetwórstwa, przedłużanie trwałości artykułów czy obniżanie kosztów obróbki odpadów m.in. przez stosowanie biodegradowalnych opakowań. Zrozumiałe, że są i powody do niepokoju w przypadku, gdyby użyć techniki inżynierii genetycznej do celów skierowanych przeciwko ludzkości, na przykład w tworzeniu niebezpiecznej broni bakteriobójczej. Jednakże rządy poszczególnych krajów, starając się przeciwdziałać takiemu zagrożeniu, podpisują odpowiednie układy. Dotyczą one kontroli importu i eksportu towarów, technologii i usług. Polska również uczestniczy w tych międzynarodowych porozumieniach.

Interesujące były wyniki badań Ośrodka Opinii Publicznej przeprowadzonych w ubiegłym roku. Otóż połowa społeczeństwa polskiego wyrażała gotowość zaakceptowania żywności uzyskiwanej technikami inżynierii genetycznej. Równocześnie dzielono się obawami dotyczącymi negatywnych skutków biotechnologii, podkreślając niezbędną nadzoru administracji państwowej i znakowania żywności. Podobne

MAKGORZATA KAMRACKA-LIPOWSKA

sondaże przeprowadzono i w innych krajach. Pozytywnie wyrażają się o żywności transgenicznej mieszkańcy Ameryki Północnej i Japonii, a także większość obywateli Szwajcarii. Z kolei dużą dozę nieufności wykazują Niemcy, Duńczycy i Brytyjczycy. Wszyscy podkreślają konieczność uregulowań prawnych w prowadzonych badaniach naukowych. – Genetycznie modyfikowane organizmy stwarzają jakościowo nowe możliwości poprawy naszego bytu – twierdzą E. Kwapich i T. Twardowski. – Udoskonalane technikami inżynierii genetycznej rośliny, zwierzęta i mikroorganizmy oraz otrzymywane z nich produkty żywnościowe i lekarstwa, ochrona środowiska, tańsza energia – to wszystko otwiera szansę rozwoju, której wcześniej nawet nie przewidywała nasza wyobraźnia. Jednak nie wolno nam niszczyć otaczającego nas świata ani spowodować jakichkolwiek nieodwracalnych zmian. Społeczeństwo musi żywić przekonanie, że realizowane programy badawcze nie stanowią zagrożenia dla niego i dla otaczającego środowiska. Należy także liczyć się z poglądami filozoficznymi i religijnymi ludźmi. Na ostatnim dopiero miejscu można wymienić czynnik najbardziej wymierny, a mianowicie względy ekonomiczne. W przypadku gospodarczej współpracy istnieje potrzeba prawnego zabezpieczenia przy wprowadzaniu na rynek środków spożywczych czy farmaceutycznych, transportu potencjalnie niebezpiecznych preparatów biologicznych, a także gwarancji praw własności intelektualnej.

Pierwsze uregulowania prawne podjęto w 1974 roku, potem doszły kolejne. W czasie Szczytu Ziemi w Rio de Janeiro uchwalając „Konwencję o różnorodności biologicznej”, podpisano Protokół o bezpieczeństwie biologicznym. Określa on m.in. zasady międzynarodowego handlu żywymi, genetycznie zmodyfikowanymi organizmami. Podpisało go około 60 państw, w tym także Polska. Warto przypomnieć, że ostatnio rząd polski przyjął projekt ustawy o organizmach genetycznie zmodyfikowanych, stanowiącej niejako „konstytucję” postępowania z GMO oraz z produktami zawierającymi GMO. Jeżeli

parlament uchwali ją w tym roku, to przepisy ustawy powinny wejść w życie w 2002 roku.

Po trzecie świadomość

Co tak naprawdę znaczy określenie „naturalna żywność” w przeciwieństwie do produktów genetycznie modyfikowanych? Naturalne pożywienie jest tak naprawdę wytwarzane i przetwarzane w skomplikowany sposób. Obecnie prawie cała konsumowana przez nas żywność powstaje w wyniku krzyżowań i selekcji roślin, obróbki mikroorganizmami itp. Fakt, że produkty zawierające genetycznie zmodyfikowane organizmy są starannie badane i testowane od jakiegokolwiek innej żywności, stanowi szczególne kryterium ich bezpieczeństwa. GMO mogą zawierać różne produkty żywnościowe począwszy od chleba, a kończąc choćby na przecierze pomidorowym, nie mówiąc o wędlinie, czekoladzie czy pożywieniu wegetariańskim. W naszym kraju w sklepach pojawiły się do tej pory pojedyncze produkty, specjalnie oznakowane. Niestety, żywność transgeniczna nie wszędzie jest znakowana. Wiele osób wyraża poważne obawy, że przy aktualnym poziomie wiedzy nie potrafimy ocenić ryzyka wpływu tej żywności na zdrowie człowieka. Wobec argumentów genetyków, którzy podkreślają, że stosowanie GMO jest receptą na niedobory żywności w świecie, niektórzy pytają, czy inżynieria genetyczna jest faktycznie darem dla głodujących, czy może raczej biznesem dla wielkich producentów żywności. Najbardziej znanym przeciwnikiem biotechnologii jest Amerykanin Jeremi Rifkin, który założył stowarzyszenie działające na rzecz zdrowej żywności. Popiera go pokaźna liczba restauratorów, deklarujących w swoich lokalach całkowitą rezygnację z dań zawierających żywność transgeniczną. Oprócz uczciwej informacji społeczeństwa o rozwoju współczesnej biotechnologii, rozszerzającej naszą świadomość ekologiczną, konieczne jest kierowanie się nie tyle emocjami, ile racjonalnymi argumentami. U progu XXI wieku nadal musi obowiązywać stara jak świat zasada, by człowiekowi przede wszystkim nie szkodzić.

Prawdziwa Kuba (2)

Wszystko na sprzedaż

WŁODZIMIERZ JURASZ

– Jak żyjemy? Brat ojca mieszka w Miami. Co miesiąc posyła nam sto dolarów – wyjaśnił mi największą tajemnicę Kuby kilku-nastoletni Carlos.

Bo na Kubie nie widać prawdziwej nędzy, chociażby takiej jak w Republice Haiti, położonej na odległej o kilkadziesiąt kilometrów wyspie, gdzie nieco wcześniej, niczym atrakcję turystyczną, pokazywano nam człowieka konającego w kolejce do lekarza. Ale Haitińczycy nie posyłają swym krewnym dolarów. I Haiti nie odwiedzaają turyści, tak naprawdę utrzymujący Kubę przy życiu.

Carlosa poznałem zaraz po wyjściu z hotelu. Zapytał (zaskakująco wielu Kubańczyków rozmawia po angielsku), czy nie przywożem ze sobą jakichś kolorowych magazynów. Początkowo nie zrozumiałem, o co mu chodzi. Wyjaśniałem, że jestem z Polski i że nie mam angielsko- czy hiszpańskojęzycznych czasopism. – To bez znaczenia – stwierdził, ciesząc się jak dziecko z bezwartościowego w moich oczach prezentu – polskiego pisma. Bez wahania przyjął zaproszenie na kolację. Zaprowadził mnie do kubańskiej jadłodajni, gdzie po półgodzinnym oczekiwaniu mogliśmy uraczyć się ćwiartką pieczonego kurczaka z frytkami po 8 dolarów za porcję.

Carlos mieszka tylko z matką. Ojciec odszedł od rodziny przed kilkoma laty i nie utrzymuje z nią kontaktu. Matka pracuje w szkole. Kiedy się poznaliśmy, pojechała akurat ze swoją klasą na wieś, na kilkutygodniową pracę społeczną. Kubańscy uczniowie spędzają ferie pracując na roli, a właśnie nadszedł czas dojrzewania pomarańczy. Pensja nauczycielki, około 300 peso (1 dolar = 21 peso), wystarcza zaledwie na przetrwanie. Mimo pomocy stryja jest niełatwo. Carlos

musi sobie jakoś radzić,

dlatego kręci się wokół hoteli. Jest akwizytorem. Za 20–30 dolarów może załatwić wszystko. Paczkę markowych cygar, kosztującą oficjalnie trzy razy drożej, coś mocniejszego do palenia, zna również kilka pięknych dziewcząt. W ostateczności może mnie oprowadzić po mieście.

Na Kubie wszystko jest na sprzedaż. Kubański reżim spienięża jedyną rzecz, jaką jeszcze posiada. Wspomnienia o Rewolucji. Drugi dzień pobytu w Hawanie spędziliśmy na obowiązkowej pielgrzymce. Nasza trasa prowadziła przez Muzeum Rewolucji, gdzie obok czółgów, rakiet i mundurów eksponowany jest – w szklanej klatce – jacht „Granma”, na którym 82 rewolucjonistów pod wodzą Castro przyплыło na Kubę w 1956 roku, oraz przez Plac Rewolucji, na którym odbywają się milionowe wiece z wielogodzinnymi przemówieniami Fidela. To właśnie tu przed laty Castro ogłosił oficjalnie wiadomość o śmierci Che Guevary, Argentyńczyka, który przyłączył się do kubańskich rewolucjonistów podczas prowadzonych w Meksyku przygotowań do lądowania na Kubie. Che, pełniący później m.in. funkcję ministra przemysłu Republiki Kubańskiej, został zgładzony przez boliwijską policję podczas kolejnej próby wyeksportowania rewolucji na kontynent południowoamerykański. – Na placu zgromadził się ponadmilionowy milczący tłum. Pełną grozy ciszę przerywało tylko od czasu do czasu ciche łkanie – wspominał przewodnik, wskazując na gigantyczny portret Che, wymalowany na ścianie budynku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Pokazano nam także

relikwii kubańskiej świetności.

Zwiedzaliśmy Plaza de la Catedral wraz z kilkoma przyległymi uliczkami, gdzie m.in. można natknąć się na dom, w którym ongiś mieszkał Ernest Hemingway, czy knajpkę o wdzięcznej nazwie „Bodegita del Medio”, przystrojoną setkami autografów znanych postaci. Oglądaliśmy ekskluzywne hotele i drogie restaura-

cje. Na wieczór zaplanowano wizytę w jednym z najsłynniejszych kabaretów, „Parisienne”, gdzie piękne dziewczyny, zupełnie jak za czasów Batisty, tańczą dla turystów w bogatych, tandetnych, choć i nader kuszących strojach. Ale gdy tylko podczas tej wędrowki chcieliśmy zboczyć z wyznaczonej trasy, przewodnik starał się odwrócić naszą uwagę...

A prawdziwa Kuba, taka, o jakiej opowiadał mi Carlos, kryje się właśnie za każdym rogiem odnowionego centrum starego miasta. Rozsypujące się, a nawet całkowicie zawałone kolonialne kamienice ciągną się całymi kilometrami. Zewsząd dochodzi przeokropny smród, spowodowany niedrobną kanalizacją. Szczególnie przygnębiające wrażenie sprawiają ukryte w bocznych uliczkach punkty wydawania kartkowej żywności. Brudne, obskurne, świecące pustkami. W kilku, które zwiedziłem, nie było po prostu nic poza oczekującą na dostawę kolejką. W następnym czekało na klienta kilkadziesiąt jajek, w jeszcze innym kilkanaście butelek oleju.

Drugie, obok zabytkowych samochodów, naturalne bogactwo wyspy to dziewczęta.

Piękne, wysokie, długonogie,

w większości ciemnoskóre, obdarzone egzotyczną urodą. I – otwarte na kontakty z obcokrajowcami. Setki młodzieńskich dziewcząt można spotkać, zwłaszcza wieczorami, w pobliżu drogowych restauracji, hoteli, kabaretów... Są tańsze niż średniej klasy

obiad. Ich polskie rówieśniczki w tym czasie odrabiają lekcje...

Na Kubie nikogo nie dziwi widok dojrzałych Europejczyków spacerujących w towarzystwie młodzieńskich kubańskich dziewcząt. Niekiedy towarzyszą im matki (teściowie?...), a nawet dzieci. W hotelu poznałem Kanadyjczyka, który na Kubie ma drugą, nieoficjalną rodzinę. – Regularnie przyjeżdżam tu na wakacje. Mój syn, którego bardzo kocham, ma już prawie siedem lat. Oczywiście Paula marzy, że kiedyś zabiorę ich do siebie, ale to z różnych względów niemożliwe. Wyjeżdżając zostawiam im trochę pieniędzy, przysyłam paczki i przekazy. Moja kanadyjska żona oficjalnie nic o tym nie wie. Ja z kolei nie interesuję się tym, co Paula robi podczas mojej nieobecności. Taki układ jest wygodny dla obu stron. Chyba także dla kubańskich władz, moja tutejsza rodzina nie miała z tego powodu żadnych nieprzyjemności – opowiada bez skrępowania Walt.

Kubę nazywano ongiś Perłą Antyli. Dziś jest raczej pomnikiem. Pomnikiem rewolucyjnego obłędu i szaleństwa jednego człowieka. Coraz bardziej samotnego, opuszczanego przez emigrujących do USA krewnych oraz zasilających szeregi rządzącej opozycji dawnych towarzyszy walki. Kiedy wieczorem zwiedzaliśmy Plac Rewolucji, przewodnik zwrócił nam uwagę na świecące w oddali okienko. – Jeżeli Fidel jest w Hawanie, to właśnie tam pracuje – mówił, wyraźnie wzruszony.

Może to było wzruszenie, a może po prostu smutek...

Niewesoły harcerski jubileusz

22 maja 1911 r. Andrzej Małkowski wydał we Lwowie rozkaz powołujący do życia cztery pierwsze drużyny harcerskie. Wprawdzie ruch skautowy zadołował się na ziemiach polskich już dwa lata wcześniej, ale właśnie ta data uważana jest za początek działalności harcerstwa jako organizacji.

Jubileusz 90-lecia polskiego skautingu nastraja do refleksji nie tyle nad jego chlubną przeszłością, ile nad obecną, niezbyt wesołą sytuacją, w jakiej znajduje się on od ponad 10 lat w wyniku trwałego rozłamu. Nie takich zagrożeń upatrywaliśmy, tworząc po 1980 r. Kręgi Instruktorów Harcerskich im. Andrzeja Małkowskiego i Ruch Harcerski Rzeczypospolitej. Chcieliśmy wówczas wewnętrznie odrodzić mocno skomunizowany – choć na szczęście tylko u szczytów władzy – Związek Harcerstwa Polskiego, a nie zakładać konkurencyjne organizacje.

Obawialiśmy się wtedy jedynie tego, że skautowe metody wychowawcze mogą stopniowo stracić atrakcyjność. Zastanawialiśmy się, czy harcerstwo przejdzie zwycięsko próbę nowych czasów, znaczących postawami konsumpcyjnymi, moralnym luzem i niechęcią do poświęcania się w służbie wysokich wartości. Pojejmowaliśmy starania o dopasowanie starych form wychowawczych – bez ich wypaczania – do wymogów końca XX wieku.

Kiedy nastąpiła niepodległa III Rzeczpospolita, okazało się, że zagrożenie przyszło z zupełnie innej strony. Zamiast odzyskać dla społeczeństwa ZHP, harcerska opozycja skupiła się na budowaniu nowej organizacji. Nie mam najmniejszych wątpliwości, że w powstałym w lutym 1989 r. Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej znaleźli się najlepsi instruktorzy Ruchu, od lat nadający ton przemianom w polskim skautingu. Niewielka to jednak satysfakcja, skoro tradycja przedwojennego harcerstwa i Szarych Szeregów jest trwale związana z nazwą ZHP. Dla większości Polaków różnice pomiędzy organizacjami odwołującymi się do tych samych ideałów służby i braterstwa są kompletnie nieczytelne.

„Ojcem chrzestnym” harcerskiego pluralizmu jest Lech Wałęsa. Jesienią 1988 r. przyjął kierownictwo Ruchu Harcerskiego Rzeczypospolitej i nie zważając

na argumenty o potrzebie odebrania ZHP komunistom, zaproponował utworzenie nowej organizacji pod patronatem ówczesnej opozycji. Tak się też stało, a przedstawiciele strony partyjno-rządowej przy „okrągłym stole” z zadowoleniem przyjęli takie rozwiązanie, pozostawiające w ich rękach największe stowarzyszenie młodzieżowe w kraju.

Trzeba uczciwie przyznać, że w minionej dekadzie zasłży w ZHP widoczne, pozytywne zmiany. Jest to obecnie organizacja, której trudno stawiać poważne zarzuty, choć działa w niej jeszcze sporo instruktorów z zapalem realizujących w dawnych czasach statutowy zapis o przewodniej roli PZPR. Na szczeblu zastępu i drużyny – czyli tam, gdzie odbywa się wychowanie – nie ma już jednak różnic między ZHP a ZHR i paroma pomniejszych organizacjami skautowymi. Czy dalsze rozbicie harcerstwa ma więc jeszcze jakikolwiek sens?

Ktoś może odpowiedzieć, że przed 1939 r. ZHP również nie był jedynym skautowym stowarzyszeniem w Polsce. Kilka innych organizacji realizujących wówczas – z różnym zresztą powodzeniem – ideały harcerskie nie rościło sobie jednakże pretensji do bycia konkurencją dla niego. Dzisiaj trudno nie dostrzec zaś rywalizacji pomiędzy ZHR a ZHP, przy czym niewątpliwie większe moralne prawo do uważania się za spadkobiercę przedwojennego ZHP ma organizacja nosząca inną nazwę. Jest to paradoks, który rozumieją tylko ludzie czynnie zaangażowani w najnowszą historię polskiego skautingu. Reszta społeczeństwa widzi w tej roli ZHP.

Przed harcerstwem stoją poważne wyzwania, o których wspominałem na początku artykułu. Chcąc im sprostać, należałoby raczej łączyć się niż pozostawać w rozłamie. Zdaję sobie sprawę, że zadawnione urazy trudno jest leczyć, ale jeżeli polski skauting, który tak znakomicie sprawdził się w różnych epokach minionego wieku, ma dotrzeć w dobrej w miarę kondycji do jubileuszu swego stulecia, trzeba pomyśleć o działaniach prowadzących do zjednoczenia.

Harcistrz JERZY BUKOWSKI
Harcercz Rzeczypospolitej

O czym myślą smutne biedronki

Dzieci odnaleźć można w sztuce od samych chyba jej początków. Skrzętni i pedantyczni historycy sztuki odkryli je nawet na płaskorzeźbach pałaców asyryjskich w Niniwie. A dzieci prawie z reguły wywołują – i to zapewne u twórców i odbiorców – serdeczność, wzruszenie i czułość.

Wydaje się, że można by nawet ich przedstawienia podzielić pod tym względem na dwie kategorie. Pierwsza to ta, gdzie czułość jest tajona. Natomiast w przedstawieniach i wizerunkach drugiej kategorii jest ona demonstrowana. Czasem nadmiernie. Natrętnie i niepotrzebnie. A przecież przytoczony podział jest tylko jednym z możliwych, a zatem – jak zresztą każdy – może wydać się niepełny. Bo sprawom dziecięcym, zabawom i za-

bawkom nadawać można coraz to nowy sens. Sztuką swej interpretacji prowokować i powodować u widzów nowe, odmienne widzenie i odczuwanie zjawisk tylko z pozoru znanych i oczywistych. A można to osiągnąć, łącząc nieoczekiwanie jaskrawe okazywanie wzruszeń z równoczesnym ich tajemieniem, z ujmującą nieśmiałością uczuć. I znaną jest sprawa, że twórczość artystów, którzy takie połączenie osiągnęli, jest bogata, oryginalna i na swój sposób poetycka. Dzieci umocowują stary but na przechylnym koszu na śmieci i wierzą, że wybudowały zamek. Albo dowodzą ołowianymi żołnierzkami. Ustawiają w zwartym bojowym szyku drewniane koniki w psychodelicznych kolorach. Asysta księżniczki nosi fantazyjne kapelusze z kolorowego papieru. Ktoś odjeżdża na zawsze na koniu na biegunach.

Dzieci milczą. Patrzą. Niektóre może wiedzą zbyt dużo, jak na swój wiek – a może tylko za dużo widziały.

Stanisław Wywiół, *O czym rozmyślają smutne biedronki*, pastel

Każdy lubi maj!

Już zapominamy co przyniósł nam kwiecień! Nastal maj. Wszystko zbudziło się do życia. Przyroda uspiona była pod śniegową kołdrą. Teraz śpiewają ptaki, szumi wiatr, zza chmur przedostaje się tak długo oczekiwane słońce, które namawia nas na długie spacery i wyjazdy za miasto. Odważę się powiedzieć, że każdy lubi maj, a z nim majówki, i oczywiście wiosnę – pełną zieleni i nadziei...

– Nareszcie nadszedł czas na organizowanie ognisk – mówi jeden z uczniów technikum hotelarskiego. – Uwielbiam wieczory spędzane w gronie przyjaciół. Wypełniamy czas zabawą przy ognisku, śpiewem, przyrządzaniem kielbasek, graniem na gitarach, nawet na pokrywkach z maminej kuchni. Bawimy się do późnych godzin nocnych.

– Ja zwykle wyjeżdżam z rodziną na wieś, do babci – dopowiada Ania z Siemianowic Śląskich. Na wsi najlepiej jest obserwować „atakującą wiosnę”. Zagrody bogatsze o nowe żrebaki, dopiero co urodzone prosięta i gruba kotka oczekująca potomstwa – to wszystko świadczy o obecności wiosny. Nawet komary mają swój urok...

Zajrzałam też do znajomego akademika, by dowiedzieć się czegoś więcej, a tam... – Koc, koszyk z wiosennym prowiantem, piłka, a dla leniwych dobra lektura, woda, słońce – to najlepszy sposób na ucieczkę od zatłoczonych autobusów i huku miasta – mówi Grzegorz, student ekonomii. – Na taki wyjazd decyduję się zwykle w gronie rodzinnym – dodaje.

Coraz częściej młodzi ludzie wybierają wycieczki rowerowe, wyjazdy nad wodę, ale także koncerty i różne inne imprezy kulturalne.

Ja sama wybrałam się na „Piknik z Natalią Kukulską”, który odbył się w chorzowskim Parku Rozrywki i Wypoczynku, aby zaobserwować, jak wygląda majówka przy dobrej muzyce, smażonych kielbaskach, wśród rozbawionych ludzi. Muszę przyznać, że czułam się doskonale – aż zał było wracać do domu. Wiadomo, że co dobre szybko się kończy... Zapragnęłam aby wiosna – a z nią majówki – zagłębiła u nas na zawsze. A jeśli odejdzie? Powróci, by pokochać ją jeszcze bardziej.

Wspaniałych chwil skąpanych w wiosennym słońcu życzy

NATALIA LOGA

MAREK PIKARA

Stanisław Wywiół, *Przed pierwszym bale*, pastel

Inne po prostu mają bardzo ładne oczy. Czasem gwałtownie nieruchomięją i zamyślają się. Nieoczekiwanie i niespodziewanie głęboko. Mną w pałuszkach końce szala – jak to dobrze, że jest miękki. Przytulają się ufnie do gałgankowych pajacyków, pacynek i smoków. Gubią gdzieś świeżo zerwane fiołki, bo chciałyby złapać motyla. A dlaczego motyle są tak wyjątkowo duże i niezwykle kolorowe? Dlaczego lalki nie chcą ze mną rozmawiać? A o czym myślą smutne biedronki? I cóż tu można odpowiedzieć... Skąd znam to wszystko? Gdzie to widziałam? Oczywiście, na obrazach. Przede wszystkim u Witolda Wojtkiewicza. Ale też u Olgi Boznańskiej, Jacka Malczewskiego i Stanisława Wyspiańskiego. A całkiem niedawno – w chorzowskiej galerii „MM”, na najnowszej wystawie Stanisława Wywióła.

Stanisław Wywiół zaczął swą karierę malarską w wieku dziecięcym. Był uczniem szkoły podstawowej i pilnym uczestnikiem zajęć plastycznych w katowickim Pałacu Młodzieży. W roku 1973 został laureatem międzynarodowego konkursu w Tokio. Dopiero potem przyszła nauka w słyn-

nym Liceum Sztuk Plastycznych w Nowym Wiśniczu. Później, już w latach osiemdziesiątych, były studia, kolejno we Wrocławiu i w Krakowie (u znakomitych profesorów – Stanisława Rodzińskiego i Zbysłuta Grzywacza). Dyplom uzyskał w roku 1988. Od tamtej pory Stanisław Wywiół wystawiał wiele w kraju (m.in. Kraków, Katowice, Olkusz, Bielsko-Biała, Warszawa, Wrocław, Rzeszów) i za granicą (Austria, Niemcy, Czechy, Rosja, Szwajcaria, Francja, USA). Warto wspomnieć, że jego obrazy prezentowane były także na wielkiej wystawie zbiorowej „Wspólnota 2000”, eksponowanej na początku bieżącego roku w katowickim Muzeum Achidecejalnym. Zaś sam autor bardzo ceni sobie wystawę swych obrazów i rysunków w sali katowickiej Drukarni Archidiecezjalnej. Towarzyszyła ona promocji książki arcybiskupa Damiana Zimonia „W Jego ranach jest nasze zbawienie”.

KATARZYNA MŁYNARCZYK

Stanisław Wywiół – *Malarstwo, Miejska Galeria Sztuki „MM”, Chorzów.*

Blżej tabernakulum

JUSTYNA ZAPOTOCZNY

Być blisko – znaczy często zamilknąć, nic nie mówić i odpoczywać. Zatrzymać czas, jak przed monstrancją...

Kiedy jesteś z osobą, która jest dla ciebie kimś wyjątkowym, wystarczy ci jej obecność. Nie martwisz się, że zabraknie tematów, słów, że będziesz się nudził. Wasze milczenie jest naturalne. Jesteście razem w każdym geście, spojrzeniu, może nawet myśli. Macie nawet swój kod porozumienia, który tylko wy znacie...

Ludzie zawsze żyli głęboką tęsknotą i chcieli oglądać Jezusa. Dlatego od XIII wieku podczas Podniesienia kapłan unosi wysoko Ciało i Krew Chrystusa, aby każdy mógł spojrzeć – i zamilknąć przed Tajemnicą naszej wiary. Tymczasem często w tym momencie wierni schylają w pokorze głowę i nic nie widzą. A potrzebne jest spojrzenie pełne wiary i miłości, bez słów. Bo modlić się, to także „patrzeć z miłością”.

Kiedy wchodzimy do świątyni, mrugająca wieczna lampka uświadamia nam sakramentalną

obecność Jezusa.

Ale ona tak nam spowszedniała, że zapominamy, Kto tu mieszka. Często z Gospodarzem nie zamieniamy ani słowa i nerwowo spoglądamy na zegarek, oczekując rozpoczęcia nabożeństwa. Natomiast po skończonej Mszy św. od razu uciekamy ze świątyni.

Boimy się ciszy i pustego kościoła. Wtedy bowiem znane modlitwy nie wystarczają. Wkrada się spokój, który zmusza do wielu pytań i odpowiedzi. Do potraktowania Boga jako Osoby.

Wielu z nas idzie do Komunii św. w smutku i zażenowaniu. Mamy spotkać się z Panem, a jesteśmy tak bardzo zajęci sobą i swoimi myślami! Czy jestem godny, czy nie mam żadnego grzechu, czy wystarczająco rozumiem... Dobrze jest uświadomić sobie fakt, że nigdy nie będę godny i tylko w Nim mogę znaleźć siłę, by być lepszym. Właśnie dlatego, że upadam, powinienem się karmić Jego Ciałem... Ale my nie chcemy oddać się Mu całkowicie, boimy się

powierzyć Mu także słabości.

Dlatego odwołujemy się do Komunii. Gdybyśmy karmili się Nim częściej, musielibyśmy Go zaprosić do naszej codzienności i pracować nad sobą. Więc lepiej przyjmować Komunię „od wielkiego dzwonu”. Bezpieczniej...

W historii z przyjmowaniem Jezusa było różnie. W pewnym momencie było ono tak rzadkie, że So-

MARKUSZ PIEKARA

bór Laterański wydał zarządzenie, aby wierni przyjmowali Komunię św. przynajmniej raz w roku. Zauważmy, że uczniowie zdążający do Emaus poznali Jezusa dopiero przy łamaniu chleba. Znaczący to, że najlepszym miejscem, gdzie można Go spotkać, jest Eucharystia.

Często skarżymy się: dawniej łatwiejsza była dla mnie modlitwa, a teraz jakaś ściana wyrosła pomiędzy mną a Bogiem. Pomyślmy: podobnie jest z naszymi ludzkimi relacjami. Kłopoty koncentrują nas na sobie, zmęczenie tłumi naszą radość z przebywania z kimś kocha-

nym. Ale przecież nie znaczy to, że przestało nam zależeć na tej osobie.

Wielu ludzi traktuje Komunię św. jak tabletkę uspokajającą. Wystarczy połknąć – i miną problemy, depresja, smutek. A gdyby tak powierzyć Jezusowi wszystko; również to, co trudne?

Może i ty po przyjęciu Jezusa otwierasz książeczkę do nabożeństwa i uruchamiasz cały „aparat modlitewny”. I będzie tak, że w swoim życiu przystąpisz setki razy do balasek, a nigdy nie dojdzie w twoim sercu do komunii z Jezusem. Bo

„communio” to zjednoczenie,

wspólnota ducha i materii. To znaczy: otworzyć się na Boga. To znaczy moje: „Mów Panie, bo sługa Twój słucha”. Dlatego kiedy przyjmujemy Go pod postacią chleba, pobądźmy z Nim trochę, posłuchajmy, co ma nam do powiedzenia. Dopiero potem sięgajmy po modlitewnik.

Codziennność nie ułatwia nam kontaktu z Bogiem. Pośpiech, zabieganie, brak czasu, różne problemy. Ale nie ludźmy się, że coś się zmieni. Co w takim razie zrobić, aby zwyciężyć zniechęcenie i znudzenie, co zmienić, by znaleźć się bliżej tabernakulum? O. J. Pawłowski w swojej książce: „Przewodnik dla zniechęconych” podaje trzy propozycje. Po pierwsze, warto znaleźć swoją Mszę św. Klimat, atmosfera, oprawa muzyczna pomagają w przeżywaniu tego wyjątkowego spotkania. Po drugie: należy znaleźć swoją drogę do kościoła. Jeśli idziesz pieszo, wyjdź parę minut wcześniej, nie śpiesz się, staraj się wyciszyć. Jedziesz autem – nie włączaj radia, uświadom sobie, z Kim się za chwilę spotkasz. Po trzecie: trzeba znaleźć swoje miejsce w kościele, z którego wszystko widzi się i słyszy. Gesty celebrans mają swoją wymowę i znaczenie. Jeżeli ich nie rozumiemy, trudne jest pełne włączenie się w to, co dzieje się na ołtarzu. Język liturgii, mowa znaków – to dialog między Bogiem i nami. Może uda nam się na nowo odkryć to, co spowszedniało i stało się rutyną?

„Być bliżej Ciebie chcę na każdy dzień” – śpiewamy w jednej z piosenek. Być bliżej tabernakulum, bliżej Jezusa Eucharystycznego – to wybrać najlepszą cząstkę, której nigdy nie zostaniemy pozbawieni. A że to kosztuje? Że trzeba się tego uczyć, trudzić się, czasem może zasmucić się głęboko w poczuciu zawodu i opuszczenia – jak wędrowcy z Emaus? Tak musi być. Przyjdzie jednak chwila, że rozpoznamy Go. Na pewno.

List do redakcji

Skromnie i wzruszająco

Chciałabym się podzielić swoimi refleksjami na temat przeżytej uroczystości I Komunii Świętej mojego siostrzeńca, która miała miejsce w małej miejscowości w Niemczech, gdzie moja siostra założyła rodzinę. Eucharystia pierwszokomunijna miała wyjątkowo radosną atmosferę, która udzieliła się wszystkim. Ja jestem matką trójki dzieci, które przystępowały już do I Komunii kilka lat temu, ale przeżycia ostatniej niedzieli były wyjątkowe. Przede wszystkim podobało mi się to, że każdy uczestnik Eucharystii miał na swoim miejscu w ławce przygotowaną broszurkę ze wszystkimi pieśniami oraz odpowiedziami do psalmów i modlitwy wiernych. Na pierwszej stronie broszurki umieszczono motto całej uroczystości, które brzmiało „My w rękach Boga, Bóg w naszych rękach”. Tej myśli przewodniej podporządko-

wana była cała liturgia, do niej nawiązywały niektóre teksty pieśni, dekoracja oraz liturgia słowa przed Ewangelią. Fragmenty Słowa Bożego były czytane przez dzieci oraz ilustrowane plakatami nawiązującymi do głównego motu. Szczególnie utkwił mi w pamięci plakat przedstawiający dużą dłoń trzymającą małą dłoń, wniesiony do ołtarza przez mamę z córeczką dotkniętą mongolizmem. Było to bardzo wzruszające i głębokie w wymowie. W momencie Ofiarowania do ołtarza wyruszyła procesja z darami, w której wzięły udział wszystkie dzieci, a po dojściu do ołtarza otoczyły go kołem i pozostały tam na moment Przejścia aż do Uczty Ofiarnej, w czasie której kapłan nakarmił je Chlebem Eucharystycznym przemienionym na ich oczach. Dzieci ubrane były w sposób dowolny, ale raczej skromnie i co

warto podkreślić – w czasie Mszy Świętej nie było żadnych kamer ani aparatów fotograficznych. W naszych kościołach często proboszczowie inicjują noszenie jednakowych sukienek lub strojów liturgicznych, a z drugiej strony pozwalają na kamery i flesze bardzo przeszkadzające w skupieniu się. Kiedy moje dzieci szły do Komunii, zwracałam na to uwagę, że jestem przeciwna kamerom, ale wola większości przeważyła. Uważam jednak nadal, że dla zachowania świętości tej tak ważnej uroczystości z naszych kościołów powinny zniknąć kamery, a taki pomysł, jak zapalanie świec tylko od paschału i pozostawienie ich zapalonych przez całą Mszę na specjalnych stojakach, uważam za bardzo cenny i głęboko religijny.

Renata Tomanek
Lubomia

Miłosierdzie przyjmowania

MARIA TYFEL

Oto od najmłodszych lat uczymy się, że lepiej, a w każdym razie szlachetniej jest dawać, niż brać, przekraczając tym samym granice własnego egoizmu. To z całą pewnością właściwa postawa. Ale jest jeszcze inny rodzaj miłości bliźniego. To miłosierdzie, jakie łączy się z faktem przyjmowania dóbr – duchowych i materialnych – jakie bliźni składają nam w darze.

Wiem, „miłosierdzie przyjmowania” – to brzmi jak paradoks. Ale często nie dostrzegamy tej drugiej, „odwrotnej” strony miłosierdzia. W rezultacie niejednokrotnie, po wielu latach życia, kiedy już w stopniu mniej lub bardziej dostatecznym nauczymy się składać ofiarę z siebie dla drugiego człowieka, stajemy bezradni wobec innej wielkiej tajemnicy. Nie potrafimy przyjąć tego, co bliźni pragnie nam ofiarować. Czynimy go przez to nieszczęśliwym lub przynajmniej marnujemy szansę na uczynienie bardziej szczęśliwym. Stajemy się niczym bankierzy składający na wysokooprocentowanych kontach plon dobrych uczynków, a tracący sprzed oczu ich właściwy cel – dobro bliźniego. A przecież dobro drugiego człowieka to również jego realizacja jako osoby, która czyni miłosierdzie, ofiarowuje, jest potrzebna.

Przyjmując pomoc człowieka, nie tylko pomagamy mu być dobrym, służyć, obdarowywać sobą. Otwieramy przed nim także drogę do zwrócenia się o pomoc do nas.

Przyjmując dar

– cóż to za miłosierdzie? – pytamy. – Przecież nigdy nie brakuje tych, którzy by tylko brali. Dar jednak można przyjmować w różny sposób. Można z pretenstjonalnym przekonaniem, że przecież mi się należy, albo też z pokorą i wdzięcznością. A gdyby tak jeszcze spróbować przyjąć coś, czego wcale nie chcemy, przyjmując jakby wbrew sobie? Nie myślę tutaj o nieudanym prezencie. Ale można przecież na przykład przyjmując przyjaźń osoby, o której bliskości wcale nie marzymy. Albo poprosić o pomoc kogoś, kogo już dawno umieściliśmy w szufladce pod tytułem „zły”, i dać mu tym samym szansę...

Spójrzmy na przykład na ludzi w podeszłym wieku, tych, którzy nie czują się szczęśliwi. Jakże często doskwiera im nie brak opieki – choć i takie sytuacje nie należą do rzadkości – ale raczej niezaspokojona potrzeba, by móc swoją obecność, swoje uczucie komuś ofiarować; po prostu czuć się potrzebnym.

„Jeśli cię nie umyję, nie będziesz miał udziału ze mną” – to słowa Chrystusa umywającego nogi Apostołom. Oto nowy rodzaj pokory, który musieli przyjmować Apostołowie, by móc wyrazić zgodę na ten niezwykły gest służby ze strony Mistrza. Polega on na odrzuceniu własnego modelu pokory, aby przyjmując wolę Bożą. Mieć udział w życiu Jezusa, być w łączności z Nim i w łączności z drugim człowiekiem – oznacza w świetle tych słów

przekraczać bariery

własnej dumy, aby powiedzieć drugiemu „potrzebuję Ciebie”. To przestać zgrywać bohatera, który sam sobie ze wszystkim poradzi. To po prostu stworzyć wspólnotę.

Ważną przyczyną naszej niechęci do przyjmowania jest właśnie pycha, czy może mniej pejoratywnie – nadmierna duma. Bo aby przyjąć pomoc drugiego człowieka, należałoby przyznać się, że nie jesteśmy doskonali i samowystarczalni; zgodzić się, że do dobrego funkcjonowania potrzeba nam czyjejs obecności.

Jakie są inne powody, dla których nie chcemy przyjąć dobroci drugiego człowieka? Jednym z nich zdaje się być nasz „handlowy” stosunek do relacji międzyludzkich. Jak bardzo przyzwyczailiśmy się do postawy akwizytora, który po płomiennej mowie, pełnej wielkich słów, wymienia wreszcie swoją cenę, jaką przyjdzie nam zapłacić za proponowany towar. Analogicznie jest z naszymi relacjami. Każdy, kto okazuje nam życzliwość, jest kimś w rodzaju takiego akwizytora. Staje się podejrzanym, bo – czego zażąda w zamian? Ten aspekt naszej niechęci do przyjmowania – to tylko inna forma braku gotowości do dawania. Wydaje się, że w świecie zdominowanym przez prawa ekonomii ludzka ofiarność stała się pewnego rodzaju towarem.

To, czego możemy się obawiać, przyjmując życzliwość, to swego rodzaju handel wymienny, w którym nie chcielibyśmy uczestniczyć. Złe byłoby jednak, gdyby ta obawa zamknęła nas na drugiego człowieka, gdybyśmy bali się, że kiedyś przyjdzie nam „spłacić dług”.

Warto podkreślić, że niechęć do przyjmowania i dawania to w istocie

obawa przed bliskością

z innym człowiekiem. Nawet jeśli darem jest tylko obecność czy odrobina

Trudne sprawy

Ks. abp Damian Zimoń wydał 19.03.2001 r. w swoich materiałach duszpasterskich broszurę pt. „Kościół katolicki na Śląsku wobec bezrobocia”.

Widać Kościół czynnie włączył się w akcję rozwiązywania tak trudnego problemu, a to odczytać należy jako znak czasu. Na szczęście mamy jeszcze co zjeść, w co się ubrać i jeździmy samochodami przednich marek, ale nie wszyscy. Oczekiwania poprawy życia po zmianie ustrojów politycznego i gospodarczego nie spełniły się wszystkim. Czasy podziału wartości wytworzonego produktu krajowego „wszystkim po równo” skończyły się. Zaczęto płacić tylko za pracę, a okazało się, że tej nie starcza dla wszystkich. Bezrobotni żyją w niedostatku. W przeciwdziałaniu temu zjawiskowi nie stanęli na wysokości zadania sprawujący władzę na wszystkich szczeblach w państwie. Bezrobocie jest plagą społeczną wywołującą najgorsze patologie, szczególnie u młodzieży. Ta swoje dorosłe życie musi rozpocząć od pracy, od włączenia się w dyscyplinę z nią związaną, bo inaczej się zmarnuje, zejdzie

rozumienia, nieraz boimy się pogłębiania więzi z innymi. Bywa, że wolimy nie mieć niczego do ofiarowania i niczego nie potrzebować. Nie chcemy, by nam dziękowano i unikamy słów wdzięczności. Wolimy „bezpieczniejsze odległości” w kontaktach z ludźmi.

„I bądźcie wdzięczni” – zachęca w Liście do Kolosan św. Paweł. A tego właśnie nie lubimy najbardziej. Bo w świetle naszej wdzięczności człowiek staje się niebezpiecznie pozytywny – tak, iż przekracza granice naszej obojętności. Któż wie, czym może się to skończyć? „Jeden drugiego brzemiona noście!” – powie też Apostoł Narodów. Przecież tego wspólnotowego wymiaru wiary nie da się zrealizować, jeżeli nasza nadmierna duma, a może lęk uniemożliwią nam przyjęcie pomocy bliźnich. A to takie oczywiste: aby mogło zaistnieć miłosierdzie, niemniej potrzebna jest gotowość przyjęcia go, otwarcie na jego dar.

Spójrzmy raz jeszcze na tę piękną i trudną stację Drogi Krzyżowej, w której

Szymon Cyrenejczyk

dźwiga krzyż Jezusa. Coś bardzo ważnego mówi nam ta scena. Jak wiemy, Szymon wcale nie ochotnie pomagał dźwigać krzyż zbawienia. Wbrew własnej woli, przymuszony – był pozornie pierwszym z brzegu przechodniem, który się tam znalazł. Jakże trudno byłoby nam przyjąć taką pomoc. A jednak Chrystus, zdając sobie sprawę z powagi dzieła, jakie tam się dokonało, jak również postawy Cyrenejczyka – nie pogardził pomocą człowieka w dziele zbawienia. Czy więc z naszej strony stwierdzenie: „ja nikogo nie potrzebuję” nie jest brakiem pokory, tym bardziej że to nieprawda; że w istocie, w różnych wymiarach życia wciąż bliźnich potrzebujemy? Idąc po drogach krzyżowych nasze

codzienności, spotykamy wielu Cyrenejczyków, czekających, by naszymi ustami przemówił do nich Jezus, prosząc – „Weź mój krzyż!”. My jednak, mówiąc – „Nie chcę, nie potrzebuję!”, tak naprawdę nie rozumiemy, o co chodzi. Uchylamy się od miłosierdzia przyjmowania...

Wiele światła w nasze przemyślenia może wnieść

idea zakonów żebraczych.

– Cóż to za dziwny pomysł – powiemy. – Czy ci zdrowi ludzie nie mogliby zarobić na siebie i jeszcze innym pomóc? Mogliby i byłaby to słuszną drogą. Oni jednak wybrali znacznie trudniejszą i nie mniej słuszną. Pokora każe pokładać nadzieję nie we własnych siłach, ale w miłosierdziu drugiego człowieka i Boga – dawcy wszelkiego dobra. Dobro dla ofiarodawcy – to dostarczenie mu możliwości czynienia miłosierdzia. Rodzące się przy tym wzajemne braterstwo ubogaca zarówno zakonnika, jak i jego dobroczyńcę. Oczywiście jest to model bardzo radykalny, ale dobrze obrazuje pewne analogiczne mechanizmy w naszym codziennym życiu. Nakreśla pewien ideał, do którego powinniśmy się zbliżyć.

Swoistym przykładem takich relacji może być parafia. Wierni, składając ofiary na utrzymanie kościoła, czują się współautorami wspólnego dobra, zaś kapłani zdają sobie sprawę, że wszelkie dobro, które mogą dzięki tym ofiarom czynić, jest owocem ofiarności wiernych.

„Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią” – oto jedna z dróg, jakie Jezus zaproponował swoim naśladowcom. Czyż nie są jednak także błogosławieni ci, którzy miłosierdzia dostępują, którzy przyjmują je w duchu pokory i wdzięczności?

bardzo potrzebnych, szczególnie emerytalnej, służby zdrowia i szkolnictwa. Cel był ambitny i wzniósł, ale wykonanie fatalne, szczególnie w szkolnictwie. Dzisiaj trzeba za to płacić, a robimy to wszyscy. Ale to jeszcze nie wszystko. Niezadowolony z efektów sprawowania władzy obecnie rządzących, prawdopodobnie już na jesieni zbierać będą ich kontestatorzy, pogrobowcy tych spod znaku sierpa i młota. Nie robią nic, a tylko mącą w głowach, szczególnie młodym, niepamiętającym jeszcze nie tak dawnych czasów. Zobaczymy, czy przybędzie miejsc pracy i mieszkań dla młodych małżeństw, które prezydent Kwaśniewski obiecywał w kampanii przedwyborczej. Z nauk Kościoła wpływa przede wszystkim potrzeba niesienia pomocy, miłości dla bliźniego, a ponieważ nadchodzą czasy, w których okazywanie tej miłości będzie może jedyną szansą przetrwania dla niejednego, więc weźmy sobie szczerze do serca słowa wypowiedziane przez naszego Arcypasterza.

Leonard Musioł Rogów

Wokół domowego ogniska Nasze dzieci

Najpierw są maleńkie. Tak małe, że w ogóle ich nie widać. Tylko mama – a bywa że nie od razu – wie, że nosi w sobie życie. Czasem to wydarzenie, które powinno być największą radością dla kobiety, jest dla niej, z różnych powodów, trudne. Ale gdy maleńka istota pojawi się już na świecie, zwykle najbliżsi dostrzegają już cud narodzin, cud Życia.

Kiedy przychodziły na świat nasze dzieci i wszyscy pochylali się nad nimi, wypatrując pierwszego uśmiechu czy jakiejś zabawnej miny, mówiliśmy, że małe dziecko to najlepszy „telewizorek” – można wpatrywać się w niego bez przerwy, bez znużenia, wciąż znajdując coś nowego i zaskakującego. Twarz małego dziecka, jego spojrzenie odbija to, za czym dorosły tęskni i czego potrzebuje: beztroskę, poczucie bezpieczeństwa,

nas, Polaków, tym bardziej... Ale czy to może być powodem rezygnowania z macierzyństwa, zwłaszcza gdy chodzi o pierwsze czy drugie dziecko?

Przeczytałam kilka myśli kardynała Stefana Wyszyńskiego (właśnie w tym tygodniu przypada 20. rocznica jego śmierci) na temat rodzicielstwa. Wiadomo, że ochrona poczętych dzieci leżała mu bardzo na sercu. Przypomina, że to dzieci są przyszłością świata i Kościoła. „Nie tych dwoje dyplomowanych, wysoce kompetentnych rodziców, ale ten maluczeki człowieczek, który jeszcze nic nie umie, który jest zależny od piersi matki, od ręki ojca, od dobrej woli rodziców... – mówił w jednym z kazań. – To są nasze dzieci, prawda, ale one później zapomną o tym i zostaną na naszych miejscach”. A dalej stwierdza, że w czasach, gdy osiąga się niewątpliwie radosną rzecz – czyli przedłużanie życia, ważne jest, aby interesować się także problemem pomnożenia życia i większej wrażliwości na małego człowieka... Te słowa obecnie są, jak się wydaje, jeszcze bardziej aktualne niż w poprzednich dziesięcioleciach.

Nasze dzieci... Jeszcze nienarodzone, małe, większe, dorosłe – wszystkie potrzebują naszej miłości. Muszą walczyć z własnym egoizmem i z zewnętrznymi przeciwnościami od najmłodszych lat. Przychodzą chwile, że dziecko przestają wymagania, jakie stawia mu świat. To takie trudne! Kiedy mały Kazio ma kłopoty, przytulam go, pocieszam i postanawiam poświęcać mu jeszcze więcej uwagi, by czuł się bezpieczniejszy i szczęśliwszy. Jak to dobrze, że ma wokół siebie ludzi, którzy go kochają i którzy pomogą mu wzrastać.

Wszystkie dzieci są nasze... To zdanie rozumiem coraz lepiej, kiedy bywają w naszym domu przyjaciele naszych dzieci. Ci młodzi ludzie są zarazem dziećmi naszych przyjaciół, więc wszystko „zostaje w rodzinie”! Podobnie kiedy moje dzieci odwiedzają zaprzyjaźnione domy, mogą być spokojna, że czujne oko przyjaciółki spojrzy także na moje dziecko. W ten sposób, wspólnymi siłami, ciesząc się z sukcesów naszych pociech i konkretnie wspierając w trudnościach, podejmujemy niefatwe wychowawcze zadania. We wspólnocie wszystko jest prostsze!

W Dniu Dziecka wszystkim – małym i większym, mniej i bardziej „naszym” dzieciom – życzę uśmiechu i radości.

DOBROMIŁA SALIK

W naszym domu

Sprawa na dziś Dziecko czy praca?

Powszechna jest opinia, że w Polsce brakuje wspólnej wizji polityki społecznej. Tak naprawdę wszystkie niedogodności tej sytuacji odczuwają najbardziej kobiety. Miotają się one między pracą zawodową a obowiązkami domowymi. Macierzyństwo niejednokrotnie miast sprawiać radość i dawać satysfakcję, pogłębia rozterki w sytuacji, gdy kobieta musi dokonywać wyboru między opieką nad dzieckiem a pracą zawodową. Często decydującym argumentem za podjęciem pracy jest trudna sytuacja materialna rodziny. „Prawo kobiety do wolnego wyboru”, jak nawołują niektórzy politycy, jest fikcją, a stwierdzenie typu „zajmowanie się dziećmi jest tak samo ważne społecznie jak praca zawodowa” w praktyce dalekie jest od rzeczywistości. Matki, które zrezygnowały z pracy zawodowej, by zająć się wychowaniem potomstwa, czują się niedowartościowane. Toteż wiele z nich przyjęło z nadzieją zgłoszony ostatnio przez posłów AWS projekt ustawy o świadczeniu wychowawczym z tytułu pielęgnacji i wychowania dzieci. Jak na razie projekt zdaje się nie mieć szans na uchwalenie ze względu na wysokie koszty jego realizacji. Jakakolwiek będzie przyszłość tej propozycji, zwróciła ona uwagę na potrzebę inwestowania w rodzinę.

Sporo kontrowersji wzbudza także ostatnia nowelizacja Kodeksu pracy dotycząca urlopów macierzyńskich, przyjęta przez Sejm 25 kwietnia br. Forum Kobiet Polskich, zrzeszające 55 organizacji kobiecych zwróciło się do Prezydenta RP o jej zawetowanie. Obecnie kobiety po porodzie uprawniają się do 26 tygodni urlopu macierzyńskiego w przypadku urodzenia jednego dziecka, a w sytuacji, gdy

urodziły więcej niż jedno dziecko do 39 tygodni urlopu. Teraz urlopy macierzyńskie przekształcone zostały w urlopy rodzicielskie, przy czym matka może zrezygnować z urlopu po 16 tygodniach i powrócić do pracy. Urlop mógłby wówczas przejąć ojciec dziecka. Nowe rozwiązanie w rzeczywistości oznacza skrócenie urlopu macierzyńskiego poprzez wystawianie pracownic na presję pracodawców, by powracały jak najwcześniej do pracy. – Nacisk ten będzie szczególnie skuteczny wobec dużego bezrobocia i obawy przed utratą miejsca pracy – twierdzi Ewa Kowalewska, która podpisała wspomnianą petycję w imieniu Forum Kobiet Polskich. Mając to na uwadze konieczne jest zabezpieczenie prawne matki przed podobnymi praktykami.

Kobiety opowiadają się zdecydowanie za pozostawieniem dotychczas funkcjonujących rozwiązań, ponieważ są one wielkim dobrodziejstwem dla małych dzieci i ich matek. Podmiotem zasadniczej ochrony w ramach instytucji urlopu macierzyńskiego jest dziecko, należy mu zapewnić warunki do prawidłowego rozwoju fizycznego i emocjonalnego w pierwszym okresie życia. Jest to zgodne z tendencjami prawa europejskiego, w tym m.in. z dokumentami Rady Europy, stwierdzającymi, że społeczeństwa zobowiązane są do zapewnienia dzieciom wsparcia i uznania prawa rodziny w interesie dziecka. Konieczne jest zatem, aby kraje członkowskie Rady Europy nadały też prawom dziecka znaczenie priorytetowe w polityce społecznej. Forum Kobiet Polskich uważa, że przyjęte przez Sejm rozwiązanie jest sprzeczne z orzeczeniem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w Luksemburgu, który stwierdził, iż urlop macierzyński jest zarezerwowany dla matki i dziecka. Z zasady równego traktowania nie wynika prawo do skorzystania przez ojca z części urlopu przeznaczonego na opiekę. Oczywiście jest, że uznanie pracownicy-matki za wyłącznie uprawnioną do skorzystania z urlopu macierzyńskiego nie podważa partnerskiego modelu rodziny, a jedynie zakłada zróżnicowanie ról matki i ojca w pierwszych miesiącach życia dziecka. Według organizacji skupionych w FKP nowe rozwiązania naruszają ochronę macierzyństwa gwarantowaną w Konstytucji, która w art. 18 deklaruje szczególną ochronę i opiekę państwa nad macierzyństwem.

KRYSZYNA STROZIK-ZIELIŃSKA

MALGORZATA KAMRACKA-LIPOWSKA

najczystsza spontaniczność, słowem – radość życia.

Małe dzieci to małe kłopoty; kiedy podrastają, problemy rosną wraz z nimi; nie trzeba chyba o tym nikogo przekonywać. Ale w sercu matki, w sercu rodziców świadomych cudu Życia – zawsze będzie poczucie wdzięczności i głęboka nadzieja, że to moje dziecko wyrośnie na dobrego człowieka, który będzie cenił życie.

Dzisiaj – czy to nie znak dobrobytu albo też wyglądanego go? – rodzi się mniej dzieci. Niejedno młode małżeństwo twierdzi, że nie stać go na dziecko. Zastanawiające jest, że mówi tak również wielu młodych ludzi w innych, bogatszych krajach. Skoro ich nie stać, to

Przeczytaj

Niefatwe charaktery

Janet Poland jest autorką książki „Wrażliwe dziecko” – o dzieciach nieśmiały, wycofany, lękliwy. Tym razem opisuje ich przeciwieństwa – dzieci nadmiernie energiczne, impulsywne, łatwo wpadające w złość oraz uparte. Książka „Trudne dziecko” wyjaśnia biologiczne i społeczne uwarunkowania, które sprzyjają powstaniu uciążliwych cech charakteru. Opisuje też najczęstsze

konflikty, do których dochodzi w rodzinach z dziećmi o takich właśnie temperamentach. W książce nie znajdziemy porad, jak wyciszyć dziecko impulsywne lub uciążliwie zmienić w zgodne i łagodne. Znalazły się w niej natomiast bardzo praktyczne rady, jak w codziennym życiu unikać sytuacji konfliktowych, utrzymać dyscyplinę bez uciekania się do krzyku, radzić sobie z małym manipulantem i szantażystą.

Autorka przede wszystkim zachęca rodziców do znalezienia klucza trudnych zachowań swoich dzieci. Radzi skupić się na czynach dzieci, a nie na ich emocjach. Najważniejsze zaś, żeby ofiarowali im czas i miłość, niezależnie od humorów, kaprysów i dąsów.

J.J.W.

Janet Poland, *Trudne dziecko*, Dom Wydawniczy REBIS, Poznań 2001, ss.196.

Instituto degli Innocenti di Firenze

Pierwszy na świecie dom dziecka

Tyle się ostatnio mówi o dzieciach z rodzin patologicznych, dzieciach niechcianych, porzuconych, mordowanych. Debatuje się o domach dziecka, tzw. rodzinach zastępczych itp. Ponad 20 proc. małżeństw w naszym kraju nie może mieć obecnie własnego potomstwa z różnych przyczyn zdrowotnych (coraz częściej mówi się też o immunologicznych powodach bezpłodności – coraz więcej jest przecież najróżnorodniejszych uczuleń). Z drugiej strony pediatri mają w swych oddziałach teraz więcej niż dawniej dzieci niechcianych, „sierot społecznych”.

Niemniej problem dzieci niechcianych istniał zawsze. Rozwinięte społeczeństwa potrafiły go jakoś rozwiązywać, także i w dawnych czasach. Nam się chyba tylko wydaje, że jesteśmy mądrzejsi, lepsi od naszych przodków sprzed stuleci.

W związku z tym, że nawet w wysocze specjalistycznej klinice, którą mam przyjemność prowadzić od kilkunastu lat, ostatnio coraz częściej „zalegają” dzieci niechciane, po których odbiór nikt się nie zgłasza, dla których dopiero lekarze szukają miejsca w domu dziecka, może warto wspomnieć o pierwszym przytulku dla „podrzutków” (oficjalne stosowanie w tych czasach określenie).

Konkurs Kobieta pracująca

Przypominamy, że prace na nasz najnowszy konkurs nadsyłały do końca czerwca! Dokładne informacje na temat konkursu zamieściliśmy w kilku poprzednich numerach. Pragniemy, aby bardziej doświadczone i dobrze zorganizowane Czytelniczki zechciały opowiedzieć, jak radzą sobie z licznymi obowiązkami, jak organizują prace domowe i dzielą je z rodziną, jak jest ich plan dnia codziennego i jak odpoczywają.

W następnym numerze rozpoczniemy publikację pierwszych listów. Po zakończeniu konkursu we wrześniu autorkom i autorom najciekawszych wypowiedzi przyznamy atrakcyjne nagrody w tym sprzęt AGD.

W centrum Florencji, przy Piazza della SS. Annunziata 1, 50122 Firenze, mieści się Instituto degli Innocenti (Instytut Niewiniątek). Jest to piękny pałac. Obecnie ma tu siedzibę między innymi jedna z agend UNICEF (Fundusz Narodów Zjednoczonych Pomocy Dzieciom). Tu, w tym pięknym mieście, po raz pierwszy ktoś „systemowo” chciał załatwić (i to skutecznie) sprawę „niewiniątek”, niechcianych dzieci, które czekała albo wegetacja na ulicy, albo zguba.

W okresie, gdy wiodliwy zwycięskie wojny z Krzyżakami, pomiędzy bitwą pod Grunwaldem a hołdem pruskim, we Florencji, bogatej i pięknej, zwykli ludzie (jak dzisiaj określamy: middle class) pochylili się, aby pomóc, nad najbiedniejszymi, najmniej zaradnymi.

W roku 1419, przed prawie 600 laty, cech rzemieślniczy handlarzy jedwabiu powołał do życia fundację „Spedale”, której celem miała być pomoc porzuconym dzieciom. Decyzja została zatwierdzona w 1421 roku przez władze Republiki Florenckiej. Wspaniałą artystą, Filippo Brunelleschi, słynny ze swych prac przy pięknej katedrze tego miasta, zajął się tworzeniem i realizacją projektu. Dzięki konsekwentnej pomocy wspomnianej gildii handlarzy jedwabiu powstał wyjątkowo piękny renesansowy pałac, mieszczący klasztor, działający w myśl słów Chrystusa: „Cokolwiek uczyniliście jednemu z tych braci najmniejszych, mnieście uczynili”. Przy wejściu do pałacu jest dziwna konstrukcja: wielkie koło, obracane w płaszczyźnie poziomej. Kobiety, które nie chciały lub nie były w stanie utrzymywać swych dzieci, o określonej porze podchodziły do tej

dziwnej konstrukcji i tu składały swoje niemowlęta. Z drugiej strony, po przekręceniu koła, odbierały je zakonnice. Wszystko odbywało się anonimowo, dyskretnie. „Niewiniątka” dostawały troskliwą opiekę, wyrastały na przyzwoitych obywateli. Do tej pory zresztą piękny pałac służy dzieciom, właściwie nikt nie zmienił woli darczyńców, lecz jest to teraz przede wszystkim wspaniały renesansowy obiekt.

Pomyślmy w naszej agresywnej, niedobrej epoce gwałtu, zbrodni, nieposzanowania życia, my, wychowani często w przeświadczeniu, że „w strasznych mieszkaniach strasznie mieszkają straszni mieszczanie”, o tych pokoleniach dobrych mieszczan z Florencji, którzy założyli i utrzymywali przez stulecia „przytułek dla podrzutków”. Pomyślmy też i o naszych zakonach prowadzących sierocińce (przede wszystkim chodzi o sieroty społeczne). Jako pediatra znanem zakonnicę do końca potrafiące poświęcać się dzieciom bardzo mocno upośledzonym. Pomyślmy o świeckich domach dziecka, ale też i o powstających cudownych, tzw. świetlicach środowiskowych prowadzonych np. przez Caritas, dających najbardziej szanse na normalny rozwój. A może i u nas, na wzór florenckich handlarzy jedwabiu, ktoś, np. jakiś związek biznesmenów, zechciałby zrobić coś dla najbiedniejszych?

WŁADYSŁAW ROKICKI

Autor jest profesorem zwyczajnym, kierownikiem Katedry i Kliniki Kardiologii Dziecięcej Śląskiej Akademii Medycznej.

Czytelnicy pytają – lekarz odpowiada

W roku 1988 Czytelnik uległ wypadkowi przy pracy. Z tego tytułu uzyskał rentę inwalidzką, a następnie wyrokiem sądowym rentę wyrównawczą. W roku 1996 doszło do upadłości zakładu, zaprzestano wypłaty ww. Skarb państwa stwierdził, że roszczenia powinny być zaspokajane przez syndyka masy upadłościowej. Obecnie nikt nie chce przejąć zobowiązań. Czytelnik pyta, co ma robić?

Odpowiada specjalista medycyny pracy dr n. med. Ryszard Szozda.

Wypłatę zobowiązań powinien przejąć prawny następca. W tym wypadku syndyk masy upadłościowej winien był zaspokoić roszczenia pobierających renty wyrównawcze choćby pod postacią wypłacenia jednorazowego świadczenia skumulowanego – po sprzedaży majątku. Niewątpliwie następcą prawnym przedsiębiorstwa nie jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Niemniej sprawa może być trudna – jedynym wyjściem pozostaje skorzystanie z pomocy adwokata (specjalizującego się w prawie pracy).

Prawo na co dzień Leki w Unii

Konieczność dostosowania dokumentacji rejestracyjnej leków znajdujących się w obrocie na terenie naszego kraju do wymagań Unii Europejskiej wymaga wynegocjowania okresu przejściowego. Będzie on dotyczył zarówno leków krajowych, jak i importowanych, jest więc konieczny z powodu różnic w wymaganiach dokumentacji rejestracyjnych, stawianych przez krajowe prawo farmaceutyczne oraz prawo europejskie. Po akcesji – na rynku będą się mogły znajdować wyłącznie leki, których dokumentacja jest zgodna z wymaganą na terenie Wspólnoty – pod względem merytorycznym i układu treści. Jak duże i trudne to zadanie, świadczy fakt, że Niemcy, pomimo 17-letniego okresu przejściowego, do dzisiaj się z tym nie uporali. Z okresów przejściowych korzystały i korzystają także inne kraje członkowskie Wspólnoty.

Prawo wspólnotowe odnoszące się do rejestracji leków ulega częstym zmianom, co stanowi dodatkową trudność. Najbliższa, dość istotna zmiana zapowiedziana jest na 2002 rok. Dlatego konieczne jest uzgodnienie z Komisją Europejską w procesie akcesyjnym niezbędnego minimum zawartości dokumentacji rejestracyjnej, w przeciwnym razie – proces adaptacji może trwać długo.

Dlaczego potrzebne jest wystąpienie z wnioskiem o okres przejściowy? Dokumentacja rejestracyjna, często wielotomowa, składa się z trzech części: farmakologiczno-toksykologicznej, klinicznej i analitycznej. Wymagania rejestracyjne dokładnie określają zakres badań i rodzaj dokumentów przedstawiających wyniki tych badań, najlepiej opisujących cechy leku, decydujące o jego jakości. Wytyczne rejestracyjne określają nie tylko – co, ale także – jak powinno to być przedstawione. Koszty przygotowania tej dokumentacji stale rosną, bowiem stale podnoszone są wymagania wobec dokumentacji. Unifikacja tych przepisów ułatwia i zmniejsza koszty procesu oceny (rejestracji) leku.

Proces harmonizacji prawa rejestracyjnego (ICH) obejmujący USA, Japonię i kraje Wspólnoty jest prowadzony od początku lat dziewięćdziesiątych. W efekcie dochodzi stopniowo do unifikacji wymagań rejestracyjnych, co pozwala na rejestrację leku jednocześnie w wielu krajach, opierając się na identycznych badaniach i dokumentach.

Podobnie jak w przypadku wymagań dokumentacyjnych rosną wymagania dotyczące warunków wytwarzania. W krajach Wspólnoty Europejskiej, a także w Polsce, proces wytwarzania leku musi być prowadzony w warunkach dobrej praktyki wytwórczej (GMP), zapewniających dobrą jakość leku. Wkrótce, prawdopodobnie na początku przyszłego roku, wymaganiami GMP zostanie objęta produkcja substancji czynnych, co ma maksymalnie zminimalizować możliwość umieszczenia na rynku leku, niespełniającego wszystkich wymogów jakościowych. Z pewnością spowoduje to wykluczenie możliwości korzystania przy produkcji leków z tanich substancji produkowanych w warunkach, które nie będą spełniały tych wymogów i w konsekwencji – doprowadzi do wzrostu cen leków.

(has)

Zdrowie na talerzu

Wykwintne i mniej wykwintne dania

Długo utrzymujące się tej wiosny chłody i świąteczny mróz opóźniły zbiory wczesnych warzyw, do których zaliczyć można z całą pewnością szparagi i rabarbar.

Niskokaloryczne szparagi należą do najstarszych warzyw spożywanych przez człowieka i od dawna wysoko cenionych. W Egipcie znane były już 3000 lat przed Chrystusem, a Rzymianie wysoko cenili ich wartość, głównie smakową, o czym świadczą zapiski Pliniusza Starszego w „Historii naturalis”. W Polsce ich uprawa przyjęła się dopiero pod koniec wieku XVIII. Na początku XIX wieku były już szparagi dość znane na dworach szlacheckich, czego dowodem jest „świadekstwo kulinarne” Adama Mickiewicza złożone w „Panu Tadeuszu”: *po chłodniku szły raki, kurczęta, szparagi...*

Szparagi należą do warzyw bardzo wrażliwych na przechowywanie. Najlepiej przyrządzić je do spożycia bezpośrednio po zbiorze.

Częścią jadalną warzywa są grube, mięsiste pędy podziemne, zakończone główką. Wycina się je pod ziemią. Gdy wyjdą spod ziemi – szybko zieleńieją, drewnieją, stają się gorzkie i nie nadają się do spożycia. Mogą co najwyżej służyć jako przybranie do buketów.

Wycięte pędy obiera się od góry do dołu tuż pod główką, odcinając zdrewniałe końce. Są bogate w kwas foliowy, dostarczają sporo beta-karotenu oraz witamin C i E. Zalicza się je do warzyw wykwintnych. Młode, krótko gotowane lub nawet tylko sparzone pędy stanowią dla wielu smakoszy prawdziwy przysmak. Są przy tym bardzo pożywe i wykazują właściwości lecznicze, działając łagodnie przeczyszczająco i moczopędnie.

W medycynie ludowej szparagi stosowano jako środek tonizujący, uspokajający, leczący reumatyzm i zapalenie nerwów. Tych właściwości oficjalna medycyna – jak dotąd – w pełni nie potwierdziła. Szparagi bogate są również w puryny, dlatego nie powinny ich spożywać osoby cierpiące na dnę.

Mniej wykwintnym i mniej wartościowym warzywem jest rabarbar,

Na stole

Placek z rabarbarem

Ciasto, które upiecze mama, jest zawsze najlepsze. Na Dzień Dziecka proponujemy taki placek, którego wykonanie jest proste, a konsumpcja nieskomplikowana.

50 dag mąki, 15–20 dag masła lub margaryny, 15 dag cukru pudru, 2 jajka, żółtko, 4–5 łyżek śmietany, mały proszek do pieczenia, 50–70 dag rabarbaru, cynamon lub cukier waniliowy, skórka otarta z cytryny.

Mąkę siekamy z tłuszczem, dodajemy przesiany cukier puder zmieszany z proszkiem do pieczenia i jeszcze chwilę siekamy, aby cukier zmieszal się z pozostałymi składnikami. Dodajemy jajka, żółtko, śmietanę; szybko zagniatamy ciasto i dzielimy na dwie części. Jedną

z nich rozwałkujemy, wykładamy na blachę, nakłuwamy widelcem i lekko podpiekamy przez kwadrans w piekarniku. Pozostałe ciasto wkładamy do lodówki. Kroimy obrany rabarbar, mieszamy z 2–3 łyżkami cukru, dodajemy cynamon lub cukier waniliowy, skórkę cytrynową i wykładamy na podpieczony, ale już schłodzony placek. Przykrywamy pozostałym ciastem i pieczemy około 20 minut w wyższej części piekarnika. Jeszcze ciepłe ciasto posypujemy cukrem pudrem. Ciasto można także zrobić z kruszonką.

Przyjęcie na wesoło Słodkie zoo

Może jeszcze zdążymy razem z dzieckiem wykonać zaproszenia dla małych gości? Znajdzie się tam między innymi data oraz godziny zabawy, żeby rodzice przyjaciół naszych dzieci byli zorientowani, kiedy ewentualnie mogą przyjść po swoje pociechy. Nasze dziecko, biorąc udział w przygotowaniach do zabawy, będzie miało okazję nauczyć się, co należy do obowiązków

tem będą przypominały dzieciom zwierzątka. Nie musimy ich piec. Do tego celu będą nam potrzebne różnego typu herbatniki i ciasteczka: karbowane bezy w kształcie muszelek, śmiesznie powyginane precelki, biszkopty, słone paluszki, owoce, bakalie i kolorowe cukierki. Przydać się może również barwny karton, z którego przygotować możemy różne kształty zwierząt lub ich fragmenty. Można skorzystać też z gotowych ciasteczek w kształcie zwierzątek, których obecnie mamy w sklepach spory wybór. Spróbujmy ozdobić też stół owocami. Skórka kiwi przypomina sierść zająca – wystarczy z kartonu wyciąć głowę z uszkami, a już po stole kicać może śmieszny zajączek. Wbite w owoc kiwi lub jabłko paluszki będą imitowały jeża (trzeba to zrobić tuż przed przyjęciem!). Myślę, że nie zabraknie nam wyobraźni; zwierzątek przecież są setki. Dzieci lubią zwierzęta (i słodkie smakołyki!), więc przygotowany tak podwieczorek pozostanie na długo w pamięci. Kiedy nacieszą się tą słodką menażerią złożoną z ciastek i owoców, schrupią ją potem z apetytem. Chyba warto spróbować?

MARZENA

gospodarza. Oprócz gier, konkursów i zabaw przyjęcie winno obfitować w różne słodkie niespodzianki, które dzieci uwielbiają. Niekoniecznie musi to być wielka uczta ze stolami uginającymi się pod ciężarem jedzenia. Wystarczy, by skromny posiłek przygotowany był pomysłowo. Jedną z możliwości jest wykonanie ciastek, które swoim kształ-

roślina wieloletnia, uprawiana u nas od XIX wieku. Jadalną częścią rabarbaru są ogonki liściowe (same liście są trujące!), z których przyrządza się kompoty, kisiele, galaretki. Można je wykorzystać do sporządzenia szarlotki (zamiast jabłek) oraz zupy zwanej chłodnikiem, doskonałej na upalne dni. Warzywo to jest dobrym źródłem potasu, zawiera też witaminę C oraz magnez. Mimo to rabarbar nie powinien zbyt często gościć na naszych stołach, zawiera bowiem sporo kwasu szczawowego, który hamuje wchłanianie wapnia i żelaza w organizmie. Powinny go unikać szczególnie osoby cierpiące na dnę i zapalenie stawów oraz podatne na kamice nerkową.

ST

Sposób na...

Truskawki – zasado-twórcze i pełne witamin – najlepsze są jedzone na surowo. Umyte z szypułkami pod bieżącą wodą, podajemy od razu na stół z cukrem lub bitą śmietaną. Można także rozpuścić tabletkę gorzkiej czekolady, wbić w owoce szpadki i zanurzać je w płynnej czekoladzie. Równie smaczne będą moczone w czekoladzie kawałki bananów.

Zdrowie dziecka Dać szansę autystykom

Niepozorny z zewnątrz budynek przy ul. Mieszka I 79 w Kielcach – Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Autyzmem okazuje się – po przekroczeniu jego progu – sprawną, doskonale zorganizowaną, dobrze wyposażoną i przyjazną choremu placówką. Z jej doświadczeń korzysta wiele środowisk w Polsce. Dom został powołany z myślą o terapii osób chorych wyłącznie na autyzm, z inicjatywy kieleckiego oddziału Krajowego Towarzystwa Autyzmu.

Definiując autyzm

trzeba pamiętać, że przez długie lata w Polsce obowiązywało na ten temat wstydlive milczenie, gdy tymczasem w wielu krajach dzięki terapii osiągnano doskonałe rezultaty. Przez autyzm rozumie się głębokie zaburzenie rozwojowe, powstałe na skutek oddziaływań różnorodnych czynników natury biologicznej, które pojawiają się we wczesnym dzieciństwie, zwykle przed upływem 30–36 miesiąca życia. Jego istotą są nieprawidłowe interakcje społeczne (zaburzony kontakt z innymi osobami, brak naśladownictwa zachowań, zaburzenia artykulacji, treści i formy mowy i inne), nieumiejętność hierarchizowania danych, zaburzenia funkcji regulacyjnych organizmu, a w efekcie głębokie wyizolowanie ze środowiska życia.

Liczba chorych w naszym kraju szacuje się na ponad 40 tysięcy. Przylatczająca większość z nich nie ma dostępu do fachowej pomocy, a szansą na poprawę zdrowia jest wczesna diagnoza i wielospecjalistyczna terapia.

Pani Teresa Boksa, prezes oddziału KTA w Kielcach, matka chorej na autyzm Beaty, od wielu lat zabiegała o powołanie profesjonalnej placówki w mieście. – Gdy zetknęłam się z fachowcami ze Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Autyzmem, udało mi się wyjechać na szkolenie do Danii – mówi pani Teresa. – Zobaczyłam domy dla autystyków, z prawdziwego zdarzenia, obserwowałam, jakie cuda czyni terapia.

Stworzyć podobny ośrodek w Kielcach nie było łatwo. Nieocenioną pomoc okazała Caritas diecezji kieleckiej. Wyszukany lokal wymagał adaptacji od podstaw. Placówka, oddana do użytku w marcu 2000 r., jest finansowana przez wojewodę świętokrzyskiego.

Zwiedzając dom

ma się poczucie ciepła, spokoju i fachowości personelu. Tuż za przeszkłonymi drzwiami oddzielającymi ośrodek od gwarne go osiedla, witają dźwięki relaksującej muzyki, pastelowe barwy ścian i miłych dla oka dekoracji. Za kolejnymi drzwiami doskonale wyposażone salki do terapii pla-

HENRYK PRZONDZIONO

stycznej, zajęć indywidualnych, pokój pielęgniarski, spora sala rehabilitacyjna ze specjalistycznym sprzętem czy wreszcie maleńki pokój z komputerem. Kierowniczka placówki uważa, że zajęcia z komputerem mają sens – nie tylko jako sposób zastępczego wyrażania siebie, ale kto wie, może realnej pracy w przyszłości? W całym domu na ścianach wiszą prace dzieci i fotografie z zajęć i rekreacji. Wszędzie sterlna czystość i estetyka. Udało się stworzyć prawdziwy, przyjazny dom.

Z placówki korzystają chorzy z Kielc i okolic, także dalszych, np. Starachowic, Ostrowca, Skarżyska-Kamiennej, Pińczowa. Część pacjentów uczestniczy w regularnej terapii w godz. 9–14. Zajęcia indywi-

dualne są prowadzone dla dzieci od trzeciego roku wżwyż. Rodzice chętnie współpracują z domem, a terapeuci opracowują także dla nich specjalne programy pracy z dzieckiem.

Podpatrując codzienność

domu, trzeba koniecznie zajrzeć do sali, gdzie rehabilitanci pracują z dziećmi metodą Knilla. – Praca z autystykami daje najlepsze efekty w kontakcie indywidualnym – twierdzi kierowniczka. – A fachową pomoc zapewni tylko kadra profesjonalna. Zatrudniamy więc psychologa, pedagoga specjalnego, rehabilitanta ruchowego, plastyka, muzykoterapeutę, lekarza i pielęgniarkę.

Pod jednym dachem z Jezusem W co my tutaj gramy?

Na ten kurs szedłem z nastawieniem sportowca. Ciekawy byłem, ile zdołam – angażując swoje zdolności – „wycisnąć” z czasu, który był przede mną. Potyczki okazały się jednak innej natury niż sportowe.

Od razu narzucono szybkie tempo, wskazując palcem miejsce poniżej ostatniej linijki długiego szeregu zobowiązań pracownika, gdzie mam złożyć podpis. Już kiedyś postanowiłem sobie niczego nie podpisywać przed przeczytaniem, i znowu pozwoliłem się zaskoczyć. Nie miałem odwagi przedłużyć tego kursu o moje 2 minuty lektury, bo... „wszyscy już czekają prośbę pana”, jak mi niecierpliwie oznajmiono. W taki sposób na wstępie przegrywam 0:1, potykając się o swoją niekonsekwencję.

Daje się odczuć pragnienie organizatorów, żebyśmy jak najprędzej się rozstali. To wprowadziło dobrą atmosferę, zamrożoną jedynie na krótką chwilę komunikatem, że na końcu będzie test sprawdzający, którego wynik zostanie wpisany do akt pracowniczych. Dodano jednak, że o wszystkim, czego dotyczą pytania, będzie mowa w trakcie szkolenia. Uczciwy układ – pomyślałem i ucieszyłem się, że mam dużo papieru ze sobą. Coraz cieplejsze sugestie prowadzących zaczęły jednak powoli topić mój zapał do pracy. Wyglądało na to, że nie pozwolą tutaj nikomu oblać. Zrobiło się komfortowo i bezpiecznie.

Ruszyliśmy. Wokół mnie nikt nie notuje. Głupio mi wyciągnąć z teczki

moje materiały. Przypomniała mi się szkoła, gdzie w podobnych sytuacjach starałem się raczej upodobnić do tłumu. Tutaj jednak postanowiłem być oryginalny. Przyznaję sobie punkt za odwagę, a więc 1:1.

Mam bardzo wesołych sąsiadów. Nie słyszę, co mówi prelegent, tym bardziej że robi to coraz ciszej i monotonię. Zupełnie nie przeszkadzają mi chichoty na sali.

Jest szansa na ożywienie wykładów – będzie wideo. Nie potrafią jednak uruchomić sprzętu. Poczucie humoru ustępuje miejsca ironicznym komentarzom. Organizatorzy tego kursu nie budzą we mnie dobrych uczuć, ale powstrzymałem swoje „bez sensu” pod adresem mocującego się z kasetą wykładowcy. Zaliczam to sobie na 2:1.

Jednak oglądamy. To jest naprawdę ważne – o udzielaniu pierwszej pomocy osobom, które – zanim dotrą do nich służby ratownicze – zdane są tylko na umiejętności ich najbliższych współpracowników. Chyba nikt nie uwierzył, że to się nam może w pracy przytrafić. Na sali pojawiły się wypróbowane (też znane mi ze szkoły) alternatywne dla filmu formy rozrywki.

Zapisałem kilkanaście stron, więc zrobiłem sobie mały skorowidz, żeby w trakcie sprawdzianu szybko dotrzeć do odpowiedniego tematu. Wykłady powoli kończą się. Jakies osoby rozdają na poziomie naszych łydek... kopie wypełnionych testów. Do tej chwili pocieszałem się, że uzbrojony

– Po obserwacji i ustaleniu diagnozy przygotowuje się indywidualny program terapii – wyjaśnia pedagog specjalny. – Obejmuje on nauczanie szkolne, rehabilitację poznawczą, emocjonalną, eliminację trudnych zachowań, a wzmacnianie pozytywnych. Po roku pracy widać efekty – usamodzielnianie się dzieci, udział w zajęciach grupowych, gdy jeszcze do niedawna przypadki agresji nie były odosobnione. Efekty twórczej pracy dzieci i instruktora plastyki potwierdzają zarówno zróżnicowany poziom możliwości autystyków, jak i czynione przez nich postępy. Są więc w pracowni proste ramki wyklejane przeróżnymi ziarenkami, ale i arcytrudne haftowane kwiaty, wielkanocne stroiki w pieczołowicie i mozolnie wyplatanych koszykach, tęczowe zwierzęta ze styropianu i masy papierowej, malarskie prace zbiorowe, powstałe podczas słuchania muzyki klasycznej. Wiele prac świadczy o dużym wyrobieniu estetycznym, a wszystkie o upartym zmaganiu się z chorobą. – Bo plastyka uaktywnia dodatkowe kanały komunikacji i zastępczo daje ujście emocjom – wyjaśnia pani plastyk.

Dzieci szybko przyłgnęły do tego miejsca i do swych opiekunów. Jest to ich szkoła i drugi dom. – My daliśmy im tylko szansę. A one wspaniale starają się z niej korzystać – mówią terapeuci.

AGNIESZKA DZIARMAGA

w moje notatki, będę miał przewagę nad gadułami. Teraz już nie jestem taki pewny i walczę ze sobą, czy wyciągnąć rękę po kartkę. Nie! Napiszę samodzielnie ten test. Przyzwyczajenie czy zwykła przekora? Tak czy inaczej zasłużyłem na 3:1. Ale to nie koniec pokus. Podeszła do mnie znajoma (którą znam z kościoła) z karteluszkami zapisanym szyfrem numerów i liter. Z dramaturgią w głosie zademonstrowałem swoją niezłomność. 4:1 – ta walka zaczyna mnie coraz bardziej wciągać. Zabrałem się do wypełniania testu. Gdy byłem przy ósmym pytaniu, towarzysze pracy kończyli trzecią dziesiątkę i wychodzili z sali. Wpadłem w poploch. W dodatku utknąłem na temacie, o którym naprawdę nie było mowy na wykładach. Swoją nieporadnością zacząłem zwracać uwagę wychodzących. Ktoś mi podrzucił na kolana ściągę; z litości lub obawy, że przeze mnie to wszystko dłużej będzie trwało. Tym razem skorzystałem. „Odgapiłem” tylko jedną odpowiedź, no ale nie da się ukryć, że jest 4:2. Rozglądałem się nerwowo. Na sali byłem już tylko ja i nasz egzaminator. Odbierając ode mnie wymęczony arkusz, dał mi delikatnie do zrozumienia, że ostatecznie nawet najslabsi ten test potrafią rozwiązać. O mało co nie stanęło na 4:3, bo coś bardzo niegrzeczne go miałem na końcu języka. Uspokoila mnie myśl, że wcale nie byłem znowu taki słaby – 4 do 2 to nie jest najgorszy wynik.

MAKSYMILIAN

Jedenaste...

Ciąg dalszy ze str. 12

kładnie, bowiem kiedy wyszli, zrywając linię telefoniczną, księdzu Szczypce udało się wyswobodzić. Policja błyskawicznie postawiła blokady na drogach. Trzy dni później aresztowano dwóch mężczyzn z grupy, która napadła na proboszcza w Przydonicy i – wcześniej – na czterech innych księży.

– Dotychczasowe wydarzenia wywołały u księży, zwłaszcza samotnie mieszkających na plebaniach, wielkie obawy i strach – twierdzi ks. Zbigniew Dusza, moderator Kurii Diecezjalnej w Tarnowie.

Aby nie kusić złodziei, policjanci zalecili księżom nieprzetrzymywanie pieniędzy na plebaniach. Zwrócił na to też uwagę Biskup tarnowski, który wydał zarządzenie zobowiązujące proboszczów, którzy jeszcze tego nie zrobili, do przechowywania wspólnotowych funduszy w bankach i regulowania zobowiązań bezgotówkowo, przelewami.

Miejsce święte

Czasem przy okazji kradzieży dochodzi do profanacji. Kiedy rano 10 stycznia ub.r. proboszcz ks. Roman Miarecki wszedł do kościoła parafialnego w Wielkiej Wsi, przeraził się. Zauważył rozbite nowe, pancerne tabernakulum, a w prezbiterium rozrzucony Najświętszy Sakrament. Skradziono trzy pozłacane puszki i kustodię z Najświętszym Sakramentem. Na drzwiczkach tabernakulum został wryty napis: „Ave Satan”. Nikt nie wiązał tej sprawy, mimo pozostawionych śladów, z działalnością sekt. – Przedmioty zrabowane w Wielkiej Wsi nie miały wielkiej wartości materialnej – wyjaśnia Andrzej Sus, rzecznik tarnowskiej policji.

Wyraźny sprzeciw społeczny budzą napady związane z profanacją, jak na przykład w Mucharzu i Płokach. Była noc z 1 na 2 stycznia, ludzie świętowali jeszcze początek wieku i nowego milenium. W kościele Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Płokach koło Trzebini złodzieje wyważyli drzwi, wyłamali kratę. W końcu rozbili tabernakulum, a z naczyń liturgicznych, które zabrali, wysypali Najświętszy Sakrament. Po kilku dniach pod łodem włamywaczy ustąpiły boczne drzwi kościoła św. Wojciecha w Mucharzu koło Wadowic. Wyrwane tabernakulum rozbili na śmietniku obok cmentarza, a konsekrowane Hostie rozrzućili wkoło. Skradli wota, pozostawiając jednak w kościele naczynia liturgiczne i inne wartościowe przedmioty.

Kiedyś przestępstwo naruszające miejsce święte lub dotykające osobę duchowną kładło się cieniem na całym życiu winnego i jego rodziny. Dzisiaj porusza o tyle, o ile dotyka osobistych uczuć religijnych. Ma to prosty związek z obniżającym się odsetkiem osób deklarujących związek z Kościołem, nie tylko wiarę w Boga, a także rosnącym brakiem szacunku i wrogością do duchownych. Wzrastająca liczba przestępstw związanych z kościołami może niepokoić, ale bardziej powinna zastanawiać obojętność na naruszanie przestrzeni sakralnej. A przecież z ostatniego sondażu CBOS wynika, że Polska w 96 procentach to kraj wierzących.

Współpraca GRZEGORZ BROŻEK

Kwiatnik oraz **GOŚĆ**
niedzielnny

zapraszają do udziału w konkursie

Najpiękniejsze KLOMBY

Klomby kwiatowe można spotkać w mieście i na wsi, zarówno w prywatnych ogrodach, jak i w parkach. Mogą być małe lub duże, ale zawsze są niezmiernie kolorowe.

Według „Słownika języka polskiego” klomb to „wydzielony kawałek gruntu w ogrodzie, na skwerze itp., owalny lub okrągły, zwykle nieco podwyższony, obsadzony kwiatami w celach dekoracyjnych”.

Na pewno wielu Czytelników ma taką dekorację w swoim ogrodzie. Zachęcamy do zro-

biaenia zdjęć i przesłania ich pod adresem redakcji:

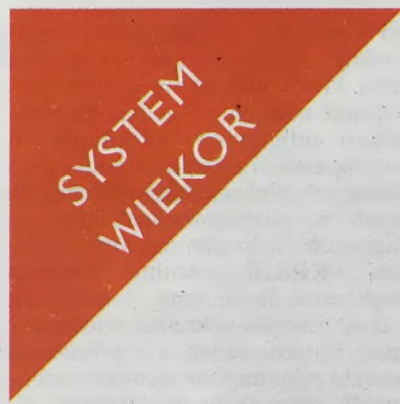
„Gość Niedzielnny”, skr. poczt. 659, 40-958 Katowice 2 z dopiskiem „Klomby”.

Na fotografii czekamy do końca sierpnia. Najpiękniejsze klomby zaprezentujemy na naszych łamach, a ich właściciele otrzymają nagrody: sprzęt ogrodniczy i komplety książek o tematyce ogrodniczej.

Informacje o konkursie znajdziecie też Państwo w majowym numerze miesięcznika „Kwiatnik”.

Ogłoszenie

Nad nami tylko niebo

Karpiówka

LI 5 Renesansowa

Mnich-Mniszka

WIEKOR
POKRYCIA DACHOWE

Woda, wiatr, słońce i czas nieustannie kształtują nasze środowisko, ale wiedza, światowa technologia i doświadczenie zapewniają trwałość i wieczną elegancję dachów pokrytych dachówką ceramiczną **WIEKOR**.

Pełna harmonia architektury budynku z jego otoczeniem jest ukoronowaniem marzeń inwestora i pracy projektanta. Różnorodna oferta wzorów i kolorów dachówek **WIEKOR** sprawia, że domy z łatwością można wkomponować w krajobraz.

WIEKOR to ceramiczne dachówki i dodatki systemowe z metalu o najwyższej europejskiej jakości. Najnowsze technologie i materiały sprawiają, że jesteśmy pewni ich niebywałej trwałości. Dlatego udzielamy 30-letniej gwarancji na dachy wykonane w **SYSTEMIE WIEKOR**.

WIEKOR Pokrycia Dachowe Sp. z o.o., ul. Ceramiczna 1, 59-216 Kunice k. Legnicy
tel. 076/ 855 30 03, fax 076/ 855 30 01, e-mail: marketing@wiekor.pl

WIEKOR Przedsiębiorstwo Grupy **KORAMIC**
BUILDING PRODUCTS

Proszę o przesłanie materiałów informacyjnych:

Imię i nazwisko ulica kod miasto

nazwa firmy telefon

architekt / pracownia projektowa firma dekarcka firma wykonawcza inwestor

Zgodnie z Ustawą o Ochronie Danych Osobowych, dobrowolnie wyrażam zgodę na umieszczenie podanych przeze mnie informacji w bazie danych i otrzymywanie materiałów reklamowych. Firma **WIEKOR** zapewnia, że dane te nie zostaną udostępnione żadnym innym podmiotom oraz informuje o możliwości wglądu do bazy danych i wprowadzania zmian.

GOŚCIN 04/29 podpis

Kaganiec Radiokomitetu

KS. KAZIMIERZ SOWA

Latem i jesienią tego roku większości stacji radiowych, w tym także nadawcom katolickim, wygasają wykupione 7 lat temu koncesje, które umożliwiły nadawanie programu w dotychczasowej formie. Ponieważ polskie prawo nie przyjęło rozwiązania polegającego na prostym odnowieniu koncesji, trzeba o nie zabiegać na nowo, starając się z jednej strony o pozyskanie tych samych częstotliwości, z drugiej – o rozszerzeniu zasięgu lub zwiększeniu mocy swoich stacji.

Autor jest dyrektorem ds. programowych Radia PLUS w Krakowie

Na początku wydawało się, że obecny proces koncesyjny będzie przebiegał bez większych emocji. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (KRRiT), wychodząc naprzeciw oczekiwaniom nadawców lokalnych, zlikwidowała tzw. rozszczepienia, w wyniku czego Radio RMF straciło możliwość emitowania w tym samym czasie w 17 swoich ośrodkach nie tylko pasm informacji lokalnych, ale również nadawania lokalnych reklam, co przy zasięgu i możliwościach promocyjnych tego kolosa sprawiło, że sytuacja finansowa stacji lokalnych z roku na rok pogarszała się. Decyzja taka spotkała się z przychylnym przyjęciem wśród nadawców lokalnych i wręcz niewytłumaczalną akcją i propagandą ze strony RMF-u.

Wydawało się, że KRRiT – chcąc choć w części naprawić stare błędy – w tym procesie zadba o stacje lokalne, w tym katolickie, dla których komercja jest często jedynie przymusem

i rynkową koniecznością. Niestety, ostatecznie propozycje przygotowane przez Departament Programowy KRRiT pokazują, że ten bardzo krytykowany organ państwa zaczyna rościć sobie pretensje do odgrywania roli jakiegoś superciała, czy wręcz nowego radiokomitetu, który wie najlepiej, jak powinien wyglądać program radia katolickiego, akademickiego czy innej lokalnej stacji.

„Kończą się żarty, a zaczynają schody”, krótko komentują ostatnie dokumenty dyrektorzy rozgłośni skupionych w porozumieniu PLUS. Kilka miesięcy temu, kiedy większość chciała starać się o prawo nadawania programu o charakterze uniwersalnym, przekonywano nas, aby we wniosku koncesyjnym zadeklarować, że przygotowujemy program będzie miał charakter „społeczno-religijny”.

Argumentem decydującym było zapewnienie KRRiT, iż takie sformułowanie pozwoli na szybsze przeprowadzenie procesu koncesyjnego i sprawi, że do ogłoszonych pod takim tytułem częstotliwości będą aspirować jedynie nadawcy katolicki. Dziś widać, że to, co miało być ułatwieniem, może stać się swoistym kaganiecem, założonym zwłaszcza Radia PLUS. Wedle założeń dokumentów KRRiT zostanie im odebrane prawo do swobodnego kształtowania programu, a wszystko to w imię troski o „właściwy kształt programu radia katolickiego”.

Zgodnie z tym rozgłoszenie tworzące dotychczas Radio PLUS musiałyby zarezerwować w swoim programie określone (procentowo i czasowo) „obligatoryjne elementy struktury programowej”, przy czym KRRiT nie poprzestała jedynie na życzeniach i bardzo konkretnie przedstawiła, czego oczekuje. Zgodnie z tym w ramówce Radia PLUS należałoby osobno prezentować minimum 5 godzin dziennie audycji religijnych, informujących o wydarzeniach z życia Kościoła, prowadzących edukację religijną i zajmujących się propagowaniem „tekstów religijnych” w formie „audycji literackich”. KRRiT postuluje również zwiększenie ilości muzyki religijnej, w tym „muzyki sakralnej i towarzyszącej liturgii, pieśni i współczesnej piosenki religijnej” w wymiarze minimum 8 i pół godziny tygodniowo.

Pojawia się pytanie, czy dotychczas nadawcy katolicki nie realizowali takich programów? Czy w ramówce Plusa brakuje wiadomości z Kościoła, transmisji ważniejszych uroczystości czy wydarzeń religijnych albo codziennej refleksji ewangelicznej? Jeśli tak, to czemu KRRiT nie interweniowała wcześniej? Teraz ma być inaczej, czyli wedle KRRiT le-

piej. Powyższe propozycje musi zaakceptować podmiot otrzymujący koncesję (zakon, parafia czy diecezja) pod groźbą odmowy prawa do nadawania, a na dodatek za taką „wyspecjalizowaną” koncesję trzeba słono zapłacić. KRRiT lubi mówić o zasadach i misji, ale gdy chodzi o pieniądze, to każdy podmiot jest traktowany jako reprezentant kapitału prywatnego i musi wносить wysoką opłatę. Na przykład za nadawanie w największych aglomeracjach (Warszawa i Śląsk) trzeba wyłożyć jednorazowo ponad 800 tys. zł, w Gdańsku, Łodzi czy Krakowie po 400 tys.!

Dokument, który znalazł się w posiadaniu dziennikarzy Radia PLUS, wywołał także ostrą reakcję przedstawicieli Episkopatu. Według wielu z nich, jest rzeczą nie do przyjęcia, aby ktokolwiek ingerował w kształt programu nadawcy katolickiego. Jedyńą instytucją jest tu miejscowy biskup i powołane przez niego odpowiednie gremia. Bp Jan Chrapek poradził przy okazji KRRiT, aby najpierw zadbała o przywrócenie misji programowi emitowanemu przez media publiczne, które posiadając liczne ulgi i wsparcie z abonamentu mają także prawo do emisji reklamy i często w tym względzie stosują politykę dumpingową. Co ciekawe, nawet Departament Programowy Biura KRRiT zauważył, że praktyka określania pewnych wymogów programowych dla „nadawców społecznych” na Zachodzie idzie w parze z dofinansowaniem ich działalności z funduszy publicznych. W Polsce o takich propozycjach można jedynie pomarzyć.

Widocznie urzędnicy i słynący z pobożności członkowie KRRiT, w przeciwieństwie do prawie 6 mln słuchaczy 28 stacji nadających pod egidą Radia PLUS, mają własną i lepszą wizję radia katolickiego. Jeśli tak, niech założą trzecią, konkurencyjną wobec Radia Maryja i Radia PLUS sieć. Wtedy dopiero zobaczymy, kto takiego programu będzie chciał słuchać.

Ogłoszenie

ZIOŁOWE KURACJE LECZNICZE

OPRACOWANE NA PODSTAWIE RECEPTUR
KSIĘDZA CZESŁAWA A. KLIMUSZKI

Z ZAKONU O.O. FRANCISZKANÓW

TRADYCJA I JAKOŚĆ

Istnieje bardzo wiele schorzeń i dolegliwości, które możemy skutecznie zwalczać za pomocą odpowiednio dobranych mieszanek ziołowych. Wieloletnie badania największego polskiego znawcy i propagatora kuracji ziołowych o. Cz. A. Klimuszki w połączeniu ze ściśle naukową wiedzą popartą wieloletnimi badaniami i konsultacjami zaowocowały mieszanekami ziołowymi, którym przyznano atest i nadano status leku oraz udzieleno licencji Kurii Prowincjalnej O.O. Franciszkanów.

Proponujemy Państwu gotowe pełnowartościowe mieszanki ziołowe, wchodzące w skład wybranych kuracji z dokładnym opisem stosowania.

ZAMÓWIENIE		ZAMÓWIENIE		ZAMÓWIENIE	
Proszę o przysłanie, (zapłacić dopiero przy odbiorze i koszty przesyłki) zakreślonych w okienku kuracji:					
1. Otyłość mała nadwaga (Reducenol)	3 op.	33 zł	☐		
2. Otyłość duża nadwaga (Reducenol)	6 op.	66 zł	☐		
2A. Otyłość nadwaga ok. 20 kg (Reducenol)	9 op.	99 zł	☐		
3. Wzmocnienie włosów (Kapilosol)	3 op.	37 zł	☐		
4. Wzmocnienie i wypadanie włosów (Kapilosol) - płukanka	6 op.	74 zł	☐		
5. Prostaty (Diuretol)	3 op.	33 zł	☐		
6. Hemoroidy (Rectobol)	3 op.	33 zł	☐		
7. Miazdzyca (Tonicol)	3 op.	33 zł	☐		
8. Nerwica (Nervinol)	3 op.	33 zł	☐		
9. Luszczyca (Metabol)	3 op.	33 zł	☐		
10. Nadżerka (Vaginol - Iryg.)	3 op.	33 zł	☐		
11. Wizzid żołądka (Ulvosolen)	3 op.	33 zł	☐		

Otyłość

Zestaw wg. księdza Klimuszki na otyłość nie wymaga reklamy. Najczęściej zamawiają go osoby, które widzą niesłychane efekty jego działania u znajomych. Osoby, które zgłaszały się do nas z ogłoszeń w gazetach, są zaskoczone niską ceną i nieporównywalną z innymi środkami skutecznością. No cóż, ksiądz Klimuszko poświęcił całe życie na dobieranie odpowiednich składników i proporcji nie można się więc dziwić, że jego metody dają doskonałe efekty w porównaniu z innymi często bardzo drogimi kuracjami.

Nielegalnie „podrobione” zioła ks. Klimuszki można kupić na bazarach większych miast Polski. My proponujemy Państwu zakup na specjalnych warunkach: oryginalny, posiadający atest zestaw 3 opak., ziół wg. ks. Klimuszki po nieprawdopodobnie niskiej cenie 33 zł.

Wzmocnienie włosów

Bardzo często przypadłość, jaką jest wypadanie włosów, dotyka tysiące Pań i Panów w różnym wieku. Dzięki zastosowaniu odpowiedniej kuracji można ten proces bardzo szybko powstrzymać. Osobom, które mają osłabione włosy (np. po trwałej, tupteż, śwedzenie) zaleca się przebadanie dermatologicznie zestaw 3 opakowań i, natomiast w przypadku zaawansowanej choroby (wypadanie, łysienie) należy użyć 6 takich opakowań.

ZAMÓWIENIA TELEFONICZNE 0 800 55 44 33 od poniedziałku do soboty w godz. 8.00 do 21.00

Pomoc dla Pawełka

Rodzice Pawełka Chabiera chorującego na wodogłowie proszą o pomoc. Ich 9-letni syn nie siedzi, nie chodzi i nie mówi. Wymaga nieustannej opieki lekarskiej, udziału w turnusach rehabilitacyjnych i stałej codziennej rehabilitacji. Rehabilitacja w Ośrodku „Euromed” w Mielenie jest dla niego szansą na poprawę stanu zdrowia, ponieważ jednak rodzice nie są w stanie pokryć wysokich kosztów tej terapii, proszą o pomoc finansową i wpłaty na konto: Fundacja Dzieciom „Zdążyć z Pomocą” ul. Łomianańska 5, 01-685 Warszawa PKO BP II O/Warszawa nr 10201026-606-270-1 z dopiskiem „Na rehabilitację Pawełka Chabiera”.

Globalne przedsiębiorstwa – globalny etos

KS. REMIGIUSZ SOBAŃSKI

Pod takim to tytułem urządzono w marcu w Baden-Baden międzynarodowe sympozjum poświęcone etycznym problemom związanym ze zjawiskiem, zwanym dziś globalizacją. Dla uczestników nie ulegało wątpliwości, że procesów globalizacyjnych nie da się zatrzymać. Wcale to jednak nie znaczy, że w Baden-Baden nie dostrzegano problemów, jakie globalizacja pociąga za sobą. Zabierali głos zarówno entuzjaści, jak też krytycy zaniepokojeni jej negatywnymi aspektami. O urządzonym w Baden-Baden sympozjum nie dowiedzieli się – na szczęście – tzw. przeciwnicy globalizacji, w przeciwnym razie skrzyknęliby się i urządziliby awanturę jak w Seattle, Pradze czy Neapolu. Podczas gdy „przeciwnicy globalizacji” prezentują ideologię nastawioną wyłącznie na „nie”, bez pozytywnej treści, a to, czym się zaznaczają to burdy i demolowanie sklepów oraz niszczenie samochodów, to krytycy globalizacji, zabierający głos w Baden-Baden, zajmowali stanowisko „tak, ale...”. Okazało się, że – jak to zazwyczaj bywa – zbyt entuzjazm prowokuje reakcje krytyczne.

Entuzjastą okazał się głoszący referat wprowadzający Hans-Olaf Henkel (dobrze znane nazwisko – producent środków czyszczących). Twierdził p. Hen-

kel, że to dzięki globalizacji kształtuje się etos światowy. Globalizacja – wywodził – to triumf nie tylko gospodarki wolnorynkowej, lecz także demokracji oraz praw człowieka. Zdecydowanie głosił prymat gospodarki nad polityką. Właśnie ten pogląd spotkał się z krytyką. Zauważono, że globalizacja jest wprawdzie nieodwracalna i nieunikniona, ale nie jest przecież żadnym wydarzeniem przyrody, jak np. trzęsienie ziemi. Dlatego można na nią wpływać, sterować nią. Co więcej – podnoszono – ona potrzebuje pokierowania. Zadanie to przypada rządów państw, bankom centralnym oraz instytucjom międzynarodowym. Uznano, że trzeba sformułować jakiś ramowy porządek prawny, bo inaczej będą zagrożone nie tylko prawa człowieka i środowiska, lecz także będzie zagrożone funkcjonowanie rynku. Porządek ten musiałby opierać się na zasadach etycznych – uniwersalnych, właśnie „globalnych”. Dyskutowano, czy istnieje szansa na powszechną, na całej kuli ziemskiej zgodę co do takich zasad. Formalnie narody osiągnęły porozumienie co do poszanowania podstawowych praw człowieka, trudność w tym, że werbalnej zgodzie nie zawsze towarzyszy jednakowe ich rozumie-

nie. Zachodzi różnica między „zachodnią” i „wschodnią” interpretacją podpisanych deklaracji i paktów.

Szczególne zainteresowanie skupił na sobie problem wzajemnego odniesienia etyki i sukcesu gospodarczego. Krytykowano tych, co przeciwstawiają etykę sukcesowi, ale przecież dostrzeżono, że nieraz trudno jedno z drugim pogodzić. Nie wolno dać się uwięzić zdaniu o „pierwszym milionie skradzionym”. Etycznie groźna i ekonomicznie zębna jest chęć osiągnięcia zysków szybkich, doraźnych. Nadużywa się wówczas wolnego rynku dla własnego, egoistycznego interesu, podczas gdy założeniem wolnego rynku jest dobro wszystkich jego uczestników, zbywających i nabywających. A skoro tak, to też wszyscy uczestnicy winni wykazywać zdolność do samoograniczenia się. Dlatego trzeba, by sami uczestnicy – zwłaszcza przedsiębiorcy – ustalali reguły uczciwej gry, przestrzegane w ich własnym interesie. Bo globalna gospodarka wymaga globalnego etosu. Wyrażano nadzieje, że rządy państw wprowadzą mechanizmy wspierające uczciwych. A także, że konsumenci swoimi wyborami wyeliminują szalbierzy. Tak jak wymusili minimum jakości np. proszków do prania czy samochodów, gdziekolwiek by je produkowano.

Mama Dulaska

MACIEJ SABLİK

Najsympatyczniejszym spośród świąt nieoznaczonych na czerwono w kalendarzu jest Dzień Matki. Bez sensu byłoby wyliczanie powodów, dla których matka jest tak ważna dla zdecydowanej większości z nas, że świętujemy jej dzień „ponad podziałami” – w przeciwieństwie np. do Dnia Kobiet, którego ideologia jest mętna. Może przytoczę tylko jeden z takich powodów: tysiąclecia doświadczeń pokazują, że gdy już człowiek na nikogo nie może liczyć (między innymi dlatego, że wszystkich zawiódł), to jeszcze ciągle może liczyć na matkę, która na przekór wszystkim będzie swojego dziecka bronić, nawet gdy ma ono lat kilkadziesiąt i jego czyny w żaden sposób rodzicielki nie obciążają.

Wdzięczni za macierzyńską miłość w sytuacjach ekstremalnych, nie powinniśmy jednak zamykać oczu na nadużywanie hojności serca w sytuacjach codziennych. Tymczasem postępujące zdziwienie najbardziej rozwiniętych społeczeństw świata objawia się między innymi zachwianiem równowagi między wyjątkowością a codziennością. Nadużywa się

wielkich słów i porównań w odniesieniu do zagadnień niegodnych takiej terminologii, z dziecięcą niefrasobliwością i brakiem rozeznania zamazując hierarchię zdarzeń i łatwo rozgrzeszając swoje lenistwo.

W sytuacji gdy rodzina zanika jako ogniwo pomiędzy jednostką i społeczeństwem, a naturalną matkę w niektórych krajach ma zastąpić para gejów, politycy i media proponują coraz częściej karykaturę dramatycznego porwy matczynej serca i emitują dymne sygnały: nie przejmujcie się, róbcie co chcecie, my was rozgrzeszymy i wytłumaczymy, byleście na nas głosowali i nas oglądali. Jednym z takich dymnych sygnałów były w maju pojawiające się w kontekście matur rozważania o tzw. ściąganiu, czyli przestępstwie polegającym na oszukaniu państwowej komisji egzaminacyjnej. Rzecz w tym, że mało kto traktuje to jako przestępstwo, również dlatego, że w przeciwnym razie musiałby sam się przyznać do jego popełnienia. Rzeczywiście, ściąganie ma w Polsce długą tradycję, podobnie jak pijaństwo albo złodziejstwo. Jednak zamiast mrużyć oko jak w rekla-

mie piwa, he, he, bezalkoholowego, trzeba się udeżyć w piersi i ewentualnie założyć włosienicę, a nie rozgrzeszać wciąż nowe roczniki abiturientów.

Innym działaniem demoralizującym była powszechna dyskusja o wymaganiach maturalnych, którą SLD wykorzystano do kokietowania nastolatków możliwością przełożenia nowej matury o rok, o dwa, a może o całą kadencję. Mogłoby się bowiem zdarzyć, że sito niezależnej od szkoły oceny zweryfikuje poziom niektórych „oksfordów”. Próba ochrony przed taką weryfikacją to już nawet nie karykatura macierzyństwa, to po prostu dulszczyzna. No tak, zapomniałbym – Dulaska też była matką.

W rzeczywistości ochrona obraca się przeciw chronionym. Jeśli młodzież, która przez dziewiętnaście lat nie ma innych – poza nauką – obowiązków, zrozumie, że nie trzeba ich poważnie traktować, to wyrośnie kolejne „niedorobione” pokolenie – niby coś umieją, niby coś wiedzą, niby się starają, ale nic nie potrafią doprowadzić do końca. Zupełnie jak politycy i media.

Polska wiejska, Polska nowoczesna

PIOTR WOJCIECHOWSKI

Tydzień temu zapowiedziałem, że napiszę coś o inicjatywach optymistycznie i twórczo podchodzących do problemu wsi, do kwestii dostępu wiejskiej młodzieży do wiedzy. Chodzi o coś więcej – o dostęp młodych ludzi z terenów wiejskich i z małych miast do tej Polski, która korzysta ze skutków demokratycznego przełomu czerwca roku 1989. Chodzi też o to, aby ci młodzi ludzie mieli powody do dumy ze swojego kraju, aby dać im to, o co upominał się Jan Paweł II, mówiąc o „motywach życia i nadziei”.

13 maja zmarł Paweł Hertz. Pisarz, wydawca, a przede wszystkim mędrzec i mentor. Był człowiekiem prawicy, a jego postawa sprawiała, że prawicę chciało się traktować z szacunkiem i powagą. Jego konserwatywizm wynikał w naturalny sposób z zakorzenienia w historii i kulturze. Pojmował go jako jedyną godną i konsekwentną postawę wobec piękna tradycji i niepewności jutra. A do tego był inteligentem z urodzenia i formacji, intelektualistą, a mimo to rozumiał, czym jest polska wieś i czym jest wieś dla Polski. Kiedy po śmierci Pawła Hertza wracam do inicjatywy aktywizacji gospodarczej i kulturalnej wsi we wschodniej Polsce, myślę, że ta inicjatywa

jest również szansą dla miast, dla elit, dla uniwersytetów. Hertz nieraz pisał, że opierając się na tradycji, trzeba „unicestwić tę czarną dziurę, ten dystans między elitą a ludem”.

Elity może zdołają się więc na to, aby poszerzyć swój świat o to, co jeszcze ocalało z dala od zgiełku – coś bardzo głębokiego w religijności, bardzo polskiego w kulturze, bardzo prawego w życiu rodzin, coś odmiennego zarazem od tej głębi, polskości i prawości, którą mają jeszcze kultywujące wartości środowiska miejskie.

Cóż to za inicjatywa? Nic bardzo efektownego, nic bardzo nowego. Ścieżka rowerowa, tyle że bardzo długa – od Gołdapi i Puszczy Rominckiej na północy po dolinę górnego Sanu, Bieszczady. I wokół tego szlaku przez współczesne Kresy – system urządzeń i atrakcji turystycznych ukierunkowanych nie tylko na bierny wypoczynek, ale także na edukację, ekologię, a dla tych, którzy zechcą – formację, życie duchowe. A więc – miejsca pracy dla miejscowych, szansa wypoczynku i wzrostu dla krajowych i zagranicznych gości. Dla jednych i drugich – możliwość spotkania się ze sobą, z pięknem zabytków, folkloru

i krajobrazu, z barwną i trudną przeszłością. Po drodze nie tylko pojezierza Augustowskie i Włodawskie, nie tylko Roztocze i dolina Bugu, ale także Kościuszki, Jedwabne, Zamość i Kalwaria Pałacowa.

Turystyka, hotelarstwo, agroturystyka już w paru regionach istnieją, trzeba tylko istniejące wyspy połączyć w szlak, trzeba do propozycji odpoczynku w jednym miejscu dodać okazję do wędrowania, bardziej atrakcyjną dla młodych, dla ciekawych, dla znudzonych. Na rowerach? Nie tylko – w siodle i bryczką, statkiem spacerowym, kajakiem, żaglówką. To wszystko wymaga koordynacji i promocji, również biur promocji poza granicami Polski.

Za jakie pieniądze to urządzić? Inwestycje w turystyce potrzebują małych kapitałów, zwracają się szybko. A do tego pojawia się możliwość pozyskania pieniędzy – dotacji i kredytów z funduszy Unii. Uda się to wszystko? Jest parę procent szans. Od jesieni władzę „na gorze” przejmie system oparty na pragmatyzmie, cyniczny i popierający swoich. Dla samej higieny umysłu musimy więc mieć coś, co będziemy robić „na dole”. A przy okazji może dziać się sporo dobra.

MARIA SŁOMKA-SOJKA

Modlitwa

Przeprowadź mnie Panie
przez głęboką wodę
wyprostuj załomy ścieżek
pogubionych pośród burz
wichrów życia
Daj moc i światłość by rozerwać
całun ciemności

Postaw drogowskazy bym nie zaszła
donikąd i ulecz moje serce
wystraszone chore

Raport z innego świata

Gdzie archanioł
uchyla drzwi
jasne tango z muzyką
wieczności
nie dzielonej
na lata miesiące
i dni
wolnej od podatku
cielesności
spowitej
w lekkość nieistnienia
nieistnienia
które trwa

Pszczyńskie Centrum Kultury wydało zbiór wierszy poetów swojego miasta. Są wśród nich uczniowie szkół i autorzy z pewnym dorobkiem literackim. Łączy ich to, że mieszkają w jednym mieście, lubią się razem spotykać i rozmawiać o poezji. Propozycja warta naśladowania. Redaktorem tomiku „...pozory szkła” jest Wiesława Konopelska. Z tego właśnie zbioru pochodzą drukowane wyżej wiersze.

MONIKA PLES

Obowiązki zapałki

Kiedy zapałka została spożytkowana
Powinna była spokojnie zgasnąć
Bez protestów
Miała obowiązek oddać siły żywotne
powietrzu
Żeby jeszcze raz taktowna
nieruchomość
Okazała się silniejsza niż ekspresja
Miała obowiązek potwierdzić
mądrości
Filozofów z miast białych cegieł
Miała obowiązek milczeć

Można żałować, że się słuchało
żółtego syku: „Podpalę, podpalę
wszystko,
Płonąć będzie obrus, firanka,
Karty tej mądrej księgi
i rozgorączkowany
Asfalt pod nogami
Podpalę, a ty nie przeszkodzisz...”

Bo obowiązkiem zapałki
Jest nie wzbudzać niepokoju,
Kiedy została już spożytkowana

Można się cieszyć, że się przeszkodziło
Jak każdej innej
Zwykłym warunkiem życia

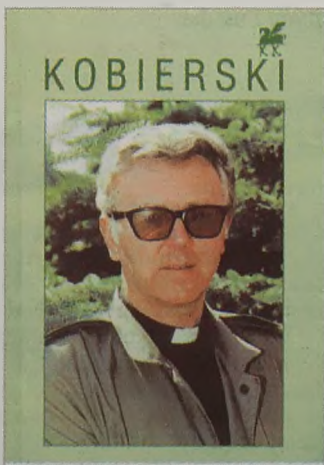
Fra Angelico,
Muzykujący anioł
(fragment), 1433 r.

Księgarnia

„Wiersze Kobierskiego to nie tylko zapis wiary i zwątpień, toczenia sporu o sacrum i profanum, nawiązywanie do kulturowych archetypów, ale to przede wszystkim poezja o miłości i pięknie, którymi obdarzony jest każdy człowiek”.

Tak pisze Tadeusz J. Żółciński we wstępie do drugiej już, poszerzonej edycji „Poezji wybranych” ks. Janusza A. Kobierskiego, które ukazały się niedawno nakładem Ludowej Spółdzielni Wydawniczej w renomowanej serii „Biblioteka Poetów”. Autor, ur. w 1947 r., jest laureatem kilku znaczących konkursów poetyckich, m.in. Konkursu im. Jana Śpiewaka w Świdwini (1974) i Warszawskiej Jesieni Poezji (1980), i należy dziś do ścisłej czołówki tzw. nurtu kapłańskiego w literaturze. Jego twórczość, mocno osadzona w świecie doczesnym, w cielesności, a jednocześnie ewoluująca w stronę pogłębionej refleksji nad kulturą europejską i jej związkami z chrześcijaństwem, nieustannie wskazuje nam na ostateczny i prawdziwy sens naszego życia.

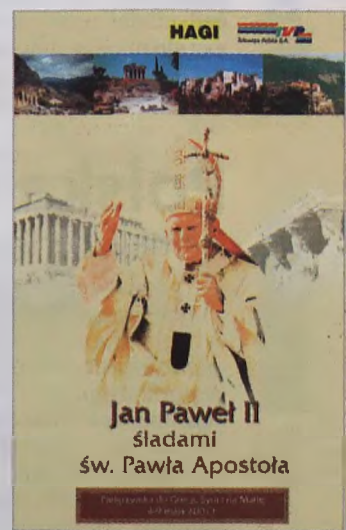
Audio

„Anioły do mnie wysyłaj” – prosi Tomek Kamiński na swym drugim autorskim albumie. Muzyk (skrzypek, wokalista, kompozytor i autor tekstów w jednej osobie) pochodzi z Torunia. Przez wiele lat współtworzył słynną „Nocną Zmianę Bluesa”. Współpracował z „Dzemem”, „Zdrową Wodą” i wieloma gwiazdami muzyki bluesowej (byli wśród nich m. in. B. B. King, „Blues Brothers Band”, „Luisiana Red”, Charlie Musselwhite). Przed dwoma laty Kamiński nagrał dla Pomatonu swą pierwszą płytę „Małe miłości”. Album trafił do serc wielu Polaków, a jego autor stał się gwiazdą największego w Polsce chrześcijańskiego festiwalu „Song of Songs”, który latem każdego roku gromadzi w ruinach toruńskiego zamku krzyżackiego kilkutysięczną młodą widownię. Nowa płyta Kamińskiego to prawdziwy muzyczny tygiel. Choć utrzymana jest raczej w klimatach bluesa i rocka, nie brakuje też elementów popu, jazzu czy poezji śpiewanej.

Wideo

„Jan Paweł II śladami św. Pawła Apostoła”. Już w kilka tygodni po niezwykle wydarzeniu, jakim była pielgrzymka Jana Pawła II do Grecji, Syrii i na Malte, która miała miejsce od 4 do 9 maja 2001 r. i była kontynuacją jego wizyty w Ziemi Świętej z marca 2000 roku, firma Hagi Film i Video wydała kasety będącą filmowym zapisem podróży Papieża. Papież odwiedził miejsca związane w szczególności z działalnością św. Pawła, Apostoła Narodów. Na trasie pielgrzymki znalazły się: Ateny (miejsce, gdzie na Areopagu Paweł Apostoł opowiadał ówczesnej cliche intelektualnej i kulturalnej o „nieznanym Bogu”), Damaszek (miejsce nawrócenia Pawła, stolica kraju zamieszkiwanego dziś przez członków wspólnot wszystkich starożytnych Kościołów chrześcijańskich) oraz Malta (Jan Paweł II dokonał na niej beatyfikacji ks. Giorgio Preca, krzewiciela nauki katolickiej). W ciągu kilku dni Papież odwiedził różne kraje, bardzo różne pod względem religijnym i kulturowym. Była to rzeczywiście pielgrzymka szlakami Apostoła Pawła, który zawsze szukał pomostów między ludźmi i cierpliwie rozmawiał z nimi o sprawach najważniejszych dla człowieka.

Chronić chwile bliskości

Rozmowa

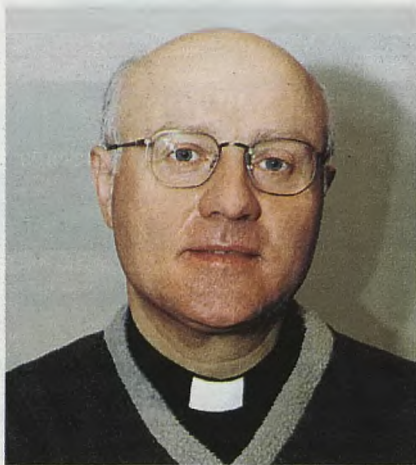
z ks. JANEM SOCHONIEM

– W Księdza nowym tomiku znalazłam wiersz o chwili pisania wiersza, kiedy otwierają się tajemnice...

– Ja na wiersz zawsze czekam. Pojawia się niespodzianie, tajemniczo i wtedy próbuję go zapisać. Wracam do tych zapisków za jakiś czas i pracuję nad nimi. Bo, jak zawsze powtarzam, sztuka poetycka składa się z dwóch momentów: z tajemniczego, irracjonalnego stanu umysłu, który pojawia się nie wiadomo kiedy i skąd, i z pracy w słowie, w języku, by użyć słów Adama Zagajewskiego, „czekania, aż wiersz nabierze kośćca”. Dopiero wówczas odważam się przeczytać tekst najbliższemu osobom. Kiedy już one go jakoś przyjmą, dopiero wtedy go publikuję. Bywa, że długo, nawet pół roku, nic nie piszę, ale kiedy już przychodzi ten wewnętrzny impuls, jestem ciekaw, co o świecie i o mnie powie nowy wiersz. Wiersz jest mocniejszy ode mnie. Tu się nie zgadzam z Czesławem Miłoszem, który mówi, że jego świadomość poetycka jest większa i głębsza niż zdolność do napisania. U mnie jest odwrotnie – wiersz mówi zawsze więcej o mnie i o świecie, niż ja jestem świadom w trakcie jego pisania.

– Ostatnio wydał Ksiądz tomik „Czarna flaga”. Skąd ten tytuł?

– Wyjaśniła go motto wzięte z fragmentu wiersza wybitnego węgierskiego poety Jánosa Pilinszkyego. Poeta powiada tam, że gdy już będzie zbawiony, to zjawi się w niebie jak czarna flaga, nic nie znacząca, niewiele warta, ale najszczęśliwsza ze wszyst-

HENRYK PRZONDZIONO

kich. Pomyślałem sobie, że całe moje pisanie, wiersze, to próba zastrzeżenia na to, żeby być taką czarną flagą po zmartwychwstaniu. Może jestem najgorszy, najmniej godny, ale skoro już Pan Bóg będzie tak łaskaw, to stanę się najszczęśliwszym z ludzi.

– Drugi, wydany prawie równocześnie z „Czarną flagą” nowy Ksiądz tom to „Ogień dobrej śmierci”, poświęcony bliskim, którzy odeszli.

– Mój tata zmarł dwa lata temu, a brat zginął tragicznie, wspominam o nich w najnowszych – powstałych w ciągu ostatnich trzech lat – wierszach. To próba zmierzenia się z tajemnicą śmierci, pytanie o to, co człowiek ma zrobić, gdy odchodzą ci, których naprawdę kocha, czy można żyć bez bliskości z drugim. Druga część tego tomu jest trochę dziennikiem z podróży. Opisuję w nim swoje wrażenia z Ameryki, z Francji, dokładnie z Burgundii. Doświadczyłem tam

uczucia, że samo piękno jest tylko progami, poza którym kryje się Ktoś ważniejszy. Że przeżycie estetyczne nie zaspokaja moich, jeśli można tak powiedzieć, ambicji egzystencjalnych. W pełni dopiero może je zaspokoić miłość, i to nie do drugiego człowieka, ale miłość Boska. Ona jest zapośredniczoną przez człowieka czystą bezinteresownością. Warto się zastanowić nad słowem, „bezinteresowność”. Znaczy ono, że daję coś drugiemu, zupełnie nie myśląc o sobie, a to po ludzku nie zawsze do końca jest możliwe. Bo nawet w małżeństwie, kiedy mąż czy żona mówią: „kocham ciebie”, to jeśli są uczciwi, muszą przyznać, że jest ktoś, kogo bardziej kochają – oni sami. W ludzkie spojrzenie jest naturalnie wpisany egoizm,

w Bogu jest czysta bezinteresowność. Dlatego nasze życie, miłość, jest próbą poszukiwania owej bezinteresowności, co po ludzku jest do końca niemożliwie, bo żyjemy w perspektywie grzechu pierworodnego, czyli ze skłonnością do zła. Nawet w miłości chwile jedności są rzadkie. Pamiętam taki wiersz Czesława Miłosza, kiedy bohaterowie dotykają się stopami. To jest dla mnie jakby archetypowy znak. Jak mówi autor, chwile szczerości, delikatności między dwojgiem osób są krótkie, potem znowu kochający zostają rozdzieleni – ciałem, kulturą. Po ezja ma moc chronienia tych chwil bliskości, utrwalania ich i przekazywania innym.

Rozmawiała
BARBARA GRUSZKA-ZYCH

Gdy zamarli nam serca

Nie da się wyrazić słowami wszystkich doznań, jakie w człowieku wierzącym wywołuje album zatytułowany *Zamach, czyli jak zło w dobro się obróciło*. Wydawca przypomina, że „20 lat temu, 13 maja 1981 roku zamarli nasze serca”. Ale i dzisiaj serca truchleją nam „na nowo”, gdy oglądamy zdjęcia Artura Mari i czytujemy się z uwagą w towarzyszący im „komentarz”, na który składają się wspomnienia prof. Gabriela Turowskiego oraz wypowiedzi Papieża z okresu jego choroby i pobytu w klinice Gemelli.

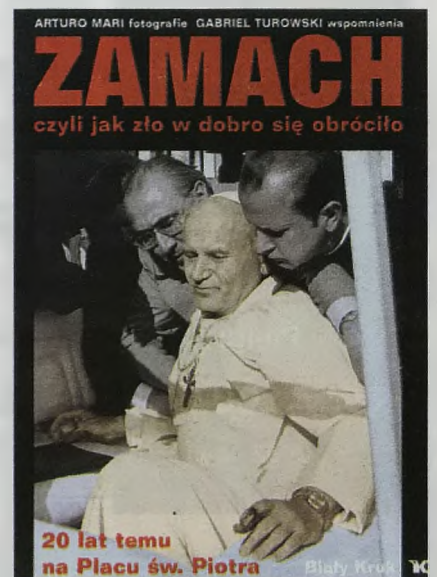
Dziś jednak jesteśmy bogatsi o dodatkową wiedzę, której wtedy, w chwili dziania się dramatu, nie posiadaliśmy. Więc kiedy zakodowany w nas lęk podsuwa nam pytanie: Co by to było, gdyby...?, możemy, za prof. Turowskim, spokojnie odpowiedzieć: „Ten pontyfikat nie mógł się tak skończyć”.

„Wierzymy i jesteśmy przekonani, że Opatrzność Boża naprawdę czuwa nad Ojcem Świętym – pisze przyjaciel Papieża, światowej sławy immunolog, który po zamachu na Jana Pawła II znalazł się w 6-osobowej, międzynarodowej komisji konsultującej działania włoskich lekarzy. – Na każdym kroku są tego widoczne znaki. Tak było i w czasie tamtych dramatycznych, majowych dni”.

Przypomnijmy tylko dwa spośród owych cudownych znaków. Po pierwsze Ojciec Święty ugodzony zostaje kulą, która zmienia minimalnie tor lotu na skutek zawadzenia o palec wskazujący lewej ręki, dzięki czemu przechodzi zaledwie o 4 mm od tętnicy biodrowej wspólnej (gdy tętnica ta zostaje uszkodzona, wykrwawienie narządów następuje w ciągu 5 minut i nie ma szans na uratowanie rannego).

Po drugie zamachowcowi Ali Agcy, będącemu doskonale wyszkolonym snajperem i mającemu niezawodny dziewięciostrzałowy pistolet, udaje się oddać tylko dwa strzały, ponieważ po drugim z nich nie wyskakuje łuska (zdaniem belgijskich producentów broni, taki przypadek zdarza się jeden na milion).

„Agca – zauważa prof. Turowski – (...) nie mógł zrozumieć, dlaczego nie udał mu się ten zamach, nie mógł uwierzyć w swoją niespełnioną misję. Usłyszał po zamachu o objawieniach w Fatimie i zdumiał się, że jego zbrod-

nię mogła udaremnić jakaś ingerencja sił wyższych. Był zaniepokojony, co będzie, kiedy umrze. Niepowodzenie swoje kojarzył potem z Fatimą”.

Niektórzy próbują stawiać pytanie: czy cierpienie Ojca Świętego miało sens i jak tu mówić o dobru, skoro w wyniku odniesionych ran postrzałowych Papież cierpił do dziś? Odpowiedzi można udzielić jedynie w kontekście całego pontyfikatu i owoców, które wydał do tej pory.

Album opublikowany przez wydawnictwo Biały Kruk uświadamia nam, że w perspektywie chrześcijańskiej nie ma spraw przegranych, a cierpienie poparte żarliwą modlitwą i ofiarowane Bogu rodzi wielkie dobro.

ANDRZEJ BABUCHOWSKI

Zamach, czyli jak zło w dobro się obróciło. Fotografie Arturo Mari. Wspomnienie Gabriel Turowski. Kompozycja wydawnicza i redakcja Leszek Sosnowski. Wydawnictwo Biały Kruk, Kraków 2001.

Książki kwietnia 2001

1. **Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia tysiąclecia**
Wyd. Pallottinum, Poznań
2. **Zapiski więzienne**
kard. Stefan Wyszyński, Wyd. Soli Deo, Warszawa (1)
3. **Krótki film o świętych**
Wyd. „Mały Gość Niedzielny” i Księgarnia św. Jacka, Katowice
4. **Dzienniczek**
Św. Faustyna Kowalska, Wyd. Księży Marianów, Warszawa (5)
5. **Małżeństwo pielęgnowane**
E. Sujak, Wyd. Księgarnia św. Jacka, Katowice
6. **Seks, miłość, obyczaje**
o. J. Salij, Wyd. W drodze, Poznań
7. **Zapiski milenijne**
kard. Stefan Wyszyński, Wyd. Soli Deo, Warszawa (3)
8. **Świętowanie Pana Boga**
z o. J. Salijem rozmawiają A. Petrowa-Wasilewicz i J. Borkowicz, Wyd. Znak, Kraków
9. **Dobrego dnia!**
o. Pio, Wyd. Edycja św. Pawła, Częstochowa
10. **Miłość nas rozumie**
J. Tischner, Wyd. Znak, Kraków

Numery w nawiasach oznaczają miejsce książki w poprzednim notowaniu listy bestsellerów.

Lista została sporządzona na podstawie danych z następujących księgarń:

- Księgarni Paulistki, Lublin, ul. Peowiaków 2
- Księgarni św. Jacka, Katowice, ul. 3 Maja 18
- Księgarni św. Jana Bosco, Warszawa, ul. Kawęczyńska 53
- Księgarni Świętego Krzyża, Opole, ul. Katedralna 1
- Księgarni św. Stanisława BM, Kraków, ul. Wiślna 12 a
- Księgarni św. Wojciecha, Poznań, pl. Wolności 1
- Księgarni „W drodze”, Poznań, ul. Półwiejska 13
- Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej, Wrocław, pl. Katedralny 19

**Wczasy optymalne lecznicze
Dieta dr. J. Kwaśniewskiego**

- lekarz, szkolenia
- prądy selektywne, masaż
- gimnastyka, siłownia, aerobik
- wycieczki

SPORT HOTEL COLONIA

ul. Wczasowa 9, 43-450 Ustroń
tel. (033) 854-21-11, 854-21-25
854-51-49

Wyjazd do Medjugorie

z wczasami w Chorwacji,
Organizator:
A.T.P. Katowice, ul. Warszawska 10,
tel. 253-51-07, fax 253-51-06

**cena
990
zł**

EKONOMICZNE OGRZEWANIE KOŚCIOŁÓW

**Reflektorami ciepła TERM 2000
z IRK Philips**
Nowa era ogrzewania promiennikowego
Warszawa, 0-22 822 37 82, 668 95 08

Wyjazdy do Medjugorie

bogaty program zwiedzania Chorwacji;
domy - pensjonaty; śniadania i obiadokolacje, autokar, pilot
Cena: 450 zł + 180 DM
BP Panda Travel Poland 43-300 Bielsko-Biala, ul. Dmowskiego 15/30,
tel. (033) 810-09-76, tel./fax (033) 814-52-01

P.P.U.H. LEX-BUD

41-709 Ruda Śl. 9,
ul. Gen. Hallera 18a,
tel./fax (032) 342-06-93,
dom. 242-19-29,
www.lexbud.ic.pl

Wysokościowe prace technikami alpinistycznymi

oferujemy usługi: malowanie, mycie,
czyszczenie, konserwacja, uszczelnianie.
Firma „ALPTOM”, 44-335 Jastrzębie Zdrój
ul. Wrocławska 15/43, tel. 0603 758-552; 0501 459-871

NOWA ERA OGRZEWANIA

SOLART i TANSUN - promienniki cenione w kościołach
od wielu lat za skuteczność, oszczędność i trwałość.
Najwyższa jakość, niska cena, 5 lat gwarancji.
**DREWART Kanie k. Warszawy
ul. Kolejowa 12b, tel. (022) 758-59-82**

KOLUMB Biuro Pielgrzymkowo-Turystyczne
43-100 Tychy, ul. Budowlanych 35
tel. (032) 227-70-76; 219-25-11 wew. 21

Wyjazdy do Medjugorie 9 dni, cena 360 PLN
+ 90 DM - noclegi w Medjugorie;
wczasy Bułgaria 500 PLN + 100 DM;
wczasy Grecja 500 PLN + 160 DM.

**„VTON” Nieledew, ul. Lipowa 123
Tel./fax (084) 65-75-149**

**Wyjazd na spotkanie z Ojcem Świętym
- Lwów 26.06.2001**

Informacje:
A.T.P. Katowice, ul. Warszawska 10,
tel. 253-51-07, fax 253-51-06
**cena
280 zł**

**Redakcja
nie odpowiada
za treść ogłoszeń**

**Krem do pielęgnacji skóry
narazonej na odleżyny, odparzenia, otarcia,
podrażnienia oraz oparzenia słoneczne.**

Pentacrem

- dobrze wysusza skórę w miejscach odparzeń
- zabezpiecza przed czynnikami drażniącymi,
• co zapobiega stanom zapalnym
- posiada właściwości antyzapalne, regenerujące
i osłaniające
- łagodzi uczucie pieczenia i napięcia

tel./fax 077/485 3229 marketing@asavita.pl

Odnaczone najwyższymi
medalami na wystawach krajowych
i zagranicznych oferuje
Czcigodnym Klientom
wykonanie najlepszej jakości
dzwonów kościelnych,
okrętowych i okolicznościowych,
w kraju i za granicą.
w zespołach 2-, 3-,
4-, 5-głosowych
o pięknym
harmonicznym brzmieniu
od 10 do 10 000 kg.

**ODLEWNIA
DZWONÓW
JANUSZ
FELCZYŃSKI i S-ka**
37-700 Przemyśl,
ul. Krasińskiego 49, tel. 670-73-52
rok założenia 1808
spadkobierca w linii prostej firm:
Eugeniusz Felczyński w Przemyślu
Ludwik Felczyński i S-ka w Przemyślu
Bracia Felczyńscy oraz Franciszek Felczyński w Kaluszu

SPECJALNOŚĆ FIRMY:
doharmonizowywanie
zestawów dzwonów
do posiadanych
przez Parafie
**FIRMA
GWARANTUJE:**
jakość dzwonów
i głosów, idealne
zharmonizowanie,
minimum 5 tonów
pobocznych,
trwałość
minimum 25 lat.

JANUSZ FELCZYŃSKI i S-ka

KLINIKA 2000

**PRYWATNA
KOMFORTOWA
KLINIKA CHIRURGII**
KATOWICE ul. Żelazna 1
2580-122
2598-075
Operacje okulistyczne
zaćmy (katarakty) unikatową metodą
fakoemulsyfikacji.
Pobyt w klinice tylko jeden dzień!
- zabieg operacyjny -
refundowany przez kasę chorych

POL PARADISE
Warszawa, Rynek Starego Miasta 12/14 I.2
tel. 022 635 30 71/72

**Nowe
wspaniałe wyjazdy:**
SYRIA i LIBAN
SYRIA i JORDANIA
pielgrzymuje tam Ojciec Święty - bądź i Ty
Pielgrzymki autokarowe:
RZYM, LOURDES, LA SALETTE, FATIMA
oraz wyjazdy do **MEDJUGORIE**

**Jan Paweł II
Wielki Jubileusz 2000**
Taki właśnie tytuł nosi najnowsza książka, wydana po zakończeniu ob-
chodów Wielkiego Jubileuszu 2000. Rok 2000 był wyjątkowy ze wzglę-
du na dwutysięczną rocznicę narodzin Jezusa Chrystusa. Obchodzono
go w sposób uroczysty w całym katolickim świecie, a w szczególności
w Rzymie, gdzie centralną postacią był Ojciec Święty - Papież z Polski.
Odbył też wielkie pielgrzymowanie do miejsc związanych z historią
zbawienia. Szczególnie ważna, a jednocześnie trudna była pielgrzym-
ka do Ziemi Świętej. W roku 2000 Jan Paweł II odwiedził również Fati-
mę, by w niedługim czasie potem ogłosić światu trzecią część tajem-
nicy fatimskiej. Te właśnie wydarzenia wraz z trzema tajemnicami fa-
timskimi zostały dokładnie opisane oraz bogato uzupełnione wspania-
nymi zdjęciami, dlatego gorąco polecamy Państwu to jedyne
w swoim rodzaju wydanie w sprzedaży wysyłkowej w cenie 50 zł, wraz
z kosztami pocztowymi.
Zamówienia należy kierować na adres:
P. H. „Sarna” ul. Stoczniovców 1, 30-709 Kraków,
lub tel. (012) 656-18-29 do 15.00

Czego szukacie?
Misjonarze Świętej Rodziny zapraszają młodzież męską
w swoje szeregi, jak również na wspólne przeżywanie
wakacyjnej włości z Bogiem, która jest okazją do
poszukiwań własnej drogi za Jezusem.
A oto proponowane terminy:
23-29 czerwca ZAKOPANE
17-22 lipca MIERZEJA HELSKA (Cbatupy)
30 czerwca-6 lipca ZAKOPANE
23-28 lipca MIERZEJA HELSKA (Cbatupy)
20-29 sierpnia KAZIMIERZ BISKUPI k. Konina
(Służba liturgiczna - ministranci)
Przy dużej liczbie chętnych decyduje kolejność zgłoszeń.
Zgłoszenia, jak również bliższe informacje o naszej rodzinie
zakonnej pod adresem:
ks. Jerzy Sołtyśiak MSF, ul. Kotłataja 80/82, 05-402 OTWOCK 4
Tel. 022/788-22-79, 0604 213 486
e-mail: powolaniamfs@mfs.opoka.org.pl

Biuro Pielgrzymkowo-Turystyczne LUDWIK
43-100 Tychy, ul. Akacjowa 5
tel.: (032) 327-52-69, 227-02-14;
217-08-11 (po 18.00); 217-58-34; kom. 0601 415-485
Terminy wyjazdów do Medjugorie w 2001 roku
01.06-09.06; 20.06-28.06; 30.06-08.07; 14.07-22.07; 31.07-08.08;
11.08-19.08; 22.08-30.08; 07.09-15.09.

Zakład Sztuki Kościelnej
Schaefer. Rok założenia 1898
41-940 Piekary Śl., ul. Bytomska 129
tel. (032) 287-21-69, oferuje: figury z zakresu
sztuki sakralnej, w dużym wyborze.
powietrzotrwałe i do wnętrza

Biuro Pielgrzymkowo-Turystyczne HALINA
41-706 Ruda Śląska 6, ul. 1 Maja 18
tel./fax (032) 242 23 90 (11.00-15.00), (032) 242 43 90
(17.00-22.00), tel./fax (032) 242 68 33, kom. 0 601 471 527
Pielgrzymki do Włoch w 2001 r.
07.06-18.06 • 05.07-16.07 • 20.09-30.09 • 01.10-09.10
Pielgrzymka do Lourdes 30.08-6.09

**NOWOCZESNA METODA OSUSZANIA KOŚCIOŁÓW
DRYmaster**
CENTROBUD BEZPŁATNY PROSPEKT:
Słupsk, Kilińskiego 31 **059 - 8403655**
MOŻLIWOŚĆ DOFINANSOWANIA ZE ŚRODKÓW FUNDACJI
ZACHOWANIA DÓBR KULTURY I.G. - FRANKFURT / M

**Grupy oazowe w górach
przyjmę**
Szczawa
Tel.: 018/332 41 76

**Najciekawiej
i najbezpieczniej
na spotkanie z Ojcem Świętym we Lwowie**
tylko z B.T. „QUAND”
Tomaszów Lubelski, ul. Plekarska 5, tel./fax (084) 66-58-990

**Jan Paweł II
Wielki Jubileusz 2000**

Taki właśnie tytuł nosi najnowsza książka, wydana po zakończeniu ob-
chodów Wielkiego Jubileuszu 2000. Rok 2000 był wyjątkowy ze wzglę-
du na dwutysięczną rocznicę narodzin Jezusa Chrystusa. Obchodzono
go w sposób uroczysty w całym katolickim świecie, a w szczególności
w Rzymie, gdzie centralną postacią był Ojciec Święty - Papież z Polski.
Odbył też wielkie pielgrzymowanie do miejsc związanych z historią
zbawienia. Szczególnie ważna, a jednocześnie trudna była pielgrzym-
ka do Ziemi Świętej. W roku 2000 Jan Paweł II odwiedził również Fati-
mę, by w niedługim czasie potem ogłosić światu trzecią część tajem-
nicy fatimskiej. Te właśnie wydarzenia wraz z trzema tajemnicami fa-
timskimi zostały dokładnie opisane oraz bogato uzupełnione wspania-
nymi zdjęciami, dlatego gorąco polecamy Państwu to jedyne
w swoim rodzaju wydanie w sprzedaży wysyłkowej w cenie 50 zł, wraz
z kosztami pocztowymi.
Zamówienia należy kierować na adres:
P. H. „Sarna” ul. Stoczniovców 1, 30-709 Kraków,
lub tel. (012) 656-18-29 do 15.00

Jan Paweł II ślądami św. Pawła Apostoła

Pielgrzymka do Grecji, Syrii i na Malte
4-9 maja 2001 r.

Pielgrzymka Jana Pawła II do Grecji, Syrii i na Malte była kontynuacją Jego wizyty w Ziemi Świętej z marca 2000 roku. Tym razem Papeż odwiedził miejsca związane w szczególny sposób z działalnością św. Pawła, Apostoła Narodów.

kaseta VHS
29,89 zł/szt

Zamówienia kierować: Hagi Film i Video, 52-131 Wrocław, ul. Buforowa 4a,
tel./fax (071) 367 78 50, internet: www.hagi.pl

Zamawiam kasety wideo:

„Jan Paweł II śladami św. Pawła Apostoła“ w cenie 29,89 zł (BRUTTO)Szt.

* Do zamówienia należy doliczyć koszt przesyłki.

imię i nazwisko lub nazwa firmy _____
ulica, nr domu _____
kod _____ miejscowość _____
NIP _____

Proszę o wystawienie faktury VAT

Upoważniam firmę Hagi Film i Video do wystawienia faktury VAT bez mojego podpisu. Wyrażam zgodę na elektroniczne przechowywanie i przetwarzanie moich danych osobowych przez firmę Hagi Film i Video w celach marketingowych i reklamowych.

Zwrot zamówionego towaru może nastąpić do 10 dni od momentu otrzymania przesyłki w oryginalnym, nie naruszonej opakowaniu (folia ochronna).
Reklamacje prosimy kierować na adres: Hagi Film i Video, 52-131 Wrocław, ul. Buforowa 4a, tel./fax (071) 367 78 50

podpisać

Franciszkańskie Duszpasterstwo Powołań

zaprasza na:

„Wakacje
z Chrystusem 2001”

Kobylin

25.06-01.07 kurs lektorski stopień II
(dla uczestników z ub. roku)
03.07-11.07 kurs lektorski stopień I
(od VI klasy gimnazjum)

Miejska Górka (w domu nowicjackim)

25.06-04.07 dla młodzieży męskiej
zainteresowanej życiem zakonnym
od 17 roku życia

Cieszyn

08.07-14.07 dla młodzieży męskiej
od 15 roku życia wzwyz
20.07-28.07 dla młodzieży męskiej
od 15 roku życia wzwyz

Opole – Góra Świętej Anny

19.07-28.07 Spotkanie Młodych
dla młodzieży męskiej od 16 roku życia wzwyz

Opole

01.08-10.08 dla młodzieży męskiej
od 15 roku życia wzwyz

Górki Wielkie

16.07-21.07 dla chłopców od 10 do 15 lat
23.07-28.07 dla chłopców od 10 do 15 lat
30.07-04.08 dla chłopców od 10 do 15 lat
06.08-11.08 dla chłopców od 10 do 15 lat

Zgłoszenia przyjmowane są do 25 czerwca 2001 r. przez:
Franciszkańskie Duszpasterstwo Powołań
br. Ananiasz Jaskólski OFM lub br. Serafin Sputek OFM
ul. Panewnicka 76, 40-760 Katowice Panewniki
tel. (032) 252 68 70, 252 52 91, 252 69 37

Koszty tumusów: 50 zł, Opole i Góra Świętej Anny: 60 zł

seria "BAMBI"

wyroby które
nigdy nie zawiodły

Małgorzata Borkowska OSB

Jednego potrzeba

Małgorzata Borkowska OSB Jednego potrzeba

Warszawa 2001
s. 172, cena 20 zł
ISBN 83-88032-28-3

Jednego potrzeba – to zbiór drukowanych przez wiele lat na łamach „Więzi” medytacji benedyktynki s. Małgorzaty Borkowskiej nad fragmentami Pisma Świętego. W tych lakonicznych tekstach autorka odsłania samą istotę ewangelicznego przesłania, tłumaczy je na język bliski współczesnemu czytelnikowi.

ZAMÓWIENIA: Biblioteka „Więzi”, 00-950 Warszawa
ul. Kopernika 34, skr. poczt. 209
tel. (0 22) 827-96-06, fax: 828-18-08
e-mail: wiezi@free.ngo.pl

Biblioteka
WIĘZI

Zapraszamy do odwiedzenia
naszej strony w internecie
<http://free.ngo.pl/wiez>

Pielgrzymki

Mariazell, Altötting, La Salette (3 dni)
Turyn, Wenecja 06.07-17.07.2001
Sanktuarium Warmii, Wilno – 21.07-26.07.2001
Wilno, Litwa – 13.08-18.08.2001
Fatima (samolotowa) – 23.08-29.08.2001 (7 dni)
Włochy, Grecja (ślądami św. Pawła) – 31.08-15.09.2001
Sanktuarium Niemiec, Szwajcarii, Francji, (La Salette, Paryż),
Belgii 17.09-30.09.2001
Bałkany (Riwiera Makarska, Medjugorje) – 22.09-03.10.2001
Turcja (ślądami św. Pawła) 14.09-23.09.2001 (13 dni)
Ziemia Święta – 21.10-28.10.2001 (8 dni) wylot z Krakowa

Duszpasterstwo Pielgrzymkowe – La Salette,
ul. Koszlińska 12, 30-407 Kraków,
tel. (012) 269 36 33, fax (012) 269 36 32

Wiemy, gdzie i jak pielgrzymować

- Śladami św. Pawła – Grecja
- Sanktuarium Italii – San Giovanni Rotondo
- Lourdes – La Salette – Barcelona i inne ...

Duszpasterstwo Pielgrzymkowe Księża Pallotynów
ul. O. A. Kordeckiego 49, 42-226 Częstochowa,
tel. (0-34) 365 66 76 <http://apostolos.gold.pl>

64/BO/01

Savona
POLLENA

Katowickie Zakłady Chemii Gospodarczej
Pollena Savona Sp. z o.o.

40-852 Katowice, ul. Poświęcna 7/9
tel. centr. 0-32/25-45-077
tel./fax 0-32/25-45-233

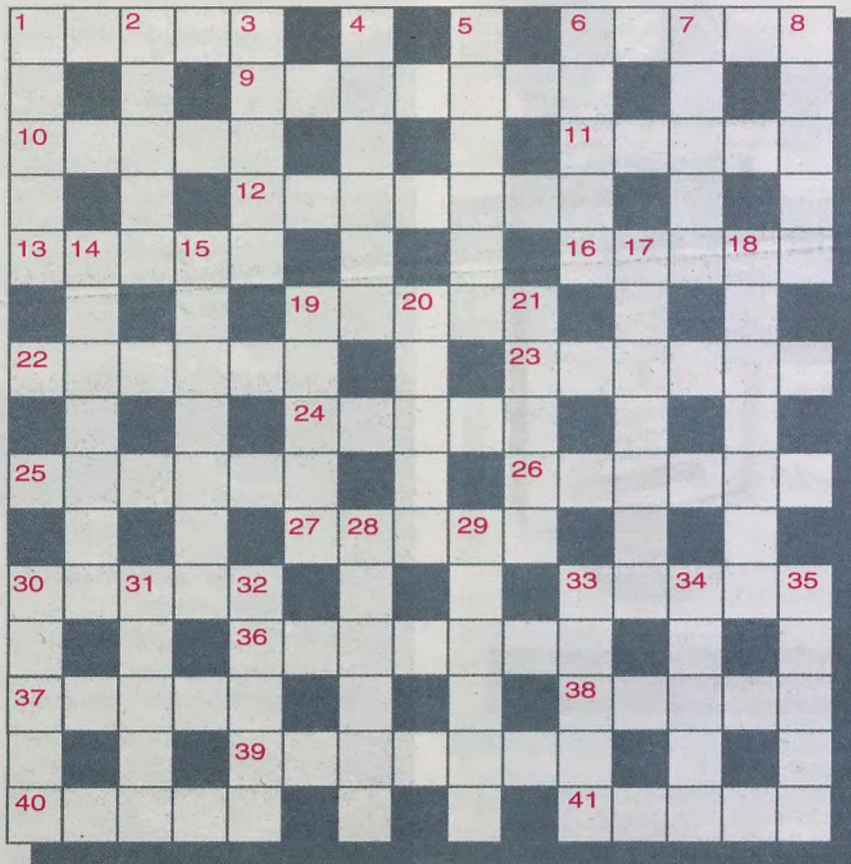
FIRMA POSIADA CERTYFIKAT JAKOŚCI ISO 9001

MKL

POZIOMO: 1) służy do podpierania się, 6)... czyli Skala (Mt 16,18), 9) pomieszczenie wynajmowane na pobyt czasowy, 10) okularnik, 11) organ dowodzenia sił zbrojnych, 12) hazardowa gra w karty, 13) patronka gospođyn domowych, 16) ornament architektoniczny, 19) wzór na kilcie, 22) w nim rzepka, 23) antonim początku, 24) pojazd Szurkowskiego, 25) za nią sąsiad, 26) Szekspirowski król elfów lub satelita Urana, 27) owoc w „śliskiej” skórcie, 30) wyodrębniona grupa społeczna, 33) imitacja drogich kamieni, 36) pośledniejsze części tuszy zwierzęcej, 37) jezioro na Pojezierzu Iławskim, 38) przepływa przez Genewę, 39) przyklasztorna szkoła z internatem, 40) szczebel w karierze, 41) w pracy lub muzyce.

PIONOWO: 1) miejsce, pomieszczenie dla kogoś, 2) na przykład Vaticanum II, 3) zatoka Morza Czerwonego, 4) dawniej: gniew, uraza, 5) żołnierz przed przysięgą, 6) do zębów lub podłogi, 7) gatunek pszenicy, 8) upust od ustalonej ceny, 14) usynowienie, przysposobienie, 15) motoryzacyjny relikwiotem z NRD, 17) zakon, klasztor, 18) brak wolności, poddaństwo, 19) dawny okręt, 20) obszar wodny, 21) miasto w stanie Ohio, 28) wrzesniowa lub październikowa solenizantka, 29) rozszarpany przez dziką ukochany Afrodyty, 30) żona Bolesława Wstydlwego, 31) szereg następujących po sobie kolejno zdarzeń, 32) punkt określający kierunek ruchu Słońca względem wybranej grupy gwiazd, 33) zatoka Morza Śródziemnego u wybrzeży Libii, 34) odbiornik radiowy, 35) zjazd duchowieństwa.

UWAGA:

Wśród osób, które do 5 czerwca 2001 r. (dzień losowania) nadesłały pod adresem redakcji: 40-958 Katowice 2, skrytka pocztowa 659, prawidłowe rozwiązania (z załączonym kuponem kontrolnym), rozlosowanych zostanie 10 nagród książkowych.

Rozwiązania prosimy przysyłać wyłącznie na kartach pocztowych.

Rozwiązanie krzyżówki nr 18:

Poziomo: ekran, awans, armia, grill, imprimatur, szykana, Agata, amen, aula, Artek, rum, banda, atak, York, arena, kanibal, zakrystian, aktor, robot, arbus, obiad.

Pionowo: karcz, arlekinada, agama, Amor, Sarmata, Amati, watra, Inka, skarb, Aluta, gama, arcybiskup, Uran, kłokol, artysta, klan, czara, Akaba, Kainz, agora, tryb. Wylosowano 10 nagród książkowych, które otrzymują PP.:

Maria Szewieczek – Zabrzeg, Hildegarda Juranek – Zawiszc, Edward Mackiewicz – Tarnów, Stanisław Nowak – Cieszyn, Arkadiusz Koszelski – Bielsko-Biała, Krzysztof Głuch – Chrzanów, s. Andrzej Śmiałowska – Otorowo, s. Barbara Kuteira OP – Nozdrzec, Anna Kruszyk – Ostrów Wlkp., Janina Kogut – Tarnów.

Gratulujemy. Nagrody prześlemy pocztą.

Pragniemy poinformować, że w krzyżówce nr 18 wystąpił błąd, za co serdecznie przepraszamy i zapewniamy, że nie wpłynął on na wynik losowania nagród książkowych.

Hobby z ząbkami

Papież wciąż w drodze...

Niebawem ukaże się kolejna emisja poczty watykańskiej, dokumentująca pielgrzymie szlaki Jana Pawła II w 2000 r., a my jeszcze nie omówiliśmy poprzedniej, bilansującej jego podróże zagraniczne w 1999 r. Ukazała się 1 września ub.r. i składa się z pięciu walorów. Każdy jest poświęcony jednej z przedsięwziętych przez niego wówczas pielgrzymek. Omówimy je kolejno, dodając fragment wygłoszonego w kraju gospodarzy przemówienia lub homilii.

Meksyk-USA, 22-28 stycznia

USA (do młodzieży): „Každy z was ma w życiu spełnić szczególną rolę i każdy jest powołany, aby być uczniem Chrystusa”.

Rumunia, 7-9 maja

„Wielki Jubileusz Roku 2000 każe chrześcijanom patrzeć w przyszłość z wyraźniejszą świadomością wyzwań, jakie stawia przed nimi zbliżające się nowe tysiąclecie. Wśród nich na pierwszy plan wysuwa się dążenie do jedności wszystkich wierzących w Chrystusa”.

Polska, 5-17 czerwca

„W perspektywie zjednoczenia z Unią Europejską sprawą bardzo ważną jest twórczy wkład ludzi wierzących we współczesną kulturę. Powtarzam raz jeszcze słowa wypowiedziane do biskupów polskich w czasie ostatniej wizyty *ad limina* na początku 1998 r.: »Europa potrzebuje Polski

głęboko wierzącej i po chrześcijańsku kulturowo twórczej, świadomej swojej roli wyznaczonej przez Opatrzność«”.

Słowenia, 19 września

„Skoro chrześcijanie jako obywatele mają obowiązek współtworzyć dobro całego społeczeństwa, to jako wyznawcy swojej wiary mają prawo do tego, by nie stawiano przeszkód ich uprawnionej działalności”.

Indie-Gruzja, 5-9 listopada

Indie: „Na progę nowego stulecia ubóstwo miliardów ludzi jest problemem, który bardziej niż cokolwiek innego stanowi wyzwanie dla naszego ludzkiego i chrześcijańskiego sumienia. Dramat ten ukazuje się z jeszcze większą ostrością, gdy uświadamiamy sobie, że najważniejsze problemy ekonomiczne naszej epoki nie wynikają z braku zasobów, ale z faktu, że istniejące struktury gospodarcze, społeczne i kulturowe nie są w stanie sprostać potrzebom autentycznego rozwoju”.

Na wszystkich znaczkach centralną postacią jest Jan Paweł II, a w dolnej ich części widoczne są głowy wiernych, w tyle zaś – obiekty sakralne w wizytowanych krajach. Na znaczku dotyczącym pobytu w Słowenii widzimy

NA WESOŁO

Sędzia do oskarżonego:

– Zatem przyznaje się pan do kradzieży klarnetu z mieszkania sąsiada?

– Tak, wysoki sędzie.

– Czy umie pan grać na tym instrumencie?

– Nie, w ogóle nie umiem grać.

– Więc dlaczego dopuścił się pan kradzieży?

– Bo sąsiad też nie umie grać!

– Tato, a dlaczego ten artysta tak się cały czas kiwa, jak śpiewa?

– Bo w ruchomy cel trudniej trafić, syneczku...

– Czy pańska córka robi jakieś postępy w grze na fortepianie?

– Nadzwyczajne! Wczoraj, gdy grała z nauczycielem na cztery ręce, powiedział do niej: „Pani mnie wyprzedza o całe cztery takty”!

– Dlaczego płaczesz, chłopczyku? – Upadłem i zabrudziłem nowe spodnie...

– Przecież można je zdjąć i sprać!

– Tak, ale tata sprzął bez zdejmowania!

ANECDOTA

Sprawdzając wiadomości dzieci idących do Pierwszej Komunii św. siostra katecheta usłyszała taką oto wersję dziewiątego przykazania:

– Nie pożądaj żadnej żony bliźniego swego!

– Pomyśl, Damianku! Coś ci się pomyliło...

Damian po chwili:

– Nie pożądaj żony bliźniego swego nadaremno!

(„Uśmiech proboszcza...”, Warszawa 1993)

Humor zeszytów szkolnych:

Radek był to chłop tęgi w biodrach, a chudy w biuście.

Dulska miała za złe Juliasiewiczowej, że ta nie poślubiła zmartwego aptekarza.

Gdy Słowacki wszedł do grobu Agamemnona, łaziły po nim pająki.

asa Hamamelis virginiana 10%
Hemodermin[®]
 Maść homeopatyczna

– na hemoroidy
 – żylaki
 – dolegliwości reumatyczne

Naturalny i bezpieczny sposób leczenia uciążliwych dolegliwości

– łagodzi ból
 – zmniejsza pieczenie, obrzęk i świąd

Producent: ASA sp. z o.o.
 tel./fax 077/ 485 32 29
 marketing.asavita.pl
 Lek dostępny tylko w aptekach

www.asavita.pl

4/L/01

DZWONY
 DZWONY POJEDYNCZE – WZBOGACANIE
 ISTNIEJĄCYCH ZESTAWÓW
 – ZESTAWY WIELOGŁOSOWE
 – KONSERWACJA

LUDWISARNIA FELCZYŃSKICH – TACISZÓW
 44-171 TACISZÓW, UL. GLIWICKA 67
 tel. (032) 305-14-84

ZBIGNIEW LUDWIK FELCZYŃSKI
 Rodzinna technologia w rękach VI pokolenia
 Telefon osobisty: 0604 519 678

44-100 GLIWICE
 ul. Kochanowskiego 31/18
 Tel./fax (032) 238-29-86
 HTTP://WWW.BMJ.COM.PL/~FELCZYŃ
 e-mail: dzwon@bmj.com.pl
 Warszawa, tel./fax (022) 857-57-03

TAT elektronik
 CENTRUM ORGANÓW KOŚCIELNYCH

87-100 TORUŃ 9
 ul. Kociewska 30 a
 tel. 0601 623 478
 tel. (056) 655 06 12
 fax (056) 655 06 14
 www.tat.com.pl
 e-mail: tat@tat.com.pl

TAT elektronik
 Producent i importer:
 ● organów kościelnych do kościołów, kaplic, sal koncertowych
 ● prospektów piszczałkowych
 ● sprzętu nagłaśniającego

Zapewniamy:
 ● duży wybór modeli:
 ● Johannus, Cantor, Content, TAT-elektronik, Eminent
 ● transport
 ● montaż
 ● 5-letni okres gwarancji

Zapraszamy na Targi SacroExpo 2001 nr stoiska 81

Organizatorzy zapraszają do odwiedzenia
 Międzynarodowych Targów Budownictwa i Wyposażenia Kościołów, Sztuki Sakralnej i Dewocjonałów
SacroExpo
 30 V - 1 VI 2001

Pod Patronatem
 J.E. Księdza Kardynała Józefa Giemby Prymasa Polski
 J.E. Księdza Biskupa Kazimierza Ryczana Ordynariusza Kieleckiego

W programie targów:
 - prezentacja Bursztynowej Monstrancji Milenijnej z Kościoła Św. Brygidy w Gdańsku oraz Monstrancji Jubileuszowej z Kościoła Ofiarowania Pańskiego w Warszawie - Ursynowie autorstwa p. Mariusza Drapikowskiego z Gdańska
 - spotkania z projektantami na temat "Nowe trendy w Budownictwie Sakralnym",
 - symposium dotyczące konserwacji szat liturgicznych, elementów kamiennych, obrazów
 - konferencja organizowana przez Komendę Wojewódzką Policji w Kielcach pt. "Bezpieczna Parafia"

Wydarzenia artystyczne:
 - recital Massimo Pucciniego - światowej sławy włoskiego tenora
 - występ Chóru Kameralnego FERMATA pod dyktando Ewy Robak
 - wystawa fotograficzna MADONNY EUROPY

Patronat medialny: Gość Niedzielny, Gazeta Wyborcza

CENTRUM TARGOWE KIELCE
 ul. Zakładowa 1, 25-672 Kielce, tel. 041/365 12 12, fax 041/ 345 62 61.
 e-mail: frak.r@ctk.com.pl, www.ctk.com.pl
 Przedstawicielstwo w Warszawie: ul. Olśzawska 12, 03-703 Warszawa, tel./fax 022/ 618 38 31, 618 99 18

ul. Jana Pawła II nr 4, 25-013 Kielce
 tel. 041/ 363 11 10; fax 041/ 343 26 51
 www.jednosc.com.pl, e-mail: redakcja@jednosc.com.pl

Zapraszamy do naszego sklepu internetowego www.kami.med.pl

LECZNICZE PRODUKTY Z GORCZYCĄ DLA ZDROWIA
 SPRZEDAŻ BEZPOŚREDNIO Z WYTWÓRNI – PRZEZ POCZTĘ PROSTO DO PAŃSTWA DOMU Z POMIENIEM AKWIZYTORÓW I POŚREDNIKÓW

Drodzy Państwo!
 Któż z nas nie słyszał o leczniczym wpływie nasion gorczycy białej na ludzki organizm, używały jej już nasze prababce do likwidowania niektórych schorzeń. Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu na LECZNICZE WYROBY z nasion GORCZYCY białej, wytwórnia nasza od lat 6 produkuje zarówno najwyższej jakości, jak i TANIE materace, pasy i opaski, które napełniane są specjalnie spreparowanymi nasionami gorczycy białej. Ich doskonała skuteczność potwierdzona jest przez kilka tysięcy listów od osób, które już używają naszych materacy i innych wyrobów gorczycowych. Niezaprzeczalną ich zaletą jest brak jakichkolwiek negatywnych skutków ubocznych dla zdrowia. Zaobserwowano, iż spanie na naszym materacu ma dobroczynny wpływ na zdrowie w następujących schorzeniach:

Polecamy duże materace o wymiarach 180x75 cm – tylko 89 zł oraz materace dwuosobowe o wym.: 180x160 cm – cena 179 zł. Nasz materac to doskonały prezent dla każdego na każdą okazję. Materac wystarczy przed snem rozłożyć pod prześcieradłem.

- A oto inne lecznicze produkty, które pragniemy polecić Państwu w sprzedaży przez pocztę.
- RĘKAWICE GORCZYCOWE** – stosowane w schorzeniach reumatycznych i zwyrodnieniowych rąk. Działają przeciwbólowo. 2 szt. cena kompletu: 39 zł 90 gr
 - PAS GORCZYCOWY** – zalecany w schorzeniach korzonkowych oraz w bólach kręgosłupa, jak również zapobiegawczo w chorobach nerek. Regulowane, płynne zapieczętowanie umożliwia korzystanie z pasa osobom o różnych wymiarach (od 50 cm do 1,4 m w taliu). Działanie przeciwbólowe. 1 szt. – cena 39 zł 90 gr
 - NAŁOKIETNIKI GORCZYCOWE** – stosowane w chorobach reumatycznych i zwyrodnieniowych stawu łokciowego. Działają przeciwbólowo. 1 szt. – cena 19 zł 90 gr
 - NAKOLANNIKI GORCZYCOWE** – działanie identyczne jak wyżej wymienione. Konstrukcyjnie dostosowane do stawu kolanowego. 1 szt. – cena 19 zł 90 gr
 - SIEDZISKO GORCZYCOWE** – działanie identyczne jak materaca gorczycowego. Konstrukcyjnie dostosowane do zwykłego krzesła i fotela kierowcy w samochodzie. 1 szt. – cena 59 zł 90 gr
 - SKARPETY GORCZYCOWE** – stosowane w chorobach reumatycznych i zwyrodnieniowych nóg. Działają przeciwbólowo. 2 szt. – cena 39 zł 90 gr
 - KAMIZELKA GORCZYCOWA** – poprzez ogrzewanie okolic barku i kręgosłupa likwiduje napięcie mięśni, sztywność stawów i bóle reumatyczne. Kamizelka jest zalecana w chorobach kręgosłupa i korzonków. Rozmiar kamizelki jest regulowany rzepami, co umożliwiła dopasowanie do każdej figury. 1 szt. – cena 59 zł 90 gr
 - KOŁNIERZ GORCZYCOWY** – stosowany w schorzeniach kręgosłupa szyjnych, w tzw. przewianach i nerwobólach szyi. Regulowane zapieczętowanie. 1 szt. – cena 23 zł 90 gr
 - OPASKA NA BARK** – specjalna konstrukcja opaski umożliwia zamocowanie jej na barku, a doskonałe działanie przeciwreumatyczne i przeciwbólowe gorczycy zawartej w opasce likwiduje dolegliwości reumatyczne i zwyrodnieniowe oraz tzw. rwanie barku. Działają przeciwbólowo. Regulowane zapieczętowanie. 1 szt. – cena 23 zł 90 gr

Promocja specjalna dla Czytelników
 Każdy zamawiający któryś z naszych wyrobów otrzyma BEZPŁATNIE specjalny woreczek gorczycowy chroniący przed schorzeniami serca.

ABY ZAMÓWIĆ NASZE PRODUKTY, WYSTARCZY WYCIĄĆ I WYŚLĄC NA NASZ ADRES PONIŻSZY KUPON-ZAMÓWIENIE lub zadzwonić i zamówić pod numerem czynnym całą dobę – 017/ 22 73 446 lub 017/22 70 777

Nasz adres:
 WYTWÓRNIĄ MATERACÓW GORCZYCOWYCH „KAMI”
 36-100 KOLBUSZOWA, UL. JANA PAWŁA II 4

ZAMÓWIENIE

Zamawiam materac gorczycowy (89,00zł) szt. ...
 Zamawiam materac dwuosobowy (179,00zł) szt. ...
 Zamawiam rękawice gorczycowe (39,90zł) szt. ...
 Zamawiam pas gorczycowy (39,90zł) szt. ...
 Zamawiam nałokietnik (19,90zł) szt. ...
 Zamawiam nakolannik (19,90zł) szt. ...
 Zamawiam siedzisko (59,90zł) szt. ...
 Zamawiam skarpety (39,90zł) szt. ...
 Zamawiam kamizelkę (59,90zł) szt. ...
 Zamawiam opaskę na bark (23,90zł) szt. ...
 Zamawiam kołnierz (23,90zł) szt. ...
 plus bezpłatny woreczek gorczycowy szt.

Imię i nazwisko
 Miejscowość, kod:
 ulica:

Nasze wyroby z gorczycą posiadają atest Instytutu Leków w Warszawie.

Budujące dłonie

„W jednej chwili stanęła wielka świątynia (...). Widziałam rękę, która wykańczała tę świątynię, ale osoby nie widziałam. Wielkie mnóstwo ludzi było na zewnątrz, a strumienie wychodzące z najlitościwszego Serca Pana Jezusa spływały na wszystkich” („Dzienniczek” 1689). Taką wizję tego, co obecnie dokonuje się w podkrakowskich Łagiewnikach, gdzie od blisko dwóch lat prowadzona jest rozbudowa Sanktuarium Bożego Miłosierdzia, otrzymała św. s. Faustyna Kowalska. Podczas tegorocznego Święta Miłosierdzia, kiedy tysiące pielgrzymów modliło się w ulewnym deszczu, Metropolita krakowski wyraził nadzieję, że przyszłoroczne Święto będzie odbywać się, w razie niepogody, już pod dachem nowej bazyliki. Jest to realne pod warunkiem, że zostanie utrzymane szybkie tempo budowy, co – jak wiadomo – jest uzależnione od środków finansowych. Mury wszystkich trzech obiektów budowanych jednocześnie rosną. Widać to było nawet przy niepogodzie, która choć uniemożliwiła pielgrzymom wejście na teren budowy, to jednak z podawanych przed wszystkimi Mszami i nabożeństwami

mi komunikatów, można było się dowiedzieć o postępie prac. Powstający w dawnym ogrodzie przy ul. Siostry Faustyny dom – Centrum Miłosierdzia – pomieści jadalnię, pomieszczenia rekolekcyjne, kilkadziesiąt pokoi noclegowych dla pielgrzymów oraz liczne poradnie specjalistyczne. Tam ludzkie miłosierdzie będzie świadczane potrzebującym. Obecnie trwają ostatnie prace przed oddaniem budynku w tzw. stanie surowym – otwartym.

Jednocześnie pomiędzy klasztorem a cmentarzem klasztornym rośnie bazylika. Wybudowano już dolny kościół – pięć kaplic różnorodnych – oraz ściany i filary głównego kościoła. Obecnie trwają prace przygotowawcze do przykrycia bazyliki. Zakończono część betonową 56-metrowej wieży, na której wkrótce zostanie jeszcze zainstalowana 16-metrowa konstrukcja metalowa zakończona krzyżem. Wykonano już także dużą część pasażu, łączącego Centrum Miłosierdzia z bazyliką, a także znajdującą się obok niej kaplicę adoracji Najświętszego Sakramentu.

Finansowanie tej niezwykłej rozbudowy pochodzi z ofiar pieniędzy

ADAM WOJNAR

nych wpłacanych na konto Fundacji Sanktuarium Miłosierdzia Bożego oraz symbolicznych cegiełek. Jedną z nich jest pięknie ilustrowana książka, dokumentująca papieską pielgrzymkę do Ziemi Jezusa, którą Ojciec Święty przekazał Fundacji w Łagiewnikach na cel rozbudowy sanktuarium. Nabywając ją, nie tyl-

ko przyczynimy się do powstania tego tak bardzo potrzebnego dzieła, ale otrzymamy swoisty dowód-pamiętkę ofiarności, stając się niejako w ten sposób tą budującą dłonią, którą widziała, w przytoczonej na początku wizji, św. s. Faustyna.

ANNA OSUCHOWA

Osoby, które chcą nabyć książkę-cegiełkę i w ten sposób włączyć się w dzieło budowy łagiewnickiego sanktuarium, zamówienia mogą kierować pod adresem: Fundacja Sanktuarium Bożego Miłosierdzia, ul. Siostry Faustyny 3, 30-420 Kraków Łagiewniki, tel. 012/266-58-59 w. 170; fax 012/266-23-68.

Ofiary pieniężne można przekazywać na konto: Fundacja Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie Łagiewnikach, BPH SA I Oddział w Krakowie, 30-955 Kraków, ul. Józefińska 18.

Rachunek zł: 10601376-320000034314;

Rachunek USD: 10601376-380000001862;

Rachunek DM: 10601376-380000001859.

Ogłoszenie

WYDAWNICTWO WAM KSIĘŻY JEZUITÓW POLECA:

Nr 1 wśród katechizmów do Gimnazjum

Wyrażając radość z ich powstania dziękuję autorom, a korzystającym z nich życzę miłych doświadczeń w reformującej się szkole, także w czasie katechezy.

Bp Kazimierz Nycz

Przewodniczący Komisji Episkopatu Polski ds. Wychowania Katolickiego

Dla katechety podręczniki metodyczne w formie segregatorów z zeszytami + GRATIS płyty CD z materiałami pomocniczymi

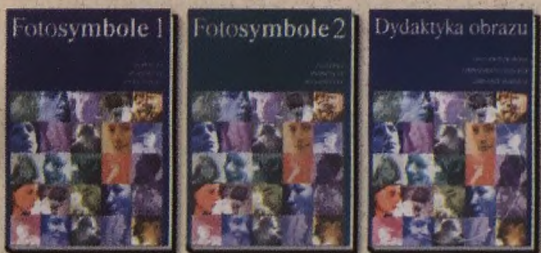
REWELACYJNA POMOC DLA KATECHETÓW!

FOTOSYMBOLY

- ✓ materiały fotograficzne służące jako pomoc dydaktyczna do katechezy
- ✓ możliwość zastosowania na różnych poziomach nauczania
- ✓ łatwe w użyciu do prezentacji podczas zajęć (wykonane z foliowanego twardego papieru)
- ✓ walorem jest kolor czarno-biały, uczeń skupia się na treści a nie barwach lub formacie

DYDAKTYKA OBRAZU

Podręcznik metodyczny do zbiorów zdjęć pt. Fotosymbole cz. 1 i 2.

- ✓ doświadczone grono katechetów i metodyków pod kierunkiem ks. prof. Jana Charytańskiego SJ, ks. prof. Władysława Kubika SJ, ks. prof. Zbigniewa Marka SJ, ks. prof. Andrzeja Szałwskiego SJ
- ✓ wysoki poziom merytoryczny
- ✓ wykorzystanie metod aktywizujących
- ✓ forma przekazu dostosowana do możliwości intelektualnych i wrażliwości ucznia
- ✓ nowe rozwiązania graficzne
- ✓ ciekawy dobór materiału ilustracyjnego
- ✓ ćwiczenia pobudzające ucznia do działania

zamówienia:

WYDAWNICTWO WAM, Księgarnia Wysyłkowa ul. Kopernika 26, 31-501 Kraków
tel. (012) 429 18 88, fax (012) 430 32 10

Zapraszamy do naszej księgarni internetowej: <http://ksiazki.WydawnictwoWam.pl>
<http://WydawnictwoWam.pl>, e-mail: wysylka@wydawnictwowam.pl

KOSZTY WYSYŁKI POKRYWA WYDAWNICTWO WAM!

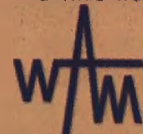
SZKOŁA PODSTAWOWA:

KLASA I, II, III, IV: **BÓG Z NAMI**
dla katechety podręczniki metodyczne **BÓG Z NAMI** do klas I, II, III, dokładnie skorelowane z podręcznikami ucznia
NOWOŚĆ – piosenki z katechizmów **BÓG Z NAMI** na kasetach!

KLASA V: **W CHRYSZTUSIE JESTEŚMY LUDEM BOŻYM**

KLASA VI: **CHRYSZTUS ŻYJE WŚRÓD NAS**

WYDAWNICTWO

KRAKÓW
rok założenia 1872

Posłani

16 nowych księży wyświęcił metropolita katowicki arcybiskup Damian Zimoń w katedrze Chrystusa Króla w sobotnie popołudnie 12 maja br. „Dziennikarze nas pytają: jak to się stało, że ksiądz został księdzem? A my sami nie rozumiemy tej tajemnicy” – powiedział w kazaniu Metropolita katowicki. Dodał, że głównym wyzwaniem dla neoprezbiterów będzie nowa ewangelizacja, a to oznacza, że księżom z pewnością pracy nie zabraknie. „Życzę wam, żebyście byli szczęśliwi w waszym kapłaństwie i żeby to szczęście było widać na waszych twarzach”. Prezentujemy nowych kapłanów naszej archidiecezji:

ks. Michał Anderko, ur. 3 stycznia 1972 r. w Siemianowicach Śl., syn Emila (emerytowanego technika górnika) i Cecylii z d. Stobrawa (nauczycielki), pochodzi z parafii Ducha Świętego w Bytkowie;

ks. Łukasz Hrubesz, ur. 23 maja 1976 r. w Rybniku, syn Andrzeja (technika elektronika) i Krystyny z d. Płoneczka (fryzjerki), pochodzi z parafii św. Jadwigi w Baranowicach;

ks. Arkadiusz Bogobowicz, ur. 5 marca 1974 r. w Opocznie, syn Edwarda (górnika rencisty) i Grażyny z d. Kowalska, pochodzi z parafii Bożego Narodzenia w Halembie II;

ks. Michał Kuś, ur. 11 lipca 1976 r. w Pszczynie, syn Stanisława (emerytowanego technika mechanika) i Barbary z d. Buchta (technika mechanika), pochodzi z parafii Podwyższenia Krzyża Świętego w Pszczynie;

ks. Adam Bojdoł, ur. 28 kwietnia 1974 r. w Tychach, syn Józefa (górnika rencisty) i Ireny z d. Majtyka, pochodzi z parafii Ducha Świętego w Tychach;

ks. Piotr Lisiecki, ur. 7 stycznia 1976 r. w Tychach, syn Józefa (inżyniera elektryka) i Jadwigi z d. Kwiecień (emerytowanej ekonomistki), pochodzi z parafii św. Jadwigi w Tychach;

ks. Zenon Bonecki, ur. 30 kwietnia 1973 r. w Wodzisławiu Śl., syn Leona (posadzkarza) i Haliny z d. Góral, pochodzi z parafii Chrystusa Króla w Czyżowicach;

ks. Tomasz Maciąg, ur. 12 listopada 1976 r. w Knurowie, syn Stanisława (pracownika fizycznego) i Heleny z d. Mikos, pochodzi z parafii Matki Boskiej Częstochowskiej w Knurowie;

ks. Tomasz Dębek, ur. 14 lipca 1976 r. w Świerklańcu, syn Stanisława (emerytowanego górnika) i Marianny z d. Niczyporuk, pochodzi z parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Brzezinach Śl.;

ks. Michał Matysik, ur. 9 lipca 1976 r. w Rudzie Śl., syn Bernarda (technika energetyka) i Agnieszki z d. Wilk, (nauczycielki, mgr. chemii), pochodzi z parafii Trójcy Przenajświętszej w Kochłowicach;

ks. Mariusz Dołęgowski, ur. 14 grudnia 1973 roku w Chorzowie, syn Jana (elektryka) i Krystyny z d. Ciekąńskiej (ekonomistki), pochodzi z parafii św. Antoniego w Chorzowie;

ks. Michał Palowski, ur. 26 czerwca 1975 r. w Tychach, syn Alojzego (ekonomisty) i Małgorzaty z d. Pała (pielęgniarki), pochodzi z parafii św. Jana Chrzciciela w Tychach;

ks. Mariusz Dronszyk, ur. 14 lutego 1976 r. w Rybniku, syn Antoniego (inżyniera metalurga) i Urszuli z d. Król (technika ekonomisty), pochodzi z parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Boguszowicach;

ks. Łukasz Ryguła, ur. 31 maja 1974 r. w Mikołowie, syn śp. Pawła (nauczyciela) i Jadwigi z d. Faruga (nauczycielki), pochodzi z parafii świętych Apostołów Piotra i Pawła w Woszczycach;

ks. Łukasz Gawel, ur. 16 września 1974 r. w Rybniku, syn Stanisława (elektryka) i Henryki z d. Nowak (pielęgniarki), pochodzi z parafii św. Józefa w Rydułtowach;

ks. Wojciech Winkler, ur. 30 stycznia 1976 r. w Knurowie, syn Rudolfa (górnika) i Heleny z d. Skocz (pracownica umysłowego), pochodzi z parafii św. Marii Magdaleny w Bełku.

Śląskie seminarium zaprasza

Maturzyści pragnący poświęcić się służbie kapłańskiej mogą do 25 czerwca składać dokumenty w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym w Katowicach.

Wymagane są:

- własnoręcznie napisana prośba o przyjęcie i życiorys;
- świadectwo urodzenia, chrztu i bierzmowania;
- świadectwo dojrzałości;
- świadectwo moralności wydane przez księdza proboszcza i księdza katechetę;
- świadectwo zdrowia wydane przez lekarza internistę i laryngologa oraz rentgen płuc;
- 3 fotografie.

Kandydaci do kapłaństwa będą odbywali studia na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego, stąd konieczność skontaktowania się także z sekretariatem Wydziału: ul. Wita Stwosza 17a, 40-042 Katowice. Wszelkie informacje: tel. 257-20-67 (od poniedziałku do piątku, w godz. od 10.00 do 14.00).

Mysłowice

Pół wieku w kapłaństwie

Ks. Arnold Woźnica obchodził 13 maja w parafii pw. Matki Boskiej Fatimskiej w Wesołej jubileusz 50-lecia kapłaństwa.

Ks. Jubilat był długoletnim proboszczem w tej parafii, obecnie jako emeryt przebywa w swoich rodzinnych Gaszowicach.

Ksiądz A. Woźnica urodził się w 1923 roku w Gaszowicach. Świecenia kapłańskie przyjął w 1951 roku w Katowicach. Był ponad 20 lat proboszczem w Wesołej. Jubileuszową Mszę św. z okazji „złoty kapłańskich godów” odprawił w dniu odpustu parafialnego – Matki Boskiej Fatimskiej – z proboszczem tej parafii, ks. Ernestem Grajckę, dziekanem dekanatu ks. Gerardem Gulbą, w asyście księży aktualnie pracujących w parafii oraz kapłanów, którzy tu kiedyś duszpasterzowali, pochodzących z Wesołej i z okolic.

Z okazji rocznicy święceń otrzymał wiele serdecznych życzeń nie tylko od współbraci w kapłaństwie i swoich dawnych parafian, ale także od przedstawicieli władz miasta i od dyrekcji KWK Wesoła. Uroczystość uświetnił parafialny chór „Fatima”.

Redakcja katowickiego „Gościa Niedzielnego” dołącza się do życzeń składanych dostojnemu Jubilatowi. *Plurimos annos!* (BOGNA)

Pod patronatem „Gościa” Dom pełen wzruszeń

Rzeźby, fotografie, rysunki, wyklejanki, szkice – łącznie ponad 760 prac napłynęło na tegoroczną, szóstą edycję konkursu plastycznego „Dom”, zorganizowanego przez Ognisko Pracy Pozaszkolnej, Miejski Ośrodek Kultury oraz Urząd Miasta w Radlinie.

Większość dziecięcych prac tchnie optymizmem – kolorowe domki, uśmiechnięte buzie domowników, ukwiecone łąki, ogromne złote słoneczka i czerwone serduszka. Tak najczęściej wygląda dom widziany oczami najmłodszych.

Ale na wystawie znalazły się także prace przedstawiające smutne, płaczące, ukryte gdzieś w kącie pokoju dzieci. Niezwykle ciekawie swoją wizję domu przedstawił 17-letni Kasjan Borkowski. Na czarno-białych fotografiach pokazał kobietę zbrząca na chodniku, mężczyznę na wózku inwalidzkim, którego zatrzymała piętrząca się przed nim piramida schodów, samotnego staruszka idącego pustą aleją.

Prezentowane na wystawie prace pokazują ogromną dziecięcą wrażliwość. Oglądając te dzieła, po raz kolejny uświadamiamy sobie, jak baczni obserwatorami życia są dzieci.

W grupie wiekowej do 6 lat najwyższe oceniono pracę Dominiki Gołąbek z Częstochowy. W kategorii od 7 do 12 lat pierwsze miejsce przyznano Krzysiu Rduchowi z Radlina; w grupie wiekowej od 13 lat pierwszą nagrodę otrzymał Kasjan Borkowski z Częstochowy. W kategorii uczniów szkół specjalnych wyróżnienia otrzymały Ala Widera i Patrycja Juszczyk z Zabrze.

Świeccy katolicy w nowej siedzibie

Po wakacjach zrobimy wielką konferencję poświęconą kardynałowi Wyszyńskiemu. To będzie hit – zapowiada Bożena Chmielewska, przewodnicząca śląskiego oddziału Stowarzyszenia „Civitas Christiana”. Stowarzyszenie właśnie otworzyło swoją przebudowaną siedzibę w centrum Katowic.

„Civitas Christiana” – to dawny PAX. Należą do niego dwa piętra kamienicy niedaleko katowickiego dworca kolejowego. Stowarzyszenie zajmuje kilka pomieszczeń, a resztę – wynajmuje. W wyremontowanej części znalazła się piękna sala konferencyjna. „Civitas Christiana” ma już plany, jak ją wykorzystać.

Jak rodzina ma poruszać się w gąszczu przepisów, albo jak najlepiej gospodarować skromnym budżetem domowym – takie szkolenia i prelekcje Stowarzyszenie organizuje dla rodzin. – Właśnie rodzinom wielodzietnym trzeba dzisiaj najbardziej pomóc – mówi przewodnicząca. – Niektórzy sobie myślą, że jak ktoś ma dziewięć dzieci, to na pewno jest to patologiczna rodzina. To kłamstwo. Znamy studentów z takich rodzin, znamy porządne, wielodzietne rodziny, w których dzieci są o wiele bardziej chętne do wzajemnej pomocy niż ich rówieśnicy – mówi. Stowarzyszenie organizuje co roku w innym polskim mieście Sejmiki Rodzinne. W niektórych oddziałach terenowych powstały nawet kluby rodzin. Na spotkaniach klubów rodzice rozmawiają przy kawie, a dzieci bawią się z wyzna-

czoną opiekunką. – W Częstochowie przychodzi czasem nawet 160 dzieci – mówi pani Chmielewska.

„Civitas Christiana” organizuje też konkursy biblijne dla młodzieży, wystawy, konferencje naukowe. Wkrótce przed wejściem do biura Stowarzyszenia (ul. 3 Maja 26 w Katowicach) zawiśnie gablotka, w której znajdzie się plan najbliższych spotkań. – Pełną parą ruszymy po wakacjach – mówi przewodnicząca.

Nowa sala konferencyjna ma pastelowe ściany, firanki w oknach, lampy wbudowane w sufit nad stołami. – Wejście tutaj nawet i sto osób. Śląsk jest regionem gościnnym, a więc w czasie każdej naszej konferencji na tych stołach będzie kawa i ciasto – kusi Bożena Chmielewska.

„Civitas Christiana” ma w województwie śląskim 18 oddziałów terenowych. Działa w nich ponad 900 katolików świeckich. W Katowicach do Stowarzyszenia należy około 160 osób.

prze

Tylko w Piekarach!!!

Tylko w Piekarach Śląskich, tylko w ostatnią niedzielę maja, tylko podczas Pielgrzymki Mężczyzn i Młodzieńców do Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej będzie można nabyć zupełnie wyjątkowe specjalne wydanie Małego i dużego „Gościa Niedzielnego” „dla mężczyzn”.

Kto nie pójdzie na pielgrzymkę, na pewno nie będzie go miał. A warto mieć, bo obie redakcje przygotowały w nim mnóstwo atrakcji.

Uwaga! Obszerna relacja z tegorocznej Pielgrzymki Mężczyzn i Młodzieńców do Piekar Śląskich w Telewizji Regionalnej Katowice zostanie nadana w niedzielę 27 maja o godz. 21.10.

Zaproszenia

● 28 maja, o godz. 9.00 w sali teatralnej Miejskiego Ośrodka Kultury w Żorach odbędą się II Szkolne Prezentacje Teatralne.

● „Polsko-niemieckie kontrowersje wokół oceny powstań śląskich i plebiscytu” to tytuł spotkania, jakie odbędzie się 28 maja, o godz. 17.00 w Muzeum Miejskim w Rudzie Śląskiej (ul. Wolności 26). Spotkanie poprowadzi prof. Wiesław Lesiuk. Wstęp wolny.

● 30 maja, o godz. 19.00 w chorzowskim Teatrze Rozrywki odbędzie się jedyny w Polsce koncert jazzowego „Quintetu Piotra Wojtasika”.

● W Galerii „Gala” Miejskiego Domu Kultury „Batory” w Chorzowie można oglądać wystawę prac malarskich Krzysztofa Kocpia.

● Galeria „Ciasna” w Jastrzębiu Zdroju zaprasza na wystawę fotografii Henryka Rogozińskiego z Białegostoku. Ekspozycja nosi nazwę „Guma – technika szlachetna”.

● 4 czerwca w Miejskim Domu Kultury w Rybniku Niedobczycach (ul. Barbary 23) otwarta zostanie wystawa „12 pastelów – 12 autorów”.

Rybnik Drugi Marsz dla Jezusa

Już po raz drugi odbędzie się w Rybniku Marsz Młodzieży dla Jezusa. 31 maja młodzi wyruszą z czterech świątyń do bazyliki św. Antoniego.

Około 14.00 młodzież zgromadzi się w kościele św. Jadwigi, kościele Matki Boskiej Królowej Apostołów, kościele św. Teresy oraz w kościele św. Józefa. Stamtąd w Marszu Gwiazdowym skieruje się do bazyliki św. Antoniego, gdzie o 15.00 zostanie odprawiona Msza święta. O 16.00 nastąpi wspólny przemarsz z krzyżem na rynek. Od 16.30 na rynku trwać będzie ewangelizacja prowadzona przez zespół „Przystanek Jezus”. O 19.00 wystąpi zespół New Life Music. Zakończenie II Marszu Młodzieży dla Jezusa przewidziane jest o godz. 21.00.

Dzień Skupienia dla przedsiębiorców

2 i 3 czerwca 2001 roku w Domu Rekolekcyjnym w Piekarach Śląskich (ul. ks. J. Popiełuszki 6) odbę-

dą się Śląskie Dni Skupienia dla Przedsiębiorców i Pracodawców. Tematem spotkania będzie: „Człowiek – centrum życia gospodarczego”.

Więcej informacji pod numerem: 281-03-20 lub na stronie: www.sercanie.org.pl/dp.

Z „Gościem” do kina

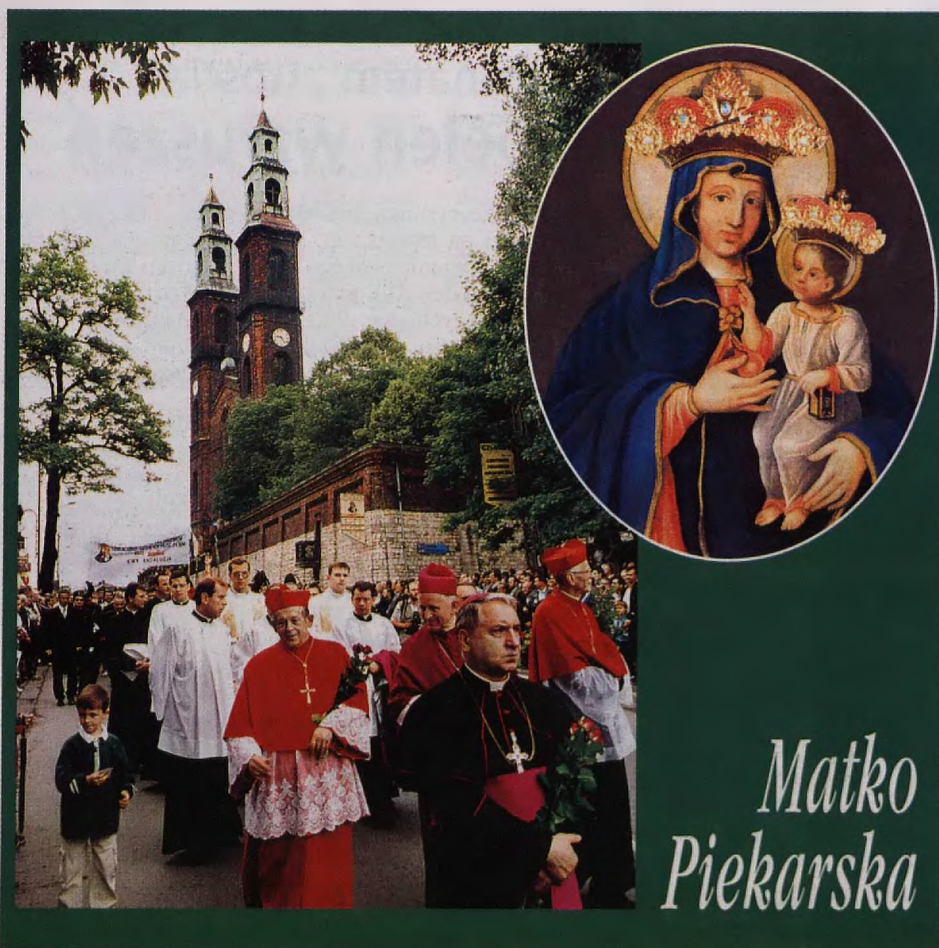
Wyjątkowa okazja dla miłośników dobrego kina. W piątek, 1 czerwca w kinie Zorza w Katowicach odbędzie się premierowy pokaz filmu Paula Coxa „Molokai”, opowiadającego prawdziwą historię ojca Damiana, księdza, który poświęcił swoje życie trędowatym izolowanym na Molokai, japońskiej wyspce na Hawajach, gdzie żyją w straszliwych warunkach. Dzięki całkowitemu oddaniu chorem, ojciec Damian zdołał przemienić piekło na ziemi w prawie znośne warunki ludzkiej egzystencji. Film powstał w Belgii w roku 1999, a w roli ojca Damiana wystąpił David Wenham. Dla pierwszych trzech Czytelników „Gościa Niedzielnego”, którzy w poniedziałek 28 maja o godz. 10.30 (nie wcześniej) zadzwonią do naszego katowickiego oddziału pod numer telefonu 251-67-10, redakcja przygotowała trzy jednoosobowe zaproszenia na piątkowy pokaz filmu „Molokai” w katowickiej Zorzy. Zaproszenia będzie można odebrać w kasie kina Zorza na hasło „Gość Niedzielnego”.

Podziękowanie wszystkim uczestnikom pogrzebu

śp. **Leona Gołąb**

w szczególności kapłanom oraz parafianom z Wirka i Zwonowic

składają żona, córka z rodziną i syn ks. Roman

Matko Piekarska

Plusy w Niebie
Na antenie
Radia PLUS Katowice
oraz w Gościu Niedzielnym

plus
radio 107.6 FM

www.radioplus.katowice.pl

HENRYK PRZONDZIONO

Warsztaty terapii zajęciowej w Starej Wsi

Tu można zapomnieć o całym świecie

Dwuziastoletni Jakub to dzentelmen w każdym calu. Odświętnie ubrany, elegancki, oprowadza mnie po swoich włościach. – Cały budynek jest fajny, ale moim królestwem jest pracownia ogrodnicza – uśmiecha się. – Sieję marchewkę w naszym ogródku, kwiaty, wyrwam chwasty. Niedługo dostaniemy też żółwia. Lubię ogród, ale lubię też czytać. A wie pani – ja dzisiaj zdobyłem pierwszą nagrodę w konkursie recytatorskim – dodaje z dumą. W Warsztatach Terapii Zajęciowej pw. Matki Bożej Różańcowej w Starej Wsi pod Pszczyną uczy się i wypoczywa 40 niepełnosprawnych z powiatów pszczyńskiego i bielskiego.

Decyzję o lokalizacji placówki zmieniano kilkakrotnie. Kiedy szukano miejsca na jej siedzibę, okazało się, że w Starej Wsi stoi bezużytecznie niedokończony budynek przedszkola. Miasto przyjęło propozycję stworzenia tu warsztatów terapeutycznych i przekazało obiekt na własność Caritas archidiecezji katowickiej.

– Dla budynku był to już ostatni dzwonek. Niezagospodarowany dom niszczał – wspomina ksiądz Zdzisław Tomziński, kierownik warsztatów. – Zamiast okien były deski, zamiast korytarza – tafla lodu, na dziurawym dachu rosły brzoźki.

W maju 1996 roku rozpoczęto pierwsze prace remontowe. Pomagali wszyscy – rodzice niepełnosprawnych dzieci, uczniowie sąsiedniego liceum, mieszkańcy Starej Wsi. – To był dla nas bardzo trudny czas – mówi ks. Tomziński. – Początkowo zajęcia terapeutyczne odbywały się na bardzo małej przestrzeni, a tuż obok trwały prace budowlane.

Ale zapal ludzi był ogromny. Już w 1997 roku dokonano uroczystego poświęcenia placówki. Jednak w dalszym ciągu trwa wykańczanie i rozbudowa domu. Środki na bieżącą działal-

ność pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, prace remontowe finansowane są przez sponsorów. Pomocą służy także Urząd Miasta oraz Urząd Wojewódzki. Ostatnio, korzystając ze wsparcia szwajcarskiej fundacji zamontowano w ośrodku windę i wybudowano dużą przestronną salę gimnastyczną.

Największym obciążeniem dla budżetu ośrodka są koszty transportu. Codziennie 39 z 40 przebywających tu osób jest dowożonych do ośrodka mikrobusem. Wychowankowie przyjeżdżają z Goczałkowic, Czechowic-Dziedzic, Wisły, Ćwiklic, Bestwiny, Studzienia, Czarkowa.

Do warsztatów trafiają osoby ze znacznym lub lekkim stopniem upośledzenia umysłowego. Opiekuje się nimi ośmiu terapeutów, rehabilitantka i pielęgniarka. Do dyspozycji wychowanków jest osiem pracowni: gospodarstwa domowego, artoterapii, czyli terapii przez sztukę (ze szczególnym uwzględnieniem muzykoterapii), terapii manualnej, pracownia ceramiczna, największa – ogrodnicza, zoologiczna (zadomowiły się w niej m.in. żółwie, myszokoczek, chomiki i świnki morskie), techniczna i papieroplastyki. Na korytarzach i w każdej sali jakieś cudenka.

Podopieczni (w wieku od 18 do 48 lat) robią bukiety z suchych i papierowych kwiatów, makatki, kubki, wazoniki, figurki ludków, kartki świąteczne, stroiki, pudełka. Wszystko tak kolorowe i ciepłe, że może przyprowadzić o zawrót głowy. Z pracowni technicznej „wyszły” już m.in. stoły dla placówki i drewniane ogrodzenie wokół budynku.

Dzieła wychowanków ośrodka są wręcz rozchwytywane. Przed Wielkanocą czy Bożym Narodzeniem z prośbą o stroiki przychodzą tu całe tabuny młodzieży. Część prac otrzymują sponsorzy placówki. Dzieła warsztatowiczów gościły nawet na odbywającej się w Londynie Gali Charytatywnej.

Co jakiś czas niepełnosprawni „wymieniają się” pracownikami, tak aby każdy z nich mógł poznać tajniki i specyfikę danej pracy. Czterem podopiecznym udało się już znaleźć za-

trudnienie, dwóch z nich pracuje w zakładach pracy chronionej.

Pracownicy placówki dbają także o duchowy rozwój swoich podopiecznych. Warsztaty terapii zajęciowej sąsiadują z kościołem parafialnym pw. św. Jadwigi Śląskiej. Tam wychowankowie przychodzą na chwilę modlitwy.

– Od naszych podopiecznych można się wiele nauczyć – mówi ks. Tomziński. – Są bardzo uczuciowi, spontaniczni. Nie wpadają w szablony, bardzo szybko przywiązują się do pracowników. Tragedią są dla nich weekendowe rozstania czy miesięczna przerwa wakacyjna.

Wychowankowie warsztatów potrzebują miłości, ale też potrafią ją okazywać. Kiedyś jedna z dziewczyn, widząc na korytarzu nieznanego, wzięła go pod ramię i mówiąc: „Chodź dziubeczku”, zaczęła oprowadzać go po ośrodku. Podczas spotkania urodzi-

nowego (a te obchodzone są tu bardzo uroczysto) solenizantka widząc, że do sali wchodzi kolejny gość, nie czekając, aż ten złoży jej życzenia, zapytała go: „No i co mi życzysz?”

– Praca z wychowankami sprawia mi ogromną satysfakcję – mówi Beata Doering, prowadząca zajęcia z ceramiką. – Mają w sobie tyle serdeczności, naturalności, nie są złośliwi. Pracując z niepełnosprawnymi, można naprawdę zapomnieć o Bożym świecie. Nigdy nie zamieniłabym tej pracy na inną.

Świat niepełnosprawnych bywa bardzo zamknięty, hermetyczny. Kiedy jednak uda się do nich dotrzeć, wynagradzają to w dwójnasób. Jedna z podopiecznych placówki w ogóle nie mówiła, żyła w swoim świecie. Po dwóch latach pracy w warsztatach przemówiła, a pierwszym słowem, które wypowiedziała było... imię jej opiekunki.

ANNA BURDA

Pytanie o dobroczynność

Kiedy organizowane są wielkie akcje na rzecz potrzebujących, na przykład z powodu jakiejś klęski żywiołowej albo w ramach Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom lub Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, okazujemy się bardzo hojni. Czy jednak ofiarność w takich chwilach zastępuje na miano dobroczynności?

O wiele gorzej sprawujemy się, gdy trzeba kogoś wspierać stale, systematycznie, lub gdy należy kogoś w najbliż-

szym sąsiedztwie otoczyć opieką, dostrzec znajdującego się w potrzebie sąsiada lub chorą obłożnie sąsiadkę. Choć tego typu dzieł również wiele można dostrzec w naszej archidiecezji...

Jak to jest z tą naszą dobroczynnością? Czy dzisiejsze trudne czasy sprzyjają postawom dobroczynnym czy wręcz przeciwnie, sprawiają, że nie mamy na dobroczynność czasu ani ochoty? Zapraszamy do dyskusji. Czekamy na listy. Nasz adres: „Gość Niedzielnym”, skr. poczt. 659, 40-958 Katowice 2, e-mail: katowice@goscniezielny.pl

Nasza miłość bliźniego musi wyrażać się w sposób szczególnie poprzez okazywanie Chrystusowej miłości braciom, którym brak niezbędnych środków do życia, cierpiącym głód, przemoc i niesprawiedliwość. To jest droga realizacji dążeń do wyzwolenia i braterstwa, wyrażonych już w Piśmie Świętym, a dziś ponownie przypominanych. Niech rozpoczynające się tysiąclecie będzie epoką, w której wołanie tak wielu ludzi, naszych braci, nieposiadających nawet tego, co niezbędne do przetrwania, zostanie nareszcie usłyszane i spotka się z braterską odpowiedzią. Ufam, że chrześcijanie staną się na różnych płaszczyznach inicjatorami konkretnych działań, które zapewnią sprawiedliwy podział dóbr i umożliwią integralny rozwój każdemu człowiekowi.

Jan Paweł II

Serdeczne Bóg zapłać za modlitwy
i udział we Mszy św. pogrzebowej w intencji

śp. Ireny Hanke

księdzu proboszczowi Henrykowi Jończykowi, księdzu Bogdanowi Ryderowi,
księdzu Krzysztofowi Kępcie, księdzu Bogumiłowi Mazurczykowi,
księdzu Krzysztofowi Fulkowi, księdzu Adamowi Wyciskowi,
księdzu Edwardowi Chmielowi, księdzu Januszowi Jojko
rodzinie, krewnym, znajomym, sąsiadom oraz parafianom
z parafii pw. św. Marii Magdaleny w Bielszowicach

składają mąż i syn

Księdzu Józefowi Mazurowi

Proboszczowi parafii MB Różańcowej w Rudzie Śl. 1 przy ul. Kościelnej
za zorganizowanie koncertu Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”
oraz za zaangażowanie przy upiększaniu kościoła

serdeczne Bóg zapłać w imieniu parafian
składa Rada Parafialna

W archidiecezji

Uroczystości w Panewnikach

11 maja, w bazylice w Katowicach Panewnikach ośmiu franciszkanów przyjął święcenia kapłańskie, a pięciu święcenia diakonatu. Ceremonii przewodniczył Metropolita Katowicki.

W regionie

W szkole o bezrobociu

W połowie maja w Górnosląskiej Wyższej Szkole Handlowej w Katowicach odbyła się konferencja poświęcona teoretycznym i praktycznym aspektom przeciwdziałania bezrobociu. Spotkanie otworzył wykład arcybiskupa Damiana Zimonia, który opublikował niedawno obszernie opracowanie dotyczące bezrobocia na Śląsku.

Od 40 lat z Francuzami

Rybnicy samorządowcy byli gośćmi francuskich radnych miasta Saint-Vallier w Burgundii. Okazją do spotkania było 40. rocznica nawiązania partnerskiej współpracy pomiędzy Rybnikiem a francuskim miastem.

Współpraca obu miast zrodziła się w 1957 roku podczas I Kongresu Światowej Federacji Miast Bliźniaczych, odbywającego się we francuskim Aix-les-Bains. Podpisana w 1961 roku deklaracja jest pierwszym tego typu porozumieniem w historii międzynarodowych kontaktów polskich miast.

Rozmowy monitorowane

W siedzibie Komendy Straży Miejskiej w Rybniku zainstalowano rejestrator rozmów telefonicznych. Cyfrowe urządzenie służy do monitoringu wszystkich rozmów prowadzonych przez dyżurnego pracownika rybnickiej Straży.

Dzieci dzieciom

15 maja w Miejskim Ośrodku Kultury w Wodzisławiu Śląskim odbył się koncert dla dzieci specjalnej troski, zatytułowany „Dzieci dzieciom”. Oprócz wodzisławian na scenie zaprezentowały się m.in. zespoły taneczne i teatralne z Żor oraz Piekarska Śląskich.

Szkoła z certyfikatem

Kilkuletnie starania Zespołu Szkół Technicznych z Mikołowa zakończyły się sukcesem – od stycznia 2001 roku jest to pierwsza szkoła w Polsce z certyfikatem jakości ISO 9002.

W 1997 roku placówka została wybrana do uczestnictwa w programie nadzorowania jakości kształcenia. Wyremontowano 18 pracowni, 80 komputerów podłączono do Internetu. W bieżącym roku Polskie Centrum Badań i Certyfikacji uznało, że szkoła spełnia wszystkie warunki niezbędne do otrzymania certyfikatu.

Żorskie Święto Ogniove

Od kilkuset lat mieszkańcy Żor obchodzą Święto Ogniove. Odbywa się ono na pamiątkę wielkiego pożaru, jaki w maju 1702 roku ogarnął miasto. Ślubowano wówczas, że co roku, 11 maja, odprawiane będzie nabożeństwo, podczas którego mieszkańcy modlić się będą o zachowanie miasta przed niebezpieczeństwem pożaru. W tym roku procesja błagalna przeszła ulicami żorskiej starówki. W obchody święta wpisano także konkurs wiedzy pożarniczej oraz pokaz sprzętu strażackiego.

Dzień Dziecka na osiedlu Witosa

Dzień Dziecka tuż, tuż. W związku z tym nauczyciele katechezy i przygotowani do życia w rodzinie z katowickich i mysłowickich szkół podstawowych organizują w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 7 na katowickim osiedlu Witosa przy ul. Witosa 23 specjalną imprezę.

Doświadczenie pedagogiczne wskazuje, iż problematyka prorodzinna cieszy się sporym zainteresowaniem dzieci i młodzieży.

I Międzyszkolny Turniej „Potyczki Rodzinne”, który odbędzie się 30 maja 2001 r. w godzinach od 11.45 do ok. 15.30 w sposób atrakcyjny przybliży tę tematykę zarówno dzieciom, jak i dorosłym. W programie turnieju m.in. potyczki sportowe, potyczki rodzinne, potyczki intelektualne, potyczki teatralne.

Na zakończenie imprezy przewidziano poczęstunek oraz rozdanie nagród.

Osoby odpowiedzialne za przygotowanie konkursu: Barbara Gorgoń i Katarzyna Król, tel. 254 03 71. (k. s.)

Najpiękniejszy ogród

Już po raz kolejny Urząd Miasta Katowice organizuje konkurs „Najpiękniejszy ogród Katowic”.

Oceniane będą ogródki prywatne i „blokowe”, ogrody prowadzone przez spółdzielnie mieszkaniowe, ogrody przy placówkach służby zdrowia i ośrodkach oświatowo-wychowawczych.

Konkurs nie dotyczy ogródków działkowych.

Termin zgłoszeń upływa 31 maja br.

Więcej informacji: Wydział Zdrowia i Kształtowania Środowiska UM Katowice, tel. 25-88-788.

20 lat temu...

W II połowie maja pracownicy kilku gałęzi gospodarki: energetycy, strażacy oraz członkowie SKR, podjęli akcje protestacyjne, żądając podniesienia swych uposażeń i polepszenia warunków pracy. Po raz pierwszy w akcjach tych brali udział członkowie różnych nurtów związkowych

15 V Przy KW PZPR w Katowicach uformowało się tzw. forum partyjne, które skupiając siły skrajnie zachowawcze i konserwatywne, było reakcją na ruch reform w partii a zwłaszcza „struktury poziome”.

27 V Główną nagrodę festiwalu w Cannes – Złotą Palmę – zdobył film Andrzeja Wajdy „Człowiek z żelaza”. Film powstał z inicjatywy gdańskich stoczniovców i był kontynuacją wątków „Człowieka z marmuru” z 1977. Stanowił próbę rekonstrukcji najważniejszych wydarzeń w kraju od 1968 po narodziny „Solidarności”, mieszcząc się ściśle w nurcie kina politycznego.

10 lat temu...

22 V Ogólnopolska akcja protestacyjna „Solidarności” przeciwko polityce gospodarczej rządu i pogarszającym się warunkom życia w kraju.

U Krajoków Siła tradycji

Joasia była niepocieszona. Nie udało się jej przekonać taty, żeby zabrał ją na pielgrzymkę do Piekarska Śląskich.

– Córeczko, to jest tradycyjna pielgrzymka mężczyzn, więc nie mogę cię zabrać. Pójdziemy z Tomkiem, a jak wrócimy, wszystko ci dokładnie opowiemy. I przyniesiemy ci piernika.

– To niesprawiedliwe – upierała się Joasia. – Przecież dziewczynki też chcą iść na pielgrzymkę do Matki Boskiej.

– Zapomniałaś, że w sierpniu jest pielgrzymka dla kobiet? – włączyła się do rozmowy mama. – Myślę, że w tym roku już będziesz mogła ze mną iść do Piekarska.

Najmłodsza córka Krajoków jednak nie była przekonana, że nie powinna brać udziału w męskiej pielgrzymce.

– Oni na pewno mają tam przed nami jakieś tajemnice – powiedziała do mamy, kiedy zostały same w kuchni. – Dlatego nie chcę, żebym z nimi poszła.

Krajokowa pospiesznie szukała jakichś argumentów.

– A ty o wszystkich sprawach mówisz Tomkowi i tacie?

FRANCISZEK KUCHARCZAK

Twarz Joasi przybrała nieprzenikniony wyraz.

– Każda kobieta ma jakieś tajemnice – powiedziała z wielką powagą. Zabrzmiało to tak komicznie, że Krajokowa głośno się roześmiała.

– Nie zapomnij, że wieczorem idziemy witać wracających z Piekarska pielgrzymów.

– Pamiętam – zapewniła Joasia.

Rzeczywiście – pamiętała. Nie wiadomo skąd zdobyła dwa bukiety kwiatów. Jeden ogromny, a drugi mniejszy.

– Ojej – zdziwiła się mama na widok bukietów. – A ja zupełnie zapomniałam o kwiatkach! Nie spodziewałam się, że ty będziesz pamiętać...

– Sąsiadka mi przypomniała – skromnie przyznała Joasia. – Powiedziała, że trzeba podtrzymywać piękne tradycje. A w sierpniu, jak będziemy wracały od Matki Boskiej Piekarskiej, to tata i Tomek będą na nas czekać z kwiatkami, prawda?

Nie tylko dla członków ERM (21) Radiowa Łamigłowa

Króluj nam Chryste – zawsze i wszędzie!

Nasze dzisiejsze zadanie wiąże się z wczorajszym Dniem Matki. Z lewej strony podaliśmy w przypadkowej kolejności imiona matek, z prawej – ich dzieci. Połączcie je w pary.

1) św. Anna	A) św. Jan Chrzciciel
2) św. Monika	B) Maryja
3) św. Elżbieta	C) św. Augustyn

Na odpowiedzi oczekujemy w niedzielę 27 maja pod numerem telefonu 47 19 420, czynnym od 17.00 do 19.00. Do usłyszenia!

Na łamach „Gościa”

1981 rok

26 V Rząd nas sam nie wyżywi. Rząd polski przeżywa trudne chwile. Kończy się społeczna cierpliwość, coraz głośniejsze stają się narzekania, mnożą się protesty, wybuchają strajki. Pogłębiające się niezadowolenie starają się wykorzystać rozmaite ugrupowania polityczne. Wysuwając populistyczne hasła i atakując rząd, najłatwiej w naszej sytuacji zgromadzić polityczny kapitał. Nie trzeba nawet mieć własnego programu gospodarczego (...) „Kontraktowy” Sejm przestał się właściwie zajmować gospodarką i reformami, koncentrując się na rozgrywkach polityczno-personalnych, będących wstępem do czekającej nas niedługo kampanii wyborczej. Przedsiębiorstwa, kierowane w większości przez starą kadrę, usiłują wszelkie zmiany przeczekać, starając się głównie o uzyskanie ulg i omijanie „popiwku”. Związki zawodowe, widząc, że tracą poparcie „dołów”, pragną odzyskać popularność poprzez wysuwanie płacowych przede wszystkim roszczeń (...)

Adres redakcji:
ul. Wita Stwosza 16, 40-050 Katowice
tel./fax 251-67-10
e-mail: katowice@goscnieдельник.pl
Redagują: Anna Burda, Przemysław Kucharczak, Mirosław Rzepka

Pamiętasz? Tak było

KATOLICKI TELEFON ZAUFANIA
253-05-00
(CAŁODOBOWY)

Gdzie dzieją się małe cuda

31 maja 1945 roku o. Józef Kentenich w sanktuarium Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej w Bellavista w Chile złożył pisemną odpowiedź na postawione mu przez niektórych hierarchów Kościoła zarzuty. Jej skutkiem była wizytacja w Schönstatt. Ojciec Kentenich, posłuszny władzom kościelnym, wyjechał do USA.

31-maja o godz. 18.00 w sanktuarium Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej w Zabrze Rokitnicy (ul. Andersa 67) odbędzie się dziękczynne nabożeństwo maryjne na zakończenie maja. Jest to data – rocznica wmurowania kamienia węgielnego pod budowę sanktuarium.

Wydarzenie to miało miejsce już po okresie uwięzienia w Dachau, gdzie w warunkach obozowych ojciec Kentenich przez cierpienie i ofiarę pracował nad ideami, które przyświecały mu, gdy w 1914 roku w małej miejscowości Schönstatt nad Renem zakładał ruch odnowy życia chrześcijańskiego. Wtedy to, wraz z grupą gimnazjalistów, którzy pozostawali pod jego opieką, zawarł przymierze miłości z Matką Bożą, obiecując Maryi pracę nad sobą. Kapliczka, gdzie się spotykali z czasem stała się – tak jak pragnęli chłopcy – miejscem pielgrzymkowym. Na jej wzór – wszędzie tam, gdzie Ruch Szensztacki zapuszcza swe korzenie – wznoszone są jej wierne kopie – sanktuaria Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej. Jedna z nich znajduje się w Zabrze Rokitnicy, poświęcona 9 września ubiegłego roku. Historia powstania jej w tym miejscu jest nietypowa. Kiedyś dom tuż obok należał do Sióstr Notre Dame. Tutaj spotykały się pierwsze kobiety, które zaczęły życie w świeckim instytucie szensztackim. Zastanawiały się wtedy, czy nie jest w planach Opatrzności Bożej, by na tym miejscu powstało kiedyś sanktuarium. Z tą myślą niedaleko domu zakonnego, w lesie, zakopały medalik i obrazek Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej. Sam obraz znajdował się już w kaplicy zakonnej, подарowany siostrą przez jedną z członkiń instytutu. Z czasem siostry przeniosły się do Gliwic, a dom zostawiły do dyspozycji biskupa, który z kolei oddał go świeckiemu instytutowi. Osoby, które decydowały o przekazaniu domu, nic nie wiedziały o modlitwie i zakopanym wizerunku Matki Bożej.

Obraz znajdujący się w ołtarzu sanktuarium i kamień węgielny z muru berlińskiego poświęcił Ojciec Święty podczas swojej wizyty w Gliwicach. Sanktuarium budowano ponad rok. Marzenie pierwszych członkiń instytutu spełniło się, a obraz, który jeszcze przed wojną znalazł się

w Zabrze, został umieszczony w ołtarzu szensztackiej kaplicy.

Właśnie tutaj, 31 maja, w rocznicę wydarzeń w Bellavista odbędzie się spotkanie Ruchu Szensztackiego: ojców, sióstr, rodzin i młodzieży. Data ta jest jednym z tzw. kamieni miłych Szensztatu, mówi się nawet o posłannictwie 31 maja, czyli przypomnieniu tego, co legło u podstaw założenia Ruchu.

A idee te były bardzo proste, ale na tamte czasy bardzo nowatorskie. Ojciec Kentenich chciał, aby człowieka wychowywać w kontekście całego jego życia i powiązań rodzinnych, koleżeńskich i społecznych. Obce mu było wszelkie umasowienie i kolektywizm. Zanim jeszcze w Europie zadomowiły się wielkie totalitaryzmy, akcentował niepowtarzalność, wolność i godność osoby ludzkiej. I długo nie był rozumiany, także w Kościele, aż nastąpił czas odnowy II Soboru Watykańskiego, na zakończenie którego papież Paweł VI rehabilitował o. Kentenicha i jego dzieło. Nie mogło być inaczej: założenia Ruchu i myśl soboru pokrywały się. Jednym z najważniejszych motywów było przypomnienie o powołaniu wszystkich do świętości i zwrócenie uwagi na rolę świeckich w Kościele i świecie.

W Ruchu Szensztackim zasadniczą sprawą jest przymierze miłości z Matką Bożą, zawierane przez wszystkich jego członków, tak jak przed laty uczynił to o. Kentenich wraz z gimnazjalistami. Chodzi w nim przede wszystkim o ożywienie przymierza zawartego z Bogiem w chrzcie. Ojciec Kentenich zawsze podkreślał znaczenie wiary w Opatrzność Bożą oraz uczył postawy dziecięctwa Bożego. Propagował także ideał świętości na co dzień i wynikający z niego powszechny obowiązek apostołowania. Jest to, według niego, najskuteczniejszy sposób przeciwdziałania religijnemu zobojętnieniu.

K. C.

Słowo Biskupa gliwickiego
z okazji święceń kapłańskich

Kapłan z ludu wzięty, dla ludu ustanowiony

ZDJĘCIA HENRYK PRZONDZIŃSKI

Święcenia kapłańskie w katedrze gliwickiej, 1998 r.

Drodzy diecezjanie!

Przed chwilą słyszeliśmy słowa Ewangelii przeznaczone na siódmą niedzielę wielkanocną. Słowa te prowadzą nas do Wieczernika, gdzie Chrystus przed swoją męką ustanawia Najświętszy Sakrament oraz sakrament kapłaństwa.

Chrystus wybiera spośród ludu swoich uczniów i ustanawia ich kapłanami. Daje im władzę sprawowania sakramentów świętych, upoważnia do głoszenia słowa Bożego, posyła w świat, aby byli przewodnikami wspólnot ludzi wierzących. Daje im jednak zapewnienie, że nie będą sami w tym posługiwaniu, ale On będzie z nimi po wszystkie dni aż do skończenia świata.

I. Święcenia kapłańskie w naszej diecezji

Drodzy Bracia i Siostry!

W wigilię uroczystości Zesłania Ducha Świętego, a więc w nadchodzącą sobotę – 2 czerwca – o godz. 9.30 w naszym kościele katedralnym będą miały miejsce święcenia kapłańskie. A oto diakoni, którzy przyjmą sakrament kapłaństwa:

1. Marek Banasz – parafia Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Miasteczku Śląskim
2. Piotr Górecki – parafia Świętego Ducha w Gliwicach Ostropie
3. Sławomir Hałakuc – parafia Świętego Krzyża w Bytomiu Miechowicach
4. Edward Pawolka – parafia Najświętszej Maryi Panny w Lubecku
5. Tomasz Przybyła – parafia św. Stanisława Kostki w Lublińcu
6. Artur Pytel – parafia św. Mikołaja w Świbiu

7. Grzegorz Sokalski – parafia św. Barbary w Bytomiu
8. Marcin Wojtczak – parafia św. Andrzeja Boboli w Leszczynach.

II. Z ludu wzięci, dla ludu ustanowieni

Drodzy Bracia i Siostry w Chrystusie Panu!

Oto Ci kandydaci zostali z ludu wzięci i zostaną ustanowieni kapłanami, także dla ludu naszej diecezji.

Ojciec Święty Jan Paweł II 15 sierpnia 2000 r. na Placu św. Piotra w Rzymie zwrócił się do młodzieży słowami: Drodzy Przyjaciele, którzy przybyliście do Rzymu, kogo szukacie? Szukacie Chrystusa! A już na Tor Vergata, pośród dwumilionowej rzeszy młodych postawił młodemu pokoleniu bardzo wymagające pytania:

Czy pójdziesz drogą, którą Chrystus wskazuje? Czy obierzesz na tę drogę prawdę, pouczenie, które On objawił? Komu zawierzysz swoje życie?

Piotr naszych czasów złożył wtedy na oczach tam zgromadzonych i świata swoje, jakże przejmujące świadectwo, wyznanie – Credo: „Niezachwianie wierzę w Jezusa Chrystusa naszego Pana”. I wskazał na swoją wiarę w okresie dzieciństwa, trudnej wojennej młodości, w momencie odczytywania swojego powołania kapłańskiego, potem w okresie pełnienia posługi kapłańskiej, biskupiej i dziś papieskiej. I wtedy też zwracając się do młodych, zaznaczył, że Chrystus chce

Ciąg dalszy na str. 17

● W kościele św. Andrzeja w Zabrze w Mszy św. ku czci swojego patrona św. Floriana, tradycyjnie już uczestniczyli zabrzańscy gazownicy. Eucharystii przewodniczył bp Jan Wierzbicki, który w homilii zachęcał do zaufania Opatrzności Bożej w trudnym czasie dla tej grupy zawodowej.

● Międzynarodowy Festiwal Dni Muzyki Organowej w Gliwicach odbywał się od 6 do 13 maja. Większość koncertów miała miejsce w katedrze pw. św. Ap. Piotra i Pawła. Na zakończenie festiwalu z koncertem kantatowo-oratoryjnym wystąpiła Śląska Orkiestra Kameralna i Chór Cantores Minores Wratislavienses. Wykonane zostały kompozycje twórców barokowych Vivaldiego i Haendla.

● Politechnika Śląska w Gliwicach na posiedzeniu Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych gościła ministra edukacji narodowej, ministra nauki, przedstawicieli Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego i Komitetu Badań Naukowych oraz wielu rektorów politechnik i innych uczelni technicznych. Dyskusja dotyczyła nowelizacji m.in. ustawy o szkolnictwie wyższym, systemu finansowania badań naukowych oraz wielu aktualnych problemów uczelni technicznych.

● W ramach ogólnopolskiej akcji „Życie bez bólu nowotworowego” ponad 100 ośrodków na terenie całej Polski pomaga chorym w zwalczaniu bólu. Lekarze będą udzielać bezpłatnie porad w swoich placówkach i odwiedzać chorych w domach. Adresy i telefony poradni, w których można uzyskać pomoc – pod numerem bezpłatnej infolinii 0 800 120 261.

● W ogólnopolskim finale V Konkursu Wiedzy Biblijnej dla Młodzieży, który odbędzie się w Warszawie wezmą udział Karolina Halaba z III LO w Zabrze i Alicja Podstolec z Liceum Salezjańskiego w Zabrze, które zwyciężyły w eliminacjach diecezjalnych. Tematem tegorocznej edycji konkursu pod patronatem Prymasa Józefa Glempa są Listy św. Pawła.

● „Miasto partnerskie Bernburg. Od czasów najdawniejszych osadnictwa do uprzemysłowienia” to tytuł gościnnej wystawy z Museum Schloss Bernburg, którą można obejrzeć w Muzeum w Tarnowskich Górach. Bernburg to średniowieczne miasto nad Soławą położone w Saksonii-Anhalt.

● Spotkanie z izraelską pisarką Lea Shinar zorganizowane przez Fundację Forum Dialogu Między Narodami odbyło się 10 maja w Gliwicach. Lea Shinar urodziła się w Krakowie, przeżyła okupację w getcie krakowskim, po wojnie wyemigrowała do Izraela. Pisze po hebrajsku, sama tłumaczy swoje książki na polski. W naszym kraju ukazały się jej autorstwa: „Michał córka Szaula”, „Maurycy uczeń Matejki” i „Poszum skrzydeł”.

Sto lat temu gliwiczanie wybudowali kościół W przemodlonych murach

Neogotyck z niezwykle starannie zaprojektowanymi detalami. Wybudowany przez ludzi, którzy przeżywali magiczny czas styku dwóch wieków. Rozpoczęła się dwudzieste stulecie, a siostry boromeuszki myślały o pracownikach Huty Huldshińskiego i świątyni dla nich. Dzisiaj wspólnota gliwickiej parafii Świętej Rodziny obchodzi stulecie kościoła.

– Podziwiam piękno katedry, kościoła Wszystkich Świętych, Bartłomieja, ale to jest po prostu bombierka Gliwic – mówi ks. Rajnold Skowronek, misjonarz Świętej Rodziny, od ponad roku proboszcz parafii. – Czuję, że ten kościół ma błogosławieństwo, jego mury przemodlone są przez ludzi, którzy tu żyją. Często zmęczonych, przeoranych pracą.

Modlą się też w nocy

Co pół godziny ktoś z parafian rozpoczyna w swoim domu kolejną część Różańca. Modlitwa za parafię, diecezję, o powołania kapłańskie i zakonne nie ustaje nawet w nocy.

– Nie znam tych osób, kto to jest, wiedzą tylko ci, którzy się modlą – mówi proboszcz.

To około 50-osobowa grupa. Kiedy ktoś z nich odchodzi, jego następcą „przejmuje” modlitwę.

Parafia to w większości osoby starsze. Do tej dzielnicy Gliwic młodzie przeprowadzają się niechętnie. Wspólnota – niecałe dwa tysiące osób – żyje małymi grupami istniejącymi w parafii. Ponad 50 ministrantów, około 30 Dzieci Maryi, Caritas, Krąg Biblijny, III Zakon św. Franciszka, Koło Misyjne, wspólnota Żywego Różańca, około 50-osobowa grupa młodzieży, która spotyka się na katechezie i comiesięcznej Eucharystii. Wielu z nich nie ma pracy, od księży oczekują na dobre słowo, od proboszcza słyszą: szukajcie Boga, musicie tęsknić za Nim.

Dla dzieci

Od marca na terenie klasztoru często można spotkać dzieci. Jednego dnia przychodzi 20, innym razem 50. Świetlica, najpierw nazywana w parafii wolontariatem, teraz działa w ramach Stowarzyszenia „Bratnia dusza”. W jej prowadzenie jest zaangażowanych kilkanaście osób, młodszych i starszych. Dzieci mają zapewnione konsultacje lekarskie, pomoc w nauce i posiłki. W każdym miesiącu sponsor z Poznania przysyła 300 zł na potrzeby świetlicy. Reszta zależy od pomysłowości i ofiarności przygotowujących posiłki. Już siostry boromeuszki, prosząc ówczesnego właściciela huty w Gliwicach o budowę kościoła, myślały również o dzieciach.

– Chodząc po kołędzie, widziałem potrzebę pomocy dzieciom, nawet je-

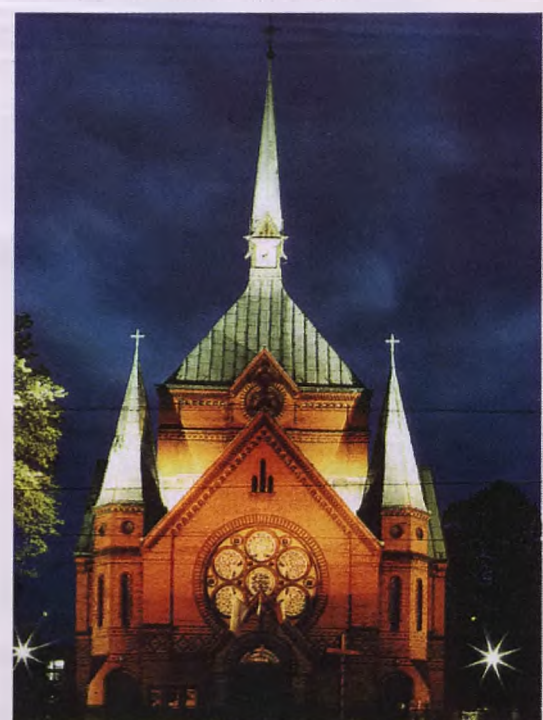
śli nie zawsze możemy jej udzielić rodzicom – mówi ks. Rajnold Skowronek. – To właśnie jest naszym charyzmatem, pomoc rodzinom, szczególnie tym rozbitym, zagrożonym. Zawsze mamy czas na rozmowę z nimi.

Przed jubileuszem

kościół parafia wspominała i modliła się za tych, którzy wchodząc w nowy wiek, przyczynili się do wybudowania tego kościoła. Solidne, bo drewniane belki kładzione tu sto lat temu zaskakują dobrym stanem remontujących obecnie świątynię. Tak starannie zaprojektowanego, z dbałością o symetrię, że autor przebudowy ołtarza wiele godzin spędził w kościele, śledząc jego proporcje, aby forma nowego ołtarza nie była zbyt dużym obciążeniem dla wystroju zaprojektowanego przez pierwszych architektów. Poza ołtarzem, poświęconym przez bpa Jana Wierzbickiego 13 maja, odnowione zostały też witraże, zmienione ołtarze boczne, postawiona nowa ambonka.

– Świątynia ta jest dana nam po to, byśmy stawali się autentycznymi chrześcijanami, to znaczy skupiali swoje życie wokół osoby Chrystusa zmarłego i zmartwychwstałego. Abyśmy byli ludźmi Radosnej Wielkanocy, jak nazywano pierwszych chrześcijan. Miłujących Chrystusa i zachowujących całą Jego naukę – powiedział bp Jan Wierzbicki, podczas Mszy jubileuszowej, która zgromadziła przedstawicieli władz miasta, zgromadzenia Misjonarzy Świętej Rodziny, księży, którzy kiedyś pracowali w tej parafii.

W przeddzień uroczystości jubileuszowych, wieczorem, po raz pierwszy bryła świątyni została wydobyta z mroku przez snopy światła padające na elewację. Koszty iluminacji pokrył Urząd Miejski w Gliwicach. Obok kościoła pośród wypielęgnowanych krzewów róż stanęła figurka Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny, również poświęcona przez Biskupa gliwickiego w dniu jubileuszu. Dla wielu mieszkających tu re-

patriantów ze Wschodu może być miejscem wspomnienia i modlitwy za bliskich, których groby zostały na Kresach.

Posłuchać brewiarza

Tuż przy wejściu do klasztoru połączonego z kościołem świeżo posadzone kwiatki układają się w trzy litery – MSF. Misjonarze Świętej Rodziny pracują w tej parafii od 1946 roku. Obecnie mieszka tu pięć księży i brat zakonny. Życie ich zgromadzenia splotło się z losami tej robotniczej dzielnicy Gliwic. Parafianie wiedzą, że raz w miesiącu na probostwie zalega cisza, to dzień skupienia dla zakonników. Na pół godziny przed rozpoczęciem porannej Mszy św. drzwi kościoła otwierają pierwsi wierni. Żeby posłuchać jak zakonnicy odmawiają brewiarz, pomodlić się razem z nimi.

MIRA FIUTAK

Gliwice

GOŚĆ
niedzielną

Adres redakcji:
44-101 Gliwice,
skr. poczt. 196,
ul. Łużycka 1,
tel./fax 0-32/230 78 80

Redagują: Klaudia Cwołek, Mira Fiutak,
ks. Waldemar Paekner

Zapraszamy na letnie koncerty organowe

Muzyka w starym opactwie 2001

Już po raz szósty odbędzie się w tym roku Festiwal Organowy „Muzyka w starym opactwie”, organizowany w Rudach przez Studium Muzyki Kościelnej przy Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego, Filii w Gliwicach i miejscowe sanktuarium Matki Bożej. Przez jedno niedzielne popołudnie w miesiącu, od maja do października, dostojne i piękne wnętrza pocysterskiej świątyni rudzkiej wypełnią będą równie dostojne i piękne dźwięki organów, najbardziej niebiańskiego z instrumentów, dostarczając okazji do wypoczynku zarówno ciała, jak i duszy.

ANTONI WITWICKI

Ta sama formuła festiwalu, to samo miejsce, po części ci sami wykonawcy, a jednak wciąż nowe sensy i skojarzenia, jakby co roku przybywał kolejny wymiar. Tym razem nie sposób pominąć faktu, iż będzie to pierwszy festiwal w nowym tysiącleciu, dlatego po inspirujący tekst sięga-

my do listu Ojca Świętego na zakończenie Wielkiego Jubileuszu *Novo millennio ineunte*: „Należy przywiązywać szczególne znaczenie do Eucharystii niedzielnej i do samej niedzieli, przeżywanej jako specjalny dzień wiary, dzień zmartwychwstania Pana i daru Ducha Świętego, praw-

dziwa Pascha tygodnia. Od dwóch tysięcy lat rytm chrześcijańskiego życia wyznaczany jest przez pamiętkę owego pierwszego dnia tygodnia”.

W nawiązaniu do tych słów organizatorzy „Muzyki w starym opactwie” podkreślają dwa istotne cele swych działań.

Kapłan z ludu wzięty, dla ludu ustanowiony

Ciąg dalszy ze str. 15

mieć niektórych ludzi jeszcze bardziej dla siebie, do szczególnej dyspozycji i wymaga od nich szczególnego rodzaju odwagi.

Ci nasi diakoni zdecydowali, że są do szczególnej dyspozycji Chrystusa, Kościoła, ludu Bożego. Ale czy tych ośmiu nam wystarcza? A proszą o kapłanów i nasi bracia w Rosji, w Białorusi, na Ukrainie i nasi kapłani, misjonarze w Togo! A może w kontekście okresu maturalnego trzeba przypomnieć słowa Jana Pawła II również wypowiedziane na Tor Vergata: „Jeśli ktoś z was, drodzy chłopcy i dziewczęta odczuwa, że Pan go powołuje, by oddać się Mu całkowicie... niech nie pozwoli się powstrzymać wątpliwości i obawom. Niech wypowie odważnie TAK, bez zastrzeżeń, ufając Temu, który jest wierny we wszystkich swoich obietnicach. Czyż to nie On zapewnił, kto wszystko opuści dla Niego, otrzyma stokroć więcej już tutaj, a później i życie wieczne?”.

To ciekawe, że potrafimy zaufać ludziom, a tak trudno niekiedy przyjąć nam propozycje Boga. Co więcej! Ileż to razy „wierzący”(?) tak bardzo proszą biskupa o młodych kapłanów, o dodatkowych wikariuszy, katechetów czy kapelanów w szpitalach, do więzień, a sami rodzice stoją na przeszkodzie synom i córkom w realizacji ich powołania. Słyszmy wtedy, że mają inne plany wobec swoich dzieci, bo inne są ich marzenia i nadzieje.

Czy tacy, podając się za wierzących rodziców, na serio traktują swoją wiarę?

III. Modlitwa za wybranych i za tych, co wierzą w Chrystusa *Drodzy Bracia i Siostry!*

Jakże wymowne są słowa dzisiejszej Ewangelii i to w kontekście rozważanych pouczeń Ojca Świętego. Chrystus modli się za wybranych do szczególnej posługi duszpasterskiej. Prosi Ojca, by byli tak zjednoczeni z Nim, jak On – Jezus jest zjednoczony z Ojcem niebieskim. Prosi, by Ci wybrani trwali w takiej miłości z Nim, jak – Ojciec niebieski umiłował Jego – Jezusa Chrystusa.

Jezus Chrystus prosi w Wieczerniku Ojca niebieskiego, by tych wybranych strzegł i zachował od zła tego świata.

Ale i naszym obowiązkiem jest modlitwa za wybranych i posłanych. Jest też naszym zadaniem prosić Boga, aby wybrał i posłał spośród naszych rodzin robotników do pracy duszpasterskiej. Modli się Chrystus – jak słyszeliśmy w Ewangelii także za tych, którzy dzięki słowu wybranych i posłanych będą należeli do ludzi wierzących.

Świętej pamięci biskup Ferdynand Piontek prosił w czasie bierzmowania rodziców: „Życie taką wiarą w Jezusa Chrystusa w waszych rodzinach, by Bóg mógł kogoś powołać do szczególnej służby w Kościele”.

Ojciec Święty w liście apostołskim *Novo millennio ineunte* podsuwa nam ważną myśl na realizowanie autentycznego życia chrześcijańskiego także w wymiarze życia rodziny. Chce abyśmy byli bliscy oblicza Chrystusa, kontemplowali oblicze Chrystusa i upodobnili się do Jego oblicza.

W pewnej świetlicy, gdzie gromadzą się dzieci z rodzin patologicznych, umieszczono zestaw obrazów –

tworzy o bardzo czytelnej myśli. Środkowy obraz przedstawia radosne oblicze Chrystusa. Najbliższe obrazy przedstawiają oblicza dzieci z czytelnymi rysami twarzy. Im dalej od Chrystusa, tym twarze dzieci bardziej zamazane.

Im bliżej będziemy w naszych rodzinach oblicza Chrystusowego, tym wyraźniejsze będą oblicza wiary tych rodzin. Z takich rodzin Bóg będzie mógł powoływać do pracy kapłańskiej czy zakonnej w swoim kościele.

Umilowani diecezjanie!

Nie ustawajmy w modlitwie za kapłanów, którzy wkraczają w posługę duszpasterską u progu trzeciego tysiąclecia. Prośmy Boga, by byli świętymi kapłanami, gotowi autentycznie służyć Bogu i ludziom.

Nie ustawajmy również w modlitwie o nowe powołania kapłańskie i zakonne.

Nie ustawajmy wreszcie w modlitwie o takie życie rodzin katolickich, by Bóg z nich mógł powoływać do służby kapłańskiej czy zakonnej.

Modlitwą wdzięczności chcemy objąć rodziców i rodzeństwo naszych neoprezbiterów. Dziękujemy także profesorom i wychowawcom naszego diecezjalnego seminarium za ich trud w kształtowaniu umysłów i serc tych młodych kapłanów.

Wszystkich, którzy wspierali kandydatów do kapłaństwa, niech Bóg obdarzy swoim błogosławieństwem.

† Biskup Gliwicki

Jan Miękowski

Gliwice, 11 maja 2001 r.

Po pierwsze, koncerty rudzkie mają stać się jedną z wielu propozycji godnego święcenia dnia Pańskiego, opartego na niedzielnej Eucharystii, ale też wykraczającego poza nią. Przeżycie niedzieli to bowiem nie tylko udział w porannej Mszy świętej, lecz również dopełnienie świętowania poprzez chrześcijański wymiar całego dnia. Popołudniowe koncerty muzyki sakralnej stwarzają możliwość ciekawego i ubogacającego spędzenia niedzieli. Mają również przeciwdziałać laicyzacji, a zwłaszcza panującej już w wielu środowiskach „nudzie i pustce” świątecznej. Umożliwiają porozumienie wiary z pięknem, o czym z właściwą sobie trafnością pisze Jan Paweł II w Liście do artystów: „Ileż utworów muzyki sakralnej zostało skomponowanych w ciągu stuleci przez twórców przenikniętych głębokim zmysłem tajemnicy! Tysiące wierzących umacniało swoją wiarę pięknem muzyki, która wypływała z serc innych wierzących”.

Po drugie, na koncerty zapraszamy młodych organistów, którzy nie tylko są wirtuozami, ale spełniają równocześnie funkcję etatowego organisty w jakiejś wspólnotie parafialnej. Jest to chyba jedyny festiwal w Polsce, który wykonawcom stawia tego rodzaju wymagania. Koncerty muzyki religijnej są przecież pochodną liturgii Mszy św. Chcemy podkreślać, że organista jest przede wszystkim sługą niedzielnej Eucharystii. On wprowadza wspólnotę parafialną, zgromadzoną na dziękczynnej liturgii, w mistyczny świat muzyki wielbiennej Boga, on – odpowiednio dobierając pieśni – uwypukla bogactwo czytań niedzielnych, towarzyszy modlitwie, podkreśla charakter święta.

Sądzę, że taki organista szczególnie predystynowany jest do tego, by w niedzielne popołudnie zaproponować naszym wiernym coś z tego, co powstało w ciągu wieków, a nie mieści się już w liturgii Mszy. Koncert takiego organisty – wirtuozą będzie dla człowieka wierzącego nawiązaniem do przeżyć porannej Eucharystii. Dla wątpiących lub poszukujących okazją przybliżenia się do Boga poprzez kontemplację piękną muzyki stworzonej dla chwwały Bożej i na pożytek człowieka.

Wykonawcami tegorocznych koncertów będą:

27.05.2001 – dyplomanci Studium Muzyki Kościelnej w Gliwicach

17.06.2001 – Marek Miśkiewicz (Kraków)

15.07.2001 – Mariola Brzoska (Gliwice–Zawada Książęca)

19.08.2001 – Brygida Tomala (Katowice–Babice)

16.09.2001 – Witold Zaborny (Katowice)

21.10.2001 – Andrzej Garbarek (Wrocław).

Koncerty odbywać się będą w sanktuarium Matki Bożej w Rudach o godz. 17.00.

KS. BOGDAN KICINGER

Głównym sponsorem koncertów jest Elektrycznia Rybnik S. A. Patronat medialny sprawować będą: Diecezjalne Radio „PLUS” i gliwicki „Gość Niedzielny”.

Kochanowice

Od słowa do Słowa

Powiatowe Dni Kultury Chrześcijańskiej nie mają długiej tradycji. W tym roku obchodzono je w Kochanowicach po raz trzeci. To wystarczyło, aby znalazły swoje stałe miejsce w kalendarzu imprez kulturalnych powiatu lublinieckiego. Tegorocznym gościem był ks. Jerzy Szymik, w jednej osobie znany profesor dogmatyki z KUL oraz ceniony poeta.

HENRYK PRZONDZIONO

A wszystko zaczęło się od wizyty Piotra Chmiela, kierownika Gminnego Ośrodka Kultury w Kochanowicach i katechety miejscowego gimnazjum, w gliwickiej Kurii. Zauważył tam informację o dniach kultury chrześcijańskiej w Pyskowicach. – Dlaczego by nie spróbować u nas – wspomina początki kochanowickiej imprezy pan Piotr. – W Kurii byłem w czerwcu, przed wizytą Papieża. A już w listopadzie 1999 roku zorganizowaliśmy dni chrześcijańskie w Kochanowicach. Wkrótce otrzymały one rangę powiatową – mówi. Okazją było wspomnienie św. Cecylii, patronki muzyki i śpiewu kościelnego. A że ziemia lubliniecka słynie z chórów i orkiestr, impreza była bardzo udana. Rok później Powiatowe Dni Kultury Chrześcijańskiej obchodzono pod ha-

słem tolerancji i ekumenizmu. Na ten temat mówił ks. dr Sławomir Zieliński z Częstochowy.

Tegoroczna impreza przebiegała pod hasłem poezji ks. Jerzego Szymika. Urodzony w 1953 roku w Pszowie, jest kierownikiem II Katedry Teologii Dogmatycznej na KUL, tej samej, którą poprzednio kierowali kard. K. Wojtyła oraz abp A. Nossol. Jest również autorem sześciu tomików wierszy, które na scenie polskiej poezji współczesnej zdobyły wysokie miejsce i uznanie szerokiego grona czytelników. – Zorganizowaliśmy powiatowy konkurs recytatorski wierszy ks. Jerzego. Chciałem nie tylko ludzi młodych uwrażliwić na ich piękno, ale także zmobilizować nauczycieli i katechetów do odkrycia twórczości ks. Szymika – mówi pan Piotr. Pod-

kreśla, że wśród piszących wiersze księży większość od razu wymienia ks. Twardowskiego. Jednak poetka twórczość ks. Szymika zasługuje co najmniej na takie samo spopularyzowanie.

Ks. Szymik, mówiąc o swojej twórczości, podkreślił, że jest ona nieustanną współpracą ze Stwórcą. – Staram się w mojej poezji zatrzymać chwilę, uchronić ból i zachwyt przed zapomnieniem – mówił ks. Jerzy. – Piszę, aby czas nie wygrał nierównej walki z pamięcią. Mówię o najważniejszym dla niego tekście biblijnym, podkreślił, że jest to prolog Janowej Ewangelii. – Tam Bóg został przyrównany do Słowa, choć Ewangelista miał do wyboru tysiące innych porównań i metafor. Świat ludzkiego słowa nie ostoja się, jeśli odetnie się od swojego źródła, którym jest Słowo odwieczne. Od słowa do Słowa droga jest bliska – dzielił się ks. Szymik.

Recytowane przez niego wiersze zachwycały publiczność. Niezwykle trafnie i pięknie opisywał poezją nasze codzienne życie, które samo dostarcza tematów – od wyjścia z kina rozbawionej młodzieży, do napisu na murze sprajem *Jordan wróć*. Podkreślił, że w słowie stara się być oszczędny i pokorny, ponieważ „demony bywają hojne”, kusząc poetów pustym wielosłowiem lub mniemanem o swojej doskonałości.

Zgłoszeni kandydaci, po eliminacjach powiatowych, zaprezentowali swoje wiersze w Kochanowicach. W kategorii klas gimnazjalnych najlepsi okazali się: Małgorzata Kopeć ze Strzebinia, Katarzyna Będkowska z Gimnazjum nr 2 w Lublińcu oraz Dawid Smol z Herbów. Jurorzy w kategorii licealistów wyróżnili Katarzynę Przybyłą z LO im. A. Mickiewicza w Lublińcu. Zwycięzcy nagrody oraz dyplomy odebrali z rąk księdza poety, którego wiersze recytowali.

– Chciałem pokazać, że chrześcijaństwo nie może zostać zamknięte tylko w kościołach – mówi o celach, które stawiał sobie Piotr Chmiel, organizując Powiatowe Dni Kultury Chrześcijańskiej. – Religia jest częścią naszej kultury i tożsamości. Powinniśmy o tym pamiętać wszędzie, nie tylko w wielkich miastach i potężnych aglomeracjach. Bo kultura jest tam, gdzie mieszka, pracuje i modli się człowiek.

KS. WALDEMAR PACKNER

O korzeniach śląskiego Kościoła

„Dziedzictwo i posłannictwo śląskiego Kościoła” to publikacja, wydana z inicjatywy Winfrieda Königa, wizytatora apostolskiego dla duchownych i wiernych byłej archidiecezji wrocławskiej, żyjących w Niemczech. Jest to praca przede wszystkim o historii, ale także teraźniejszości i przyszłości Kościoła na Śląsku.

Jej intencją jest pokonanie dystansu, jaki powstał między polskimi a niemieckimi opracowaniami na temat historii biskupstwa wrocławskiego, które zwykle rodziły się w oderwaniu od siebie. Jubileuszowy rok 2000 lat chrześcijaństwa i 1000 lat diecezji wrocławskiej dla autorów przedsięwzięcia stał się więc odpowiednim momentem, by spróbować nadrobić zaległości i przynajmniej podjąć próbę „zglebienia wspólnych korzeni w chrześcijańskim duchu mocy, miłości i rozwagi, bez przemilczania wszakże zróżnicowanych poglądów”.

Nie jest to przy tym ani chronologiczne przedstawienie tysiącletniej historii biskupstwa, ani też dzieło o charakterze naukowym, ale raczej próba dotarcia

1000 Jahre Bistum Breslau
Erbe und Auftrag der schlesischen Kirche1000 lat Diecezji Wrocławskiej
Dziedzictwo i posłannictwo śląskiego Kościoła

i ponownego odkrycia korzeni, wspólnych dla wszystkich diecezji śląskich.

Wśród autorów obecni są m.in.: Werner Marschall, Michael Hirschfeld, Kazimierz Dola, kard. Joachim Meisner, abp Damian Zimoń, abp Alfons Nossol, bp Jan Wieczorek, bp František Lobkovicz. Opracowanie podzielone zostało na trzy rozdziały: „Rozwój diecezji wrocławskiej od jej początków aż do końca II wojny światowej” (rozd. I), „Kontynuacja dawnej diecezji wrocławskiej po II wojnie światowej” (rozd. II) oraz „Dziedzictwo i posłannictwo: Impulsy duchowe na trzecie tysiąclecie” (rozd. III).

Publikacja, bogato ilustrowana, z obszerną bibliografią, wydana jest w języku polskim i niemieckim.

(k. c.)

Hirschfeld M., Trautmann M. red., *Dziedzictwo i posłannictwo śląskiego Kościoła*, Laumann – Verlag Dülmen, Laumann – Polska, Piechowice 2001.

Refleksje o górnośląskiej religijności

to temat wykładu, który 31 maja o godz. 18.00 w auli głównej Politechniki Śląskiej w Gliwicach (ul. Akademicka 2) wygłosi ks. dr Gustaw Klapuch. Wykład jest ostatnim z tegorocznego cyklu, organizowanego przez gliwicki punkt konsultacyjny Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego.

KIK w Gliwicach

Spotkania w środy w kaplicy św. Jadwigi przy parafii Wszystkich Świętych. Godz. 18.05 – nieszpory, godz. 18.30 – Msza św. i konferencja. 30 maja – *Rekolekcje z kard. Stefanem Wyszyńskim*.

DA w Bytomiu

przy parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa (u jezuitów, przy ul. Pułaskiego 9) zaprasza:

27 maja, godz. 10.00 – Msza św. i konferencja dra Feliksa Bociana pt. *Potrzeby i możliwości samokształtowania*.

2–3 czerwca – wyjazd do Lednicy

Śląski Dzień Skupienia dla Przedsiębiorców i Pracodawców

odbędzie się od 2 do 3 czerwca w domu rekolekcyjnym w Piekarach Śląskich (ul. Ks. Popiełuszki 6). Rozpoczęcie o 14.30, zakończenie ok. 13.00. Temat: *Człowiek – centrum życia gospodarczego*. Organizator: księża sercanie. Prelegenci: ks. prof. dr hab. Władysław Majkowski SCJ (UKSW Warszawa) i ks. Ryszard Krupa SCJ. Koszt: 70 zł. Zgłoszenia do 31 maja pod adresem: ks. Ryszard Krupa, tel. 0-81/532-15-10, e-mail: rkrupa@jp2f.opoka.org.pl, lub Stanisław Zapała, tel./fax 0-32/219-62-31, lub Marek Świeży, tel. 0-12/251-40-54, e-mail: swiezy@poczta.onet.pl

Siostry prezentki

zapraszają dziewczęta powyżej 17. roku życia na rekolekcje wakacyjne, które odbędą się od 26 do 29 czerwca w Krakowie, w domu założycielki zgromadzenia Matki Zofii Czeskiej. Rozpoczęcie o godz. 17.00, zakończenie o 10.00. Hasło rekolekcji: „Młodzi, Chrystus was woła” (Jan Paweł II). W programie m.in.: Eucharystia, sakrament pokuty, konferencja, spotkania dyskusyjne, pogodny wieczór, spotkania z siostrami, których szczególnym posłannictwem jest wychowanie i nauczanie dzieci i młodzieży. Odpłatność za rekolekcje jest dobrowolna. Trzeba zabrać ze sobą: Pismo święte, notatnik, śpiwór, zamienne obuwie i serce radosne i otwarte na Słowo Boże. Zgłoszenia przyjmuje i bliższych informacji udziela: s. Olga Maślanka, ul. Szpitalna 18, 31-024 Kraków, tel. 0-12/421-09-99. Zajrzyj: www.kki.net.pl/~zofia_czeska/

Wolność trzeba pielęgnować

„Za wstawiennictwem naszej Królowej oddajemy dziś cześć Bogu za wszelkie dobro, które zostało zrealizowane w naszej Ojczyźnie. Równocześnie prosimy, aby w naszym wspólnym polskim domu wszyscy mogli się czuć dobrze i bezpiecznie” – mówił w katedrze pw. św. Mikołaja ks. prałat Zbigniew Powada, przed rozpoczęciem Mszy św. sprawowanej w ramach uroczystości NMP Królowej Polski i święta Konstytucji 3 maja.

Obchody te odbyły się w Bielsku-Białej już 2 maja, a rozpoczęły się na placu przed bielskim ratuszem. Stała tam kompania honorowa i orkiestra 18. Bielskiego Batalionu Desantowo-Szturmowego, zastępy harcerskie z ZHR i ZHP oraz blisko 20 pocztów sztandarowych organizacji kombatanckich, społecznych, szkół i rzemiosła. Obecni byli parlamentarzyści z wicemarszałkiem Senatu Marcinem Tymą, przedstawiciele władz powiatu bielskiego ze starostą Jackiem Falfusem, miasta Bielska-Białej z prezydentem Bogdanem Traczykiem, reprezentanci policji i straży pożarnej, starszyzna bielskich cechów rzemieślniczych oraz mieszkańcy miasta.

Mszę świętą w intencji Ojczyzny, której przewodniczył kapelan bielskich kombatanów ks. prałat Józef Sanak, spra-

wowali: proboszcz katedry ks. prał. Zbigniew Powada oraz kapelan bielskich komandosów ks. kpt. Marek Strzelecki SAC. W modlitwie za Ojczyznę uczestniczył także zwierzchnik diecezji cieszyńskiej Kościoła ewangelicko-augsburskiego biskup Paweł Anweiler.

W homilii ks. prałat Józef Sanak wyraził wdzięczność Bogu i Królowej Polski za dar wolności. „Wciąż nie potrafimy docenić w pełni tego wielkiego daru i odpowiednio go zagospodarować. Trzeba nam dzisiaj pochylić czoła przed naszą Królową i przeprosić za wszystko, co nam jeszcze nie wychodzi. Trzeba nam błagać, by Ona natchnęła wszystkie polskie serca, aby zrozumiały, że wolność trzeba cenić i o nią dbać” – podkreślił Ksiądz Prałat.

„Trzeba żyć prawdą i działać uczciwie na każdej płaszczyźnie – w codziennym życiu osobistym, społecznym i zawodowym, w życiu Kościoła i narodu, w życiu politycznym” – powiedział do zgromadzonych biskup Paweł Anweiler, podkreślając, że święto, w czasie którego wyrażamy najgłębszą troskę o wspólny kraj, jest najlepszą okazją do refleksji nad tymi właśnie cnotami: prawdą i uczciwością.

Świąteczny dzień 3 Maja obchodzony był w Bielsku-Białej – podobnie, jak w roku poprzednim – jako Dzień Polonii.

A. K.

Krzyż Trzeciego Tysiąclecia

„Na drogach ludzkich sumień, nieraz tak trudnych i tak bardzo powikłanych, Bóg postawił wielki drogowskaz, który życiu ludzkiemu nadaje kierunek i ostateczny sens. Jest nim Krzyż Pana naszego Jezusa Chrystusa”...

Te słowa Ojca Świętego Jana Pawła II, wypowiedziane 22 maja 1995 roku na skoczowskiej Kaplicówce, przypomniał niedawno biskup Tadeusz Rakoczy podczas pobytu kilka kilometrów od miejsca tamtego historycznego spotkania i niemal dokładnie w szóstą rocznicę papieskiej pielgrzymki. Okazją do tego była zorganizowana 10 maja uroczystość poświęcenia Krzyża Trzeciego Tysiąclecia, który stanął przed kościołem pw. św. Marcina w Ochabach. „Idea postawienia tego znaku naszej wiary zrodziła się w czasie obchodów Roku Wielkiego Jubileuszu. Inicjatywę tę z pełnym przekonaniem i entuzjazmem podjęli parafianie, którzy są ofiarodawcami pięciometrowego, wykonanego z dębowego drzewa, krzyża i równocześnie wykonawcami wielu prac związanych z jego postawieniem na odświętnie urządzonej miejscy” – mówi ks. Antoni Młoczek, proboszcz parafii w Ochabach.

Uroczystość poświęcenia krzyża odbyła się podczas Mszy Świętej, którą pod przewodnictwem biskupa Tadeusza Rakoczego koncelebrowało siedmiu kapłanów z dziekanem strumińskim ks. prałatem Oskarem

Kuśką na czele. Kościół i jego otoczenie wypełnili bardzo licznie wierni, wśród których widać było dużą rzeszę dzieci i młodzieży. Przed ołtarzem stanęły poczty sztandarowe strażaków, górników i parafialnego oddziału Trzeciego Zakonu św. Franciszka.

„Cieszę się bardzo, że tak licznie zgromadziliście się na tej uroczystości poświęcenia przed waszym kościołem krzyża Pańskiego, który jest owocem i zewnętrznym znakiem przeżycia oraz łaski zakończonego niedawno Roku Wielkiego Jubileuszu. Ten krzyż jest wyrazem tego wszystkiego, co dzieje się tutaj od wieków i dzieć się będzie w przyszłości dzięki obecności Chrystusa. Dzisiaj składamy pod nim Odkupicielowi Człowieka wszystko, co nas stanowi: naszą wiarę, nadzieję i miłość, codzienny trud, pracę, porażki i zwycięstwa” – mówił Ksiądz Biskup, wyrażając swą wdzięczność inicjatorom i wykonawcom tego dzieła.

Uroczystość w Ochabach, która odbyła się dzień po dziewiątej rocznicy ingresu biskupa Tadeusza Rakoczego do bielskiej katedry, była okazją do przekazania Księdzu Biskupowi życzeń Bożego błogosławieństwa na progu dziesiątego roku pasterskiej posługi w Kościele bielsko-żywieckim. Uczynili to w imieniu wszystkich zgromadzonych młodzi parafianie oraz dziekan strumiński ks. prałat Oskar Kuśka.

ARTUR KASPRZYKOWSKI

Dar Kościoła diecezjalnego

Trzynastu nowych diakonów wyświęcił 8 maja, w uroczystość św. Stanisława BM, w katedrze pw. św. Mikołaja w Bielsku-Białej biskup Tadeusz Rakoczy.

„Jednym z największych źródeł radości wynikających z posługi biskupiej, są bez wątpienia święcenia kapłańskie i poprzedzające je święcenia diakonów – mówił Ksiądz Biskup, w wigilię dziewiątej rocznicy swojego uroczystego ingresu do bielskiej katedry, mającym przyjąć święcenia diakonatu – których powołanie do kapłaństwa poprzez diakonat jest dojrzałym owocem naszego Kościoła diecezjalnego i jest owocem dla Kościoła w wymiarze uniwersalnym, aż po krańce ziemi”.

Przyjmującym święcenia towarzyszyli ich przełożeni z krakowskiego seminarium duchownego, duszpasterze z macierzystych parafii, gdzie odbywali praktyki duszpasterskie, a także dwaj diecezjalni księża misjonarze, pracujący od kilku lat w Afryce, w Tanzanii ks. Piotr Koszyk i ks. Andrzej Zajac.

„Ich obecność i modlitwa rozszerza pole widzenia naszego Kościoła na cały świat” – mówił biskup Rakoczy, wyrażając pragnienie, by obecność misjonarzy „była także posiewem misjonarskiego ducha w nas i w naszym Kościele”.

Ksiądz Biskup przypomniał słowa Ojca Świętego, wygłoszone 19 lutego 2000 roku podczas święceń diakonów, zachęcające ich, by „odkryli jeszcze głębiej piękno życia w Chrystusie, życie w Nim, który jest bramą świętą. Kto wierzy, że Chrystus jest prawdą i życiem, ten, kto wierzy, że Kościół

jest jego przedłużeniem w historii, kto tego doświadcza osobiście, ten nie może nie stać się żarliwym misjonarzem”.

„Chrystus przywołuje nas dzisiaj bardziej niż kiedykolwiek do zbadania naszej wiary – dodał Ksiądz Biskup. – Jeśli Wasza wiara jest autentyczna, to trzeba to udowodnić życiem – niedługo kapłańskim – które wpisane jest w diakonat; służbą, a przede wszystkim przez akceptację Bożego projektu człowieka i rodziny Kościoła domowego i rodziny ludzkiej”.

I. M.

Afryka czeka

To pierwsza organizacja w Polsce umożliwiająca świeckim pracę na misjach. W ubiegłym roku dziewięciu jej członków pojechało do Afryki, by pomóc misjonarzom. O Salezjańskim Wolontariacie Misyjnym z członkami sekcji misyjnej bielskiego KIK-u rozmawiał prezes SWM ks. Andrzej Policht SDB.

Zaczął się w 1997 r. od konferencji dwóch misjonarzy głoszących podczas krakowskiej pielgrzymki na Jasną Górę. Opowiadali m.in. o wolontariuszach z Europy, którzy pomagają salezjanom w Afryce. „Zorganizujcie się i też przyjeżdżajcie” – zachęcali. Kilkaście osób już wtedy wzięło udział w Czarnym Łądzie. To właśnie oni zaczęli regularnie się spotykać. Podpatrywali wolontariuszy z innych krajów, zapraszali na spotkania misjonarzy, modlili się za nich, organizowali pomoc materialną.

Poprzez Internet nawiązali kontakt z misjonarzami w Kenii, w Nairobi. Przeszli niezbędne przygotowania, szczepienia i 6 grudnia 1999 roku dziewięcioro młodych, wraz z ks. Andrzejem odleciało do Afryki. Pomagali budować kościoły, zajmowali się pracą pedagogiczną w Ugandzie, ewangelizowali. „Pierwsza wyprawa miała nam uświadomić, że jest to możliwe” – mówi ks. Policht. Po powrocie zorganizowali wystawę, którą widzieli już mieszkańcy blisko 60 miast. W dalszym ciągu utrzymywali kontakt z misjami, uczyli się języków.

W tym roku realizują aż siedem projektów. Przygotowali akcję pomocy finansowej na operację wzroku w Polsce młodego Zambijczyka i współorganizują pobyt w Polsce drużyny koszykarskiej z Zambii. Poza tym od czerwca do września trzydziestu wolontariuszy wyjedzie do Afryki, by tam realizować kolejne projekty: w Ghanie, Zambii, Ugandzie, Malawi i Kenii. Będą budować szkołę, obiekty sportowe, pracować w oratoriach dla młodzieży, w szpitalu, warsztatach szkolnych, pomagać w ewangelizacji i zajmować się dziećmi ulicy.

Kiedy ktoś im zarzuca, że jadą do Afryki, kiedy u nas też bieda i dzieci błąkające się po ulicach, ks. Policht prostuje, że zjawiska te są tam nieporównywalnie większe. „Misjonarze i wolontariusze

w Afryce są tak potrzebni jak powietrze” – mówi. Często szkoła misyjna jest jedynym rozwiązaniem problemów danego środowiska. „Młodzieży w Afryce chce się uczyć. Naukę traktują jako sposób rozwiązania swoich problemów. Oni nie potrzebują transportu ryżu czy ubrań, oni od nas potrzebują tego, byśmy ich nauczyli, jak sobie samemu dawać radę” – opowiada ks. Andrzej.

Wyjazd w charakterze wolontariusza – jak mówi ks. Policht – „to nietania turystyka”. Warunkiem wyjazdu jest motywacja, pomysł na swoją pomoc w Afryce, ukończone 18 lat, znajomość języków obcych, możliwość pokrycia kosztów własnych (każdy zdobywa 1000 dolarów na wyjazd i pobyt, by nie obciążać misji) i czynny udział w działalności grupy – m.in. zdobywaniu środków na realizację zadań w Afryce poprzez organizowanie koncertów czy wystaw.

Do wyjazdów przygotowują się głównie studenci i absolwenci uczelni. Wyjeżdżają do dobrze zorganizowanych ośrodków; we wszystkich kontakt z światem zapewnia Internet. Misjonarze podejmują kroki, które pomagają ich ustrzec przed chorobami czy innymi przykrymi wypadkami.

„Polska to miejsce, które powinno być szczególnie uwrażliwione na misje w Afryce. Tym, co my kiedyś otrzymaliśmy, trzeba się dzielić” – przypomina słowa Ojca Świętego ks. Policht. W niedalekiej przyszłości celem wyjazdów będą także kraje byłego Związku Radzieckiego oraz Peru czy Brazylia.

Więcej na temat Salezjańskiego Wolontariatu Misyjnego można się dowiedzieć w Krakowie przy ul. Różanej 5 (tel. 0 12/ 269 23 33) lub odwiedzając stronę internetową: www.salos.krakow.pl/misje, e-mail: misje@salos.krakow.pl

URSZULA ROGÓLSKA

O żywieckich kapliczkach

W „Encyklopedii Kościelnej” z 1878 r. ks. Michał Nowodworski pisał: „W żadnym kraju, po dziś dzień, nie masz tyle dużych krzyży i figur przy drogach, po polach i po cmentarzach wiejskich, jak u nas”. Obecność kapliczek, figur i krzyży przydrożnych urosła niemal do rangi polskiego symbolu narodowego...

Na Żywiecczyźnie przechodzimy obok nich codziennie, nie zastanawiając się, skąd się wzięły, dlaczego znajdują się akurat w tym miejscu, co symbolizują. Tymczasem do księgarń trafiła niedawno książka Włodzimierza Jury „Żywieckie kapliczki, figury i krzyże przydrożne”, której autor odkrywa historie żywieckich małych dzieł sztuki sakralnej.

Na temat żywieckich kapliczek nie ma właściwie żadnych źródeł pisanych. Niewielka część informacji pochodzi z „Dziejopisu Żywieckiego” Andrzeja Komoniewskiego, ale dotyczy ona najstarszych obiektów – tych z XVII wieku. Włodzimierz Jura zbierał informacje o figurach, krzyżach i kapliczkach z ustnych przekazów. Ich historia była często przechowywana w tradycji ro-

dzinnej i przekazywana z pokolenia na pokolenie.

Niektóre kapliczki, pomimo że przetrwały dzięki opiece ludzi, na skutek amatorskiego odnawiania zatraciły swoją pierwotną specyfikę. Przeważnie nikt nie zajmuje się tymi licznymi prawdziwymi dziełami sztuki, dlatego skatalogowanie i opisanie ich jest tak cenne. Autor opisał każdy obiekt, niezależnie od tego czy jest on dziełem sztuki sakralnej czy rzemiosła ludowego. Obiekty mają różną wartość historyczną, ale wszystkie są równie cenne duchowo.

Opisane w książce obiekty – jest ich aż 128 – znajdują się w obrębie miasta Żywca oraz we wsiach Trzebinia i Pietrzykowie. Na całej Żywiecczyźnie znajduje się ich ponad 500. Do najczęściej spotykanych i opisanych w książce obiektów należą upadki Chrystusa pod krzyżem, przedstawienia Chrystusa przed Piłatem (znane jako tzw. figury Chrystusa Nazareńskiego) oraz Matki Bożej Niepokalanie Poczętej.

Książkę można nabyć w siedzibie Towarzystwa Miłośników Ziemi Żywieckiej w Żywcu przy ul. Zamkowej 4. Więcej informacji na temat publikacji i jej zakupu można uzyskać pod numerem telefonu: (0 33) 861 04 87.

IRENEUSZ JEZIORSKI

Ekumenicznie o Duchu Świętym

Diecezja cieszyńska Kościoła ewangelicko-anglikańskiego i diecezja bielsko-żywiecka Kościoła rzymskokatolickiego zapraszają wszystkich zainteresowanych na ekumeniczne sympozjum teologiczne „Z Duchem Świętym w nowe tysiąclecie”. Sesja odbędzie się od 1 do 3 czerwca 2001 roku w auli filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie.

Program sesji:

1 czerwca (piątek) – Duch Święty wczoraj i dziś

13.00 – biskup Paweł Anweiler i biskup Tadeusz Rakoczy: otwarcie sympozjum
13.30 – Dominik Nowak – *Duch Święty w historii zbawienia według św. Łukasza*
14.00 – ks. prof. Manfred Uglorz – *Duch Święty obecnością Chrystusa w tradycji Janowej*

14.30 – ks. prof. Zachariasz Łyko – *Rola Ducha Świętego w życiu Kościoła*

15.00 – dyskusja, przerwa
16.30 – o. dr Tomasz Dostatni – *Duch Święty a sakramenty we współczesnej teologii katolickiej*

17.00 – prof. Janusz Maciuszko – *Duch Święty w sakramentologii ewangelickiej*
17.30 – arcybiskup prof. Jan Anichimiuk – *Duch Święty w sakramentologii prawosławnej*

18.00 – ks. Marek Uglorz – *Teologia w krainie objawienia*

18.30 – dyskusja
19.30 – zakończenie

2 czerwca (sobota) – Miejsce Ducha Świętego w Kościele

9.00 – otwarcie
9.15 – ks. prof. Jerzy Szymik – *Duch Święty dogmatu trynitarnego*

9.45 – ks. prof. Gerhard Sauter – *Miejsce Ducha Świętego w teologii ewangelickiej*

10.15 – ks. prof. Stanisław Rabiej – *Miejsce Ducha Świętego w teologii katolickiej*

10.45 – biskup dr Stefan Cichy – *Obecność Ducha Świętego w liturgii Kościoła katolickiego*

11.15 – dyskusja, przerwa

13.15 – ks. Jan Gros – *Obecność Ducha Świętego w liturgii Kościoła luterańskiego*

13.45 – ks. dr Joachim Gajda – *Miejsce Ducha Świętego w katolickiej katechezie dla dzieci*

14.15 – ks. Adrian Korczago – *Miejsce Ducha Świętego w ewangelickiej katechezie dla dzieci*

14.45 – ks. prof. Bogdan Milerski – *Duch a litera. Analiza teologiczno-hermeneutyczna*

15.15 – dyskusja, przerwa
16.15 – ks. prof. Jan Twardy – *Pneumatologiczny aspekt głoszenia Słowa Bożego*

16.45 – prof. Karol Karski – *Pneumatologiczny dynamizm urzędu kościelnego w dokumentach ekumenicznych*

17.15 – ks. prof. Czesław Podleski – *Duch Święty w pobożności katolickiej*

17.45 – dyskusja
18.30 – zakończenie

3 czerwca (niedziela) – Odnowa w Duchu Świętym

9.00 – nabożeństwo ekumeniczne w kościele Jezusowym w Cieszynie

11.00 – otwarcie trzeciego dnia sympozjum

11.15 – ks. prof. Zygfryd Glaeser – *Eklezjologia pneumatologiczna*

11.45 – ks. dr Marian Kowalczyk – *Katolicka wizja odnowy w Duchu Świętym*

12.15 – ks. Grzegorz Giemza – *Ewangelicka wizja odnowy w Duchu Świętym*

12.45 – ks. dr Józef Budniak – *Perspektywy ekumeniczne*

13.15 – dyskusja
14.30 – ks. prof. Manfred Uglorz – zakończenie sympozjum

Podyplomowe studia katechetyczne

Od początku października 2001 r. w Instytucie Teologicznym im. św. Jana Kantego w Bielsku-Białej rozpoczyna się zajęcia dla słuchaczy dwuletniego Podyplomowego Studium Pedagogiczno-Katechetycznego Wydziału Teologicznego Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie.

Na uruchomienie takiej formy studiów wyraził zgodę Senat Papieskiej Akademii Teologicznej. O przyjęcie mogą się starać księża, katechetki zakonne oraz katechetki i katecheci świeccy, którzy posiadają dyplom magisterski.

Wykłady w ramach Studium będą się odbywały w Instytucie Teologicznym w Bielsku-Białej przy ul. Żeromskiego 5 od 1 października 2001 roku,

zawsze w piątki w godz. 15.30–19.30 – 5 godzin wykładowych. Łącznie w ciągu czterech semestrów przewidzianych jest 290 godzin wykładowych.

Kandydaci do Studium Podyplomowego powinni złożyć następujące dokumenty:

- podanie do księdza dziekana Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie – ks. prof. dra hab. Kazimierza Panusia

- życiorys
- kopię dyplomu magisterskiego
- cztery zdjęcia.

Dokumenty należy składać do Wydziału Katechetycznego Kurii Diecezjalnej w Bielsku-Białej przy ul. Żeromskiego 5 do 15 września 2001 r.

Sobota z „Samsonem”

Parafialny Klub Sportowo-Turystyczny „Samson”, działający przy parafii św. Pawła Apostoła na osiedlu Polskich Skrzydeł w Bielsku-Białej, wraz z miejscowym oddziałem Akcji Katolickiej, zapraszają na festyn sportowo-rekreacyjny, który odbędzie się 2 czerwca br. na terenie parafii. Spotkanie rozpocznie się Mszą św. odprawioną o godz. 8.00 w kościele parafialnym przez ks. kan. Stanisława Wawrzyńczyka.

Podopieczni świetlicy wokół figury Ojca Pio dłuta Witolda Światłonia

Pomagają potrzebującym

Uroczystą Mszę świętą, sprawowaną przez ks. Andrzeja Barana SJ w czechowickim kościele pw. św. Andrzeja Boboli, rozpoczęli 21 kwietnia swoje obrady walnego zgromadzenia członkowie Towarzystwa Charytatywnego im. Ojca Pio – stowarzyszenia działającego w różnych miastach Polski, a swoją główną siedzibę mającego w Czechowicach-Dziedzicach.

Podczas zebrania podsumowano dotychczasową działalność i wybrano nowe władze stowarzyszenia. Przewodniczącym Zarządu Towarzystwa został ponownie Florian Grzybek z Czechowic-Dziedzic, sekretarzem – Urszula Kantorek z Krakowa, skarbnikiem – Grażyna Przątko z Tych, a członkami: Piotr Kwakiewicz z Wrocławia i Andrzej Górski z Warszawy.

Członkowie Towarzystwa prowadzą różnorodną działalność w zakresie pomocy ludziom potrzebującym. Na przykład w Warszawie uczestniczą w przygotowywaniu i wydawaniu codziennych posiłków dla 200 ubogich i bezdomnych, prowadzą punkt z odzieżą, w Czechowicach-Dziedzicach uruchomili świetlicę profilaktyczną dla dzieci, organizują kolonie letnie dla najuboższych, wigilię dla bezdomnych, pomoc doraźną z okazji Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia, w Krakowie wraz z braćmi kapucynami wydają bezdomnym posiłki, a we Wrocławiu opiekują się rodzinami w potrzebie. Udzielają też doraźnej pomocy w różnych formach, w zależności od konkretnej sytuacji osoby potrzebującej.

Duchową formację i siłę czerpią ze spotkań modlitwanych, uczestnictwa we wspólnych Mszach świętych i rekolekcjach. Rok temu, podczas rekolekcji w Krakowie, o. Wiesław Krupiński, pierwszy duchowy opiekun Towarzystwa, rozważał różne aspekty miłości bliźniego. W tym roku rekolekcje odbędą się w Diecezjalnym Domu Rekolekcyjnym Rodzin „Nazaret” w Bystrej Krakowskiej.

Wiele było wspólnej modlitwy i wspólnej pracy podczas minionych

dziesięciu lat. Jednym z poważniejszych zadań było przystosowanie do nowych potrzeb budynku, który Towarzystwo otrzymało w Czechowicach w 1995 r. zgodnie z testamentem właścicielki Hildegardy Czajkowskiej. Ten dar to także forma wdzięczności za pomoc, jaką pani Czajkowskiej okazała członkowie Towarzystwa. Po gruntownym remoncie w dwukondygnacyjnym budynku znalazły się pomieszczenia dla siedziby władz stowarzyszenia, świetlica profilaktyczno-wychowawcza dla dzieci oraz punkt wydawania używanej odzieży. O ofiarodawczyni przypominają nie tylko rodzinne fotografie na ścianach, ale także nazwa świetlicy: „U Hildy”.

Jubileuszowe uroczystości 10-lecia istnienia Towarzystwa odbędą się 2 września w Czechowicach-Dziedzicach. O godz. 11.00 w kościele pw. św. Andrzeja Boboli sprawowana będzie uroczysta Msza święta. Później odbędzie się odsłonięcie tablicy upamiętniającej dziesiątą rocznicę powstania Towarzystwa oraz fakt, że budynek, w którym mieści się siedziba stowarzyszenia, ofiarowała na ten cel śp. Hildegarda Czajkowska. Przewidziana jest także aukcja dzieł plastycznych, a po południu, podczas festynu, wystąpią ze swoim programem dzieci ze świetlicy. Przy tej okazji odbędzie się też uroczyste oddanie do użytku najmłodszym nowego placu zabaw, wyposażonego m.in. w boisko do koszykówki.

Przy wejściu na plac stanie kapliczka z figurą bł. Ojca Pio, dzieło Witolda Światłonia, rzeźbiarza z Sułkovic. „Ufamy, że opieka i wstawiennictwo naszego Patrona pozwolą nam zrealizować plany i zamierzenia, zwłaszcza w zakresie poszerzenia zakresu naszej opieki nad dziećmi i młodzieżą z rodzin, które potrzebują pomocy. Chodzi nie tylko o zapewnienie podstawowej opieki czy podniesienie wyników w nauce, ale także wsparcie w kształtowaniu postawy miłości wobec bliźnich” – podkreśla Florian Grzybek.

A. Ś. S.

Dla przyszłych teologów

Instytut Teologiczny im. św. Jana Kantego w Bielsku-Białej przyjmuje zapisy na pierwszy rok studiów teologicznych w roku akademickim 2001/2002. Uczelnia posiada osobowość prawną i jest afiliowana do Wydziału Teologicznego Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie.

Zasadnicze studia magisterskie trwają 12 semestrów. Absolwenci po otrzymaniu absolutorium, złożeniu pracy i jej obronie, otrzymują stopień i dyplom magistra teologii. Wykłady, ćwiczenia i lektoraty języków obcych prowadzone są systemem wieczorowym, lecz nie zaocznym.

Zajęcia odbywają się w poniedziałki, środy i piątki w godzinach: 15.30–20.15. Ponadto każdy student zobowiązany jest do podjęcia zajęć w ramach jednej wybranej przez siebie specjalizacji: rewalidacyjnej, resocjalizacji, środków społecznego przekazu, administracji oraz muzycznej.

Egzamin wstępny odbędzie się w budynku Instytutu Teologicznego

Charyzmat Bożej Miłości

Od 1 września br. pierwsi uczniowie rozpoczną naukę w nowym gimnazjum, które otwierają w Bielsku-Białej siostry ze Zgromadzenia Córek Bożej Miłości. Będzie to pierwsza placówka oświatowa, jaką Zgromadzenie otworzy w Polsce po ponad 50 latach przerwy spowodowanej zakazami ze strony władz komunistycznych.

Dla prowadzących szkołę sióstr na pewno dobrym przykładem będą doświadczenia założycielki Zgromadzenia – M. Franciszki Lechner, która swoje życiowe powołanie odnalazła jako m.in. założycielka bezpłatnych szkół i internatów dla dziewcząt, które w XIX wieku trafiały ze wsi do miasta i – zagubione w nowym środowisku – potrzebowały oparcia religijnego, intelektualnego i materialnego. Otwierała też przytulki dla starszych kobiet.

Matka Franciszka Lechner, założycielka Zgromadzenia Córek Bożej Miłości, poszukiwała całe życie nowych dróg szerzenia Bożej chwały i propagowania chrześcijańskiej miłości. Pracowała jako nauczycielka w Monachium, założyła instytut dobroczynny w Bawarii, a 21 listopada 1868 r. w Wiedniu powstało założone przez nią zgromadzenie, którego członkinie kwestowały, zbierając środki na prowadzone w wielu miastach szkoły, internaty i przytulki.

Klasztor św. Hildegardy: pierwsza na ziemiach polskich placówka Zgromadzenia, powstał w Białej w 1885 r. W obszernym parku stanęły dwa budynki. W głównym mieściła się szkoła powszechna, internat i klauzura sióstr, a w drugim – gimnazjum i liceum. W czasie II wojny światowej siostry zostały wysiedlone, a po wojnie nie pozwolono im już wznowić pracy oświatowej. Początkowo w głównym budynku siostry uruchomiły kuchnię ludową Caritas, dom dla sierot, przedszkole i internat. Zmuszono je jednak do przerwania tej działalności. Wtedy siostry otworzyły Dom Opieki dla Dzieci Niepełnosprawnych, w którym pracują do dzisiaj.

„Czujemy od początku wsparcie i wstawiennictwo naszej Matki-Założycielki” – przyznają siostry. Szczególnym znakiem stała się dla nich data otrzymania zezwolenia na prowadzenie gimnazjum. Zostało ono wydane 21 listopada, czyli dokładnie w rocznicę założenia w 1868 roku Zgromadzenia Córek Bożej Miłości. Dzień imienin Założycielki to z kolei czas wydania zezwolenia na prowadzenie od 2002 r. liceum profilowanego. Potwierdzeniem potrze-

by powstania gimnazjum stało się też duże zainteresowanie rodziców z Bielska i okolicy, którzy zgłaszając swoje dzieci, szybko zajęli miejsca w czterech klasach gimnazjum.

Program nauczania realizowany będzie zgodnie z wytycznymi MEN, natomiast wielkim pragnieniem sióstr jest, by obowiązujący w szkole program wychowawczy zapewniał uczniom katolickie wychowanie. „Chcemy tu uwzględnić charyzmat miłości Bożej, ucząc, że Bóg jest naszym Ojcem, a my jesteśmy Jego dziećmi – podkreśla s. M. Blandyna Wala FDC, prowincjalna przełożona Zgromadzenia. – Chcemy wychować dobrych chrześcijan. Zależy nam na zaangażowaniu rodziców w ten system wychowawczy, dlatego raz w miesiącu planujemy niedzielną Mszę świętą dla całej szkolnej społeczności:

dzieci i ich rodziców. Msza ze specjalną homilią sprawowana będzie w kaplicy naszego bielskiego klasztoru”.

Status szkoły publicznej, bez pobierania opłaty na uczeszczenie, daje szansę szerszego dostępu dla zdolnych dzieci z rodzin mniej zamożnych. „Chcemy, aby nasza szkoła proponowała wysoki poziom, zarówno edukacyjny, jak i wychowawczy – podkreśla s. Jolanta Lubas, dyrektor gimnazjum. – Do tego zobowiązuje nas przedwojenna tradycja. Kiedyś nasze uczennice samym sposobem bycia dawały świadectwo swej tożsamości, poczucia własnej wartości i godności kobiety. Chcemy, by również uczniowie naszego gimnazjum odebrali takie wychowanie, które pozwoli im być dojrzałymi chrześcijanami z głębokim poczuciem własnej wartości”.

Na pewno pomoże w realizacji tych zadań starannie dobrana kadra nauczycieli, którzy rozpoczną od września pracę w nowym gimnazjum. Również dzięki nim, podobnie jak w bezpośrednim kontakcie z siostrami, uczniowie będą mogli zdobywać i pogłębiać umiejętność nawiązywania osobowego kontaktu z Bogiem, rozumienia objawienia Bożego, zachowania szacunku wobec drugiego człowieka i samego siebie.

Podstawą programu wychowawczego gimnazjum stało się zadanie kształtowania zaangażowanych i aktywnych chrześcijan, odpowiedzialnych za Kościół i Ojczyznę, gotowych podejmować twórcze wyzwania. Ludzie światli, a jednocześnie silni wiarą – jeżeli taki po latach będzie typowy wizerunek absolwenta Gimnazjum Zgromadzenia Córek Bożej Miłości, siostry będą mogły mówić o spełnieniu planów. Dziś przygotowują się do uroczystego rozpoczęcia pierwszego nowego roku szkolnego...

ALINA ŚWIEŻY-SOBEL

Polsko-zambijskie więzi

Młodzi koszykarze z Zambii, których przyjazd zorganizował Salezjański Wolontariat Misyjny, odwiedzili także diecezję bielsko-żywiecką. 12 maja w Bielsku rozegrali dwa mecze: z męską reprezentacją parafialnych klubów sportowych i... koszykarkami PKS „Leszczyny”. Wieczorem wzięli udział w Ewangelizacji Cieszyn 2001. Współorganizatorem pobytu Zambijczyków w Bielsku było Biuro Promocji Kultury i Sportu.

Zambijczycy ze swoim duszpasterzem ks. Sławomirem Bartodziejem SDB przebywali w Polsce już od 28 kwietnia – brali bowiem udział w XII Światowych Igrzyskach Młodzieży Salezjańskiej w Warszawie. Już tam dali się poznać jako jedna z najsympatyczniejszych i grających naprawdę fair drużyn.

Swoją obecnością w Polsce propagowali dzieło misyjne i prezentowali swoją kulturę. Nim przyjechali do Bielska, odwiedzili już kilkanaście parafii i szkół w Polsce. Mimo to, trudno było dopatrzyć się zmęczenia na ich twarzach.

Spotkanie w naszej diecezji rozpoczęli od Mszy św., odprawionej w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bielsku-Białej. Choć wydawać by się mogło, że są przyzwyczajeni do temperatur wyższych niż kilkanaście stopni, jakie wskazywały termometry tego dnia, to

GRZEGORZ GAWENDA

właśnie oni rozgrzewali atmosferę w świątyni. Ich śpiew i dźwięki bębenków, skłaniały obecnych do wychwalania Boga także oklaskami i – prawie – tańcem.

W bardzo wyrównanym meczu, rozgrywanym we wspaniałej atmosferze na boisku przy Bielskim Centrum Kultury, zarówno wśród zawodników, jak i kibiców (zambijskie bębniaki zintegrowały wszystkich i każde trafienie wzbudzało równy zachwyt), bielszczanie minimalnie pokonali zawodników z Chingoli – 43:39.

Prawdziwą frajdą dla chłopaków z Zambii był jednak pojedynek z dziewczętami z PKS „Leszczyny”. W Zambii dziewczęta nie grają w koszykówkę, ale – jak wyjaśnił ks. Andrzej Policht SDB z Salezjańskiego Wyolontariatu – „pewną odmianę tej gry”. Choć po kilku minutach gry wynik mógł wskazywać, że będzie to widowisko jednostronne (miażdżąca przewaga punktów zdobytych przez wysokich chłopaków), dziewczęta nadrabiały wdziękiem i wolą walki, a kibice o dwóch różnych kolorach

skóry robili wszystko, by im pomóc. W końcu wynik przestał się liczyć, a mecz zmienił się w świetną zabawę na boisku i trybunach. Fotografowaniu i wymianie adresów nie było końca...

Wieczorem Zambijczycy wzięli udział w Ewangelizacji Cieszyn 2001, gdzie wystąpili z chrześcijańskim artystą Tomaszem Kamińskim. Ponownie także ubogacili swoją muzyką Eucharystię, sprawowaną pod przewodnictwem biskupa Tadeusza Rakoczego w wypełnionym po brzegi kościele pw. św. Marii Magdaleny. Natomiast członkowie SWM zaprezentowali w Cieszynie wystawę pamiątek i zdjęć ze swojego pobytu w Afryce na przełomie 1999 i 2000 roku.

U. R.

Piosenką wielbią Boga

28 i 29 kwietnia w Andrychowie odbył się XIV Podbeskidzki Festiwal Piosenki Religijnej. Na scenie w Miejskim Domu Kultury zaprezentowało się 23 wykonawców. Byli wśród nich soliści oraz zespoły, schole i chóry.

Wskazanie laureatów należało do jurorów: nauczycielki z bielskiej szkoły muzycznej Małgorzaty Sobel, ks. Jacka Wieczorkiewicza z parafii św. Józefa w Oświęcimiu oraz Mirosława Mrzygłoda, szefa muzycznego Radia Bielsko. Wśród chórów pierwszą nagrodę zdobył andrychowski chór „Konsonans”, kierowany przez Zbigniewa Czerniaka (który za swą pracę został uhonorowany przez festiwalowych jurorów nagrodą specjalną). Pierwszym miejscem wśród zespołów podzieliły się grupy „Ancilla Sequens” z Żywca i „Cordias” z Wadowic. Za nimi uplasowały się między innymi zespoły „Picolo” z Wieprza koło Andrychowa oraz „Płomyki serca” z Kęt. Spośród solistów jurorzy najwyższą ocenili występy Sylwii Turek z podandrychowskiego Wieprza, bielszczanki Magdaleny Matusiak oraz Iwony Pacanek i Katarzyny Zmiertki z Andrychowa, przyznając im wszystkim równorzędne pierwsze miejsca. Miejsce drugie zdobył andrychowiec Stanisław Cholewa. Zwycięstwo w rywalizacji scholi przypadło „Perlekom Niepokalanej” z Łapanowej. W trakcie festiwalu gościnnie wystąpił zespół „2 Tm 2,3” czyli popularna grupa Tymoteusz.

Organizatorami festiwalu były andrychowska parafia św. Stanisława Biskupa i Męczennika, Zarząd i Rada Miejska Andrychowa oraz Centrum Kultury i Wypoczynku, a współorganizatorami Ośrodek Wspierania Rodziny i Starostwo Powiatowe w Wadowicach. P. M.

Bielskie „Juwenalia 2001”

„Dobrze by było, gdyby Juwenalia bielskie na stałe wpisały się w kalendarz kulturalny miasta, tak jak dzieje się to w innych miastach akademickich” – twierdzi Anna Pławecka, szefowa Beskidzkiej Korporacji Akademickiej.

Impreza rozpocznie się 29 maja o 15.00 paradą z placu Chrobrego pod ratusz. Tam prezydent Bielska-Białej symbolicznie przekaze studentom władzę nad miastem. Na placu Ratuszowym będzie miał miejsce pierwszy koncert – zagra zespół „ANKH”. O 19.30 w katedrze św. Mikołaja rozpocznie się Msza św. akademicka, a po niej – koncert zespołów „Aslan”, „Hide”, „St. Mathias Singers”. Od godz. 20.30 kino Apollo przygotowało maraton filmowy: „Funny games”, „Upadłe anioły”, „Koniec przemocy”.

Drugi dzień juwenaliów rozpocznie się o godz. 18.00 w auli Instytutu Teologicznego od panelu dyskusyjnego „Kultura nośnikiem wartości – XXI wiek epoką ducha czy konsumpcjonizmu?”, w którym wezmą udział: ks. dr Henryk Zątek, Kuba Abrahamowicz (aktor), dr Jacek Warchala (językoznawca) i Janusz Legoń (krytyk literacki). O godz. 20.00 rozpocznie się megadyskoteka w Domu Kultury „Metalowiec” i maraton filmowy w kinie Apollo z filmami: „Przejrzeć Harry’ego”, „Clerks”, „Wierność”.

W czwartek czekają dwie oferty: „Garden Party” od godz. 12.00 przy College’u „The Top” i musical „A kiedy nadejdzie Miłość...” w Bielskim Centrum Kultury o godz. 18.00. W piątek na Błoniach można będzie zobaczyć bielski zespół „Apodis” oraz kabarety „Chatelete” i „Szum”. W sobotę również na terenie Politechniki Łódzkiej, odbędą się wybory najsympatyczniejszej studentki i występy zespołów: „Raz-Dwa-Trzy”, „Lazy Tailor” i „T. Love”.

Przez cały czas juwenaliów będzie trwała zbiórka pieniędzy dla naszego kolegi poruszającego się na wózku inwalidzkim.

Przygotowania do juwenaliów stały się impulsem do powołania stowarzyszenia o nazwie Beskidzka Korporacja Akademicka, dążącego m.in. do pogłębienia demokracji w środowisku akademickim, ochrony interesów materialnych, społecznych, kulturalnych studentów, rozwoju samorządności studenckiej i autonomii szkół wyższych, integrowanie środowisk studenckich, etc. „W trakcie gorącej dyskusji już podczas pierwszych spotkań rozstrzygaliśmy m.in. sprawy patronatu medialnego i sponsoringu – mówi Artur Beniowski, student Instytutu Teologicznego w Bielsku-Białej. – Ktoś zaproponował »Playboya«, RMF FM, Unimil i dyskotekę w piątek. Pojawily się też głosy przeciwne i ostatecznie wspólnie wybraliśmy wartości chrześcijańskie”.

KRZYSZTOF RYCAK

● 9 maja w wieku 71 lat zmarł w Bielsku-Białej ks. Józef Boraca. Był kapłanem archidiecezji krakowskiej, a od dziewięciu lat – jako rencista – mieszkał w Bielsku, służąc pomocą duszpasterską w salwatorijskim kościele NMP Królowej Polski. W tym też kościele 14 maja odprawiona została żałobna Msza święta w intencji zmarłego kapłana. Pogrzeb odbył się w rodzinnym Szczepanowie koło Tamowa.

● Medalami „Zasłużony dla gminy Andrychów” uhonorowani zostali Maria Magiera z Brzezinki oraz andrychowianin Kazimierz Jończy – działacze społeczeństwa i aktywni członkowie miejscowej Grupy Twórców. Medale, przyznane przez Radę Miejską Andrychowa, wręczono podczas uroczystej akademii z okazji święta Konstytucji 3 maja.

● Do bielskiej katedry pw. św. Mikołaja powrócił po zakończeniu prac konserwatorskich okazały XIX-wieczny obraz, przedstawiający modlitwę Chrystusa w Ogroju. Niegdyś znajdował się on we wnętrzu na zewnątrz świątyni, a teraz został umieszczony na ścianie w środku katedry.

● Ks. Piotr Janik, naczelny kapelan więzienia Kościoła ewangelicko-augsburskiego i kapelan cieszyńskiego Zakładu Karnego, został uhonorowany przez prezydenta RP Srebrnym Krzyżem Zasługi.

● 1 czerwca w bielskim Domu Kultury Włókniarzy odbędzie się IX Konkurs Piosenki „Śpiewamy polskie przeboje” dla dzieci i młodzieży w wieku do 20 lat. Termin zgłoszeń upływa 31 maja. Szczegółowych informacji udziela sekretariat DKW – Bielsko-Biała ul. 1 Maja 12, tel 0-33/812-56-93 oraz 812-53-13.

● Z inicjatywy posła Stanisława Szweda odbyła się w Bielsku-Białej konferencja pt. „Dwa lata reformy służby zdrowia w województwie śląskim – bilans i perspektywy”. Wśród uczestników debaty był minister zdrowia Grzegorz Opala.

● Od 1 do 3 maja w Zebrzydowicach trwał VIII Międzynarodowy Przegląd Zespołów Regionalnych „Złoty Kłos”. Dopisali zarówno wykonawcy, jak i publiczność.

● 28 kwietnia zainaugurowano cykl imprez sportowych i rekreacyjnych, mających uświetnić jubileusz 80-lecia istnienia Towarzystwa Sportowego Hejnał Kęty. Potrwają one aż do połowy grudnia. Honorowym patronem jubileuszowych obchodów jest kęczanin biskup Adam Dyczkowski, były lekkoatleta Hejnału. Kęcki klub zrzesza obecnie ponad 400 zawodników.

● Ponad 500 osób wzięło udział w festynie integracyjnym, zorganizowanym w Oświęcimiu pod hasłem „Żyć razem, być razem”. Odbył się on w ramach Dnia Godności Osoby Niepełnosprawnej. Z tej samej okazji zorganizowano też festyn na cieszyńskim rynku. Jego hasłem było „W godności iść razem”.

● Ochotnicza Straż Pożarna w Roczynach koło Andrychowa świętowała na początku maja jubileusz 90-lecia istnienia. Obchody zbiegły się w czasie z ukończeniem rozbudowy miejscowej remizy.

● 5 i 6 maja w Wiśle odbył się festyn „Majówka z Małyszem”. W imprezie wzięło udział kilka tysięcy osób, które chciały się nie tylko pobawić, ale przede wszystkim zobaczyć na żywo najlepszego na świecie skoczka narciarskiego.

● Od 3 do 6 maja trwała w bielskim Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika XIV Międzynarodowa Gielda Bizuterii, Mineratów i Skamieniałości.

Bielsko-Żywiec

gość
niedzielnny

Adres redakcji:
ul. Słowackiego 27,
43-300 Bielsko-Biała,
tel. (0-33) 812 51 39

e-mail: bielsko@goscniiedzielnny.pl

KRZYSZTOF SWIDERSKI

Neoprezbiterzy 2001

W sobotę 2 czerwca 21 diakonów przyjmie w katedrze opolskiej święcenia kapłańskie z rąk arcybiskupa Alfonsa Nossola. Prezentujemy nowych księży naszej diecezji.

Ks. Adrian Adamski z parafii św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Dobrzemiu Wielkim. Rodzice: Maria i Alfons. Ma jednego brata. Jest absolwentem Liceum Ogólnokształcącego w Dobrzemiu Wielkim. Jego hobby to problematyka komunikacji międzyludzkiej, podróże i praca z dziećmi. Pracę magisterską napisał na temat: „Dialog wychowawczy w katechezie”. Praktykę duszpasterską odbył w parafii św. Jakuba i Agnieszki w Nysie.

Ks. Jacek Chromniak z parafii Nawiedzenia NMP w Krzyżowicach. Syn Wandy i Czesława, ma czworo rodzeństwa – trzy siostry i brata. Ukończył Technikum Rolnicze w Głubczycach. Hobby: duchowość ignacjańska, sport (tenis stołowy, koszykówka), wędrówki górskie. Temat pracy magisterskiej: „Spowiedź kapłanów w świetle posoborowej nauki Kościoła”. Praktykę odbył w parafii w Opolu Szczepanowicach.

Ks. Zbigniew Cieśla z parafii św. Michała Archanioła w Wierzbniku. Syn Józefy i Bolesława. Ma siedem siostr i sześciu braci. Ukończył Liceum Ogólnokształcące w Grodkowie. Hobby: wędrówki górskie. Pracę magisterską napisał na temat: „Kluczowe problemy etyczne w opiece paliatywnej”. Praktykę duszpasterską odbył w parafii św. Marii Magdaleny w Dobrodzieniu.

Ks. Krzysztof Cieślak z parafii św. Dominika w Nysie. Rodzice: Helena i Włodzimierz. Ma dwóch braci. Ukończył Technikum Mechaniczne w Zespole Szkół Mechanicznych w Nysie. Jego hobby to gra na organach. Pracę magisterską napisał na temat: „Wizja świętowania niedzieli w świetle listu apostolskiego »Dies Domini«”. Praktykę duszpasterską odbył w parafii Wniebowzięcia NMP w Biedrzychowicach.

Ks. Krzysztof Faber, syn Genowefy i Jana, ma dwóch braci. Pocho-

dzi z parafii Skąłagi (diec. kaliska). Ukończył Liceum Zawodowe w Kluczborku. Lubi wycieczki górskie i rowerowe oraz dobrą literaturę i film. Duszpasterską praktykę odbył w parafii Czarnowąsy. Uzyskał magisterium z teologii na podstawie pracy „Przyjaźń jako pogłębienie międzyludzkich relacji”.

Ks. Grzegorz Głogowski z parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Kluczborku. Syn Urszuli i Franciszka. Ma jedną siostrę. Ukończył Liceum Zawodowe w Kluczborku. Interesuje się klasyczną literaturą angielską. Magisterium obronił na podstawie pracy nt. „Nauka o Wieczerzy Pańskiej w Księgach Wyznaniowych Kościoła Luterńskiego”. Praktykę diakonańską odbył w parafii św. Tomasza Apostoła w Kietrze.

Ks. Grzegorz Wojciech Grzybowski, syn Władysława i Piotra, ma siostrę i brata. Pochodzi z parafii Przemienienia Pańskiego w Opolu. Jest absolwentem Technikum Budowlanego w ZSTiO im. K. Gzowskiego w Opolu. Jego hobby: historia współczesna, religiologia, architektura i sport. Pracę magisterską napisał nt. „Doktryna satanizmu filozoficznego na podstawie »Biblii Szatana« A. S. La Vey'a”. Pierwsze szlify duszpasterskie uzyskał w Tułowicach.

Ks. Adrian Jańczyk z parafii Podwyższenia Krzyża Świętego w Radawiu. Syn Anny i Bronisława. Ma trzy siostry. Ukończył Liceum Ogólnokształcące w Dobrodzieniu. Hobby: muzyka poważna (organistyka), dobra książka, turystyka górską, wycieczki rowerowe. Napisał pracę magisterską na temat: „Geneza rozwoju praktyki rozgrywania zbiorowego”. Praktykę duszpasterską odbył w parafii św. Floriana w Żywocicach.

Ks. Marek Jeziorański, syn Kazimierza i Tadeusza, ma siostrę i brata. Pochodzi z Karczowa (parafia Dąbrowa). Ukończył Technikum Elektryczne w Opolu. Lubi „ciekawostki liturgiczne” i sport – biegi i piłkę nożną. Magisterium uzyskał na podstawie pracy: „Uczestnictwo wiernych we Mszy św. w świetle konstytucji Sacrosanctum concilium Soboru Watykańskiego II”.

Praktykę odbył w parafii Świętych Piotra i Pawła w Opolu.

Ks. Wojciech Lipa z parafii św. Antoniego w Zdziezowicach. Rodzice: Krystyna i Marcin. Ma czterech braci. Ukończył Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Opolu. Jego hobby to sporty rekreacyjne, głównie narciarstwo, oraz wędkarstwo. Temat pracy magisterskiej: „Biblijno-teologiczna interpretacja obrazu Rembrandta »Powrót syna marnotrawnego«”. Praktykę duszpasterską odbył w parafii Wniebowzięcia NMP w Raciborzu.

Ks. Andrzej Majcherek z parafii św. Stanisława Biskupa w Wielgomłynach w archidiecezji częstochowskiej. Syn Zofii i Jacka. Ma dwóch braci i siostrę. Ukończył Liceum Ogólnokształcące w Przedborzu. Pasjonuje go harcerstwo i muzyka Ludwiga van Beethovena. Temat pracy magisterskiej: „Treści teologiczne dekoracji ambon w wybranych kościołach diec. opolskiej”. Praktykę odbył w parafii NSPJ w Kluczborku.

Ks. Piotr Malawski, syn Bogumiły i Czesława, ma siostrę. Pochodzi z parafii Narok. Maturę uzyskał w opolskim Technikum Elektrycznym. Jego hobby to sport (głównie gry zespołowe) i elektronika. Pracę magisterską napisał nt. „Życie religijne i zwyczaje związane z okresem Adwentu i Narodzenia Pańskiego w parafii Narok”. Praktykę duszpasterską odbył w Oleśnie.

Ks. Waldemar Musioł pochodzi z parafii św. Floriana w Żywocicach. Syn Marii i Jana. Maturę złożył w Liceum Ogólnokształcącym w Głogówku. Jego hobby to dobra książka i film. Pracę magisterską napisał na temat: „Diagnostyka prenatalna jako wyraz odpowiedzialności za życie nienarodzonych”. Praktykę diakonańską odbył w parafii Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Kluczborku.

Ks. Krzysztof Pustelak pochodzi z parafii Matki Bożej w Raciborzu. Jest synem Krystyny i Stanisława. Ma jedną siostrę. Maturę zdał w II Liceum Ogólnokształcącym w Raciborzu. Jego pasją są wędrówki górskie. Obronił pracę magisterską na temat: „Relacje wybranych grup społecznych wobec ludzi chorych na AIDS”. Jako diakon praktykował w parafii św. Bartłomieja w Głogówku.

Ks. Rafał Rusin – z parafii św. Zygmunta i Jadwigi w Kędzierzynie-Koźlu. Rodzice: Teresa i Tadeusz. Ma brata. Ukończył I Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza w Kędzierzynie-Koźlu. Hobby: muzyka poważna, historia, sztuki piękne, dobra książka i turystyka górską. Napisał pracę magisterską na temat: „Chrystologia oratorium »Mesjasz« G. F. Handla”. Praktykę duszpasterską odbył w parafii św. Wawrzyńca w Głucholazach.

Ks. Krzysztof Rusinek, syn Barbary i Józefa, ma siostrę i brata. Pochodzi z parafii Korfantów. Jest absolwentem Liceum Ogólnokształcącego „Carolinum” w Nysie. Interesuje się sportem (zwłaszcza futbolem) i literaturą. Magisterium z teologii uzyskał na podstawie pracy „Ksiądz Jan Dzierżon (1811–1906) jako duszpasterz”. Praktykę duszpasterską odbył w parafii św. Mikołaja w Krapkowicach.

Ks. Tomasz Struzik z parafii Wspomożenia Wiernych w Kluczborku. Syn Wandy i Edmunda. Ma siostrę i brata. Absolwent Zespołu Szkół Mechanicznych w Kluczborku. Jego hobby to wędrówki po górach, piłka siatkowa, muzyka poważna i film. Napisał pracę magisterską na temat: „Koncepcja kształtowania modelu relacji małżeńskiej w procesie przygotowania do sakramentu małżeństwa w parafiach MBWW w Kluczborku oraz św. Stanisława Kostki w Lublińcu”. Praktykę duszpasterską odbył w parafii św. Antoniego w Zdziezowicach.

Ks. Szymon Suda, syn Czesławy i Eugeniusza, ma dwie siostry. Pochodzi z parafii Biskupice. Ukończył Technikum Rolnicze w Polanowicach i Studium Medyczne w Kępnie. Jego hobby to pszczelarstwo, informatyka, gastronomia i sport. Jest magistrem teologii na podstawie pracy: „Planowanie rodziny jako wyzwanie moralne”. Praktykę duszpasterską odbył w parafii Świętej Rodziny w Zawadzkiem.

Ks. Piotr Wojtala pochodzi z parafii św. Apostołów Szymona i Judy Tadeusza w Szymiszowie. Jest synem Elżbiety i Jana, ma cztery siostry i brata. Ukończył Technikum Mechaniczne w Strzelcach Opolskich. Jego hobby są sporty rekreacyjne. Pracę magisterską napisał na temat: „Wartość życia ludzkiego z perspektywy encykliki »Evangelium vitae«”. Jako diakon odbył praktykę w parafii św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Dobrzemiu Wielkim.

Ks. Krzysztof Wójtowicz z parafii św. Jana Chrzciciela i św. Mikołaja w Nysie. Syn Urszuli i Antoniego, ma jednego brata. Ukończył Technikum Mechaniczne w Nysie. Hobby: informatyka, elektronika, turystyka i sport. Tematem jego pracy magisterskiej było „Moralne zagadnienie wojny dawniej i dziś”. Praktykę duszpasterską odbywał w parafii Wniebowzięcia NMP w Opolu.

Ks. Józef Zura, syn Małgorzaty i Teodora, ma siostrę i dwóch braci. Pochodzi z parafii Korfantów. Jest absolwentem Liceum Ogólnokształcącego w Białej Prudnickiej. Interesuje się muzyką poważną, kulturą i językiem niemieckim. Lubi też powieści i książki o tematyce psychologicznej. Tematem jego pracy magisterskiej były „Zadania duszpasterskie wobec osób żyjących w związkach niesakramentalnych”. Praktykę duszpasterską odbył w parafii św. Jacka w Opolu.

Portret chrześcijanina

Dyskretna wiara i dobroć

„Strzeżcie się, żebyście uczynków pobożnych nie wykonywali przed ludźmi po to, aby was widzieli; inaczej nie będziecie mieli nagrody u Ojca waszego, który jest w niebie. Kiedy więc dajesz jałmużnę, nie trąb przed sobą... Gdy chcesz się modlić, wejdź do swej izdebki, zamknij drzwi i módl się do Ojca twego, który jest w ukryciu. A Ojciec twój, który widzi w ukryciu, odda tobie” (Mt 6,1–6).

Falszywa, bo na pokaz dobroć. Falszywa, bo na pokaz modlitwa. Nawet miłość i wiara – jeśli by były na pokaz – mogą zabrzmić fałszywą nutą. I przed tym ostrzeża Jezus. Ale czy łatwo ocenić, gdzie prawdziwa dobroć, a gdzie fałszywa? Czy istnieje wyraźna i ostra granica? Czy w dobrych czynach podejmowanych ze szczerego serca, nie kryje się choć odrobina próżności? Czy nawet w modlitwie potrafimy być czysti bez reszty? Chyba nie. Tacy jesteśmy – nieco egoiści, łasi na pochwały otoczenia i na uznanie ze strony własnego sumienia. Dlatego zostaje nam nieustanna walka o czystość intencji, o dystans wobec siebie. Jest to walka o czystość wiary. Bo wiara to widzenie Niewidzialnego, który wciąż jest przy mnie (Hbr 11,27). Jeśli jestem świadom tej obecności, jeśli nią żyję, to nie muszę szukać względów ludzkich – jestem przecież pewien względów samego

Boga. A popisywać się przed Bogiem? To głupota. Ale ktoś z nas ma taką wiarę? Kto z nas obecność Niewidzialnego przeżywa tak głęboko, by zastąpiła mu obecność ludzi?

Chrześcijanin musi mieć na względzie jeszcze inny motyw. Otóż Jezus nakazał, byśmy byli Jego „świadkami”; mówił, że ludzie mają widzieć nasze dobre uczynki, co obudzi w nich wdzięczność ku Bogu (Mt 5,16). Zatem nie mogę kryć ani dobra swoich czynów, ani pobożności swojej modlitwy, ani żarliwości swej wiary, ani głębi swej miłości, ani stałości swojej nadziei. Niech więc ludzie widzą... To jeden z niezwykłych rysów portretu chrześcijanina: niech ludzie widzą. Jestem świadkiem dobroci samego Boga. Trzeba jednak wielkiej pokory, by Boga sobą nie zasłonić, by wdzięczności Jemu należnej nie przywłaszczyć sobie. Prostoty serca potrzeba, zwyczajności potrzeba, radości potrzeba... Długo musi dojrzewać chrześcijanin, zanim w naturalny, niewymuszony sposób będzie umiał poruszać się na styku dawania świadectwa i ukrycia się przed oczyma świata. Tak naprawdę dyskretna w przeżywaniu wiary i w czynieniu dobra jest umiejętnością świętych. Niech jednak takie stwierdzenie nie zraża nikogo. Świętym nie zostaje się z dnia na dzień. Do świętości człowiek dojrzewa powoli. Droga tego dojrzewania przed każdym stoi otworem. Więcej – tą drogą każdy chrześcijanin iść powinien. Drogą dyskretną, pokornej wiary i codziennej dobroci.

KS. TOMASZ HORAK

JERZY STEMPLEWSKI

Sonia Waindok z Opola była jedyną delegatką świecką Kościoła katolickiego w Polsce na Europejskim Spotkaniu Ekumenicznym w Strasburgu, gdzie podpisano Kartę Ekumeniczną zawierającą zalecenia dla współpracy między Kościołami w Europie

Łatwiej myśleć o zjednoczeniu

Rozmowa z SONIĄ WAINDOK

– Wraz z Księdzem Prymasem reprezentowała Pani Kościół rzymskokatolicki w Polsce na Europejskim Spotkaniu Ekumenicznym w Strasburgu. Na czym polegała wyjątkowość i znaczenie tego spotkania?

– W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele Konferencji Kościołów Europejskich (KEK), Rady Konferencji Biskupów Europejskich (CCEE) – reprezentującej stronę katolicką oraz młodzi delegaci. Konferencja Kościołów Europejskich skupia 123 Kościoły: prawosławne, angikańskie, starokatolickie, luterańskie, reformowane, zielonoświątkowe, metodystyczne i baptyistyczne. Między Konferencją Kościołów Europejskich i Radą Konferencji Biskupów Europejskich istnieje ścisła współpraca, a jednym z ważnych jej efektów są spotkania ekumeniczne. Program spotkania w Strasburgu skupiał się przede wszystkim na wspólnej modlitwie, dialogu, wymianie poglądów i doświadczeń. Wszystkie spotkania, prace w grupach roboczych, czytanie Biblii oraz nabożeństwa stanowiły przygotowanie do podpisania bardzo ważnego dokumentu ekumenicznego – *Charta Oecumenica*, który może stać się przełomowym punktem na drodze wzajemnego pojednania Kościołów

– Co czuje świecki katolik z Polski na spotkaniu, na którym zgromadziło się wielu dostojników kościelnych z całej Europy?

– Dla mnie ważna była możliwość spotkania i wymiana doświadczeń z młodym

ludźmi z całej Europy, z różnych Kościołów. Uderzające było również to, że wszyscy kardynałowie, biskupi, księża i pastory traktowali nas – młodych – na naprawdę partnerskich warunkach. Z kardynałem czy arcybiskupem mogłam rozmawiać otwarcie, przyjaźnie i na każdy temat. Nie było sztucznych barier. Dobrze to było widzieć podczas posiłków, które jedliśmy w stołówce studenckiej, wraz ze studentami Uniwersytetu im. Marca Blocha. Wszyscy uczestnicy spotkania, bez względu na swoje stanowisko i tytuł, musieli stać w kolejce z tacą w rękę, a potem szukać wolnego miejsca przy stoliku. Chyba jednak w naszym, polskim Kościele istnieje większy dystans między wiernymi i hierarchami.

– Czy z tego spotkania wyniosła Pani jakąś ekumeniczną naukę dla siebie?

– Muszę zaznaczyć, że patrzyłam na przebieg spotkania okiem człowieka, który nie jest teologiem. Wydaje mi się, że młodym łatwiej jest myśleć o zjednoczeniu Kościołów. W ogóle nie rozmawialiśmy o dzielących nas problemach i różnicach teologicznych. Szukaliśmy przede wszystkim tego, co łączy. Myślę również o tym, że przydałoby się u nas więcej wspólnych międzywyznaniowych inicjatyw i działań. Inspirujące jest na przykład to, że w Niemczech ewangelicy i katolicy organizują w Wielkim Poście wspólną Drogę Krzyżową. Pozyteczne byłyby z pewnością także zwykłe spotkania, na których moglibyśmy się wzajemnie osobście lepiej poznawać.

– Jako opolanka miała Pani jednak powody do ekumenicznej dumy...

– Oczywiście, jest rzeczą powszechnie znaną, jak wielkie zasługi dla ekumenizmu ma ksiądz arcybiskup Alfons Nossol. Nie wiem natomiast, czy stosunki z innymi Kościołami układają się również dobrze w innych częściach Polski. W każdym razie mogłam opowiedzieć o tym, jak po powrocie w 1997 r. „mój” kościół św. Sebastiana został użyczony opolskim ewangelikom.

– Spotkanie trwało sześć dni, obfitowało w spotkania, nabożeństwa w różnych tradycjach. Które było dla Pani najbardziej znaczące?

– Największe wrażenie wywarło na mnie spotkanie odbywające się na sali plenarnej Rady Europy. Siedmiu przedstawicieli Kościołów, młodzieży i życia politycznego mówiło tam o tym, jak odkryli znaczenie Jezusa Chrystusa w życiu osobistym i zawodowym. Przynieśli różne symbole, które miały obrazować, w jaki sposób objawiał się Chrystus w ich życiu. Na przykład 21-letni Vlad z Rumunii, reprezentant Kościoła greckokatolickiego, przyniósł ze sobą sandały, które towarzyszyły mu w podróży po Europie, podczas których spotkał Jezusa w osobie nowego poznanych ludzi.

– Serdecznie dziękuję Pani za rozmowę.

Rozmawiał ANDRZEJ KERNER

Międzynarodowe święto w Królowych

12 maja w Królowych w dekanacie głubczyckim odbyła się uroczystość poświęcenia tablicy pamiątkowej na cmentarzu oraz przydrożnej kaplicy pw. Matki Bożej. Uroczystość ta miała charakter międzynarodowy. Uczestniczyli w niej dawni mieszkańcy wsi i ich potomkowie z Niemiec, przedstawiciele władz samorządowych, goście z okolicznych miejscowości oraz miejscowi parafianie.

Uroczystości rozpoczęły się w kościele parafialnym. Mszy św. sprawowanej w języku łacińskim przewodniczył abp Alfons Nossol. Wraz z nim koncelebrowali: dziekan dekanatu głubczyckiego ks. Michał Ślęczek, miejscowy proboszcz ks. Jacek Kuczma oraz księża Henryk Jaron i Waldemar Chudala – wikariusze

z Głubczyc. W kazaniu Biskup opolski zachęcał licznie zgromadzonych wiernych do pogłębiania pojemności ludzkich serc, aby były jeszcze bardziej otwarte na drugiego człowieka. Nawiązując do okropności ostatniej wojny, podkreślił potrzebę pamięci, wybaczenia i pójścia drogą miłości i zrozumienia, gdyż tylko w ten sposób można budować lepszą przyszłość. „Poświęcenie tablicy upamiętniającej zmarłych dawnych mieszkańców to akt pamięci o tych, którzy odeszli” – mówił abp Alfons Nossol dodając, że poświęcona kapliczka będzie odąd „żywym pomnikiem” upamiętniającym to wydarzenie.

Po Mszy św. wszyscy procesyjnie udali się na cmentarz parafialny, gdzie na odnowionych grobach została poświęcona tablica upamiętniająca byłych mieszkańców tam spoczywających. Na tablicy umieszczono nazwiska zmarłych oraz napis: *Die hier Schlesischer Heimaterde oder in der Fremde Ruhen. Dona nobis pacem... Miejsce to, niegdys*

zdeprawowane, zostało odnowione przez dawnych mieszkańców Królowych. Z cmentarza dalsza droga wiodła do kapliczki Matki Bożej, której poświęcenia dokonał Biskup opolski. Kapliczka została wybudowana w 1870 r. przy majątku rodziny Alberti. Z racji Roku Jubileuszowego 2000 została odrestaurowana staraniem Waltraud Gelhoit z domu Alberti, mieszkającej obecnie w Rietbergu w Niemczech. Wykonawcą remontu był mieszkaniec Królowych Wiesław Dejneki, natomiast renowację ołtarza przeprowadziła Anna Wyszynska. Na tę pamiątkę zostały podpisane dokumenty w językach niemieckim i polskim, złożone następnie w bułtelce, i wmurowane w ścianę kaplicy.

Dalsze uroczystości odbyły się w pobliżu kaplicy, na terenie dawnej posesji rodziny Alberti, gdzie pani Gelhoit wraz ze swym małżonkiem Heinzem podjęła gościną wszystkich obecnych.

KS. ZBIGNIEW ZALEWSKI

Procesja do Matki Bożej

„Razem w drodze” – pod takim mottem odbywała się procesja ze świecami do miejskiej figury Matki Bożej w Merano, włoskiej miejscowości, w której rozmawia się w dwu językach – niemieckim i włoskim. Południowy Tyrol wywalczył sobie prawo do autonomii, stanowienia o swojej kulturze, obyczajowości i języku, którym mieszkańcy chcą się posługiwać.

Zapowiadana tydzień wcześniej majowa procesja ze świecami do Matki Bożej skupiła w niedzielę 6 maja o godzinie dwudziestej w parafialnym kościele pw. św. Mikołaja mieszkańców całego Merano i okolicznych wsi. Już przed osiemnastą wciągnięto na przykościelne maszty flagi narodowe i kościelne, a młodzież rozstawiła przed kościołem kosze ze świecami w kolorowych lampionach i za drobną ofiarę rozdawała je chętnym. Tymczasem kilka wozów policyjnych, miejscowa telewizja i fotoreporterzy zaczęli zajmować strategiczne miejsca. Coraz więcej osób w strojach regionalnych zaczęło gromadzić się w różnych częściach staromiejskiej uliczki okalającej kościół. Przed dwudziestą licząca kilkadziesiąt osób miejska orkiestra dęta stała na pierwszej pozycji formującej się procesji, dyrygent wyrównywał szyk. Kilkuletni chłopczyk ubrany w identyczny jak cała orkiestra regionalny strój ciągnął dwukołowy wózek z bębniem, cały czas mając na uwadze

**Mężczyźni
nieśli
obrazy
i figury**

dziewczynę grającą na tym instrumencie. Po chwili szóstka mężczyzn w tyrolskich strojach wyniosła na barkach słynący łaskami obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem Jezus. Za nimi ustawili się strzelcy tyrolscy ze swoimi sztandarami, figurami i figurami świętych, następnie koło różańcowe kobiet i dziewcząt z figurą Matki Bożej, dzieci pierwszokomunijne, grupy formacyjne świeckich, między innymi grupa Kolpinga, charytatywna, siostry zakonne, chór, władze miejskie, ministranci i księża ze wszystkich merańskich kościołów z księdzem proboszczem parafii św. Mikołaja.

Długim szpalerem, wśród wąskich zabytkowych uliczek starego Mera-

no, posuwali się wierni, głośno odmawiając Różaniec. Po każdej części Różańca krocząca na czele orkiestra wykonywała pieśń maryjną, procesja wiernych włączała się do śpiewu.

Na centralnym placu z dominującą figurą Maryi Matki Bożej przy polowym ołtarzu odprawiono nabożeństwo maryjne, ksiądz proboszcz wygłosił kazanie po niemiecku i włosku. W modlitwach wiernych proszono o wstawiennictwo Maryi do Pana Boga w wyprasaniu wszelkich łask dla mieszkańców Merano, a szczególnie dla rodzin, żeby łączyła je miłość i wzajemne zrozumienie, żeby byli zawsze „Razem w drodze”.

TERESA SIENKIEWICZ-MIŚ

TERESA SIENKIEWICZ-MIŚ

Kronika diecezji

● Od 3 do 10 maja br. bp Jan Kopiec wizytował dekanat krapkowicki i udzielał sakramentu bierzmowania. 9 maja Ksiądz Biskup m.in. spotkał się z pracownikami i pensjonariuszami Domu Opieki „Anna” w Otmęcie oraz odwiedził odnowiony kościół cmentarny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Strzelcach, gdzie przewodniczył nabożeństwu słowa Bożego.

● 4 maja br. w parafii Ducha Świętego w Kędzierzynie-Koźlu został poświęcony obelisk upamiętniający 15. rocznicę odprawienia pierwszej Mszy św. na osiedlu Piastów. 4 maja 1986 r. bp Gerard Kusz odprawił tam pierwszą Mszę św. i poświęcił plac przeznaczony pod budowę nowego kościoła. Obelisk został umieszczony w miejscu, gdzie stało tabernakulum w dawnej kaplicy. Aktu poświęcenia obelisku dokonał ks. dr Alfons Schubert, który przed laty, jako proboszcz parafii Mechnica, zainicjował początki budowy kościoła pw. Ducha Świętego.

● 8 maja br. w kościele seminaryjno-akademickim pw. św. Jadwigi w Opolu została odprawiona Msza św. odpustowa z okazji uroczystości patronalnej ku czci św. Stanisława Biskupa, patrona WSD w Opolu. Eucharystii przewodniczył i słowo Boże wygłosił abp Alfons Nossol. Wraz z nim koncelebrowali biskup gliwicki Jan Wieczorek i kapłani – moderatorzy i wykładowcy WSD, opolscy duszpasterze i księża emeryci.

● Bp Jan Kopiec uczestniczył w sejmowej konferencji poświęconej Prymasowi Tysiąclecia, która odbyła się 10 maja br. w Warszawie. Opolski biskup pomocniczy wygłosił tam wykład na temat: „Kardynał Wyszyński wobec ziem zachodnich”.

● 13 maja br. w kościele św. Jakuba i św. Agnieszki w Nysie odbył się koncert muzyki religijnej. Chór mieszanym i orkiestra kameralna Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Witolda Lutosławskiego w Nysie i chór „Hosanna” z nyskiej parafii Matki Boskiej Bolesnej pod dyr. Stanisława Kosza wykonali wspólnie „Mszę o Trójcy Świętej” Wolfganga Amadeusza Mozarta.

● Około tysiąca strażaków z Ochotniczej Straży Pożarnej i Państwowej Straży Pożarnej uczestniczyło 13 maja br. w dorocznej pielgrzymce na Górę Świętej Anny. Mszy św. w grocie lurdzkiej przewodniczył ks. Jerzy Kołodziejczak, krajowy kapelan strażaków OSP i PSP. Pielgrzymce towarzyszyły również pokazy specjalistycznego sprzętu pożarowego i wyposażenia jednostek.

● „Fulla Horak – doświadczenia pasyjne i mistyczne” to tytuł wieczoru poezji ks. Tomasza Horaka, który odbył się 3 maja br. w opolskim Klubie Inteligencji Katolickiej. Swoje wiersze słuchaczom zaprezentował autor.

Zaproszenia

XX-lecie KIK w Kędzierzynie-Koźlu

Kędzierzyński Klub Inteligencji Katolickiej z okazji swojego XX-lecia zorganizował „Dni Kultury Chrześcijańskiej”, które pod patronatem ks. abpa Alfonsa Nossola odbywać się będą w dniach od 4 do 9 czerwca. Motywem przewodnim wszystkich spotkań jest hasło: „Bycie chrześcijaninem w Kościele jest byciem dla innych”, a tematyka będzie koncentrowała się na najważniejszych sprawach społecznych dzisiejszego czasu: bezrobociu, korupcji i niepraworządności, zagadnieniu tożsamości Europejskiej. Program:

4 czerwca, kościół pw. Ducha Świętego: 18.00 – Msza św.; 19.00 – „Kościół katolicki na Śląsku wobec bezrobocia” – ks. dr Arkadiusz Wuwer.

5 czerwca, kościół pw. św. Eugeniusza: 18.00 – Msza św.; 19.00 – „O występujących zagrożeniach i szkodliwych działaniach w mieście, mających znamiona naruszenia praworządności, niegospodarności i korupcji” – dr Bernard Sorich, inż. Jan Religa.

6 czerwca, kościół pw. św. Mikołaja: 18.30 – Msza św.; 19.00 – „Chrześcijańskie korzenie Europy” – ks. prof. Stanisław Rabiej.

7 czerwca, kościół św. Mikołaja: 18.30 – Msza św.; 19.30 – „50 lat seminarium w Nysie i Opolu” – ks. dr Zygmunt Nabzdyk.

8 czerwca, kościół św. Mikołaja: 18.30 – Msza św.; 19.30 – „Prymas Tysiąclecia” – ks. bp Jan Kopiec; 20.30 – Występ chóru i orkiestry Szkoły Muzycznej.

9 czerwca – pielgrzymka na Jasną Górę.

Pielgrzymka mniejszości narodowych

3 czerwca odbędzie się VI pielgrzymka mniejszości narodowych na Górę Świętej Anny. Oto jej program:

9.30 – śpiewy chórów na placu przed grotą lurdzką
10.00 – modlitwy, śpiewy i tańce w wykonaniu grup dziecięcych z Zabrza i Walec.

11.00 – Suma pontyfikalna pod przewodnictwem abpa Alfonsa Nossola.

Modlitewna część pielgrzymki zakończy się nabożeństwem w bazylice (czas będzie podany na miejscu). Ponadto po południu i wieczorem (od 13.30 do 21.00) w amfiteatrze orkiestry dęte, chóry, kabarety i zespoły muzyczne zaprezentują bogaty program kulturalny.

Wieczór Piosenki Religijnej w Świerklach

8 czerwca odbędzie się w Świerklach (par. Czarnowasy) wieczór piosenki religijnej. Początek o godz. 16.00. O godz. 18.00 zostanie odprawiona Msza św., po której rozpocznie się dwuczęściowy konkurs. Pierwszą część oceni jury, drugą natomiast publiczność. Po ogłoszeniu werdyktu i wręczeniu nagród odbędzie się koncert laureatów. Organizatorzy z ks. Janem Chodurą zapraszają wykonawców i wszystkich miłośników muzyki i piosenki religijnej.

Nabożeństwa fatimskie w Bryksach

Od maja do października w kościele pątniczym pw. św. Bryksjusza (2 kilometry z Gościęcina w kierunku Kózek) odbywają się nabożeństwa fatimskie. Odbywać się one będą: 17 czerwca – godz. 15.00; 15 lipca – godz. 20.00; 19 sierpnia – godz. 20.00; 16 września – godz. 15.00; 14 października – godz. 15.00. W lipcu i sierpniu procesja odbywa się wieczorem, należy przynieść świece. Ponadto ks. Eugeniusz Włodarski, proboszcz z Gościęcina od maja do 2 listopada zaprasza do starego, uroczego kościoła św. Bryksjusza na niedzielne Msze św., które rozpoczynają się o 10.30 (w lipcu i sierpniu o 11.00).

W regionie

● Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie i Towarzystwo Przyjaciół Opola zorganizowały w dniach od 10 do 12 maja Dni Seniora, w których uczestniczyli opolscy seniorzy bawiąc się na imprezach rozrywkowych, koncertach i spotkaniach towarzyskich. W programie znalazły się m.in. projekcje filmów, spektakl w Teatrze im. Jana Kochanowskiego, ognisko na wyspie Bolko, spotkania z twórcami.

● Na Małej Scenie Teatru im. Jana Kochanowskiego w Opolu odbyła się 12 maja br. premiera sztuki Janusza Głowackiego „Antyгона w Nowym Jorku”.

● Izba Rolnicza w Opolu realizuje cykl seminariów na temat dostosowania polskiego systemu kształcenia rolniczego do potrzeb Unii Europejskiej, drugie z tego cyklu spotkanie odbyło się 11 maja br. w Opolu, na którym omawiano temat: „Szkolnictwo rolnicze w perspektywie restrukturyzacji rolnictwa Opolszczyzny”.

● Przewodnik „Śląsk na weekend, 10 tras po najpiękniejszych zakątkach Dolnego i Górnego Śląska oraz Opolszczyzny” autorstwa Cypriana Skąły (wydawnictwo Pascal) ukazał się na rynku księgarskim. Po Opolszczyźnie wyznaczono trzy szlaki turystyczne: „Na zachód od Opola”, „Między Małą Panwią i Stobrawą”, „Między Gliwicami a Opolem”.

● W Raciborzu, na mocy decyzji Zarządu Miasta, Stowarzyszenie PERSONA działające na rzecz promocji i ochrony zdrowia psychicznego prowadzić będzie przy ul. K. Miarki świetlicę dla 20–30 osób przewlekle chorych, nie wymagających hospitalizacji, ale wykazujących obniżony poziom funkcjonowania społecznego, głównie z powodu chorób psychicznych.

● Prof. Ryszard Knosala, wykładowca Politechniki Gliwickiej i Politechniki Opolskiej, otrzymał nominację na rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nysie. Zapewnia on, że z sześciu proponowanych kierunków, studia dzienne i zaoczne rozpocząć można na trzech kierunkach 7-semesteralnych studiów inżynierskich: architektura środowiskowa, informatyka stosowana, zarządzanie produkcją i usługami, oraz na dwu specjalnościach kończących się licencjatem – pierwszy to finanse i zarządzanie organizacjami, drugi – język niemiecki.

● Ochotnicza Straż Pożarna w Krośnicy obchodziła swoje stulecie. Przez dwa dni – 12 i 13 maja – trwały imprezy, na których oprócz wspomnień i prezentacji dawnego sprzętu oraz pamiątek z przeszłości, odbywały się koncerty i parady strażackie.

● Na seminarium naukowym poświęconym tematowi „Idea samorządności lokalnej a dziedzictwo kulturowe pogranicza” zorganizowanym wspólnie przez krapkowickie starostwo, Urząd Gminy w Bierawie i Katedrę Badań nad Kulturami Regionalnymi Uniwersytetu Opolskiego omawiano problemy związane z upowszechnianiem i finansowaniem kultury regionalnej.

Czwarta rano

Sposób, by częściej wracać do domu

Po liście Księdza Arcybiskupa na temat duszpasterskich problemów związanych z pracą za granicą nie zapanała nadmiernie ożywiona dyskusja publiczna. Żywo komentowany był on natomiast w domach (przynajmniej w tych, w których ja byłem), w drugi dzień Świąt Wielkanocnych. Owszem, dziennikarze zrobili co mogli, gazety przedrukowały list, zadano pytania. Nie zauważyłem natomiast jakiejś poważnej, publicznie ujawnionej reakcji na postulaty zawarte w liście ze strony: pracodawców, pośredników, organizatorów pracy za granicą. Kilka próśb zostało przecież skierowanych pod ich adresem.

Nie chciałbym być nadmiernie sarkastyczny, ale myślę, że prośby Księdza Arcybiskupa są dla niektórych zbyt niewygodne. Mówiąc wprost, ich spełnienie oznaczałoby mniejsze zyski. Prosty przykład: dlaczego nasze kancelarie prawne i biura zajmujące się ściąganiem należnego zwrotu niemieckiego podatku potrącają procent należnej kwoty (jedno z biur nawet 15 procent, ale nie mniej niż 200 marek), a nie wyceniają tej usługi według ustalonego cennika?

Inna sprawa, pośrednio również związana z działalnością kancelarii obsługujących pracujących za granicą. W jednym z opolskich biur finansowych nie chciano mi nawet udzielić informa-

cji na temat możliwości odliczenia od dochodu kosztów dojazdu z miejsca pracy do domu. A taka możliwość w prawie niemieckim istnieje. Na przykład dojeżdżający około 600 kilometrów, co miesiąc może odliczyć od dochodu (jeśli wraca do domu co tydzień) 1850 marek. Dlatego płaci potem o wiele mniejszy podatek. Ale mniejszy podatek to nie jest interes dla polskiego biura, które dostaje procent od zwracanego podatku. Zainteresowanym podaję więc informację, że takie sprawy niemiecka kancelaria załatwia za jednorazową kwotę 80 marek. Załatwienie takiego odliczenia od dochodu jest realną szansą na częstsze powroty do domu, bo zaoszczędzona kwota rekompensuje koszty benzyny i amortyzacji samochodu.

Oczywiście, warto to zrobić – pod warunkiem, że do domu chce się wracać.

PIOTR ZABRZAŃSKI

Na pielgrzymkę do Wambierzyc

Leżące u podnóża Gór Stołowych Wambierzyc są znanymi od wieków – zwłaszcza na Śląsku Opolskim – miejscem pielgrzymkowym. W malowniczej dolinie, w bazylice wybudowanej w stylu włoskiego baroku znajduje się słynąca cudami rzeźba Wambierzyckiej Królowej Rodzin.

Początki sanktuarium sięgają XIII wieku, gdy niewidomy Jan z Raszewa odzyskał wzrok. Od tej pory przez stulecia wędrowali tam pielgrzymi, zwłaszcza od 1863 r., gdy Daniel Paschasius von Osterberg rozpoczął budowę obecnej kalwarii.

Zmiany ludnościowe po II wojnie światowej spowodowały, że Wambierzyc stały się mniej znane. Zachodziła nawet obawa, że przy czynnym udziale ówczesnych władz, miejsce to straci charakter pielgrzymkowy. W tamtym okresie właśnie pielgrzymi

z Opolszczyzny (którzy stanowili w niektórych latach ponad 70 proc. wszystkich pielgrzymów) zdecydowali o kontynuacji pielgrzymek do tego sanktuarium. Wystarczy wspomnieć, że od 1945 do 1990 roku do Wambierzyc przybyło około 150 tysięcy pielgrzymów z około 300 miejscowości diecezji opolskiej (odnotowano ponad 2 tysiące grup zorganizowanych). Pielgrzymują tam m.in. wierni z Popielowa, Siolkowic Starych, Chróścic, Dobrzenia Wielkiego, Polskiej Nowej Wsi, Ochódz, Ligoty Prószkowskiej i Fałkovic.

Obecnie do Wambierzyc znów przyjeżdżają ludzie z całej Polski i zagranicy. Jednak sanktuarium wambierzyckiego dotyka inny problem. Coraz mniej jest pielgrzymów, a więcej turystów. Kustosze sanktuarium starają się, aby zjawisko to zmienić. Dlatego m.in. oddano do użytku dwa domy pielgrzymy, odnawia się kaplice i ścieżki kalwaryjskie – nieraz już mocno zarosnięte.

Ostatnio do rąk tych, którzy chcą modlitewnie spędzić czas w Wambie-

rzycach został oddany nowy „Przewodnik modlitewny po Kalwarii Wambierzyckiej”* (poprzedni był wydany tuż po wojnie). Jest to niewielka książeczka autorstwa ks. Waldemara Chudala, wikariusza z Głubczyc, zawierająca teksty biblijne i rozważania do każdej ze stacji wambierzyckiej kalwarii. Może być pomocą zarówno dla grup pielgrzymkowych, jak i dla pielgrzymów indywidualnych. Dołączony plan kalwarii pomoże każdemu swobodnie poruszać się w labiryncie kalwaryjskich ścieżek, a szczegółowy rachunek sumienia pomoże stanąć w świetle Bożej Prawdy. Wypada mieć tylko nadzieję, że także ta publikacja przyczyni się do odnowy ruchu ściśle pielgrzymkowego nie tylko w diecezji opolskiej, ale również z innych regionów Polski.

w.i.

* Ks. Waldemar Chudala, *Przewodnik modlitewny po Kalwarii Wambierzyckiej, Opole 2001.*

Dlaczego odwołano uroczystość w Łambinowicach?

Zapowiadane na początku maja uroczyste otwarcie symbolicznego cmentarza ofiar powojennego obozu w Łambinowicach, w którym swój udział zapowiedział premier RP Jerzy Buzek i przedstawiciel rządu Niemiec, nie odbyło się.

Powodem odwołania uroczystości stało się zakwestionowanie przez sekretarza generalnego Rady Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa Andrzeja Przewoźnika listy osób, które zginęły w obozie, sporządzonej przez Archiwum Federalne w Bayreuth. Zdaniem Andrzeja Przewoźnika, lista ta powinna być zweryfikowana, między innymi z tego powodu, że sporządzona została na podstawie zeznań świadków, a nie dokumentów. Druga lista ofiar sporządzona przez dr. Edmunda Nowaka z Centralnego Muzeum Jeńców Wojen-

nych w Łambinowicach–Opolu na podstawie oryginalnych dokumentów obozowych została zaakceptowana przez Radę Pamięci Walki i Męczeństwa. Również podważona została przez Radę Pamięci formuła symbolicznego cmentarza. Zdaniem Andrzeja Przewoźnika, cmentarz powstały w miejscu pochówku ofiar jest rzeczywisty, a nie symboliczny. Akceptacji nie uzyskały również wypisane na tabliczkach nazwy miejscowości z 1945 roku.

Przypomnijmy, że decyzja o budowie symbolicznego cmentarza powstała w ubiegłym roku. Miał on upamiętnić ofiary obozu utworzonego w 1945 roku przez władze polskie, do którego zwożono miejscową ludność przeznaczoną do repatriacji. Po przeprowadzeniu sondażowych ekshumacji na terenie obozu, potwierdzono istnienie zbiorowych mogił z ludzkimi szczątkami. Liczba ofiar nie została do końca ustalona, zdaniem dr. Nowaka w obozie zginęło 1,5 tysiąca osób.

Budowę cmentarza zajmowali się Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, wojewoda opolski, Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce, Konsulat Generalny Niemiec we Wrocławiu. Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach i Archiwum Federalne w Bayreuth miały ustalić ostateczne wersje list.

Tuż przed otwarciem cmentarza okazało się, że sprawy proceduralne przerosły możliwości – być może zbyt licznej grupy – organizatorów.

(S.)

Opole Adres redakcji:
ul. Sikorskiego 7/1,
45-051 Opole,
tel./fax (077) 454-64-72
Zespół: Andrzej Kerner,
ks. Zbigniew Zalewski,
Teresa Sienkiewicz-Miś
e-mail: opole@goscnieznelny.pl

Bohater komediowego serialu, początkujący pisarz, Nicholas Whistler otrzymuje pracę na kierowniczym stanowisku w londyńskiej hucie szkła. Skuszony wysoką pensją zamierza spróbować swych sił w dziedzinie, o której nie ma pojęcia. Nie wie też o tym, że dyrektor zakładu, niejaki Cunliffe, jest szefem tajnych służb wywiadowczych. Nicholas, który zna język czeski, zostaje wysłany w podróż służbową do Pragi, gdzie ma się odbyć konspiracyjne spotkanie, dotyczące jakoby transakcji handlowych.

Wyjątkowo upalny czerwiec; reż. Ralph Thomas; wyk.: Dirk Bogarde, Sylva Koscina, Leo McKern, Robert Morley; Wielka Brytania 1964; TV Puls; niedziela, godz. 16.50

(zdj. AKPA)

Programy katolickie w telewizji

Niedziela 27.05

TV Polonia	7.05	Słowo na niedzielę
Polsat	7.30	Jesteśmy
TVP 2	7.55	Słowo na niedzielę (dla niesłyszących)
Pasmo wspólne	9.00	Wierzę, wątpię, szukam
TV Puls	11.30	Kościół żywy – komentarze
TVP 1, TV Polonia, TV Puls	12.00	Regina coeli
TVP 1 i TV Polonia	12.10	Czasy
	12.25	Otwarte drzwi
TV Polonia i WOT	13.00	Msza święta
TV Katowice	13.30	Z życia Kościoła
WOT	18.10 i 21.00	Kościół i świat

Poniedziałek 28.05

WOT	15.35	Wierzę, wątpię, szukam
-----	-------	---------------------------

Wtorek 29.05

TVP 1	15.35	Raj
-------	-------	-----

TVP 2	17.05	Znaki czasu: Katechezy dla rodaków
-------	-------	--

Środa 30.05

TV Polonia	16.05	Raj
------------	-------	-----

Czwartek 31.05

TV Polonia	6.00	Raj
TVP 1	15.45	Babiniec

Piątek 01.06

TV Kraków	16.30	Msza święta dla chorych
-----------	-------	----------------------------

Sobota 02.06

Polsat	7.30	W drodze
TV Kraków	8.15	Wiara i życie
TV Katowice	8.30	Z życia Kościoła
TVP 1 i TV Polonia	8.45	Ziarno – program dla dzieci i rodziców
TV Wrocław	17.00	W kręgu wiary
TVP 2	20.50	Słowo na niedzielę

PULS

- 6.55 Dzielna Mysz [10,11,12] – serial anim. W. Bryt. (powt.)
- 8.10 Gumitycy – program satyryczny
- 8.25 Za wodospadem – film obycz. USA
- 10.00 Ciernista droga – western USA
- 11.30 Kościół żywy – komentarze
- 12.00 Regina Coeli – transmisja z Watykanu
- 12.20 Widzialne i niewidzialne – magazyn zjawisk niezwykłych
- 12.50 Archiwum XX wieku – magazyn historyczny
- 13.15 Jacques Cousteau – żywa legenda – film dok.
- 14.05 Dotyk anioła [58]: Widzieliście mnie? – serial obycz. USA
- 15.00 Covington Cross [9] – serial kostiumowy, W. Bryt./USA
- 15.55 Arsene Lupin: Chimera kalifa [9] – serial sens.
- 16.50 Wyjątkowo upalny czerwiec – komedia sensacyjna
- 18.35 Inspekcja Pana Anatola – komedia obycz., Polska
- 20.00 Numer nie z tej ziemi – komedia obycz., USA
- 22.00 Wydarzenia, Sport, Pogoda
- 22.30 Piątka u Semki – program publicystyczny
- 23.00 Jacques Cousteau – żywa legenda – film dok.
- 0.00 Arsene Lupin: Chimera kalifa [9] – serial sens.
- 1.00 Numer nie z tej ziemi – komedia obycz. USA

TVP 1

- 6.15 Proszę o odpowiedź
- 6.30 Za czy przeciw
- 7.20 Brzydkie kaczątko – serial anim. prod. hiszpańskiej
- 7.50 Teleranek
- 8.15 Siódme niebo [34] – serial prod. USA
- 9.05 Co Pani na to? – program publicystyczny
- 9.40 Quo vadis? [5] – serial prod. włosko-francusko-angielskiej
- 10.45 Lista przebojów
- 11.05 Pokaż, co potrafisz – Akademia IQ
- 11.30 Ulica Reklamowa
- 11.40 Mag. motoryzacyjny MOC
- 12.00 Regina Coeli
- 12.10 Czaszy – katolicki mag. informacyjny
- 12.25 Otwarte drzwi – mag. katolicki
- 12.50 Ulica Reklamowa
- 13.00 Wiadomości
- 13.10 Tydzień
- 13.35 Ulica Reklamowa
- 13.45 Czarodziejki [10] – serial prod. USA
- 14.30 Premiery: Opole 2001
- 14.35 Ulica Reklamowa
- 14.50 Skoda Auto Grand Prix MTB
- 15.20 Studio Sport – Zawody żużlowe Polska – Reszta Świata
- 16.35 Widziałam
- 17.00 Teleexpress

- 17.20 Randka w ciemno – quiz
- 18.05 Lokatorzy – serial TVP
- 18.35 Śmiechu warte
- 19.00 Wieczorynka: Przygody Myski Miki i Kaczora Donalda
- 19.30 Wiadomości
- 20.05 Kocham Cię na zabój – film fab. prod. USA
- 21.50 Zwyczajni-niezwyčajni
- 22.35 Czirliderki [4/6]
- 23.00 Pegaz
- 23.35 Sportowa niedziela
- 23.45 Studio Sport – Wyścigi samochodowe Mistrzostwa Polski
- 0.00 Studio Sport – Grand Prix MTB
- 0.15 Niezapomniane role – film fab.
- 1.45 Ekspres Gothard – film fab. prod. szwajc.

TVP 2

- 7.05 Film dla niesłyszących: Kocham Lucy [13,14/50] – serial prod. USA
- 7.55 Słowo na niedzielę
- 8.00 Program lokalny
- 9.00 Doogie Hower, lekarz medycyny [59] – serial prod. USA
- 9.25 Nie tylko dla komandosów
- 10.00 Kręciola
- 10.30 Śmiercionośne zwierzęta – film dok. USA
- 11.30 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza – Podolski smak
- 12.00 Cień Casey'a – film fab. USA
- 13.55 30 ton! Lista, lista – lista przebojów
- 14.30 Familiada – teleturniej
- 15.00 Złotopolscy [329]
- 15.35 Szansa na sukces
- 16.30 Na dobre i na złe – serial TVP
- 17.30 7 dni świat
- 18.00 Program lokalny
- 18.22 Pogoda
- 18.30 Panorama
- 18.50 Dwójkomania
- 19.00 Święta wojna [64] Wróżka – serial prod. TVP
- 19.30 Magazyn piłkarski Gol
- 19.55 W Polskę idziemy, czyli jubileusz Wiesława Gołasa [2]
- 20.50 Dwójkomania
- 21.00 Panorama
- 21.20 Sport telegram
- 21.35 Życie do poprawki [22] – serial prod. kanadyjskiej
- 22.30 Studio Teatralne Dwójki – Ogień w głowie
- 0.05 Ziemia – ostatnie starcie [38,39] – serial prod. USA

POLSAT

- 6.00 Disco Polo Live
- 7.00 Ręce, które leczą
- 7.30 Jesteśmy
- 8.00 Tom i Jerry [16]
- 8.30 Klub Stasia i Nel
- 9.00 Hugo
- 9.30 Power Rangers [209]
- 9.55 Disco Relax
- 10.55 Sabrina [91]
- 11.20 Dusza człowiek [14]

- 11.50 Szybszy niż piorun – USA
- 13.35 Podwójna akcja [11]
- 14.30 Zakręcony [9]
- 15.05 Pepsi World Star Challenge
- 15.20 Fundacja Polsat
- 15.30 Informacje
- 15.45 Prognoza pogody
- 15.50 80-lecie Przeglądu Sportowego
- 16.50 Rycerz nocy [25]
- 17.40 Reality show
- 18.40 Informacje
- 19 05 Życiowa szansa
- 20.00 Świntuch – Kanada (1981)
- 21.30 Losowanie LOTTO
- 21.55 Na każdy temat
- 22.55 Roswell: W kręgu tajemnic [4]
- 23.50 Magazyn Ligi Mistrzów
- 0.55 FIFA TV
- 1.25 Muzyka na BIS

TVN

- 7.00 Telesklep
- 8.00 Trzy małe duszki [42/50] – serial anim.
- 8.25 Oliver Twist [49/52] – serial anim.
- 8.45 Przygody Syrenki [23/26] – serial anim.
- 9.15 Małolat na uniwersytecie – film rodzinny, USA
- 10.55 Wymarzony nieznajomy – film obyczajowy, USA 1994
- 12.30 Droga do gwiazd – program rozrywkowy
- 13.30 Nauka jazdy – serial fabularno-dokumentalny
- 14.00 Przygody Supermana [2/66] – serial sensacyjny USA
- 14.55 Co za tydzień – magazyn
- 15.45 Zgrywus – komedia, USA 1996
- 17.30 Ale Plama – program rozrywkowy
- 18.00 Reality show
- 19.00 TVN Fakty, sport, pogoda
- 19.35 Milionerzy – teleturniej
- 20.25 Reality show
- 21.40 Pod napięciem – talk show
- 22.10 Superwizjer
- 22.40 Nie do wiary – opowieści niesamowite
- 23.10 Naktowizjer
- 23.40 Prezydencki poker [36/44] – serial sensacyjny, USA
- 0.30 Studio festiwalowe
- 0.40 Reality show
- 1.30 Koncert Pawła Kukiza
- 2.15 Wszystko, co najlepsze – film obyczajowy, USA 1990
- 4.40 Nic straconego – powtórki programów

RTL 7

- 7.00 Teledyski
- 8.00 Odjazdowe kreskówki
- 10.25 Zabójcy w wodzie – dokument przyrodniczy
- 11.25 SeaQuest – serial fantastyczno-naukowy
- 12.20 Święta z Willy Woofem II: Mama dla Elżuni, film familijny, Niemcy

- 14.00 Słoneczny patrol – serial przygodowy
- 14.55 Kłopotliwy więzień – komedia familijna, USA 1991
- 16.35 Niebezpieczeństwa na drodze II – film dok.
- 17.35 Cobra – oddział specjalny – serial policyjny
- 18.30 Śmieć się razem z nami – program rozrywkowy
- 19.00 Misja specjalna: Ofiary przemocy – magazyn reporterski
- 20.00 Wojna gangów – film akcji Wielka Brytania
- 22.00 W wilczej skórze – horror, USA 1981

0.05 Dawno temu w zamku – film USA 1995

- 1.30 Cobra – serial policyjny
- 2.20 Misja specjalna: Ofiary przemocy – magazyn reporterski
- 3.10 W wilczej skórze – horror, USA
- 5.00 Teleshopping

TV 4

- 6.15 Droga do Avonlea [51] – serial familijny, Kanada
- 7.15 Belle Starr – western USA
- 9.00 Droga do Avonlea [52] – serial familijny, Kanada
- 10.00 Biały Kieł 2: legenda Białego Wilka – film fabularny USA
- 12.00 Science of Magic – film dokumentalny
- 13.00 Sto twarzy Damona [2] – serial sensacyjny USA
- 13.30 KINOManiaK – odjazdowy magazyn filmowy
- 14.00 Rodzina Leśniewskich – komedia obyczajowa, Polska
- 15.50 Podryw kontrolowany – program rozrywkowy
- 16.20 Supergol – magazyn sportowy
- 16.50 Różowa Pantera [20] – serial animowany
- 17.15 Pomoc domowa [11] – serial komediowy USA
- 17.45 Dziennik
- 17.58 Informacje sportowe
- 18.05 Piątka nieustraszonych [20] – serial fantastyczny USA
- 19.00 Czasem lepiej być kobietą [5] – serial komediowy, Niemcy
- 20.00 Z archiwum X [89] – serial sensacyjny USA
- 20.55 Drogówka – magazyn policyjny
- 21.25 Reality show
- 21.50 Baza Pensacola 3 [20] – serial akcji USA
- 22.45 Bohater przyszłości – film akcji, Hongkong
- 0.35 Super VIP – program muzyczny
- 1.05 Strefa P – magazyn muzyczny

TV POLONIA

- 6.10 Na dobre i na złe [46] – serial prod. polskiej
- 7.05 Słowo na niedzielę
- 7.10 Tam gdzie jesteśmy – reportaż

- 7.40 Strażnicy pół – reportaż Krzysztofa Kubiaka
- 7.55 Suwalszczyzna piękna jak baśń – reportaż
- 8.10 Fraglesy – serial anim. prod. angielskiej
- 8.35 Niedzielne muzykowanie – Arcydzieła muzyki barokowej
- 9.40 Złotopolscy [282,283]
- 10.35 Kobiety nad przepaścią – dramat prod. polskiej

12.00 Regina Coeli
12.10 Czasy – katolicki mag. informacyjny

12.25 Otwarte drzwi – mag. katolicki

12.50 Mistrzowskie kreacje Jerzego Maksymiuka

13.00 Transmisja Mszy świętej – z kościoła pw. Matki Odkupiciela i św. Jana Bożego w Łodzi

14.05 Teatr dla Dzieci: Dary wiatru północnego

14.45 Spotkanie z Balladą: Horror w Kopydłowie

15.40 Biografie: Kardynał Stefan Wyszyński – reportaż

16.30 Kochamy polskie seriale – teleturniej

17.00 Teleexpress

17.15 Noce i dnie [4/12]

18.05 Spotkania kabaretowe – Sielanka Polska

18.50 Potrawy regionalne

19.15 Dobranocka: Rycerz Piotruś herbu Trzy Jabłka [38]

19.30 Wiadomości

20.00 Bohaterowie Filmowej Wyobraźni: Konsul – film fabularny

21.40 Eurofolk: Sanok – zespół „Open Folk”

22.00 Finał Tenisowego Turnieju Kobiet Olecko Cup

22.30 Panorama

22.50 Sport telegram

23.00 Nie tylko dla melomanów: Ludwig van Beethoven-VII Symfonia A-dur op. 92 – koncert

23.40 Bardzo przyjemne miasto – film dok.

0.10 Sportowa niedziela

0.30 Przyjaciele

1.00 Bajeczki Jedynecki

1.15 Rycerz Piotruś herbu Trzy Jabłka

1.30 Wiadomości

1.50 Sport telegram

2.00 Bohaterowie Filmowej Wyobraźni: Konsul – film fabularny

3.40 Dozwolone od lat 40

4.30 Zaproszenie

5.00 Panorama

5.20 Sport telegram

5.30 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza

PASMO WSPÓLNE

- 7.00 Bajki Hektora [3/26]
- 7.30 Ripley's believe it or not [2/26]
- 8.00 OTV
- 9.00 Wierzę, wątpię, szukam [70]
- 9.30 Książki z górnej półki
- 9.30 Kostek [11/48]
- 10.00 Budujemy mosty [35]
- 10.30 Robin Hood [21/26]
- 11.20 Magazyn czytelniczy – książki z górnej półki [13]
- 11.30 Bajeczne fortuny [6/6]
- 12.30 OTV
- 14.30 Zwierzęta z bliska [5/47]
- 15.25 Gościniec
- 16.00 Bank nie z tej ziemi [4/13]
- 16.55 Hallo krzyżówka – teleturniej
- 17.15 Uśmiechnij się – kabaret
- 18.00 OTV
- 18.20 Magazyn czytelniczy – książki z górnej półki [13]
- 18.30 Echa regionów [32]
- 19.00 Sport
- 21.00 OTV
- 22.00 Powiedz to głośno
- 22.45 Kino mocne: Portret tancerki

KATOWICE

- 8.00 Tam, gdzie biją źródła
- 8.25 Prognoza pogody
- 8.30 Koncert Życzeń
- 12.30 Sport
- 13.25 Zagadki na niedzielę
- 13.30 Z życia Kościoła – program katolicki
- 13.50 Zagadki na niedzielę
- 13.55 Klub globtrotera – program turystyczny
- 14.25 Zagadki na niedzielę
- 18.00 Aktualności – wydanie główne
- 18.15 Wiadomości sportowe
- 21.00 Klub dorosłych sympatyków rocka – program Wojtki Zamorskiego
- 21.30 Aktualności
- 21.40 Milion barw – jak promować Śląsk

KRAKÓW

- 8.00 Kronika Świętokrzyska
- 8.10 Kalejdoskop sportowy
- 8.25 Warto wiedzieć
- 8.30 Życiorysy z refrenem
- 12.30 Telewizja Kraków w Żegocinie – relacja na żywo
- 12.35 Rola – magazyn rolniczy
- 12.45 Magazyn sądecki
- 13.05 Kufer babci Aliny
- 13.25 Telewizja Kraków w Żegocinie – relacja na żywo
- 13.30 Portrety – Mikołaj Grabowski
- 13.55 Telewizja Kraków w Żegocinie – relacja na żywo
- 18.00 Kronika
- 18.20 Kronika świętokrzyska
- 21.00 Marzenia i kariery
- 21.15 Kocham cię życie – program publicystyczny
- 21.30 Kronika
- 21.45 Sprawozdawczy magazyn sportowy
- 21.55 Festiwal Filmów Krótkometrażowych

WOT

- 8.00 Moda i okolice (powt.)
- 8.20 Saga rodów (powt.)
- 8.40 Na zdrowie (powt.)
- 12.30 Mój pies i inne zwierzęta
- 12.40 Auto kurier (powt.)
- 13.00 Msza święta
- 14.00 Z archiwum kuriera (powt.)
- 14.10 Wiarus – magazyn kombatanatów warszawskich
- 18.00 Telewizyjny Kurier Warszawski
- 18.10 Kościół i świat
- 21.00 Kościół i świat (powt.)
- 21.10 Magazyn mikser – magazyn reporterów
- WOT
- 21.30 Wiadomości kuriera
- 21.35 Sport w WOT

WROCŁAW

- 8.00 Przygód kilka wróbla Ćwirka – bajka dla dzieci
- 8.10 Kompas – magazyn wojskowy
- 8.20 Zielona wyspa – ogród, działka, balkon
- 8.30 Teraz wieś – publicystyka rolna
- 12.30 Weekend, weekend – program familijny
- 18.00 Fakty – wydanie główne
- 18.20 Twoja Telewizja Wrocław
- 21.00 Telesport
- 21.30 Fakty wieczorne
- 21.45 Magazyn koszykarski

PULS

- 6.55 Dzielna Mysz [12] – serial anim.
- 7.20 Dziwny wspaniały świat [15] – serial dok. (powt.)
- 7.45 Telesklep
- 8.45 Pytania K. Skowrońskiego – prog. publ.
- 9.00 Casper i przyjaciele [50] – serial anim. USA
- 9.25 Rycerz Redwall [24] – serial anim.
- 9.50 Wyjątkowo upalny czerwiec – komedia sens. (powt.)
- 11.30 Humory Waldemara Ogińskiego – talk-show
- 12.20 Remington Steele [28] – serial sens., USA (powt.)
- 13.10 Telesklep
- 13.40 Ulica zakochanych [49] – telenowela, Meksyk (powt.)
- 14.25 M Kwadrat – talk-show Manna i Materny (powt.)
- 15.00 Covington Cross [9] – serial kostiumowy W. Bryt./USA
- 15.50 Casper i przyjaciele [50] – serial anim., USA (powt.)
- 16.15 Allo, Allo [30] – serial kom. W. Bryt.
- 16.45 Ulica zakochanych [50] – telenowela, Meksyk
- 17.35 Remington Steele [29] – serial sens., USA
- 18.30 Wydarzenia, pogoda
- 18.35 Cudowne lata: Wyprawy [49] – serial obycz., USA
- 19.05 Dotyk anioła: Ostatni telefon [59] – serial obycz., USA
- 20.05 Humory Waldemara Ogińskiego – talk-show
- 20.55 M Kwadrat – talk-show Manna i Materny
- 21.30 Allo, Allo [31] – serial kom. *W. Bryt.
- 22.00 Wydarzenia, sport, pogoda
- 22.30 Pytania Krzysztofa Skowrońskiego – program publicystyczny
- 22.45 Czarno-biały – rozmowa na tematy duchowe
- 23.10 Straż przybrzeżna: Śluzowy [8/37] – serial sens.
- 0.00 Piątka u Semki – program publicystyczny
- 0.30 Pasma dokumentów

TVP 1

- 6.30 Kawa czy herbata – w tym Wiadomości
- 6.55 Giełda
- 7.30 Teleszkupy
- 7.45 Kawa czy herbata
- 8.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 8.30 Wiadomości
- 8.42 Pogoda
- 8.45 Noddy – serial anim. prod. USA
- 9.15 Jedyneczka – program dla dzieci
- 9.40 Bajeczki Jedyneczki
- 10.00 Barnaby Jones [34] – serial prod. USA
- 10.55 Między nami
- 11.15 Zgodnie z prawem
- 11.35 U wód... – W Chopinowskim kurorcie

- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Agrobiznes – rolniczy program informacyjny
- 12.20 Kontrasty – świat, ludzie, pieniądze
- 12.30 Rolnictwo na świecie
- 12.45 Plebania [69] – serial TVP
- 13.15 Bocznymi drogami
- 13.35 Ze świata nauki
- 13.55 Sfinks – zagadki historii – Stepani jeźdźcy śmierci – serial dok. prod. niemieckiej
- 14.25 Rynek
- 14.45 Euroexpress
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Wokół toru – mag. żużlowy
- 15.30 Kulisy PRL-u – Choroba nienawiści – Żydzi w Polsce w latach 44–45
- 16.00 Rower Błażeja
- 16.25 Moda na sukces [1379] – serial prod. USA
- 16.50 Premiery: Opole 2001
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedyński
- 17.35 Klan [477] – telenowela TVP
- 18.00 Jaka to melodia?
- 18.30 Marzenia do spełnienia [28]
- 19.00 Wieczorynka: Bob budowniczy
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 Mieć oczy szeroko otwarte – Prymas Stefan Wyszyński – film dok.
- 21.10 Teatr Telewizji: Pieniądze innych ludzi
- 22.50 Monitor Wiadomości
- 23.20 Sportowy flesz
- 23.25 Dobre książki
- 0.00 Oparte na faktach – film fab. prod. francuskiej
- 1.35 Plebania [68,69] – serial TVP

TVP 2

- 7.30 Dziennik krajowy
- 7.50 Studio urody
- 8.00 Program lokalny
- 8.30 Na dobre i na złe – serial TVP
- 9.25 Wesołe scenki z Górnego Śląska – czyli antologia humoru
- 10.15 Cena rybaka [13] – serial dok. prod. USA
- 10.40 Opowieści według Enid Blyton: Tajemnicza wyspa – serial prod. angielskiej
- 11.05 Kościół i świat
- 11.35 Lotnicze pasje – wczoraj i dziś
- 12.00 Familiada – teleturniej
- 12.25 Nie ma kabaretu bez pistoletu
- 13.15 Ich pięcioro [19/143] – serial
- 14.00 Teatr dla Dzieci: Krakowskie abecadło
- 14.40 Na maksa – teleturniej
- 15.10 Miami Sands [64/110] – serial prod. USA
- 16.00 Panorama
- 16.10 M jak miłość [26] – serial TVP
- 17.05 Małe ojczyzny
- 17.30 Program lokalny
- 18.30 Panorama
- 18.50 Dwójkomania
- 19.00 Va banque – teleturniej
- 19.30 Kocham kino
- 19.50 Dwójkomania
- 19.55 Śpiewające Fortepiany
- 21.00 Panorama
- 21.20 Sport telegram

- 21.28 Pogoda
- 21.35 Nic śmiesznego – film fab. prod. polskiej
- 23.15 Sztuka dokumentu – Miasteczko – film dokumentalny
- 0.10 Kino bez granic – Wyspa głuchych

POLSAT

- 6.00 Piosenka na życzenie
- 7.00 Robocop [9]
- 7.25 Polityczne graffiti
- 7.40 Słoneczny patrol [74]
- 8.35 Strażnik Teksasu [117]
- 9.25 Zbuntowany Anioł (268)
- 10.20 Cud miłości [22]
- 11.15 Słodka trucizna [97]
- 12.05 Dusza człowiek [14]
- 12.35 Adam i Ewa [109]
- 13.35 Reality show
- 14.00 Macie, co chcecie
- 14.30 Twój lekarz
- 14.45 Wystarczy chcieć
- 15.00 Robocop [10]
- 15.30 Informacje
- 15.55 Słoneczny patrol [75]
- 16.50 Strażnik Teksasu [118]
- 17.45 Cud miłości [23]
- 18.40 Informacje i Kurier TV
- 19.20 Życiowa szansa
- 20.15 Adam i Ewa [110]
- 20.45 Reality show
- 21.20 Szybcy i martwi – USA (1995)
- 21.30 Losowanie LOTTO
- 23.25 Informacje i biznes informacie
- 23.45 Prognoza pogody
- 23.50 Polityczne graffiti
- 0.10 Bumerang
- 0.40 Magazyn Teatru Otwartego
- 1.50 Muzyka na BIS

TVN

- 5.45 Kropka nad i
- 6.00 Kamila [50/90]
- 6.45 Telesklep
- 7.00 Przekłeta miłość [87/100]
- 7.50 Trzy małe duszki [43/50] – serial anim.
- 8.15 Oliver Twist [51] – serial anim.
- 8.40 Przygody Syrenki [24/26] – serial anim.
- 9.05 Przyjaciel Bob [7/52] – serial anim.
- 9.30 Telesklep
- 10.30 Reality show
- 11.25 Reality show
- 12.30 Miasteczko [51] – serial obyczajowy, Polska
- 13.10 Trzy małe duszki [43] – serial anim.
- 13.30 Oliver Twist [51] – serial anim.
- 13.55 Przygody Syrenki [24/26] – serial anim.
- 14.20 Mecz NBA
- 15.15 Milionerzy [171]
- 16.00 TVN Fakty, pogoda
- 16.20 W niewoli uczuć [111/135]
- 17.15 Telegra – psychozabawa
- 17.45 Reality show
- 18.15 Rozmowy w toku – talk show
- 19.00 TVN Fakty
- 19.25 Kropka nad i
- 19.45 Sport, pogoda
- 20.00 Reality show
- 20.50 Milionerzy – teleturniej

- 21.40 Miasteczko [52/57]
- 22.25 Supergliny – magazyn policyjny
- 22.55 TVN Fakty
- 23.05 Koncert Galowy, cz. I
- 23.55 Reality show
- 0.40 Koncert Galowy, cz. II – retransmisja z Teatru Wielkiego
- 1.25 Reality show
- 2.25 Nie do wiary – opowieści niesamowite
- 2.55 Multikino
- 3.25 Nic straconego

RTL 7

- 6.00 Teledyski
- 6.50 Odjazdowe kreskówki
- 8.25 Teleshopping
- 9.00 Niebezpieczeństwa na drodze II – film dok.
- 9.55 Izabella – telenowela
- 10.45 Kłopotliwi więźni – komedia familijna, USA
- 12.15 Teleshopping
- 13.15 Gliniarze na motorach – serial policyjny
- 14.10 Izabella – telenowela
- 15.05 Odjazdowe kreskówki – blok kreskówek, a w nim m.in. Dragon Ball Z
- 17.35 Gliniarze na motorach – serial policyjny
- 18.30 W akcji – magazyn sensacji
- 19.00 Wzywam dr. Brucknera – serial medyczny.
- 20.00 Lekcja przetrwania – film akcji, USA 1997
- 21.45 Główny cel – thriller, USA 1991
- 23.35 Wzywam dr. Brucknera – serial medyczny
- 0.30 Lekcja przetrwania – film akcji, USA
- 2.05 Główny cel – thriller, USA 1991
- 3.40 Teleshopping

TV 4

- 6.25 Strefa P – magazyn muzyczny
- 7.00 V Max – mag. motoryzacyjny
- 7.30 Muzyczne listy – magazyn muzyczny
- 8.20 Spiderman [39] – serial anim.
- 8.45 Jeździec Srebrnej Szabli [40]
- 9.15 Garfield [113] – serial animowany USA
- 9.45 Reality show
- 10.15 Grace w opałach [21]
- 10.45 Świat według Kiepskich [93]
- 11.15 Reality show
- 11.45 Pacific Blue [43] – serial USA
- 12.40 Diagnoza morderstwa [16] – serial kryminalny USA
- 13.40 V Max – mag. motoryzacyjny
- 14.10 Strefa P – magazyn muzyczny
- 14.45 Muzyczne listy – magazyn muzyczny
- 15.45 Garfield [114] – serial anim. USA
- 16.15 Spiderman [40] – serial anim. USA
- 16.45 Jak Pan może, Panie doktorze? [18] – serial komediowy USA
- 17.15 Dwa światy
- 17.45 Dziennik
- 18.00 Świat według Kiepskich [94]
- 18.30 Reality show
- 19.00 Pacific Blue [44] – serial USA
- 20.00 Oszukańcze śluby – thriller USA

- 22.00 Świat według Kiepskich [94]
- 22.30 Dziennik
- 22.42 Informacje sportowe
- 22.45 Życie jak sen [17] – serial kom.
- 23.15 Reality show
- 0.15 Wojownik karate 5 – film
- 2.05 Kaskader [14] – serial przyg. USA
- 3.05 Spotkajmy się – program rozrywkowy
- 3.35 Strefa P – magazyn muzyczny

TV POLONIA

- 6.00 Bardzo przyjemne miasto – film dok.
- 6.30 Kawa czy herbata
- 7.30 Sekrety zdrowia
- 7.45 Kawa czy herbata
- 8.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 8.30 Wiadomości
- 8.40 Klan [464]
- 9.10 Zabawy językiem polskim
- 9.35 Noce i dnie [4/12]
- 10.30 Co przed nami – Wojciech Gąsowski
- 10.55 Wieczór z Jagielskim
- 11.35 Pol-Art 2000
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Muzyka rodzima
- 12.45 Z dziecięcej estrady
- 13.10 Klan [464]
- 13.35 Kuchnia polska
- 13.45 Polski dokument telewizyjny
- 14.15 Laureaci Nowej Tradycji
- 14.30 Mariawityzm we współczesnym świecie – reportaż
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Kultura duchowa narodu
- 15.45 Mag. żeglarski
- 16.00 Małe ojczyzny – film dok.
- 16.30 Psi świat [9/13] – serial anim.
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedyńki
- 17.35 Galeria malarstwa polskiego
- 17.45 Sportowy tydzień
- 18.35 Klan [464]
- 18.55 Telezakupy
- 19.15 Dobranocka: Przygody myszki
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 Drzwi w murze – film obycz.
- 21.30 Muzyka łączy pokolenia –
- 22.30 Panorama
- 22.50 Sport telegram
- 23.00 Ze sztuką na ty
- 23.45 Festiwal Beethovenowski Kraków 2001 – reportaż
- 0.10 Galeria malarstwa polskiego
- 0.30 Monitor Wiadomości
- 1.00 Salon Lwowski
- 1.15 Przygody myszki [1/13]
- 1.30 Wiadomości
- 1.55 Sport telegram
- 2.00 Klan [464]
- 2.30 Drzwi w murze
- 4.00 Muzyka łączy pokolenia
- 5.00 Panorama
- 5.20 Sport-telegram
- 5.30 Oto Polska – program Piotra Jaźwińskiego

PASMO WSPÓLNE

- 7.00 Wielka księga natury [51/52]
- 7.30 Mysia agencja Perez a [10/13]
- 8.00 OTV
- 8.35 Królowa serc [193,194/246]
- 9.25 Książki z górnej półki
- 9.30 Spotkania z taaaką rybą [93]
- 9.45 To jest temat [163]
- 10.00 W labirynty [67/120]
- 10.30 OTV
- 10.45 Echa regionów [32]
- 11.15 Doktor Finlay [12/26]
- 12.00 Zaproszenie [36]
- 12.20 Życiorys z refrenem [7]
- 12.45 Planeta praca [11]
- 13.00 Desing tgv [1/4]
- 13.30 Chemia życia i śmierci
- 13.55 Integracja [71]
- 14.10 Klan [113/300]
- 14.35 Klan [114/300]
- 15.00 Budujemy mosty [35]
- 15.30 OTV
- 16.30 Dzieci dzieciom [3]
- 16.55 Kino familijne – Harry i Hendersonowie [67/72]
- 17.15 Otv
- 19.00 Kino wieczorne: sierpniowa rapsodia
- 20.35 Telekurier [109]
- 21.05 Soap opera
- 21.30 OTV
- 22.00 To jest temat [164]
- 22.15 Rozmowa dnia
- 22.35 Odkryj nowy świat [79]

KATOWICE

- 8.00 Aktualności sportowe
- 8.25 Prognoza pogody
- 10.30 Telezakupy
- 15.30 Aktualności sportowe
- 16.00 Megazyn komputerowy
- 17.15 Trudne pytania
- 17.30 Z krukiem w herbie
- 17.50 Wizytówki – program biura reklamy
- 18.00 Aktualności
- 18.20 Magazyn telewizyjna 1

KRAKÓW

- 8.00 Kronika
- 8.10 Rola – magazyn rolniczy
- 10.30 Telezakupy
- 15.30 Świrnik
- 16.05 Podpowiedzi w plenerze
- 16.25 Warto wiedzieć
- 17.15 Marzenia i kariery
- 17.30 Ludzie i wydarzenia
- 17.40 Środowisko i my – program publicystyczny
- 18.00 Kronika
- 18.20 Poselski dyżur – program publicystyczny
- 18.50 Warto wiedzieć
- 18.55 Ludzie i wydarzenia
- 21.30 Kronika
- 21.40 Sport
- 21.50 Temat dnia

WOT

- 8.00 Telewizyjny Numer Warszawski
- 8.05 20 lat później
- 8.25 Sekrety Warszawy i Mazowsza
- 10.30 Puls stolicy
- 15.30 Wiadomości Kuriera
- 15.35 Wierzę, wątpię, szukam... 16.00 Magazyn Mikser
- 16.20 Mój pies i inne zwierzątka
- 17.15 Co, gdzie, kiedy...? 17.25 Komunikaty i ogłoszenia
- 17.30 Telewizyjny Kurier Mazowiecki i pogoda
- 17.45 Sekrety Warszawy i Mazowsza
- 18.00 Telewizyjny Kurier Warszawski i pogoda
- 18.20 Obok nas program społeczny
- 18.40 Powiaty
- 21.30 Telewizyjny Kurier Warszawski i pogoda dla Warszawy
- 21.45 Puls stolicy – program informacyjno-publicystyczny
- 23.00 Raport policyjny
- 23.15 Co, gdzie, kiedy...? 23.30 Wroński beat
- 23.45 V-jay

WROCŁAW

- 8.00 Pogoda
- 8.05 Fakty poranne
- 8.15 Reporterzy Faktów przedstawiają
- 10.30 Czas na bajkę
- 15.30 Serial dla dzieci
- 16.00 Labirynty kultury
- 17.15 Fakty Wrocław
- 17.30 Moim zdaniem
- 18.00 Fakty
- 18.15 Pogoda
- 18.20 Druga „a”
- 18.35 Reflektor
- 18.50 Czas na bajkę
- 21.30 Fakty komentarze
- 21.45 Reporterzy Faktów przedstawiają
- 23.00 Stan zagrożenia
- 23.25 Klasyk nasz bliski – Bach alla Francesca

PULS

- 7.30 Pasma dokumentów
- 8.05 Telesklep
- 9.05 Pytania Krzysztofa Skowrońskiego – program publicystyczny (powt.)
- 9.20 Casper i przyjaciele [51] – serial anim., USA
- 9.45 Rycerz Redwall [25] – serial anim., W. Bryt. 1991
- 10.10 Dotyk anioła: Ostatni telefon [59] – serial obycz., USA
- 11.00 Cudowne lata: Wyprawy [49] – serial obycz., USA
- 11.30 Humory Waldemara Ogińskiego – talk-show
- 12.20 Remington Steele [29] – serial sens., USA
- 13.10 Telesklep
- 13.40 Ulica zakochanych [50] – telenowela
- 14.25 M Kwadrat – talk-show Manna i Materny
- 15.00 Czarno-biały – rozmowa na tematy duchowe
- 15.30 Casper i przyjaciele [51] – serial anim., USA (powt.)
- 15.55 Rycerz Redwall [25] – serial anim., W. Bryt. (powt.)
- 16.15 Allo, Allo [31] – serial komediowy, W. Bryt.
- 16.45 Ulica zakochanych [51] – telenowela, Meksyk
- 17.35 Rytm serca [21] – serial obycz.
- 18.30 Wydarzenia, pogoda
- 18.35 Cudowne lata [50] – serial obycz. USA
- 19.05 Dotyk anioła [60] – serial obycz. USA
- 20.05 Humory Waldemara Ogińskiego – talk-show
- 20.55 M Kwadrat – talk-show Manna i Materny
- 21.30 Allo, Allo [32] – serial kom.
- 22.00 Wydarzenia, Sport, Pogoda
- 22.30 Pytania Krzysztofa Skowrońskiego – program publicystyczny
- 22.45 Raport specjalny – magazyn reporterów
- 23.10 Straż przybrzeżna [9/37] – serial sens.,
- 0.00 Pasma dokumentów

TVP 1

- 6.30 Kawa czy herbata
- 6.55 Giełda
- 7.30 Telezakupy
- 7.45 Kawa czy herbata
- 8.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 8.30 Wiadomości
- 8.42 Pogoda
- 8.45 Zwierzaki cudaki
- 9.10 Bajeczki Jedyneckzi
- 9.25 Łalkowy teatrzyk
- 9.40 Bajeczka – o kwiatkach i kocurze
- 10.00 Barnaby Jones [35] – serial prod. USA
- 10.50 Dom Muratora – mag.
- 11.10 Róg Wojskiego
- 11.35 Zapomniane pracownice – Organmistrzostwo
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Agrobiznes

- 12.20 Do Unii
- 12.45 Klan [477]
- 13.10 Pięta pora roku
- 13.30 360 stopni dookoła ciała
- 13.50 Akcje ratunkowe: Katastrofy lotnicze – film dok. prod. USA
- 14.20 Reportaż
- 14.35 Współcześni wojownicy
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Kwadrat
- 15.35 Raj
- 16.00 Rower Błażeja
- 16.25 Moda na sukces [1380] – serial prod. USA
- 16.50 Premiery: Opole 2001
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedyński
- 17.35 Klan [478] – telenowela TVP
- 18.00 Jaka to melodia?
- 18.30 Marzenia do spełnienia [29]
- 19.00 Wieczorynka: Marcelino chleb i wino – serial anim. prod. hiszpańskiej
- 19.30 Wiadomości
- 19.57 Sport
- 20.03 Pogoda
- 20.10 Viper – serial prod. USA
- 21.00 Dziennik telewizyjny – program Jacka Fedorowicza
- 21.15 C. D. N... – Ormo czuwa
- 21.50 Forum – program publicystyczny
- 22.40 Monitor Wiadomości
- 23.10 Sportowy flesz
- 23.15 Minio – film dok. o Januszu Minkiewicz
- 0.15 Szczury z supermarketu – komedia prod. USA
- 1.45 Dom Muratora
- 2.05 Awangarda krakowska
- 2.30 Bocznymi drogami – Trzy po trzy o Bieszczadach

TVP 2

- 7.30 Dziennik krajowy
- 7.50 Studio urody
- 8.00 Program lokalny
- 8.30 M jak miłość [26] – serial TVP
- 9.25 Ci wspaniali kowboje
- 10.20 Opowieści według Enid Blyton
- 10.50 Mag. Ekspresu Reporterów
- 11.45 Familiada – teleturniej
- 12.10 IV Letni Festiwal Kabaretu Koszalin '98
- 13.00 Ich pięcioro [20] – serial prod. USA
- 13.45 Zwierzakom na ratunek – serial prod. USA
- 14.10 Euro-Quiz – quiz dla młodzieży
- 14.35 Krzyżówka szczęścia – teleturniej
- 15.10 Miami Sands [65/110] – serial prod. USA
- 16.00 Panorama
- 16.10 Janosik [12/13] Pobili się dwaj górale – serial TVP
- 17.05 Znaki czasu
- 17.30 Program lokalny
- 18.22 Pogoda
- 18.30 Panorama
- 18.50 Dwójkomania
- 19.00 Jeden z dziesięciu
- 19.30 Sto lat filharmonii
- 20.00 Linia specjalna
- 20.50 Dwójkomania

- 21.00 Panorama
- 21.20 Sport telegram
- 21.35 Wieczór z Jagielskim – widowisko
- 22.25 Wieczór filmowy – Kocham Kino: Tajemnica morderstwa na Manhattanie – film fab. prod. USA
- 0.15 Chinka – 1987 film fab. prod. USA

POLSAT

- 6.00 Piosenka na życzenie
- 7.00 Robocop [10]
- 7.25 Polityczne graffiti
- 7.40 Słoneczny patrol [75]
- 8.35 Strażnik Teksasu [118]
- 9.25 Zbuntowany Anioł [269]
- 10.20 Cud miłości [23]
- 11.15 Słodka trucizna [98]
- 12.05 Sabrina, nastoletnia czarownica [91]
- 12.35 Adam i Ewa [110]
- 13.35 Życiowa szansa
- 14.00 Dyżurny satyryk kraju
- 14.30 4x4
- 15.00 Robocop [11]
- 15.30 Informacje
- 15.55 Słoneczny patrol [76]
- 16.45 Strażnik Teksasu [119]
- 17.45 Cud miłości [24]
- 18.40 Informacje + Kurier TV
- 19.15 Zbuntowany Anioł [270]
- 20.15 Adam i Ewa [111]
- 20.45 Reality show
- 21.20 Presidio – USA (1988)
- 21.30 Losowanie LOTTO
- 23.10 Informacje i biznes informacje
- 23.30 Prognoza pogody
- 23.35 Polityczne graffiti
- 23.50 Przyjaciele [52]
- 0.20 Pistolet [3]
- 1.45 Telewizyjne Biuro Śledcze BIS
- 2.15 Muzyka na BIS

TVN

- 5.45 Kropka nad i
- 6.00 Kamila [51/90]
- 6.45 Telesklep
- 7.00 Przekłeta miłość [88/100]
- 7.50 Trzy małe duszki [44/50] – serial anim.
- 8.15 Oliver Twist [52] – serial anim.
- 8.40 Przygody Syrenki [25/26] – serial anim.
- 9.05 Przyjaciel Bob [8/52] – serial anim.
- 9.30 Telesklep
- 10.30 Reality show
- 11.15 Rozmowy w toku
- 12.00 Centrum nadziei – serial fabularno-dokumentalny
- 12.30 Maraton uśmiechu – program rozrywkowy
- 13.00 Trzy małe duszki [44] – serial anim.
- 13.30 Oliver Twist [52] – serial anim.
- 13.55 Przygody Syrenki [25/26] – serial anim.
- 14.20 Przyjaciel Bob [8/52] – serial anim.
- 14.45 Magazyn NBA
- 15.15 Milionerzy [172]
- 16.00 TVN Fakty, pogoda
- 16.20 W niewoli uczuć [112/135]
- 17.15 Telegra – psychozabawa
- 17.45 Reality show

- 18.15 Rozmowy w toku – talk-show
- 19.00 TVN Fakty
- 19.25 Kropka nad i
- 19.45 Sport, pogoda
- 20.00 Reality show
- 20.45 Spotkanie z nieznaną – film sensacyjny, USA 1996
- 22.35 Detektyw – serial fabularno-dokumentalny
- 23.05 TVN Fakty
- 23.15 Drew Carey Show [11/26]
- 23.45 Reality show
- 0.30 Tenbit. pl – magazyn nowości internetowych
- 1.30 Co za tydzień – magazyn
- 2.00 Nic straconego

RTL 7

- 6.00 Teledyski
- 7.00 Odjazdowe kreskówki – blok kreskówek, a w nim m.in. Dragon Ball Z
- 9.15 Teleshopping
- 9.45 Śmieć się razem z nami
- 10.15 Izabella – telenowela
- 11.05 Perła – telenowela
- 11.50 W akcji – magazyn sensacji
- 12.15 Teleshopping
- 13.15 Gliniarze na motorach – serial
- 14.10 Izabella – telenowela
- 15.05 Odjazdowe kreskówki – blok kreskówek, a w nim m. in. Dragon Ball Z
- 17.35 Conan – serial fantasy
- 18.30 W akcji – magazyn sensacji
- 19.00 Wzywam dr. Brucknera – serial
- 20.00 Twarz modelki – film obycz.
- 21.50 Niebezpieczna szkoła – thriller
- 23.40 Wzywam dr. Brucknera – serial
- 0.35 Twarz modelki – film obycz
- 2.10 Niebezpieczna szkoła – thriller
- 3.45 Teleshopping

TV 4

- 6.25 Strefa P – magazyn muzyczny
- 7.00 Supergol – magazyn sportowy
- 7.30 Muzyczne listy – program muzyczny
- 8.20 Spiderman [40] – serial anim.
- 8.45 Jeździec Srebrnej Szabli [41] – serial animowany dla dzieci
- 9.15 Garfield [114] – serial anim.
- 9.45 Dwa światy
- 10.15 Jak Pan może, Panie doktorze? [18] – serial komediowy USA
- 10.45 Świat według Kiepskich [89]
- 11.15 Dwa światy
- 11.45 Pacific Blue [44] – serial USA
- 12.40 Matlock [17] – serial USA
- 13.40 Supergol – magazyn sportowy
- 14.10 Strefa P – magazyn muzyczny
- 14.45 Muzyczne listy – prog. muzyczny
- 15.45 Super Mario Brothers [54]
- 16.15 Spiderman [41] – serial
- 16.45 Bieg po szmal 3 [1] – serial
- 17.15 Dwa światy
- 17.45 Dziennik
- 18.00 Świat według Kiepskich [95]
- 18.30 Dwa światy
- 19.00 Był sobie złodziej [22] – serial
- 20.00 Wojownik karate 5 – film
- 22.00 Świat według Kiepskich [95]
- 22.30 Dziennik
- 22.42 Informacje sportowe
- 22.45 Życie jak sen [18] – serial kom.

- 23.15 Dwa światy
- 0.15 Cienie Europy
- 2.00 Spotkajmy się – program rywkowy
- 2.30 Muzyczne listy – mag. muzyczny
- 3.30 Muzyczny VIP – mag. muzyczny

TV POLONIA

- 6.00 Poczta Literacka Wisi z Kórnicka
- 6.30 Kawa czy herbata
- 7.30 Mag. żeglarski
- 7.45 Kawa czy herbata
- 8.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 8.30 Wiadomości
- 8.40 Klan [465]
- 9.05 Psi świat [9/13] – serial anim. dla dzieci
- 9.30 Drzwi w murze – film obycz.
- 11.00 Muzyka łączy pokolenia
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Podróże za horyzont [4]
- 12.40 Zdobywcy Karpat – film dok.
- 13.10 Klan [465]
- 13.35 Gość Jedyński
- 13.45 Sportowy tydzień
- 14.35 Festiwal Beethovenowski Kraków 2001
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Kto ma tyle wdzięku co ja... jubileusz Danuty Rinn
- 16.00 Mini wykłady o maxi sprawach: O Bogu
- 16.15 Rozmowy Hulaj Duszy
- 16.30 Janka [9/15] – serial
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedyński
- 17.35 Bajeczki Jedynecki
- 17.50 Stacja PRL [2]
- 18.20 Telezakupy
- 18.35 Klan [465]
- 19.00 Wieści polonijne
- 19.15 Dobranocka – Reksio [13]
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 Sukces [8/36]
- 20.30 Forum Polonijne – program publicystyczny
- 21.30 Orły 2001 – Polskie Nagrody Filmowe
- 22.30 Panorama
- 22.50 Sport telegram
- 23.00 Brat Maria – film dok.
- 23.20 Adam Makowicz i Kwartet Wilanów grają Chopina
- 23.45 Forum
- 0.30 Monitor Wiadomości
- 1.00 Wieści polonijne
- 1.15 Reksio [13]
- 1.30 Wiadomości
- 2.00 Klan [465]
- 2.30 Sukces [8/36]
- 3.00 Forum Polonijne
- 4.00 Podróże za horyzont [4]
- 4.30 Małe ojczyzny – film dok.
- 5.00 Panorama
- 5.20 Sport telegram
- 5.30 Stacja PRL [2] – Propagand

PASMO WSPÓLNE

- 7.00 Dany opowiedz mi [35,36/52]
- 8.00 OTV 8.35 Królowa serc 9.25 Książki z górnej półki 9.30 Nauka języka niemieckiego [19] 9.45 To jest temat [164]
- 10.00 W labiryntach [68/120] 10.30 OTV 10.45 Telekurier [109] 11.15 Czterdziestolatek [13/21] 12.15 Muzyka – łączy pokolenia! [3] 13.00 Podróżomania 14.00 Cyberix [32] 14.10 Klan [115/300] 14.35 Klan [116/300] 15.00 Teleturniej – Trójka na szóstkę 15.30 OTV 16.30 Papierowy teatrzyk 16.50 Kino rodzinne: Przyjaciele zwierząt [22/26] 17.15 OTV 19.00 Łańcuchy salon muzyczny [8] 19.45 A. Dworzak – symfonia nr. 9 20.30 Telekurier [110] 21.05 Soap opera 21.30 OTV 22.00 To jest temat [165] 22.15 Rozmowa dnia 22.35 Gliniarze wielkich miast [3/4] 23.35 Cyberix [32] 23.45 Czysta perzarni

KATOWICE

- 8.00 Agrofakty 8.25 Prognoza pogody 10.30 Speed – magazyn motoryzacyjny 15.30 Agrofakty 16.00 Klub dorosłych sympatyków rocka 17.15 Speed – mag. 17.30 Z wokandy – mag. 17.50 Wizytówki 18.00 Aktualności 18.15 Wiadomości sportowe 18.20 Magazyn reporterów TV Katowice 18.40 Ale kino 21.30 Aktualności 21.40 Wiadomości sportowe 21.45 Porozmawiajmy

KRAKÓW

- 8.00 Kronika 8.10 Środowisko i my-10.30 Telezakupy 15.30 Wolność wibracji – koncert [II] 15.55 Młodzież kontra... czyli pod ostrzałem 17.15 Kocham cię życie – program publicystyczny 17.30 Ludzie i wydarzenia 17.40 Magazyn sądecki 18.00 Kronika 18.20 W kręgu kultury – program publicystyczny 18.50 Warto wiedzieć 18.55 Ludzie i wydarzenia 21.30 Kronika 21.40 Sport 21.50 Temat dnia

WOT

- 8.00 Telewizyjny Numer Warszawski 8.02 Od pucybuta do... 8.25 Sekrety Warszawy i Mazowsza – konkurs dla widzów 10.30 Puls stolicy (powt.) 15.30 Wiadomości Kuriera 15.35 Rozmowa dnia (powt.) 15.55 Podróże z WOT (powt.) 16.15 Wiarus (powt.) 17.15 Gość WOT 17.25 Komunikaty i ogłoszenia 17.30 Telewizyjny Kurier Mazowiecki i pogoda 17.45 Sekrety Warszawy i Mazowsza (powt.) 18.00 Telewizyjny Kurier Warszawski i pogoda 18.20 Mediator – program publicystyczny dotyczący interwencji reporterów WOT 18.40 Studio reportażu 18.55 Gość WOT 21.30 Telewizyjny Kurier Warszawski i pogoda dla Warszawy 21.45 Puls stolicy – program informacyjno-publicystyczny

WROCŁAW

- 8.00 Pogoda 8.05 Fakty poranne 8.15 Przyszań – serial dok. 10.30 Czas na bajkę 15.30 Serial dla dzieci 16.00 Labirynty kultury 17.15 Fakty Wrocław 17.30 Goniąc regionalny 18.00 Fakty 18.15 Pogoda 18.20 Index – magazyn akademicki 18.45 Czas na bajkę 21.30 Fakty komentarze 21.45 Przyszań – serial dok.

PULS

- 7.30 Pasma dokumentów
- 8.05 Telesklep
- 9.05 Pytania Krzysztofa Skowrońskiego
- 9.20 Casper i przyjaciele [52] – serial
- 9.45 Rycerz Redwall [26] – serial anim., W. Bryt. 1991.
- 10.10 Dotyk anioła [60] – serial obycz.
- 11.00 Cudowne lata [50] – serial obycz., USA (powt.)
- 11.30 Humory Waldemara Ogińskiego – talk-show (powt.)
- 12.20 Rytm serca [21] – serial obycz.
- 13.10 Telesklep
- 13.40 Ulica zakochanych [51]
- 14.20 M Kwadrat – talk-show Manna i Matery (powt.)
- 15.00 Archiwum XX wieku – magazyn historyczny
- 15.30 Casper i przyjaciele [52] – serial anim. USA (powt.)
- 15.55 Rycerz Redwall [26] – serial anim., W. Bryt. (powt.)
- 16.15 Allo, Allo [32] – serial kom.
- 16.45 Ulica zakochanych [52] – telenowela, Meksyk
- 17.35 Remington Steele [30] – serial sens., USA
- 18.30 Wydarzenia, pogoda
- 18.35 Cudowne lata: Madeline [51]
- 19.05 Dotyk anioła: Ryzyko [61]
- 20.05 Humory Waldemara Ogińskiego – talk-show
- 20.55 M Kwadrat – talk-show Manna i Matery
- 21.30 Allo, Allo [33] – serial kom.
- 22.00 Wydarzenia, sport, pogoda
- 22.30 Pytania Krzysztofa Skowrońskiego – prog. publicystyczny
- 22.45 Czarno-biały – rozmowa na tematy duchowe
- 23.10 Straż przybrzeżna [10/37]
- 0.00 Pasma dokumentów

TVP 1

- 6.30 Kawa czy herbata
- 6.55 Giełda
- 7.30 Telezakupy
- 7.45 Kawa czy herbata
- 8.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 8.30 Wiadomości
- 8.42 Pogoda
- 8.45 Moje miasteczko – serial prod. kanadyjskiej
- 9.10 Jedyneczka – prog. dla dzieci
- 9.40 Bajeczki Jedyneczki
- 10.00 Barnaby Jones [36] – serial prod.
- 10.50 Dom pełen zwierząt – Zwierzęta domowe na wsi
- 11.10 Ekran z kwiatkiem
- 11.15 Drogowskaz – mag. o pracy
- 11.35 Najśodsze morze świata
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Agrobiznes
- 12.20 Kontrasty – świat, ludzie, pieniądze
- 12.25 Chcemy pomóc
- 12.45 Klan [478]
- 13.10 Zwierzęta świata – film dok. prod. angielskiej
- 13.40 Święty [4] – serial
- 14.30 Czas na komputer

- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Bezpieczna Jedyńka
- 15.30 Szerokie tory
- 16.00 Rowler Błażeja
- 16.25 Moda na sukces [1381]
- 16.50 Premiery Opole 2001
- 17.00 Telexpress
- 17.20 Gość Jedyńki
- 17.35 Klan [479 – telenowela TVP
- 18.00 Jaka to melodia?
- 18.30 Marzenia do spełnienia [30] – serial prod. TVP
- 19.00 Wieczorynka: Ropuszy zwiad
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 Okrucy życia: Przemiana – film fab. prod. USA
- 21.45 Oblicza mediów
- 22.05 Kronika kryminalna
- 22.25 Monitor Wiadomości
- 22.55 Sportowy flesz
- 23.05 Gorąco polecam Laureata Złotej Palmy: Dzikość serca – film fab. prod. USA
- 1.00 Czas na komputer
- 1.20 Rozmowy na nowy wiek
- 1.50 Czas na antyki
- 2.15 Kompozytorzy – Franciszek Schubert

TVP 2

- 7.30 Dziennik krajowy
- 7.50 Studio urody
- 8.00 Program lokalny
- 8.30 Złotopolscy [328]
- 9.00 Wesołe scenki z Górnego Śląska – czyli antologia humoru
- 9.50 Oceaniczne oazy [3/6] – Aote-arora – wyspy lodu i ognia
- 10.20 Urodzeni wczoraj – film fab. prod. USA
- 12.00 Po prostu żyć – Pierwsza miłość
- 12.25 IV Letni Festiwal Kabaretu Koszalin '98 – To pisać ten bilet?
- 13.15 Ich pięciorko [21/143] – serial prod. USA
- 14.00 Zwierzakom na ratunek [15] – serial prod. USA
- 14.25 Ale heca
- 14.50 Ojczyzna polszczyzna – W radiu, w studiu, w Hradcu
- 15.10 Miami Sands [66/110] – serial prod. USA
- 16.00 Panorama
- 16.10 Janosik [13-ost.] – serial TVP
- 17.05 Polaków portret własny
- 17.30 Program lokalny
- 18.22 Pogoda
- 18.30 Panorama
- 18.50 Dwójkomania
- 19.00 Jeden z dziesięciu
- 19.30 Biblia i ty
- 20.00 Magazyn Ekspresu Reporterów
- 20.50 Dwójkomania
- 21.00 Panorama
- 21.35 Mistrz mowy polskiej
- 21.50 Oddział do zadań specjalnych – film fab. prod. USA
- 23.25 Auto
- 23.50 Wojownicy Hitlera: Keitel – pomocnik
- 0.35 Tramwaj zwany pożądaniem – film fab. prod. USA
- 1.45 Europejski przegląd piłkarski

POLSAT

- 6.00 Piosenka na życzenie
- 7.00 Robocop [11]
- 7.25 Polityczne graffiti
- 7.40 Słoneczny patrol [76]
- 8.35 Strażnik Teksasu [119]
- 9.25 Zbuntowany anioł [270]
- 10.20 Cud miłości [24]
- 11.15 Słodka truczyna [99]
- 12.05 Przyjaciele [51]
- 12.35 Adam i Ewa [111]
- 13.05 Życiowa szansa
- 14.00 Disco Relax
- 15.00 Robocop [12]
- 15.30 Informacje
- 15.55 Słoneczny patrol [77]
- 16.45 Strażnik Teksasu [120]
- 17.45 Cud miłości [25]
- 18.40 Informacje i Kurier TV
- 19.20 Dzikie księżyc – Argentyna
- 20.15 Adam i Ewa [112]
- 20.45 Reality show
- 21.20 Nie ma jak u mamy – film prod. USA-Kanada
- 21.30 Losowanie LOTTO
- 23.20 Informacje i biznes informacie
- 23.40 Prognoza pogody
- 23.45 Polityczne graffiti
- 0.05 Telewizyjne Biuro Śledcze
- 0.35 Zbrukana niewinność – USA
- 2.15 Muzyka na BIS

TVN

- 5.45 Kropka nad i
- 6.00 Kamila [52/90]
- 6.45 Telesklep
- 7.00 Przekłeta miłość [89/100]
- 7.50 Trzy małe duszki [45/50] – serial
- 8.15 Huckelberry Finn [1/26] – serial
- 8.40 Przygody Syrenki [26/26] – serial
- 9.05 Bob in a Bottle [9/52] – serial
- 9.30 Telesklep
- 10.30 Reality show
- 11.15 Rozmowy w toku [powtórki]
- 12.00 Nauka jazdy – serial fabularno-dokumentalny
- 12.30 Superwizjer
- 13.00 Trzy małe duszki [45] – serial
- 13.30 Huckelberry Finn [1/26] – serial
- 13.55 Przygody Syrenki [26/26] – serial
- 14.20 Bob in a Bottle [9/52] – serial
- 14.45 Krok za krokiem [25] – serial kom., USA
- 15.15 Milionery [173] (powtórka)
- 16.00 TVN Fakty, pogoda
- 16.20 W niewoli uczuć [113/135]
- 17.15 Telegra – psychozabawa
- 17.45 Reality show
- 18.15 Rozmowy w toku – talk-show
- 19.00 TVN Fakty
- 19.25 Kropka nad i
- 19.45 Sport, pogoda
- 20.00 Reality show
- 20.45 Ścigany [13/22] – serial USA
- 21.45 Beverly Hills [71/97] – serial USA
- 22.45 TVN Fakty
- 22.55 Nocne rozmowy w toku – talk-show
- 23.40 Reality show
- 0.25 Koncert Vana Morrisona
- 2.00 Supergliny – magazyn policyjny
- 3.00 Automaniak – magazyn motoryzacyjny
- 3.30 Nic straconego

RTL 7

- 6.00 Teledyski
- 7.00 Odjazdowe kreskówki – blok kreskówek, a w nim m. in. Dragon Ball Z
- 9.15 Teleshopping
- 9.45 Śmieć się razem z nami
- 10.15 Izabella – telenowela
- 11.05 Perła – telenowela
- 11.50 W akcji – magazyn sensacji
- 12.15 Teleshopping
- 13.15 Conan – serial fantasy
- 14.10 Izabella – telenowela
- 15.05 Odjazdowe kreskówki – blok kreskówek, a w nim m. in. Dragon Ball Z
- 17.35 Conan – serial fantasy
- 18.30 W akcji – magazyn sensacji
- 19.00 Wzywam dr. Brucknera – serial
- 20.00 Spacer po plaży – dramat, USA
- 21.55 52 minuty: 7 tygodni w piekle – reportaż
- 23.00 Cudze dziecko – dramat, USA
- 0.45 Wzywam dr. Brucknera – serial
- 1.40 Spacer po plaży – dramat, USA
- 3.20 Cudze dziecko – dramat, USA
- 4.50 Teleshopping

TV 4

- 6.25 Muzyczny VIP – magazyn ciekawostek
- 7.00 KINOManiaK – odjazdowy magazyn filmowy
- 7.30 Muzyczne listy – magazyn
- 8.20 Spiderman [41] – serial animowany USA
- 8.45 Jeździec Srebrnej Szabli [42] – serial animowany dla dzieci
- 9.15 Super Mario Brothers [54] – serial dla dzieci
- 9.45 Reality show
- 10.15 Bieg po szmal 3 [1] – serial
- 10.45 Świat według Kiepskich [95]
- 11.15 Reality show
- 11.45 Był sobie złodziej [22] – serial
- 12.40 Diagnoza morderstwo [17] – serial kryminalny USA
- 13.40 KINOManiaK – odjazdowy magazyn filmowy
- 14.10 Muzyczny VIP – magazyn
- 14.45 Muzyczne listy – mag. muzyczny
- 15.45 Garfield [115] – serial USA
- 16.15 Spiderman [42] – serial anim.
- 16.45 „Ja się zastrzeżę” [11] – serial komediowy USA
- 17.15 Reality show
- 17.45 Dziennik
- 18.00 Świat według Kiepskich [96]
- 18.30 Reality show
- 19.00 Pacific Blue [45] – serial policyjny USA
- 20.00 Z Archiwum X [90] – serial sensacyjny USA
- 21.00 Ten drugi [17] – serial sensacyjny, Kanada
- 22.00 Świat według Kiepskich [96] – serial komediowy
- 22.30 Dziennik
- 22.42 Informacje sportowe
- 22.45 Życie jak sen [19] – serial komediowy USA
- 23.15 Reality show
- 0.15 Fatalne zauroczenie – thriller psychologiczny USA

- 2.40 Spotkajmy się – program rozrywkowy
- 3.10 Muzyczne listy – magazyn muzyczny
- 4.10 Strefa P – magazyn muzyczny

TV POLONIA

- 6.00 Adam Makowicz i Kwartet Wilanów grają Chopina
- 6.30 Kawa czy herbata
- 7.30 Wieści polonijne
- 7.45 Kawa czy herbata
- 8.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 8.30 Wiadomości
- 8.40 Klan [466]
- 9.05 Teleranek
- 9.30 Sukces [8/36]
- 10.00 Forum Polonijne – program publicystyczny
- 11.00 Orły 2001 – Polskie Nagrody Filmowe
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Warszawskie ulice – Agrykola
- 12.25 Namaluję ci miłość – reportaż
- 12.45 Ach śpij, kochanie... przeboje międzywojennego dwudziestolecia
- 13.10 Klan [466]
- 13.35 Gość Jedydni
- 13.45 Forum – program publicystyczny
- 14.40 Chrzęszcz brzmi w trzcinie...
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Na wielkiej scenie:
- 15.45 Rozmowy Hulaj Duszy
- 16.05 Raj – mag. katolicki
- 16.30 Noddy [12/39] – serial anim. prod. USA
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedydni
- 17.35 Spacerzy z dziadkiem – program edukacyjny
- 17.50 Rozmowy na nowy wiek
- 18.20 Telezakupy
- 18.35 Klan [466]
- 19.00 Dziennik telewizyjny
- 19.15 Dobranocka: Nils i dzikie gęsi [6]
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 Soból i panna – melodramat prod. polskiej
- 21.30 Szklanka wody, czyli BAJM
- 22.10 Forum Polonijne. Odpowiedzi na pytania
- 22.30 Panorama
- 22.50 Sport telegram
- 23.00 Okna: Matka i syn
- 23.40 Linia specjalna
- 0.30 Monitor Wiadomości
- 1.00 Dziennik telewizyjny
- 1.15 Nils i dzikie gęsi [6]
- 1.30 Wiadomości
- 2.00 Klan [466]
- 2.30 Soból i panna – melodramat prod. polskiej
- 3.55 Szklanka wody, czyli BAJM – minirecital
- 4.40 Forum Polonijne
- 5.00 Panorama
- 5.20 Sport telegram
- 5.30 Tajemnice armii – reportaż

PASMO WSPÓLNE

- 7.00 Zuzia i jej przyjaciele [5/26] 7.35 Kłopoty z Zosią [25/26] 8.00 OTV 8.35 Królowa serc [197/246] 9.25. Książki z górnej półki 9.30 Bliżej prawa [66] 9.45 To jest temat [165] 10.00 W labiryntach [69/120] 10.30 OTV 10.45 Telekurier [110] 11.15 Viper [9/22] 12.00 Telenowiny 12.15 Uśmiechnij się 13.00 Podróże kolejami Europy [18/26] 13.30 Kowalski i Szmidt [33] 14.00 Kalejdoskop regionalny 14.10 Klan [117/300] 14.35 Klan [118/300] 15.00 Czterej pazerni 15.30 OTV 16.30 Wśród przyjaciół 16.50 Kino rodzinne 17.15 OTV 19.00 Kino wieczorne 20.30 Telekurier [111] 21.05 Soap opera 21.30 OTV 22.00 To jest temat [166] 22.15 Rozmowa dnia 22.35 Bliżej prawa [66] 22.50 Telenowiny 23.05 Country nocą 23.35 Kino mocne: Druga miłość

KATOWICE

- 8.00 Z wokandy – magazyn sądowy (powt.) 8.25 Prognoza pogody 10.30 Rzec gustu 15.30 Z wokandy 16.00 Koszałek Opalek – program dla dzieci 17.15 Rzec gustu 17.30 Magazyn beskidzki 17.50 Wizytówki 18.00 Aktualności 18.15 Wiadomości sportowe 18.20 Telewizyjna Jedynka – magazyn 21.30 Aktualności 21.40 Wiadomości sportowe 21.45 Porozmawiajmy

KRAKÓW

- 8.00 Kronika 8.10 Na rynku pracy 10.30 Telezakupy 15.30 Deep Purple 17.15 Z kart krakowskiego archiwum 17.30 Ludzie i wydarzenia 17.40 Na celowniku – program wojskowy 18.00 Kronika 18.20 Kundel bury i kocury 18.35 Małopolska mała Europa 18.55 Ludzie i wydarzenia 21.30 Kronika 21.40 Sport 21.50 Temat dnia

WOT

- 8.00 Telewizyjny Numer Warszawski 8.05 Mediator (powt.) 8.25 Sekrety Warszawy i Mazowsza – konkurs dla widzów 10.30 Puls stolicy (powt.) 15.30 Wiadomości Kuriera 15.35 Rozmowa dnia (powt.) 15.55 Przypadki Robin Hooda 17.15 Gość WOT 17.25 Komunikaty i ogłoszenia 17.30 Telewizyjny Kurier Mazowiecki i pogoda 17.45 Sekrety Warszawy i Mazowsza (powt.) 18.00 Telewizyjny Kurier Warszawski i pogoda 18.20 Na zdrowie 18.40 Planeta praca 18.55 Gość WOT 21.30 Telewizyjny Kurier Warszawski i pogoda dla Warszawy 21.45 Puls stolicy – program informacyjno-publicystyczny

WROCŁAW

- 8.00 Pogoda 8.05 Fakty poranne 8.15 Pierwszy stopień do piekła – magazyn 10.30 Czas na bajkę – program dla dzieci 15.30 Serial dla dzieci 16.00 Labirynty kultury 17.15 Fakty Wrocław 17.30 Prowokator – mag. reporterów 18.00 Fakty – wydanie główne 18.15 Pogoda 18.20 Wkręt – program dla młodzieży 18.45 Czas na bajkę – program dla dzieci 21.30 Fakty komentarze 21.45 Pierwszy stopień do piekła – magazyn 23.05 Niezła kiecka – magazyn kulturalny

PULS

- 7.30 Pasma dokumentów
- 8.05 Telesklep
- 9.05 Pytania Krzysztofa Skowrońskiego – program publicystyczny (powt.)
- 9.20 Casper i przyjaciele [53] – serial anim., USA
- 9.45 Rycerz Redwall [1] – serial anim., W. Bryt.
- 10.10 Dotyk anioła: Ryzyko [61] – serial obycz., USA
- 11.00 Cudowne lata: Madeline [51] – serial obycz., USA
- 11.30 Humory Waldemara Ogińskiego – talk-show (powt.)
- 12.20 Remington Steele [30] – serial sens., USA
- 13.10 Telesklep
- 13.40 Ulica zakochanych [52] – telenowela, Meksyk
- 14.25 M Kwadrat – talk-show Manna i Materny (powt.)
- 15.00 Czarno-biały – rozmowa na tematy duchowe
- 15.30 Casper i przyjaciele [53] – serial anim., USA
- 15.50 Rycerz Redwall [1] – serial anim.,
- 16.15 Allo, Allo [33] – serial komediiowy
- 16.45 Ulica zakochanych [53] – telenowela, Meksyk
- 17.35 Rytm serca [22]: Ostatnie życzenie – serial obycz.
- 18.30 Wydarzenia, pogoda
- 18.35 Cudowne lata: Mała Debi [52] – serial obycz., USA
- 19.05 Dotyk anioła [62]: Księżyc w pełni – serial obycz. USA
- 20.05 Humory Waldemara Ogińskiego – talk-show
- 20.55 M Kwadrat – talk-show Manna i Materny
- 21.30 Allo, Allo [34] – serial kom.
- 22.00 Wydarzenia, sport, pogoda
- 22.30 Pytania Krzysztofa Skowrońskiego – program publicystyczny
- 22.45 Widzialne i niewidzialne – magazyn zjawisk niezwykłych
- 23.10 Straż przybrzeżna [11/37] – serial sens.
- 0.15 Pasma dokumentów

TVP 1

- 6.30 Kawa czy herbata
- 6.55 Gielda
- 7.30 Telezakupy
- 7.45 Kawa czy herbata
- 8.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 8.30 Wiadomości
- 8.45 Mój przyjaciel Torbek – serial anim. prod. USA
- 9.15 Bajeczki Jedynecki
- 9.30 Laikowy teatrzyk
- 9.45 Bajeczka
- 10.00 Barnaby Jones [37] – serial prod. USA
- 10.50 Mamy dziecko
- 11.10 Rzym bez dymu
- 11.40 Z kamerą wśród zwierząt
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Agrobiznes

- 12.20 Horyzonty
- 12.40 Klan [479]
- 13.10 Okruczy życia – Przemiana – film fab. prod. USA
- 14.40 Po pierwsze środowisko
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Raport z demokracji
- 15.30 Auto-mix
- 15.45 Babiniec – magazyn
- 16.10 Rower Błażeja
- 16.25 Moda na sukces [1382] – serial prod. USA
- 16.50 Premiery Opole 2001
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedyinki
- 17.35 Plebania [70] – serial TVP
- 18.05 Dwadzieścia jeden – teleturniej
- 18.35 Więzy krwi [21] – serial prod. TVP
- 19.05 Wieczorynka: Wyprawa prof. Gąbki
- 19.15 Jutro weekend
- 19.30 Wiadomości
- 19.57 Sport
- 20.03 Pogoda
- 20.10 Ekstradycja [3] – serial TVP
- 21.10 Sprawa dla reportera
- 21.45 Tygodnik polityczny Jedyinki
- 22.40 Monitor wiadomości
- 23.10 Sportowy flesz
- 23.15 Czas na... kontrowersyjny dokument – Prawda i kłamstwa – film dok. prod. angielskiej
- 0.25 Angela Mooney znowu umiera – 1998 film fab. prod. irlandzkiej
- 1.55 Romantyczne podróże do Polski [8] Wielkopolska, Kujawy

TVP 2

- 7.30 Dziennik krajowy
- 7.50 Studio urody
- 8.00 Program lokalny
- 8.30 Złotopolscy [329]
- 9.00 Panna z kawalerem [3]
- 9.50 Oceaniczne oazy [4] – serial dok. prod. angielskiej
- 10.20 Randka w ciemno – film fab. prod. USA
- 11.30 Magazyn Dobrych Wiadomości
- 12.05 Tata Show
- 12.55 Ich pięcioro [22/143] – serial prod. USA
- 13.40 Zwierzakom na ratunek [16] – serial prod. USA
- 14.00 Ale para Felek i Klara
- 14.25 Krzyżówka 13-latków
- 14.55 Śpiewające fortepiany
- 16.00 Panorama
- 16.10 Czarne chmury [1/10] – serial TVP
- 17.10 Proton – mag. sensacji naukowych
- 17.30 Program lokalny
- 18.22 Pogoda
- 18.30 Panorama
- 18.50 Dwójkomania
- 19.00 Jeden z dziesięciu
- 19.30 Święta wojna – serial prod. TVP
- 20.00 Jąś Fasola
- 20.30 Biuro ogłoszeń
- 20.55 Dwójkomania
- 21.00 Panorama
- 21.20 Sport telegram
- 21.28 Pogoda

- 21.35 Z Archiwum X – serial prod. USA
- 22.30 997 – mag. kryminalny
- 23.05 Wydział śledczy [2/4]
- 0.05 Ginące cywilizacje – Tatarzy polscy
- 0.55 Agent 86 – serial kom. prod.

POLSAT

- 6.00 Piosenka na życzenie
- 7.00 Ropocop [12]
- 7.25 Polityczne graffiti
- 7.40 Słoneczny patrol [77]
- 8.35 Strażnik Teksasu [120]
- 9.30 Dziki księżyc [1]
- 10.20 Cud miłości [25]
- 11.15 Słodka trucizna [100]
- 12.05 Zakręcony [9]
- 12.35 Adam i Ewa [112]
- 13.05 Życiowa szansa
- 14.05 Idź na całość
- 15.00 Robocop [13]
- 15.30 Informacje
- 15.55 Słoneczny patrol [78]
- 16.45 Strażnik Teksasu [121]
- 17.45 Cud miłości [26]
- 18.40 Informacje i Kurier TV
- 19.20 Dziki księżyc [2]
- 20.15 Adam i Ewa [113]
- 20.45 Reality show
- 21.20 Misja w czasie 2 [34] – USA
- 21.30 Losowanie LOTTO
- 22.20 Nikita [76]
- 23.15 Informacje i biznes informacje
- 23.35 Prognoza pogody
- 23.40 Polityczne graffiti
- 23.55 Przyjaciele [53]
- 0.25 Randka marzeń – film Niemcy-USA
- 2.10 Muzyka na BIS

TVN

- 5.45 Kropka nad i
- 6.00 Kamila [53/90]
- 6.45 Telesklep
- 7.00 Przekłeta miłość [90/100]
- 7.50 Trzy małe duszki [46/50]
- 8.15 Huckelberry Finn [2/26]
- 8.40 Walter Melon [1/52] – serial anim.
- 9.05 Przyjaciel Bob [10/52] – serial anim.
- 9.30 Telesklep
- 10.30 Reality show
- 11.15 Rozmowy w toku [powtórki]
- 12.00 Beverly Hills [71] – serial obyczajowy, USA
- 13.00 Trzy małe duszki [46] – serial anim.
- 13.30 Huckelberry Finn [2/26] – serial anim.
- 13.55 Walter Melon [1/52] – serial anim.
- 14.20 Przyjaciel Bob [10/52] – serial anim.
- 14.45 Krok za krokiem [26] – serial kom. USA
- 15.15 Milionerzy [174] [powtórka]
- 16.00 TVN Fakty, pogoda
- 16.20 W niewoli uczuć [114/135]
- 17.15 Telegra – psychozabawa
- 17.45 Reality show
- 18.15 Rozmowy w toku – talk-show
- 19.00 TVN Fakty
- 19.25 Kropka nad i
- 19.45 Sport, pogoda
- 20.00 Reality show

- 20.45 Mężczyźni o tym nie mówią – film obyczajowy, USA 1993
- 22.35 Centrum nadziei – serial fabularno-dokumentalny
- 23.05 TVN Fakty
- 23.15 Urzekła mnie Twoja historia – talk-show
- 23.45 Reality show
- 0.30 Koncert Paco Pena Flamenco Dance Company
- 2.05 Wróg ludu – film obycz., USA
- 4.00 Nic straconego – powtórki programów

RTL 7

- 6.00 Teledyski
- 7.00 Odjazdowe kreskówki – blok kreskówek, a w nim m. in. Dragon Ball Z
- 9.15 Teleshopping
- 9.45 Śmieć się razem z nami – program rozrywkowy
- 10.15 Izabella – telenowela
- 11.05 Perła – telenowela
- 11.50 W akcji – magazyn sensacji
- 12.15 Teleshopping
- 13.15 Conan – serial fantasy
- 14.10 Izabella – telenowela
- 15.05 Odjazdowe kreskówki – blok kreskówek, a w nim m. in. Dragon Ball Z
- 17.35 Conan – serial fantasy
- 18.30 W akcji – magazyn sensacji
- 19.00 Wzywam dr. Brucknera – serial medyczny
- 20.00 Columbo – serial kryminalny
- 21.30 Drapieżny ptak – thriller, USA
- 23.25 Wzywam dr. Brucknera – serial medyczny
- 0.20 Columbo – serial kryminalny
- 1.35 Drapieżny ptak – thriller, USA
- 3.15 Teleshopping

TV 4

- 6.25 Strefa P – magazyn muzyczny
- 7.00 Super vip – magazyn
- 7.30 Muzyczne listy – mag. muzyczny
- 8.20 Spiderman [42] – serial animowany USA
- 8.45 Jeździec Srebrnej Szabli [43] – serial animowany dla dzieci
- 9.15 Garfield [115] – serial anim. USA
- 9.45 Reality show
- 10.15 Ja się zastrzelę [11] – serial komediowy USA
- 10.45 Świat według Kiepskich [96]
- 11.15 Reality show
- 11.45 Pacific Blue [45] – serial USA
- 12.40 Matlock [18] – serial USA
- 13.40 Super vip – mag. ciekawostek
- 14.10 Strefa P – magazyn muzyczny
- 14.45 Muzyczne listy
- 15.45 Super Mario Brothers [55] – serial
- 16.15 Spiderman [43] – serial anim.
- 16.45 Przygody rodziny Addamsów [9] – serial komediowy USA
- 17.15 Reality show
- 17.45 Dziennik
- 18.00 Świat według Kiepskich [97]
- 18.30 Reality show
- 19.00 Na południe – serial sensacyjno-przygodowy USA
- 20.00 Fatalne zauroczenie – thriller psychologiczny USA

- 22.30 Świat według Kiepskich [92] – serial komediowy
- 23.00 Dziennik
- 23.12 Informacje sportowe
- 23.15 Reality show
- 0.15 Ostatnia misja – film akcji USA
- 2.05 Spotkajmy się – program rozrywkowy
- 2.35 Muzyczne listy – magazyn muzyczny
- 3.35 Muzyczny VIP

TV POLONIA

- 6.00 Raj
- 6.30 Kawa czy herbata
- 7.30 Dziennik telewizyjny
- 7.45 Kawa czy herbata
- 8.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 8.30 Wiadomości
- 8.40 Złotopolscy [284]
- 9.05 Noddy [12/39]
- 9.35 Soból i panna
- 11.00 Szklanka wody, czyli BAJM – minirecital
- 11.45 Forum Polonijne
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Gawędy historyczne
- 12.30 Futuryści, formiści, nowa sztuka [5] – film dok.
- 13.10 Złotopolscy [284]
- 13.35 Gość Jedyinki
- 13.45 Linia specjalna – program Barbary Czajkowskiej
- 14.40 Tajemnice armii – reportaż
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Nie tylko dla melomanów
- 16.00 Ojczyzna polszczyzna
- 16.15 Rozmowy Hulaj Duszy
- 16.30 Trzy szalone zera [10/13]
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedyinki
- 17.35 Bajeczki Jedyneckzi
- 17.50 A to polskość właśnie
- 18.20 Telezakupy
- 18.35 Złotopolscy [284]
- 19.00 Kurier z Waszyngtonu
- 19.15 Dobranocka: [2]
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 Tele – Kobra
- 20.30 Teatr Telewizji: Czarny obelisk
- 22.10 Teraz Polonia – śpiewa Wojciech Gąsowski
- 22.30 Panorama
- 23.00 Tygodnik polityczny Jedyinki
- 23.45 Polski dokument telewizyjny: Polski taniec – reportaż
- 0.15 Rozmowy Hulaj Duszy
- 0.30 Monitor Wiadomości
- 1.00 Kurier z Waszyngtonu
- 1.15 Lis Leon [Z]
- 1.30 Wiadomości
- 2.00 Złotopolscy [284]
- 2.30 Teatr Telewizji: Czarny obelisk
- 4.10 Koncert Gilberta Beaud
- 5.00 Panorama
- 5.20 Sport telegram
- 5.30 A to polskość właśnie – reportaż

PASMO WSPÓLNE

- 7.00 Milo's bug quest [3/26] 7.30 O czym szumią wierzby [11/20] 8.00 OTV 8.35 Królowa serc [199/246] 9.25 Książki z górnej półki 9.30 Nauka języka niemieckiego [20] 9.45 To jest temat [166] 10.00 W labiryncie [70/120] 10.30 OTV 10.45 Telekurier [111] 11.15 Kino w południe 12.00 Skarbiec 12.30 Od pucybuta do... [20] 12.55 Zwierzęta z bliska [6/47] 13.35 Autostrada 13.55 Bliżej prawa [66] 14.10 Klan [119/300] 14.35 Klan [120/300] 15.00 Telewizyjny magazyn przyrodniczy [71] 15.30 OTV 16.30 Podróże obywatelskie 16.55 Kino rodzinne – Harry i Henderssonowie [68/72] 17.15 OTV 19.00 Muzyka w filmie 19.50 Od pucybuta do... [20] 20.15 Spotkania z taaaką rybą [93] 20.30 Telekurier [112] 21.05 Soap opera 21.30 OTV 22.00 To jest temat [167] 22.15 Rozmowa dnia 22.35 Punkt, set, mecz [54] 23.00 Pustka

KATOWICE

- 8.00 Klub globtrotera 8.25 Prognoza pogody 10.30 Żyj kolorowo 15.30 Trójwymiar 16.00 Studio medyczne 17.15 Żyj kolorowo 17.30 Witaj, Tajlandio 17.50 Wizytówki 18.00 Aktualności 18.20 Gliwickie spotkania teatralne 18.40 Młodzież na rozdrużu 21.30 Aktualności 21.45 Porozmawiajmy

KRAKÓW

- 8.00 Kronika 8.10 Kundel bury i kocury 10.30 Telezakupy 15.30 Deep Purple 16.30 Podróże Obywatelskie – magazyn 17.15 Sztuka patrzenia – pr. prof. Wiktora Zina 17.25 Warto wiedzieć 17.30 Ludzie i wydarzenia 17.40 U siebie 18.00 Kronika 18.20 Impreza na 5+ – program dla dzieci i młodzieży 18.40 Alma Mater 18.55 Ludzie i wydarzenia 21.30 Kronika 21.40 Sport 21.50 Temat dnia

WOT

- 8.00 Telewizyjny Numer Warszawski 8.02 Planeta praca 8.15 Raport ekologiczny 8.25 Sekrety Warszawy i Mazowsza – konkurs dla widzów 10.30 Puls stolicy 15.30 Wiadomości Kuriera 15.35 Rozmowa dnia 15.55 Psychiatria bez lęku 16.25 Gość WOT 17.15 Gość WOT 17.25 Komunikaty i ogł oszenia 17.30 Telewizyjny Kurier Mazowiecki i pogoda 17.45 Sekrety Warszawy i Mazowsza 18.00 Telewizyjny Kurier Warszawski i pogoda 18.20 Tele motor sport 18.40 Studio reportażu 18.55 Gość WOT 21.30 Telewizyjny Kurier Warszawski i pogoda dla Warszawy 21.45 Puls stolicy – program informacyjno-publicystyczny

WROCŁAW

- 8.00 Pogoda 8.05 Fakty poranne 8.15 Turbo – magazyn motoryzacyjny 10.30 Czas na bajkę – program dla dzieci 15.30 Serial dla dzieci 16.00 Labirynty kultury 17.15 Fakty Wrocław 17.30 Dolnośląski magazyn reporterów 18.00 Fakty – wydanie główne 18.15 Pogoda 18.20 Czas biznesu – magazyn gospodarczy 18.45 Czas na bajkę – program dla dzieci 21.30 Fakty komentarze 21.45 Turbo – magazyn motoryzacyjny

PULS

- 7.30 Pasma dokumentów
- 8.05 Telesklep
- 9.05 Pytania Krzysztofa Skowrońskiego – prog. publicystyczny
- 9.20 Casper i przyjaciele [54] – serial anim., USA
- 9.45 Rycerz Redwall [2] – serial anim.
- 10.10 Dotyk anioła: Księżyc w pełni [52] – serial obycz., USA
- 11.00 Cudowne lata [52] – serial obycz. USA
- 11.30 Humory Waldemara Ogińskiego – talk-show (powt.)
- 12.20 Rytm serca: Siostry [20] – serial obycz. (powt.)
- 13.10 Telesklep
- 13.40 Ulica zakochanych [53] – telenowela Meksyk
- 14.25 M Kwadrat – talk-show Manna i Materny (powt.)
- 15.00 Widzialne i niewidzialne – magazyn zjawisk niezwykłych (powt.)
- 15.30 Casper i przyjaciele [54] – serial anim., USA
- 15.55 Rycerz Redwall [2] – serial anim., W. Bryt.
- 16.15 Allo, Allo [34] – serial komedii, W. Bryt.
- 16.45 Ulica zakochanych [54] – telenowela, Meksyk
- 17.35 Remington Steele [31] – serial sens., USA
- 18.30 Wydarzenia, pogoda
- 18.35 Cudowne lata: Awans [53] – serial obycz., USA
- 19.05 Dotyk anioła: Anioł o innym imieniu [63] – serial obycz. USA
- 20.05 Humory Waldemara Ogińskiego – talk-show
- 20.55 M Kwadrat – talk-show Manna i Materny
- 21.30 Allo, Allo [35] – serial komedii, W. Bryt.
- 22.00 Wydarzenia, Sport, Pogoda
- 22.30 Pytania Krzysztofa Skowrońskiego – prog. publicystyczny
- 22.45 Archiwum XX wieku – magazyn historyczny
- 23.10 Straż przybrzeżna [12/37] – serial sens., Niemcy
- 0.00 Resurrection Boulevard: Maski [10] – serial obycz., USA

TVP 1

- 6.30 Kawa czy herbata
- 6.55 Giełda
- 7.30 Telezakupy
- 7.45 Kawa czy herbata
- 8.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 8.30 Wiadomości
- 8.45 Lulu Show – serial anim.
- 9.10 Jedyneczka – prog. dla dzieci
- 9.40 Dzieci Europy
- 10.00 Barnaby Jones [38] – serial
- 10.50 ZUS radzi
- 11.00 Taki jest świat
- 11.15 Premiery Opole 2001
- 11.25 Czirliderki [3/6]
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Agrobiznes – rolniczy program informacyjny

- 12.25 Wielkie sprzątanie
- 12.45 Plebania [70] – serial TVP
- 13.15 Ptakolub
- 13.35 Gimnazjum 2001
- 13.40 Historia pluszowego misia – film dok. prod. angielskiej
- 14.35 Europa regionów
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Dekolt
- 15.35 Dzieci Europy
- 16.00 Rower Błażeja
- 16.25 Moda na sukces [1383] – serial prod. USA
- 16.50 Premiery Opole 2001
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedyńki
- 17.35 Plebania [71] – serial TVP
- 18.05 Dwadzieścia jeden – teleturniej
- 18.35 Więzy krwi [22] – serial prod. TVP
- 19.05 Wieczorynka: Dzieci Europy
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 Hook – film przygodowy prod. USA
- 22.36 Monitor Wiadomości
- 23.05 Sportowy flesz
- 23.10 Studio Sport: Winterthur Cup na żużlu
- 23.50 Cień bestii – horror prod. USA
- 1.25 Premiery Opole 2001
- 1.40 Tajemnica Iris – film fab. prod. francuskiej
- 3.10 Studio sport – Światowa liga siatkarzy

TVP 2

- 7.30 Dziennik krajowy
- 7.50 Studio urody
- 8.00 Program lokalny
- 8.30 Święta wojna – Gwiazda rocka
- 9.00 Gala piosenki rodzinnej
- 9.55 Oceaniczne oazy [5/6]
- 10.25 Ach, te dzieciaki! – film fab. prod. niemieckiej
- 12.00 Majka i jej goście na bis
- 12.45 Ich pięciorko [23/143] – serial prod. USA
- 13.35 Zwierzakom na ratunek [17] – serial prod. USA
- 14.00 Mogę wszystko
- 14.20 Krzyżówka 13-latków
- 14.50 Szansa na sukces
- 16.00 Panorama
- 16.15 Na dobre i na złe [68/78] – serial
- 18.30 Panorama
- 18.50 Dwójkomania
- 19.00 Kawaleria powietrzna [13]
- 19.30 Badziewiakowie
- 20.05 Szansa na sukces
- 20.50 Dwójkomania
- 21.00 Panorama
- 21.20 Sport telegram
- 21.28 Prognoza pogody
- 21.35 Paragraf 148 – kara śmierci
- 22.05 40 karatów – film fab. prod. USA
- 23.55 Akcja [9/13] – serial prod. USA
- 0.20 Upiór w kampusie – film fab. prod. USA

POLSAT

- 6.00 Piosenka na życzenie
- 7.00 Robocop [13]
- 7.25 Polityczne graffiti
- 7.40 Słoneczny patrol [78]

- 8.35 Strażnik Teksasu [121]
- 9.30 Misja w czasie 2 [34]
- 10.20 Cud miłości [26]
- 11.15 Słodka trucizna [101]
- 12.05 Przyjaciele [52]
- 12.35 Adam i Ewa [113]
- 13.05 Disco Polo Live
- 14.05 Idź na całość
- 15.00 Robocop [14]
- 15.30 Informacje
- 15.55 Słoneczny patrol [79]
- 16.45 Strażnik Teksasu [122]
- 17.45 Cud miłości [27]
- 18.40 Informacje i Kurier TV
- 19.15 Dziki księżyc [3]
- 20.15 Adam i Ewa [114]
- 20.45 Reality show
- 21.20 Film fabularny
- 21.30 Losowanie LOTTO i Szczęśliwego Numerka
- 23.10 Informacja i biznes informacje
- 23.30 Prognoza pogody
- 23.35 Polityczne graffiti
- 0.20 Film fabularny
- 2.55 Muzyka na BIS

TVN

- 5.45 Kropka nad i
- 6.00 Kamila [54/90]
- 6.45 Telesklep
- 7.00 Przekłeta miłość [91/100]
- 7.50 Trzy małe duszki [47/50] – serial
- 8.15 Huckelberry Finn [3/26] – serial
- 8.40 Walter Melon [2/52] – serial
- 9.05 Przyjaciel Bob [11/52] – serial
- 9.30 Telesklep
- 10.30 Reality show
- 11.15 Rozmowy w toku (powtórki)
- 12.00 Nie do wiary
- 12.30 Urzeka mnie Twoja historia
- 13.00 Trzy małe duszki [47] – serial
- 13.30 Huckelberry Finn [3/26] – serial
- 13.55 Walter Melon [2/52] – serial
- 14.20 Przyjaciel Bob [11/52] – serial
- 14.45 Krok za krokiem [27/67] – serial
- 15.15 Milionerzy [175]
- 16.00 TVN Fakty, pogoda
- 16.20 W niewoli uczuć [115/135]
- 17.15 Telegra – psychozabawa
- 17.45 Reality show
- 18.15 Rozmowy w toku – talk-show
- 19.00 TVN Fakty
- 19.25 Kropka nad i
- 19.45 Sport, pogoda
- 20.00 Reality show
- 20.50 Milionerzy – teleturniej
- 21.40 Żółtodziób – film sens., USA
- 0.05 Reality show
- 0.50 Reguły zbrodni – film sensacyjny, USA 1986
- 2.30 Ciemne sprawki – film USA
- 4.05 Nic straconego – powtórki programów

RTL 7

- 6.00 Teledyski
- 7.00 Odjazdowe kreskówki – blok kreskówek, a w nim m. in. Dragon Ball Z
- 9.15 Teleshopping
- 9.45 Śmieć się razem z nami – program rozrywkowy
- 10.15 Izabella – telenowela
- 11.05 Perła – telenowela

- 11.50 W akcji – magazyn sensacji
- 12.15 Teleshopping
- 13.15 Conan – serial fantasy
- 14.10 Izabella – telenowela
- 15.05 Odjazdowe kreskówki – blok kreskówek, a w nim m. in. Dragon Ball Z
- 17.35 Conan – serial fantasy
- 18.30 W akcji – magazyn sensacji
- 19.00 Wzywam dr. Brucknera – serial medyczny.
- 20.00 Marilyn i ja – dramat, USA 1991
- 22.00 Pochowajcie mnie w Niagarze – film sensacyjny, USA 1993
- 23.45 Wzywam dr. Brucknera – serial medyczny
- 0.40 Marilyn i ja – dramat, USA 1991
- 2.25 Pochowajcie mnie w Niagarze – film sensacyjny, USA 1993
- 4.00 Teleshopping

TV 4

- 6.25 Muzyczny VIP
- 7.00 A kuku – program rozrywkowy
- 7.30 Muzyczne listy – program muzyczny
- 8.20 Spiderman [43] – serial animowany USA
- 8.45 Jeździec Srebrnej Szabli [44] – serial animowany dla dzieci
- 9.15 Super Mario Brothers [55] – serial
- 9.45 Reality show
- 10.15 Przygody rodziny Addamsów [9] – serial komediowy USA
- 10.45 Karolina w mieście – serial komediowy USA
- 11.15 Reality show
- 11.45 Na Południe – serial sensacyjny, Kanada
- 12.40 Młody Indiana Jones – przygodowy serial akcji USA
- 13.40 A kuku – program rozrywkowy
- 14.10 Muzyczny VIP
- 14.45 Muzyczne listy – mag. muzyczny
- 15.45 Garfield [116] – serial animowany USA
- 16.15 Spiderman [44] – serial animowany USA
- 16.45 Grace w opałach [22] – serial komediowy USA
- 17.15 Reality show
- 17.45 Dziennik
- 18.00 Karolina w mieście [1] – serial komediowy USA
- 18.30 Reality show
- 19.00 Pacific Blue [46] – serial policyjny USA
- 20.00 Komisarz Rex [1] – serial sensacyjny, Austria-Niemcy
- 22.00 Dziennik
- 22.12 Informacje sportowe
- 22.15 Program publicystyczny
- 22.30 Życie jak sen [19] – serial komediowy USA
- 23.00 Reality show
- 0.00 Kaskaderzy z Hollywood [8] – film dokumentalny
- 1.00 Film dokumentalny
- 2.00 Spotkajmy się – program rozrywkowy
- 2.30 Muzyczne listy – mag. muzyczny
- 3.30 Strefa P – magazyn muzyczny

TV POLONIA

- 6.00 Kwadrat – mag.
- 6.30 Kawa czy herbata
- 7.30 Kurier z Waszyngtonu
- 7.45 Kawa czy herbata
- 8.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 8.30 Wiadomości
- 8.40 Złotopolscy [285]
- 9.05 Trzy szalone zera [10/13]
- 9.30 Kobiety nad przepaścią – dramat prod. polskiej
- 10.45 Czy czasem tęsknisz... – piosenki Henryka Rostworowskiego
- 11.30 Kochamy polskie seriale – teleturniej
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Zabawka ludowa
- 12.30 Eurofolk
- 12.45 Kwadrans na kawę
- 13.10 Złotopolscy [285]
- 13.35 Gość Jedyinki
- 13.45 Tygodnik polityczny Jedyinki
- 14.30 Kwadrat – mag. młodzieżowy
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Dzieci Europy
- 16.05 Współcześni wojownicy
- 16.25 Pokaż, co potrafisz
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedyinki
- 17.35 Z „Tintilo” dookoła świata
- 17.50 Pegaz – mag. kulturalny
- 18.20 Telezakupy
- 18.35 Złotopolscy [285]
- 19.00 Wieści polonijne
- 19.15 Dobranocka: Zaczarowany otówek
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 Wielkie rzeczy [2/3]
- 20.55 Hity satelity
- 21.10 Nie ma jak u mamy – program rozrywkowy
- 21.45 Wieczór z Jagielskim
- 22.30 Panorama
- 22.50 Sport telegram
- 23.00 Porozmawiajmy
- 0.00 Pierwszy krzyk [10] – fabularny serial dok.
- 0.30 Monitor Wiadomości
- 1.00 Wieści polonijne
- 1.15 Zaczarowany otówek [9]
- 1.30 Wiadomości
- 2.00 Złotopolscy [285]
- 2.25 Hity satelity
- 2.40 Wielkie rzeczy [2/3]
- 3.35 Nie ma jak u mamy
- 4.05 Zabawka ludowa
- 4.35 Pierwszy krzyk [10]
- 5.00 Panorama
- 5.20 Sport-telegram
- 5.30 Pegaz – mag. kulturalny

PASMO WSPÓLNE

- 7.00 Bajki małego czarodzieja [25/26]
- 7.30 Domek na skraju lasu [19/26] 7.45 Domek na skraju lasu [20/26] 8.00 OTV 8.35 Królowa serc [201/246] 9.00 Królowa serc [202/246] 9.25 Książki z górnej półki 9.30 Integracja [72] 9.45 To jest temat [167] 10.00 W labirynty [71/120] 10.30 OTV 10.45 Telekurier [112] 11.15 Mike Hammer – prywatny detektyw [22/26] 12.05 U siebie 12.30 Selma i Johanna 14.00 Kalejdoskop regionalny 14.10 Klan [121/300] 15.00 Magazyn żeglarski 15.30 OTV 16.30 Festiwal piosenki 16.50 Kino rodzinne: szkoła mistrzów [2/26] 17.15 OTV 19.00 Ene... Due... Like... Fake... 19.45 Muzyka w filmie 20.30 Magazyn żeglarski 21.00 Absolutnie fantastyczne [7/24] 21.30 OTV 22.00 To jest temat [168] 22.15 Rozmowa dnia 23.25 Autostrada [68] 23.00 Kino mocne: Troje na huśtawce [1/2]

KATOWICE

- 8.00 Aktualności kulturalne 8.25 Prognoza pogody 10.30 Zbliżenia 15.30 Aktualności kulturalne 16.00 Hulajnoga 17.15 Zbliżenia 17.30 Studio pod bukiem 17.40 Schlesische Wochenschau 17.50 Wizytówki 18.00 Aktualności 18.15 Wiadomości sportowe 18.20 Telewizyjna Jedyinka – magazyn 21.30 Aktualności 21.40 Wiadomości sportowe 21.45 Porozmawiajmy

KRAKÓW

- 8.00 Kronika 8.10 U siebie – program etniczny 10.30 Telezakupy 15.30 Impreza na 5+ – magazyn dla dzieci i młodzieży 15.50 Magazyn polonijny 16.15 Krakowskie legendy 16.30 Msza święta dla chorych 17.30 Rekomendacje kulturalne 17.55 Warto wiedzieć 18.00 Kronika 18.20 Kraków pełen nutek 21.30 Kronika 21.40 Sport

WOT

- 8.00 Telewizyjny Numer Warszawski 8.05 Obok nas (powt.) 8.25 Sekrety Warszawy i Mazowsza – konkurs dla widzów 10.30 Puls stolicy 15.30 Wiadomości Kuriera 15.35 Rozmowa dnia 15.55 Gość WOT 16.00 Telenowiny – program w języku ukraińskim 16.20 Gość WOT 17.15 Co, gdzie, kiedy 17.25 Komunikaty i ogłoszenia 17.30 Telewizyjny Kurier Mazowiecki i pogoda 17.45 Sekrety Warszawy i Mazowsza (powt.) 18.00 Telewizyjny kurier warszawski i pogoda 18.20 Z archiwum Kuriera 18.30 Tak czy inaczej 18.45 Gość WOT 21.30 Telewizyjny Kurier Warszawski i pogoda dla Warszawy 21.45 Puls stolicy – program informacyjno-publicystyczny

WROCŁAW

- 8.00 Pogoda 8.05 Fakty poranne 8.15 Śląskie smaki i klimaty 10.30 Czas na bajkę 15.30 Serial dla dzieci 16.00 Labirynty kultury 17.15 Fakty Wrocław 17.3 Aktualności kulturalne 17.55 Animak 18.00 Fakty 18.15 Pogoda 18.20 Czas kibica 18.30 Więcej kultury 18.50 Czas na bajkę 21.30 Fakty komentarze 21.45 Śląskie smaki i klimaty

PULS

- 8.45 Dzielna Mysz [13,14] – serial animowany, W. Bryt.
- 9.40 Dotyk anioła [63] – serial obyczajowy, USA
- 10.30 Cudowne lata – serial obyczajowy, USA
- 11.00 Dziwny wspaniały świat [16] – serial dokumentalny
- 11.30 Raport specjalny – magazyn reporterów
- 12.00 Czarno-biały – rozmowa na tematy duchowe
- 13.00 Generał Anders i jego armia – film dokumentalny
- 13.50 Podróż do przeszłości – film przygodowy, USA
- 15.20 Ringo Kid – western, USA
- 17.20 Tristan i Izolda [2] – film przygodowy, USA/Francja/Niemcy/Włochy
- 19.05 Dotyk anioła [64] – serial obyczajowy, USA
- 20.00 Gumitycy – prog. satyryczny
- 20.15 Nietykalni – serial sensacyjny, USA
- 21.10 Resurrection Boulevard [10] – serial obyczajowy, USA
- 22.00 Wydarzenia, sport, pogoda
- 22.30 Szeryf [10] – serial sensacyjny, USA
- 23.15 Tristan i Izolda [2] – film przygodowy, USA/Francja/Niemcy/Włochy
- 1.00 Nietykalni [10] – serial sensacyjny, USA

TVP 1

- 6.30 Tańce polskie – tańce Beskidu Śląskiego
- 6.40 Wszystko o działce i ogrodzie
- 7.10 Agrolinia
- 8.00 Zwierzęta świata: W poszukiwaniu źródła młodości – film dok. prod. angielskiej
- 8.30 Wiadomości
- 8.42 Pogoda
- 8.45 Ziarno – program redakcji katolickiej dla dzieci i rodziców
- 9.10 Cybermania – teleturniej komputerowy
- 9.40 Walt Disney przedstawia: Produkcje Myszki Miki – serial anim. prod. USA
- 10.05 Walt Disney przedstawia: Bezpieczeństwo przede wszystkim
- 11.00 Dziedzictwo [13] Rywale – serial prod. amerykańsko-kanaadyjskiej
- 11.50 Sekrety zdrowia
- 12.05 Z kamerą wśród zwierząt
- 12.25 Miliard w rozumie
- 12.55 Góraszka
- 13.00 Wiadomości
- 13.10 Kobiety Białego Domu – Sarah Polk
- 13.20 Góraszka
- 13.30 Kronika Filmowa
- 13.50 Góraszka
- 14.10 Studio Orzech
- 14.25 Opolski weekend
- 14.40 Święty związek – film fab. prod. USA (1994)

- 16.10 Opolski weekend
- 16.20 Studio Sport: Grand Prix MTB
- 16.45 Wrzuc Jedynekę
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedyunki
- 17.30 Kochamy polskie seriale – teleturniej
- 18.05 Garderoba damska – serial TVP
- 18.35 Od przedszkola do Opola
- 19.00 Wieczorynka: Miś Poldek
- 19.30 Wiadomości
- 20.05 Wczoraj i dziś – film fab. prod. USA
- 21.55 Przesłanie Ojca Świętego do młodzieży nad Jeziorem Lednickim
- 22.10 Kabaret Olgi Lipińskiej
- 22.55 Operacja Delta Force 3 – film sens. prod. USA
- 0.30 Noc internauty
- 1.00 Klan [477,478,479] – telenowela TVP
- 2.15 Studio Sport: Liga światowa w siatkówce mężczyzn
- 4.05 Film fabularny

TVP 2

- 7.00 Echa tygodnia
- 7.30 Spróbujmy razem
- 8.00 Program lokalny
- 9.00 Doogie Howser, lekarz medycyny – serial prod. USA
- 9.25 Jej styl – magazyn
- 9.55 Reportaż muzyczny
- 10.30 Poznajmy je lepiej – serial dok. prod. USA
- 11.30 Ulica Sezamkowa – program dla dzieci
- 12.00 Kino bez rodziców: Jetsonowie, Słoneczna włócznia [10/13]
- 12.55 Parker Lewis nigdy nie przegrywa [63/73] – serial prod. USA
- 13.25 Arka Noego
- 13.55 Co ludzie powiedzą [37/40] – serial kom. prod. angielskiej
- 14.30 Familiada – teleturniej
- 15.05 Złotopolscy [330]
- 15.35 Dozwolone od lat 40
- 16.15 M jak miłość – serial TVP
- 17.10 Jazda kulturalna
- 17.45 Studio Sport: Eliminacje do MŚ w piłce nożnej
- 20.05 Szansa na sukces
- 20.50 Słowo na niedzielę
- 21.00 Panorama
- 21.20 Sport telegram
- 21.28 Prognoza pogody
- 21.35 Na tonie natury – film fab. prod. USA
- 23.15 Jak upolować mężczyznę, czyli seks w wielkim mieście [22/30] – serial prod. USA
- 23.40 Złoto dla pazernych – kom. prod. franc.

POLSAT

- 6.00 Disco Relax
- 7.00 Dyżurny satyryk kraju
- 7.30 W drodze
- 8.00 Tom i Jerry [15]
- 8.25 Akademia przedszkolaka
- 8.40 Błotniak [4]

- 9.05 Tajemniczy rycerze [2]
- 9.30 Power Rangers [208]
- 10.00 Disco Polo Live
- 10.40 Świece w mroku – USA (1993)
- 12.20 Modesty Blaise – Wielka Brytania (1966)
- 14.30 Dyżurny satyryk kraju
- 15.00 4 x 4
- 15.30 Informacje
- 15.45 Prognoza pogody
- 15.50 Idź na całość
- 16.50 Jezioro marzeń [50]
- 17.45 Potyczki Amy [4]
- 18.40 Informacje
- 19.05 Życiowa szansa
- 20.00 Żąda pieniędzy
- 21.00 Szpital na perypetiach [1]
- 21.30 Zastępcza matka – Japonia-USA
- 21.30 Losowanie LOTTO
- 23.20 Roswell: w kręgu tajemnic [4]
- 0.10 Tragikomiczne wypadki z życia Titusa [4]
- 1.35 Twardy jak brylant – USA (1997)
- 3.25 Muzyka na BIS

TVN

- 7.00 Telesklep
- 8.00 Punky Brewster [27/88] – serial anim.
- 8.25 Trzy małe duszki [48/50] – serial anim.
- 8.45 Huckelberry Finn [4/26] – serial anim.
- 9.10 Walter Melon [3/52] – serial anim.
- 9.30 Plaże Malibu [6/10] – serial obyczajowy, USA
- 10.20 Reality show
- 11.00 VIVA Polska! – program muzyczny
- 13.00 Automaniak – magazyn motoryzacyjny
- 13.30 Asfaltowa dżungla – film sensacyjny, USA (1950)
- 15.30 Multikino – magazyn filmowy
- 15.50 Brygada ratunkowa [39/44] – serial obyczajowy, USA
- 16.45 Zatrzymane chwile – film obyczajowy, USA (1996)
- 18.30 Maraton uśmiechu – program rozrywkowy
- 19.00 TVN Fakty, sport, pogoda
- 19.35 Milionerzy – teleturniej
- 20.25 Reality show
- 21.10 Droga do gwiazd – program rozrywkowy
- 22.10 Rosewood w ogniu – film sensacyjny, USA (1997)
- 0.50 Na tropie zbrodni [7/26] – serial sensacyjny, USA
- 1.45 Cagney i Lacey – Trudny wybór – film sensacyjny, USA (1995)
- 3.15 Nic straconego – powtórki programów

RTL 7

- 7.00 Teledyski
- 8.00 Odjazdowe kreskówki – blok kreskówek, a w nim m.in. Dragon Ball Z
- 10.40 W poszukiwaniu dziewiczej przyrody – serial przyrodniczy

- 11.30 Tylko matka – film obyczajowy, Niemcy
- 13.10 Klinika uniwersytecka – serial obyczajowy
- 14.00 Święta z Willi Wuffem – film familijny, Niemcy (1998)
- 15.40 Tajemniczy świat gadów – dokument przyrodniczy
- 16.40 SeaQuest – serial fantastyczno-naukowy
- 17.35 Słoneczny patrol – serial przygodowy
- 18.30 Śmieć się razem z nami – program rozrywkowy
- 19.00 Lista zobowiązań – serial sensacyjny
- 20.00 Bez fikcji: Człowiek, który bał się w Boga – film dok.
- 21.00 Kłamstwo pod księżycem – film obyczajowy, USA
- 23.00 Uwiedziona – dramat USA
- 0.25 Bez fikcji: Człowiek, który bał się w Boga – film dokumentalny
- 1.35 Krwawa pięść – film akcji, USA (1992)
- 3.05 Uwiedziona – dramat USA (1994)
- 4.30 Teleshopping

TV 4

- 6.00 Droga do Avonlea [52] – serial familijny, Kanada (1999)
- 7.00 V Max – mag. motoryzacyjny
- 7.30 Domek Loretański – film dokumentalny
- 8.00 Ogrody Castel Gandolfo – film dok.
- 8.30 Wilkołaczek [9] – serial anim. dla dzieci, USA (1986)
- 9.00 Droga do Avonlea [53] – serial familijny
- 10.00 Przygody Rin Tin Tina [33,34] – serial dla dzieci
- 11.00 Ucieczka do rajów [11] – serial familijny
- 12.00 Kaskaderzy z Hollywood – film dok.
- 13.00 V Max – mag. motoryzacyjny
- 13.30 A kuku – program rozrywkowy
- 14.00 Mała Miss Broadwayu – musical, USA (1938)
- 15.50 Lekarze z Los Angeles [18] – serial medyczny, USA (1998)
- 16.50 Różowa Pantera [21] – serial anim.
- 17.15 Pomoc domowa [12] – serial komediowy, USA (1993–99)
- 17.45 Dziennik
- 17.58 Informacje sportowe
- 18.00 Spełnione marzenia 2: Miłosne eksperymenty – komedia, USA (1994)
- 20.10 Anioł ciemności [17] – serial dramatyczno-sensacyjny, USA
- 21.05 Pierwsza fala 2 [17] – fantastyczny serial akcji, Kanada
- 21.55 System [21] – serial sensacyjny, USA (1998–1999)
- 22.45 Drogówka
- 1.05 Angel [17] – serial dramatyczno-sensacyjny, USA (1999)
- 2.00 Muzyczny VIP – magazyn muzyczny

TV POLONIA

- 6.00 Punkt widzenia [4/7]
- 7.00 Echa tygodnia
- 7.30 Wieści polonijne (powt.)
- 7.45 Gość Jedyńki (powt.)
- 8.00 Polskie stada i stadniny koni: Walewice
- 8.45 Ziarno – program redakcji katolickiej dla dzieci i rodziców
- 9.10 Budujemy mosty – teleturniej
- 9.35 Wielkie rzeczy [2/3]
- 10.35 Cny język Polaków [5] – film dok.
- 11.10 Klan [464,465,466] – telenowela TVP
- 12.25 Kultura duchowa narodu – film dok.
- 13.05 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza – Światowy smak
- 13.30 Klasa na obcasach [9/12] – serial prod. polskiej
- 14.00 Ziuniek – reportaż
- 14.30 Kocham Polskę – teleturniej
- 15.00 Mapeciątka [2] – serial anim. prod. angielskiej
- 15.25 Sensacje XX wieku
- 15.50 Ludzie listy piszą
- 16.10 Tam, gdzie jesteśmy
- 16.35 Miniwykłady o maxisprawach [2]
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedyńki
- 17.30 Zaproszenie
- 17.50 Eurofolk – Sanok
- 18.15 Na dobre i na złe [47] – serial TVP
- 19.15 Dobranocka: Bolek i Lolek [8/13] – serial animowany dla dzieci
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 Galimatias czyli Kogel-Mogel II – komedia prod. polskiej
- 21.30 Kto ma tyle wdzięku co ja... jubileusz Danuty Rinn
- 22.30 Panorama
- 22.50 Sport telegram
- 23.05 Bezludna wyspa
- 0.00 Zaproszenie
- 0.20 Na dobre i na złe [47]
- 1.15 Bolek i Lolek [8/13]
- 1.30 Wiadomości (powt.)
- 2.00 Galimatias czyli Kogel-Mogel II – komedia prod. polskiej
- 3.35 Kto ma tyle wdzięku co ja... jubileusz Danuty Rinn
- 4.40 Gość Jedyńki (powt.)
- 5.00 Panorama (powt.)
- 5.20 Sport telegram (powt.)
- 5.30 Sensacje XX wieku
- 5.55 Hity satelity – propozycje programowe TV Polonia (powt.)

PASMO WSPÓLNE

- 7.00 Waldo wspaniały [7/26]
- 7.30 Fixi, Foxi i przyjaciele [25/26]
- 8.00 OTV
- 9.00 Mieszkaj lepiej
- 9.30 Telewizyjny magazyn przyrodniczy [72]
- 9.55 Kino do śmiechu
- 11.35 Książki z górnej półki
- 11.40 Cyrk przyszłości [1/2]
- 12.30 Nie tylko dla komandosów
- 12.55 Mityczne stwory [4/7]
- 13.20 Zaproszenie [37]
- 13.40 Skarb zatopionej dżonki
- 14.30 Kino familijne: Cyrkownicy [33/52]
- 14.55 Teleturniej trójka na szóstkę
- 15.25 Dzieci Europy
- 16.10 Teleturniej – wieża
- 16.35 Być kobietą
- 17.00 OTV
- 19.00 Teatr w TVP 3 regionalnej
- 20.40 Telekurier bis
- 21.30 OTV
- 22.00 Kino mocne: Strach
- 23.40 Tandemy

KATOWICE

- 8.00 Tam, gdzie biją źródła
- 8.30 Z życia Kościoła
- 8.50 TV Katowice proponuje
- 17.00 Teleliga 2001 – teleturniej sportowy
- 17.30 Teatromania
- 17.50 Palce lizać – czyli kuchnia regionalna
- 18.00 Aktualności
- 18.15 Wiadomości sportowe
- 18.20 Lata lecą – program rozrywkowy
- 21.00 Magazyn historyczny
- 21.30 Aktualności
- 21.40 Wiadomości sportowe

KRAKÓW

- 8.00 Kronika
- 8.10 Pogoda za oknem
- 8.15 Wiara i życie – program redakcji katolickiej
- 8.40 Podpowiedzi w plenerze
- 17.00 Pasaż – magazyn kulturalny
- 17.30 Życiorysy z refrenem
- 18.00 Kronika
- 18.20 Świrnik 1003
- 18.55 Warto wiedzieć
- 21.00 Śpiewnik ilustrowany
- 21.30 Kronika
- 21.45 Wiadomości sportowe

WOT

- 8.00 Telewizyjny numer warszawski
- 8.05 Powiaty (powt.)
- 8.25 Podróże z WOT
- 8.45 Co, gdzie, kiedy? (powt.)
- 17.00 Z archiwum Kuriera
- 17.10 Moda i okolice
- 17.30 Lista przebojów
- 17.45 Country dla wszystkich
- 18.00 Telewizyjny Kurier Warszawski i pogoda
- 18.20 Są takie miejsca
- 18.40 20 lat później
- 21.10 Podróże z WOT (powt.)
- 21.30 Wiadomości Kuriera
- 21.35 Sport w WOT

WROCŁAW

- 8.00 Pogoda
- 8.05 Fakty poranne
- 8.15 Agrofakty
- 8.30 Film dokumentalny
- 17.00 W kręgu wiary
- 17.30 Przepytawanka
- 18.00 Fakty
- 18.20 Rozmowy z Fredrą
- 18.25 Pół żartem,...
- 18.50 Czas na bajkę
- 21.00 Nick Cave we Wrocławiu
- 21.30 Fakty wieczorne
- 21.45 Studio Sport

Poniedziałek 28.05.2001

Prymas Stefan Wyszyński (1) **Non possumus**

W tym roku mija setna rocznica urodzin Prymasa Tysiąclecia, a w maju – dwudziesta rocznica jego śmierci. Z tej okazji Jedyńka proponuje dwuczęściowy film przedstawiający postać Stefana kardynała Wyszyńskiego, duszpasterza wyjątkowego, którego działalność miała ogromne znaczenie nie tylko dla Kościoła katolickiego w Polsce i nie tylko dla wiernych. Część I opowiada o jego dzieciństwie, latach chłopięcych, młodości i trudnych latach powojennych, kiedy stawiał opór nowej władzy zwalczającej Kościół – po rok 1956, kiedy to uwolniono go po z górą trzech latach izolacji. Paweł Wolda, autor dwuczęściowego dokumentu, wykorzystuje bardzo bogatą ikonografię – fotografie, zdjęcia filmowe, zdjęcia książek, gazet i wycinków prasowych. Komentarzem do nich są fragmenty wspomnień Prymasa Wyszyńskiego, jego pracy doktorskiej „Prawa rodziny, Kościoła i państwa do szkoły”, artykułów przemówień, broszur, listów pasterskich, dokumentów, których był autorem i współautorem. Teksty te doskonale odzwierciedlają osobowość duszpasterza, niektóre są zadziwiająco aktualne.

TVP 1, godz. 20.10

Wtorek 29.05.2001

Raj

Na przełomie kwietnia i maja odbywały się w Warszawie XII Światowe Igrzyska Młodzieży Salezjańskiej, organizowane m.in. w celu propagowania idei pokoju, przyjaźni i solidarności między narodami. W zawodach wzięło udział blisko dwa tysiące młodych sportowców ze wszystkich kontynentów. Uczestniczyli oni nie tylko w sportowej rywalizacji, ale też w imprezach kulturalnych i rozrywkowych. W magazynie relacja z tego wydarzenia.

TVP 1, godz. 15.35

Środa 30.05.2001

Biblia i Ty

Zbliża się Święto Biblii, a pod koniec maja ma się ukazać jej ekumeniczne wydanie. Z tej okazji autor reportażu próbuje pokazać znaczenie Pisma Świętego w życiu współczesnego człowieka, opowiada też o trwających kilka lat pracach nad jego najnowszą edycją, w których uczestniczyli przedstawiciele różnych wyznań, spierając się i dochodząc do kompromisu. Stara się również pokazać, czy wierni potrafią dziś korzystać z najważniejszej dla chrześcijan księgi.

TVP 2, godz. 19.30

Czwartek 31.05.2001

Babiniec

Przed miesiącem w magazynie była mowa o ogromnym znaczeniu profilaktyki w zwalczaniu chorób nowotworowych u kobiet. Wobec ogromnego zainteresowania tym tematem, realizatorki programu wracają do niego i pokazują rozwiązania organizacyjne, które ułatwiają badania profilaktyczne. Uzupełnieniem rozmów będzie portret kobiety, która pokonała chorobę nowotworową. Ponadto w programie: prezentacja wystawy fotograficznej o macierzyństwie oraz relacja ze środowej audycji Ojca Świętego w Watykanie.

TVP 1, godz. 15.45

Sobota 02.06.2001

Ziarno.

„I przez nas ma świat lepszemu być”

Z okazji Dnia Dziecka co roku w ogrodach arcybiskupich w Katowicach odbywa się wielka, pełna atrakcji impreza dla najmłodszych wiernych. W tym roku z inicjatywy Radia Plus będzie połączona z kulminacją akcji „Plusy w Niebie”, zachęcającej dzieci do bezinteresownej pomocy innym. Podczas katowickiego spotkania dzieci zgromadzą się pod Drzewem Dobrej Woli, by opowiedzieć, co zrobiły dla innych. Imprezę uatrakcyjni koncert z udziałem zespołów: Dzieci z Brodą, Extra Formacja Górali Beskidzkich, Kołatki i Sami, a także pantomimy bajek La Fontaine'a oraz występy połykaczy ognia, szczudlarzy i przeróżnych twórców ulicznych uciech. W programie relacja z imprezy i zaproszenie do zastanowienia się, co wokół można zmienić na lepsze.

TVP 1, godz. 8.45

Przesłanie Ojca Świętego do młodzieży nad Jeziorem Lednickim

Jak co roku o tej porze młodzież katolicka spotka się nad Jeziorem Lednickim, by przy Bramie Trzeciego Tysiąclecia świętować Zesłanie Ducha Świętego, czuwając całą noc, modląc się, medytując i śpiewając Panu. W programie przesłanie, które z tej okazji Jan Paweł II skierował do zebrań pod Lednicą.

TVP 1, godz. 21.55